

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΞ' ΤΕΥΧ. Α' | ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308 | 1/15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1988 | ΑΡΙΘ. 1

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 2929

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Σ Ε Ρ Α Φ Ε Ι Μ

Π ρ ο ς .

Τὸ πλήρωμα τῆς καθ' Ἡμᾶς Ἱεραῆς
Ἀρχιεπισκοπῆς

Ἀγαπητοί μου Χριστιανοί,

«τὰ σύμπαντα σήμερον χαρᾶς πληροῦνται, Χριστοῦ τεχθέντος ἐκ τῆς Παρθένου». Διότι μὲ τὴν Γέννησι τοῦ Θεανθρώπου ἐτελεσιουργήθη ἡ ἀναγέννησι τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἀνακαίνισι τοῦ κόσμου. Ἀναρίθμητα πλήθη πιστῶν ἐώρτασαν καὶ ἐορτάζουν αὐτὸ τὸ κοσμοσωτήριο γεγονός. Μαζί των καὶ ἐμεῖς συγκροτοῦμε ἐορταστικὴ ἐκκλησιαστικὴ σύναξι, ἔχοντες ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν τὸν Ἐμμανουήλ.

Ἀλλ' ὅμως ἡ χαρὰ μας μετριάζεται, ὅταν στρέψωμε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν καθημερινὴ ταλαιπωρία τοῦ κόσμου. Ἐνὸς κόσμου κάθε ἄλλο παρὰ ἀνακαινισμένου. Ἡ παγκόσμιος κοινωνία φαίνεται ὡς ἂν νὰ ἔχη ἐξαντλήσει τοὺς ἐνεργειακοὺς τῆς πόρους. Ὁχι μόνο τοὺς ὕλικους καὶ οἰκονομικούς, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο τοὺς κοινωνικούς, πολιτικούς καὶ ἠθικούς. Ἡ καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος συνοδεύεται ἀπὸ μιὰ ἄνευ προηγουμένου

μόλυνσι τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀτμοσφαιρας. Τίποτε σχεδὸν ἀπὸ ὅσα συνιστοῦν καὶ συντηροῦν τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ, δὲν θεωρεῖται ἀπαρβίαστο καὶ σεβαστό. Οὔτε ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἐλευθερία, οὔτε ἡ ἰσότης καὶ ἡ δικαιοσύνη, οὔτε ἡ στοιχειώδης ἠθικὴ καὶ ἀνθρωπιά.

Εἰς αὐτὴν τὴν ὀριακὴ καὶ κρίσιμη ὥρα, τὸ μήνυμα τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἔχει καθοριστικὴ σημασία γιὰ μᾶς, τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ γιὰ ὅλο τὸν κόσμο.

Ὁ Θεὸς ἐσαρκώθη, ἔγινε δηλαδὴ ἀληθινὸς ἄνθρωπος. Καὶ ἐγεννήθη καὶ συνανεστράφη τοὺς ἀνθρώπους μέσα εἰς τὴς συνθήκες αὐτῆς ἐδῶ τῆς ζωῆς. Μᾶς ἐχάρισε δηλαδὴ τὴν σωτηρία ὅχι ἐκ τῶν ἔξω, ἀλλὰ εἰσερχόμενος μὲ τὴν ἐνανθρώπησίν Του εἰς τὸ ἐπίκεντρο τῶν ἀνθρωπίνων προβλημάτων. Τὸ πρὸ Χριστοῦ (π.Χ.) καὶ τὸ μετὰ Χριστόν (μ.Χ.) δὲν εἶναι ἀπλὰ χρονολογικὰ σύμβολα, ἀλλὰ εἶναι στίγματα τῆς ἱστορικῆς πορείας Του. Εἰς αὐτὸ τὸ μοναδικὸ καινοφανὲς γεγονός ἐστιάζουμε ὅλη μας τὴν ἐλπίδα.

Βεβαίως, ὁ κόσμος δὲν θέλησε νὰ πορευθῆ μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἄνευ τοῦ Χριστοῦ. Ἐπρεπε νὰ φθάσωμε ἐνώπιον τῶν τραγικῶν ἀδιεξόδων τῆς σήμερον ἢ τῆς αὔριον, διὰ νὰ ἀναζητήσωμε καὶ πάλιν τὸν μοναδικὸ Μεσσία καὶ Λυτρωτὴ, προδομένοι ἀπὸ τόσους ψευδεῖς μεσσιανισμούς.

Ὁ Θεὸς ἐνηθρώπησε, ἦλθε καὶ συνήνητησε τὸν ἄνθρωπο μέσα εἰς τὴν ἀθλιότητά του, ἀλλὰ

ΕΟΡΤΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ (*)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΠΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Άριθμ. { Πρωτ. 3064
Διεκπ. 2553 } Άθήνησι τῆ 8-12-1987

Παναγιώτατε και Θειώτατε Άρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενική Πατριάρχα, εν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν αγαπητέ αδελφέ και συλλειτουργγέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Δ η μ ἦ τ ρ ι ε, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα εν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Δόξα εν ὕψιστοις Θεῷ και ἐπὶ γῆς εἰρήνη.

Τούτο τὸ λιγόφθογον ἄσμα χαρμωσύνως οἱ οὐράνιοι ἔψαλλον ἄγγελοι, Χριστοῦ εν Βηθλεέμ γεννηθέντος, ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἦλθε γάρ τότε ἐπὶ γῆς ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φυλάττουσα τὰς καρδίας τῶν πιστευόντων εἰς Χριστόν και συνετίζουσα ἡμᾶς ἀνυμνεῖν τὸν ταύτην δωρησάμενον Ἄρχοντα τῆς εἰρήνης.

Δόξα εν ὕψιστοις Θεῷ και ἐπὶ γῆς εἰρήνη.

* Ἀνάλογα Γράμματα ἀπεστάλησαν και πρὸς πάντας τοὺς λοιποὺς Ὀρθοδόξους Πατριάρχας και τοὺς Ἀρχιεπισκοπῶν Ὀρθοδόξων Ἀποκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

δὲν νομιμοποίησε αὐτὴν τὴν ἀθλιότητα. Εἰσήλθε εἰς τὴν ἀνθρώπινη κοινωνία, διὰ νὰ καταργήσῃ τὸ θλιβερὸ κατεστημένο τῆς. Τὸ κατεστημένο τῆς ἀμαρτίας και τοῦ ἀτομισμού, τοῦ διαδόλου και τοῦ θανάτου, τῆς ἀνηθικότητος και τῆς κακίας, τῆς ἀδικίας και τῆς ἐκμεταλλεύσεως... Ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ἦλθε, διὰ νὰ συντρίψῃ εἰς τίς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων ὅλα τὰ εἶδωλα και κάθε μορφή ἐκμεταλλευτοῦ και δυνατοῦ. Και ἐπειδὴ ἀκριβῶς ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἐγένε ἀνθρώπος, κανεὶς και τίποτε δὲν ἔχει μεγαλύτερη ἀξία και προτεραιότητα ἀπὸ τὸν κάθε συγκεκριμένο ἀνθρωπο, ἀπὸ τὴν καθεμιὰ συγκεκριμένη ζωὴ.

Ἀγαπητοί μου,

αὐτὸ τὸ μήνυμα ἂς βιώσωμε συνειδητὰ εἰς τὴν προσωπική και κοινωνική μας ζωὴ: τὸν βαθύτατο σεβασμὸ και τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν συγκεκριμένο ἀνθρωπο, ποὺ εἶναι εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, κι ἂς εἴμεθα ἀσυμβίβαστοι πρὸ κάθε εἶδους ὕλικῆς και πνευματικῆς ἐξαθλιώσῃ του. Και τότε, θὰ ἐπανεύρωμε τὴν προφητικὴ παρρησία: διὰ νὰ ἐπαινήσωμε, ἀσφαλῶς, τὰς εἰρηνιστικὰς πρωτοβουλίας και νὰ χαιρέτισωμε μὲ

Εἰρήνη γάρ ἐπὶ γῆς, εν ἀνθρώποις μὴ τὴν δόξαν Θεῷ τῷ εν Τριάδι ἀναπέμπουσιν, εἰ και ὡσεὶ ἄνθος ἐξανθήσει τοῦ ἀγροῦ, οὐ μὴ παραμείνῃ.

Τούτου ἕνεκα, πολυτίμητε εν Χριστῷ τῷ δι' ἡμᾶς παναγάθως ἐπιφανέντα Θεῷ αδελφέ, και ἡμεῖς, οἱ τῆς μετὰ τοῦ Παντοκράτορος Κυρίου εἰρήνης και καταλλαγῆς διάκονοί τε και κήρυκες, τῆς εἰρήνης Ἐκκλῆσιῶν ἡς οὐκ ἔστιν ὄριον, ἐπιζητοῦντες τὸ πλάτος, συμφώνως ὑμνοῦμεν τὸν αἴτιον, εν ἐνὶ στόματι και μᾶ καρδίᾳ εν ἑαυτοῖς προτύπως εἰρηνεύοντες.

Δόξα εν ὕψιστοις Θεῷ και ἐπὶ γῆς εἰρήνη.

Δεχθῆτε οὖν, Παναγιώτατε Δέσποτα, τὸν παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἀγία, εὐσήμε και μεγάλη εορτῇ εἰθισμένον ἀσπασμὸν ἀγάπης και εἰρήνης εν Χριστῷ και εὐξασθε ὑπὲρ εἰρήνης και καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν και τῆς τῶν πάντων εν αὐταῖς ἐνώσεως, εἰς δόξαν και ἔπαινον τῆς χάριτος Αὐτοῦ, ἡς ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς εν τῷ ἡγαπημένῳ Ἰησοῦ.

Ἐπὶ δὲ τούτοις κατασπαζόμενοι Ὑμᾶς φιλήματι ἀγίῳ εν τῷ δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσαντι Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν διατελοῦμεν,

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

εἰλικρινῆ χαρὰν τὴν πρόσφατον ἱστορικὴν συμφωνίαν τῶν ἡγετῶν τῶν δύο Ὑπερδυναμέων διὰ τὴν καταστροφὴν ὅλων τῶν πυρηνικῶν πυραύλων μέσου και μικροῦ βεληνεκοῦς: ἀλλὰ και διὰ νὰ ἐλέγξωμε μαζί με αὐτοὺς και ὅλους ἐκείνους ποὺ καταπατοῦν τὸ στοιχειῶδες δικαίωμα τῆς ἐπιβιώσεως, τῆς εἰρήνης και τῆς ἐλευθερίας κάθε ἀνθρώπου και κάθε λαοῦ τῆς γῆς, στὴ Δύσι και στὴν Ἀνατολή, στὶς χῶρες τοῦ Τρίτου Κόσμου και, ἐγγύτερα πρὸς ἡμᾶς, στὴν Βόρειο Ἡπειρο και τὴν Κύπρο: διὰ νὰ δῖα κ η ρ ὕ ξ ω μ ε ἐπιπλέον, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη και ἐχάρισε εἰς ὅλους τὸ ἀναφαίρετο δικαίωμα ὅχι μόνο δι' αὐτὰ τὰ πολύτιμα ἀγαθὰ, ἀλλὰ και διὰ τὰ πλέον πολυτιμότερα, διὰ τὴν ζωὴν και τὸ περισσὸν ζωῆς, διὰ τὴν σωτηρία και τὴν θέωσι.

«Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε: ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ και εν εὐφροσύνῃ ἀνυμνήσατε λαοί, ὅτι δεδόξασται».

Εὐχέτης πάντων ὑμῶν διάπυρος

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΤΗΣ Α. Θ. Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

† ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης παντὶ τῷ πληρώματι τῆς Ἐκκλησίας χάριν καὶ εἰρήνην παρὰ τοῦ ἐν Βηθλεὲμ τεχθέντος Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ἀξιούμεθα καὶ πάλιν ἀπὸ τὸ ἀμετρον ἔλεος καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ νὰ ἐορτάσωμεν οἱ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς χριστιανοὶ τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἐπὶ γῆς ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ «ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Β' Κορ. 4,6). Μὲ τὰς καρδίας ἡμῶν πλήρεις εὐγνωμοσύνης καὶ εὐχαριστίας πρὸς τὸν φιλάνθρωπον Θεόν, ἃς προσκυνήσωμεν εὐλαδικῶς τὸ μέγα τοῦτο μυστήριον, τὸ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν πρὸ χρόνων αἰώνιων βουληθὲν παρὰ τοῦ Πατρὸς, ἐν χρόνῳ δὲ συγκεκριμένῳ πραγματωθὲν διὰ τοῦ Υἱοῦ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι.

Ὅντως μέγα τὸ μυστήριον, ἀλλὰ καὶ μέγα τὸ μῆνυμα τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά. Μυστήριον μὲν μέγα καὶ ἀσύλληπτον τῇ ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ, ὅτι ὁ ἀπερίγραπτος Θεὸς γίνεται ἤδη περιγραπτὸς, ὁ ἀναφῆς σαρκουταί, ὁ δεσπότης λαμβάνει δούλου μορφήν. Ἄς ἐλευθερώσωμεν ἑαυτοὺς ἐκ τῆς ἀπολυταρχίας τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου, ὅστις κατεξουσιάζει τοῦ συγχρόνου κόσμου μας, καὶ ἃς προσεγγίσωμεν τὸ μυστήριον τοῦτο ἐν πίστει καὶ εὐλαθείᾳ, προσκυνηταὶ μᾶλλον ἢ ἐρευνηταί, νήπιοι τὴν ἀνθρωπίνην λογικὴν πρὸ τοῦ νηπιάσαντος Θεοῦ, τοῦ τὰ πάντα, καὶ τὰ πλέον ἀσύλληπτα τῇ ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ, δυναμένου. Μῆνυμα δὲ θαρυσήμαντον καὶ πολὺπλευρον διὰ τὸν σύγχρονον ἀνθρώπον, ὅστις καὶ καλεῖται νὰ ἐνωτισθῇ αὐτὸ μετὰ προσοχῆς, καὶ νὰ ἀντλήσῃ ἐξ αὐτοῦ φῶς εἰς τὴν δύσκολον καὶ δαιδαλώδη πορείαν του.

Καὶ πρῶτον μὲν ἡ μεγάλη αὕτη ἐορτὴ φέρει τὸ μῆνυμα, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μεθ' ἡμῶν, Ἐμμανουήλ. Ὅτι δὲν ἐγκαταλείπει τὸν κόσμον Του, καὶ ὅτι κατὰ τὰς πλέον ζοφερὰς στιγμὰς τῆς Ἰστορίας εἶναι παρών, ὡς τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἀνθρώπος. Ἄς μὴ ἀπελιπώμεθα, λοιπόν, ὅσον καὶ ἂν ὀγκοῦνται πρὸ ἡμῶν αἱ δυσκολίαι, εἴτε εἰς τὴν προσωπικὴν ἐνδὸς ἐκάστου ἐξ ἡμῶν ζωὴν, εἴτε εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐορτάζοντες τὰ Χριστούγεννα, ἐορτάζομεν τὴν πίστιν εἰς τὴν ἐπιβίωσιν καὶ σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς ὅλης δημιουργίας τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος «οὕτως ἠγάπησε τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόλῃται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. 3,16).

Δεύτερον δέ, σὺν τῇ πίστει ταύτῃ εἰς τὴν ἀμετάπτωτον ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐορτὴ αὕτη φέρει τὸ μέγα μῆνυμα, ὅτι ὁ ἀνθρώπος καλεῖται ἐν Χριστῷ νὰ γίνῃ καὶ αὐτὸς Θεός: «αὐτὸς ἐνηνθρώπησεν ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν», γράφει ὁ μέγας τῆς Ἐκκλησίας Πατὴρ Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρεῖας. Ναι, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα προσφιλεῖ, ἡ ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων δὲν εἶναι τίποτε ὀλιγώτερον ἀπὸ τὴν πλέον πανηγυρικὴν διακήρυξιν ὅτι ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ γίνῃ καὶ αὐτὸς Θεὸς κατὰ χάριν, νὰ ὑπερβῇ δηλονότι τὰ ὄρια καὶ τὰς ἀδυναμίας τῆς κτιστῆς του φύσεως καὶ νὰ ἐξουσιάζῃ τοῦ κόσμου ὅλου ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ ἀγάπῃ, ὡς πράττει ὁ ἴδιος ὁ Θεός, τοῦ Ὁποίου καὶ ἀποτελεῖ εἰκόνα κατὰ τὴν Βιβλικὴν καὶ Πατερικὴν δρολογίαν. Διὰ τοῦτο, ἄλλωστε, καὶ ἐπλάσθη καὶ ἤλθεν εἰς τὴν ὑπαρξιν ὡς ὃν πνευματικὸν καὶ ὕλικον συγχρόνως, διὰ νὰ ἐνώσῃ ἐν τῷ προσώπῳ του τὸν ὕλικόν κόσμον καὶ νὰ τὸν ἀναφέρῃ εἰς τὸν Θεὸν ἐν εὐχαριστίᾳ. Δὲν ἐπλάσθη, δηλαδή, διὰ νὰ κατακυριεύσῃ τῆς γῆς ἐν ἐγωϊστικῇ καταχρῆσει τοῦ ὕλικου κόσμου, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ οἰκολογικὰς καταστροφὰς εἰς τὴν δημιουργίαν, ὡς ἐκεῖναι τὰς ὁποίας μὲ αὐξοῦσαν καὶ ἀνησυχητικὴν ταχύτητα ἐπιφέρει ὁ ἀνθρώπος τῶν ἡμερῶν μας. Ἀλλ' ἐπλάσθη νὰ εἶναι, ὡς ὁ Χριστός, ὁ ἱερεὺς τῆς δημιουργίας, ὁ οἰκονόμος καὶ διαχειριστὴς τῆς κτίσεως, πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον. Τὸ μῆνυμα τοῦτο εἶναι ἐξαιρετικῶς ἐπίκαιρον καὶ ἐπεῖγον σήμερον. Ὁ Θεός, γενόμενος ἀνθρώπος καὶ ὄχι ἀγγελος ἢ ἄλλο τι ἀπόγειον καὶ ἄυλον ὄν, ἀποκαλύπτει ὅτι ἡ σωτηρία ὀλοκλήρου τῆς κτίσεως διέρχεται διὰ τοῦ ἀνθρώπου, διὸ καὶ, κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον, «πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν» (Ρωμ. 8,22), «ἀπεκδεχομένη τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ» (Ρωμ. 8,19), τοῦτέστι τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἡγεμόνου τούτου τῆς κτίσεως.

Τὴν εὐθύνην καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦτο τοῦ προορισμοῦ τοῦ αἰσθανόμενος ὁ ἀνθρώπος, ἃς ἀποτινάξῃ οἰανδήποτε μορφήν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν καὶ ἂν ἐμφανίζεται ἡ δουλεία αὕτη, καὶ ἃς ἀποβάλῃ κάθε ἐγωκεντρικὴν τοποθέτησιν του ἕναντι τῆς δημιουργίας καὶ τῶν συνανθρώπων του, ἣτις ἀποτελεῖ ἀφροσύνην καὶ ὀδηγεῖ εἰς αὐτοκαταστροφήν. Τὸ μυστήριον τῶν Χριστουγέννων δὲν εἶναι μόνον ἀποκάλυψις τῆς ἀπέριτου ἀγάπης καὶ δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ κλήσις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν θέωσιν: εἶναι ἀποκάλυψις τοῦ μεγάλου προορισμοῦ καὶ τῆς πελωρίας εὐθύνης τοῦ ἀνθρώπου ἐντὸς τῆς δημιουργίας.

Ἄδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἐν εὐχαριστίᾳ καὶ δοξολογίᾳ πρὸς τὸν Πανάγαθον Θεὸν ἀνατρέχοντες τῇ διανοίᾳ πρὸς τὸ λῆγον ἔτος,

ΥΠΕΡΧΡΟΝΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΗΣ Ζ' ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

(Ἐξ ἀφορμῆς τῆς 1200ετηρίδος αὐτῆς)

Δ'

Ὁ λειτουργικός χαρακτήρ τῶν ἱερῶν εἰκόνων

Ὅσα εἶπαμε ἕως τώρα γιά τίς ἱερεῖς εἰκόνες κάνουν φανερό καί τόν λειτουργικό (λατρευτικό) χαρακτήρα τους. Ὅπως κάθε πτυχή τῆς ὀρθοδόξου λατρείας ἐξαιρεῖ τὸ χριστιανικό μυστήριο τῆς ἐπαφῆς τοῦ οὐρανοῦ καί τῆς γῆς, τῆς θείας καί τῆς ἐνδοκοσμικῆς πραγματικότητος καί χαρίζει ἀναγωγική δύναμι ἀκόμη καί στά χρησιμοποιοῦμενα ἀπὸ τῆ λατρεία ὑλικά στοιχεῖα, κατὰ παρόμοιον τρόπο ἢ τιμητική προσκύνησις τῶν ἱερῶν εἰκόνων μέσα στά λατρευτικά

πλαίσια τῆς Ἐκκλησίας ἀναδεικνύει τὸν μυσταγωγικό χαρακτήρα τους καί δημιουργεῖ μυστική σχέσι μεταξύ τῆς εἰκόνας καί τοῦ πρωτοτύπου. Γιά τὴν ὀρθόδοξη λατρευτική βιωματική ἐμπειρία ἢ εἰκὼν δὲν χωρίζεται ἀπὸ τὸ εἰκονιζόμενο. Ἐνας μυστικός δεσμός συνδέει ἐκείνη μὲ τοῦτο. Ἡ εἰκὼν γίνεται μέσον μυστικῆς παρουσίας τῶν θείων καί οὐρανίων πρωτοτύπων. Μὲ τὴν βοήθεια αὐτῆς ὁ πιστός παίρνει τὴν Χάρι, γιά νὰ συνδέεται μὲ τὰ ἐξεικονιζόμενα οὐράνια πρόσωπα. Ἡ εἰκὼν εἶναι ὀρατὴ ἔκφρασις τῆς ἀόρατου παρουσίας τῆς οὐρανόθεν πραγματικότητος τῶν ἐξεικονιζομένων.

• Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 628 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16 /1987 τεύχους.

Κατὰ Θεόδωρον τὸν Στουδίτην, ὡς ἤδη

ἐπισημαίνομεν ἰδιαιτέρως τὴν ὑψίστην εὐλογία καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν, ἵνα ἐπισκεφθῶμεν τὰς πλείστας τῶν κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἔτι δὲ καί ἄλλας Ἐκκλησίας, μεθ' ὧν ἐν διαλόγῳ ἀγάπης καὶ ἀληθείας διατελοῦμεν, ὡς καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, ἐν ᾧ ἢ Ὀρθοδοξία εὐρίσκεται ἐν πολυμερεῖ διαλόγῳ καὶ μεταφέρωμεν τὴν ἔκφρασι τῆς τιμῆς καί τῆς ἀγάπης ἡμῶν, νὰ ἀντλήσωμεν δὲ ἐξ αὐτῶν τὴν διαβεβαίωσις ὅτι ὄντως ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν ἐστίν, Ἐμμανουήλ, στηρίζων καὶ κρατύνων τὴν Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ ἀνά τὸν κόσμον, καὶ καλῶν αὐτὴν εἰς ἐνότητα, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ εἰς τὴν ἀγάπην Του, ἣν ἔδειξεν ἐν τῇ ἐνανθρωπήσει τοῦ Υἱοῦ Του.

Ἦδη ἀτενίζοντες ἐν ἐλπίδι πρὸς τὸ νέον ἔτος, μετὰ χαρᾶς ἀναφέρομεν τὴν σκέψιν ἡμῶν πρὸς τὴν ὄντως μεγάλην τοῦ ἐπὶ θύραις ἔτους ἐπέτειον, ἧτοι τῆς συμπληρώσεως χιλιετίας ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ Βυζαντίου καί τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως μεταλαμπαδεύσεως τῆς χριστιανικῆς πίστεως τῆς Ὀρθοδοξίας πρὸς τὸν λαὸν τῆς Ρωσίας καὶ ἀπὸ τοῦ Βαπτίσματος αὐτοῦ, καὶ γηθοσύνης ἀγγέλομεν παντὶ τῷ χριστιανικῷ κόσμῳ, ὅτι δεόντως καὶ ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου γενήσεται ὁ ἀνάλογος καὶ ἐμπρέπων ἑορτασμός τοῦ γεγονότος τούτου, τῆ μετοχῆ ἐκπροσώπων πασῶν τῶν κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν λοιπῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν, ἐν τῇ μεγάλῃ ἡμέρᾳ τῆς Κυριακῆς τῆς Ὀρθοδοξίας τοῦ ἀρχομένου σωτηρίου ἔτους, ἧτοι τῆ 28ῃ προσεχοῦς Φεβρουαρίου. Πεποίθαμεν, ὅτι οὕτω, καὶ ἐν τῷ ἄφ' ἡμῶν καὶ τῇ συμπροσευχῇ πασῶν τῶν

Ἐκκλησιῶν ἑορτασμῷ, θὰ δοξολογηθῇ τὸ ὄνομα τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, τοῦ οὕτως εὐδοκήσαντος οἰκονομῆσαι τὰ πράγματα, ἵνα ἐκ μήτρας ἀγιωσύνης, οἷα ἢ τῆς Μητρὸς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐκκολαφθῇ ὡς νεοσσὸς περὶ τὴν ὄρνιν ἢ Ἁγία κατὰ Ρωσίαν Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἢ ἐπὶ τοσοῦτον ἀκμαίως ἀνδρωθεῖσα καὶ ἀναδειχθεῖσα ἀνταξία τῆς παραδοθείσης αὐτῇ ἀπὸ τοῦ Θρόνου ἡμῶν ἱεραῖς παρακαταθήκης. Πρὸς τούτους, εὐκαιροῦν θεωροῦμεν ὅπως εἴπωμεν καὶ τοῦτο, ὅτι προγευόμεθα τῆς χαρᾶς τῆς ἐπισκέψεως ἡμῶν καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ καὶ μετ' αὐτῆς ἑορτάσωμεν ἐκεῖσε τὸ μέγα καὶ ἱστορικὸν τοῦτο γεγονός.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, κοινωνοῦντες μετὰ πάντων τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς πιστῶν χριστιανῶν τῇ χαρᾷ τῆς μεγάλης τῶν Χριστουγέννων ἑορτῆς, κατασπαζόμεθα ἐν τῷ ὑπὲρ ἡμῶν νηπιάσαντι Θεῷ πάντας τοὺς Μακαριωτάτους Πατριάρχας καὶ Προέδρους τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ τοὺς λοιποὺς Ἀρχηγούς τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν καὶ ἅπασαν τὴν Ἱεραρχίαν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, ἐν φιλήματι ἀγίῳ, εὐχόμενοι ἀπὸ καρδίας πᾶσαν παρὰ τοῦ ἐπὶ γῆς φανεύοντος Θεοῦ εὐλογίαν καὶ χάριν ἐπὶ πάντα ἄνθρωπον, ἔτι δὲ καὶ εἰρήνην ἐπὶ γῆς καὶ ἀγάπην εἰς τὰς σχέσεις τῶν λαῶν πρὸς ἀλλήλους, εἰς δόξαν τοῦ ἐν ὑψίστοις Θεοῦ.

Χριστοῦγεννα τοῦ 1987

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

έχομεν σημειώσει, («ἔστιν ἰδεῖν... ἐν τῇ εἰκόνι Χριστόν ὁρώμενον ὡς πρωτότυπον»· ἐπομένως «τὸ πρωτότυπον καὶ ἡ εἰκὼν οἷον ἐν ἀλλήλοις ἔχει τὸ εἶναι», πράγμα πού ἐξηγεῖ διατὶ στὴν εἰκόνα «τὸ ἀρχέτυπον... ὁρᾶται καὶ προσκυνεῖται»⁴⁹. 'Εφ' ὅσον εἰς τὴν εἰκόνα εἶναι παρὸν μυστικῶς τὸ θεῖον πρωτότυπον, εἶναι παροῦσα εἰς αὐτὴν καὶ ἡ θεία δύναμις τοῦ πρωτοτύπου. 'Η εἰκὼν ἐπομένως εἶναι φορεὺς θείας Χάριτος.

Αὐτὰ ἐξηγοῦν διατὶ 'Ιωάννης ὁ Δαμασκηνός ἔχει τονίσει, ὅτι ἡ εἰκὼν εἶναι ἓνα μυστήριον, «ἐνθα γὰρ ἂν ἦ τὸ σημεῖον, ἐκεῖ καὶ αὐτὸς ἔσται»⁵⁰. Οἱ εἰκόνες εἶναι φορεῖς θείας ἐνεργείας καὶ Χάριτος, ἐπειδὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ προσώπου, τὸ ὁποῖον ἐξεικονίζουσι, δι' εἶδους τινὸς ἐπικλήσεως προσκαλεῖται νὰ κατέλθῃ ἐπ' αὐτάς: «Χάρις δίδοται θεία ταῖς ὕλαις διὰ τῆς τῶν εἰκονιζομένων προσηγορίας»⁵¹. Οἱ εἰκόνες δὲν εἶναι μόνον διδακτικὰ ἐποπτικὰ βιβλία δι' ἀγραμμάτους («βίβλοι ἀγραμμάτων»), ἀλλὰ καὶ «ὕλη... θείας ἐνεργείας ἔμπλεως»⁵². Ὡς τονίζει καὶ ὁ ἱερός Φώτιος ἐν τῇ 'Επιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν ὀρθοδόξῃσαντα Στέφανον, τὰ εἰκονίσματα «καὶ τὰ ἄλλα τῆς θείας ἡμῶν θρησκείας σύμβολα, ἐπεὶ, καὶ ὕλην οὐχ ἑτέραν ὑποβέβληται, ἀλλ' οὖν γε πρὸς τὸ πολλῶ ἄμεινον μετσεκεύασται (χρήσει γὰρ καὶ κλήσει καὶ μυσταγωγίᾳ καὶ τῇ τῶν παραδειγμάτων θεϊότητι, ὧν τοῖς χαρακτῆρσι διαμεμόρφωται, καὶ μυρίοις ἄλλοις καθαγιασθέντα τετελείωται), διὰ τοῦτο οὐκέτι ξύλα... οὐ μὴν οὐδὲ χρώματα γυμνά τῆς εἰδοποιούσης καὶ παρεδρευούσης δυνάμεως τε καὶ χάριτος οὐκ ἂν ἐννοηθεῖν ποτέ, οὔτε παρονομασθήσεται· ἅγια δὲ μᾶλλον καὶ

τίμια καὶ δεδοξασμένα καὶ σεπτὰ»⁵³.

'Η εἰκὼν κατὰ ταῦτα δὲν εἶναι μόνον ὕλη καὶ χρώματα, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ παρουσία πνευματικῆς πραγματικότητος. Δι' αὐτὸ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχη διὰ τῆς προσευχῆς ζῶσα ἐπαφή καὶ σύνδεσις μεταξύ τῶν προσευχομένων καὶ τῶν ἐξεικονιζομένων ἁγίων προσώπων⁵⁴. Διὰ τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων εἰδικώτερον 'Ιωάννης ὁ Δαμασκηνός λέγει, ὅτι «οἱ ἅγιοι καὶ ζῶντες πεπληρωμένοι ἦσαν Πνεύματος ἁγίου, καὶ τελευτησάντων αὐτῶν, ἡ Χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀνεκφοιτήτως ἔνεστι καὶ ταῖς ψυχαῖς καὶ τοῖς σώμασιν ἐν τοῖς τάφοις, καὶ τοῖς χαρακτῆρσι, καὶ ταῖς ἀγίαις εἰκόσιν αὐτῶν, οὐ κατ' οὐσίαν, ἀλλὰ χάριτι καὶ ἐνεργείᾳ»⁵⁵. 'Η Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος κατακλείει τὴν Τετάρτην Πρᾶξιν τῶν Πρακτικῶν τῆς διὰ τῆς ἐξῆς ὁμολογίας: «'Επιγε μὴν ἀσπαζόμεθα καὶ τὸν τύπον τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ καὶ τὰ ἅγια λείψανα τῶν ἁγίων, καὶ τὰς ἀγίας καὶ σεπτὰς εἰκόνας ἀποδεχόμεθα καὶ ἀσπαζόμεθα... καὶ τιμητικῶς προσκυνούμεν, ὡς διὰ τῆς αὐτῶν ἀναζωγραφῆσεως εἰς ὑπόμνησιν καὶ μνήμην ἀναγεσθαι δύνασθαι πρὸς τὸ πρωτότυπον, καὶ ἐν μεθέξει γίνεσθαί τινος ἀγίαςμοῦ»⁵⁶.

'Επειδὴ ἡ εἰκὼν εἶναι ἓνα μυστήριον, κατὰ τὴν τελεσιουργία τοῦ ὁποῖου ὁρατὰ ὕλικά στοιχεῖα γίνονται φορεῖς θείας Χάριτος, ἐξηγεῖται διατὶ ἡ Ζωγραφικὴ τῶν ἱερῶν εἰκό-

49. Θεοδώρου Στουδίτου, 'Αντιρρητικός Γ' κατὰ εἰκονομάχων, Migne 'Ε.Π. 99, 429.

50. 'Ιωάννου Δαμασκηνοῦ, 'Εκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, Migne 'Ε.Π. 99, 1132.

51. 'Ιωάννου Δαμασκηνοῦ, Λόγος Α' ἀπολογητικός πρὸς τοὺς διαβάλλοντας τὰς ἁγίας εἰκόνας, Migne 'Ε.Π. 94, 1264. H.-G. Beck, Kirche und theologische Literatur im byzantinischen Reich, München 1959, σ. 301.

52. 'Ιωάννου Δαμασκηνοῦ, ἐνθ' ἀνωτ.: «Αἱ ὕλαι, αὐταὶ μὲν καθ' ἑαυτὰς ἀπροσκήνητοι, ἂν δὲ Χάριτος εἴη πλήρης ὁ εἰκονιζόμενος, μετόχοι Χάριτος γίνονται κατ' ἀναλογία». Πρβλ. Friedrich Heiler, Urkirche und Ostkirche, München 1937, σ. 293. Τοῦ ἰδίου, Die Ostkirchen, München-Basel 1971, σ. 193-194.

53. 'Ιω. Βαλέτα, Φωτίου τοῦ σοφωτάτου καὶ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως 'Επιστολαί, ἐν Λονδίῳ 1864, σ. 402. Στὴν συνέχεια ὁ ἱερός Φώτιος προσθέτει διὰ τὰ εἰκονίσματα καὶ τὰ λοιπὰ ὕλικά σύμβολα τῆς λατρείας: «Τῆς γὰρ ἄνωθεν ἐνεργείας, καὶ οἷς ἀνατέθεινται, ὧν τε τὴν κλήσιν καὶ τὸ εἶδος φέρουσιν, ἐν μετουσίᾳ γενόμενα, καὶ τὸν ἡμέτερον νοῦν πρὸς ἐκεῖνα διαβιβάζοντα, διαπορθευόμενά τε ἡμῖν τὴν ἐκείθεν ἀγαθοειδῆ καὶ θεῖαν εὐμένειαν...» (Αὐτόθι). Βασ. Γιανοπούλου, Εἰκὼν κατὰ τὸν ἱερόν Φώτιον, 'Αθήναι, 1980, σ. 51-52.

54. L. Ouspensky, Symbolik des Orthodoxen Kirchengebäudes und der Ikone (aus dem Russischen übersetzt von N. Ozolins), ἐν: E. Hammenschmidt, P. Hauptmann, P. Krüger, L. Ouspensky, H.-J. Schulz, Symbolik des Orthodoxen und Orientalischen Christentums, Stuttgart 1962, σ. 69.

55. 'Ιωάννου Δαμασκηνοῦ, ἐνθ' ἀνωτ., 1248.

56. Mansi 13, 132. Βασ. Γιανοπούλου, Αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι εἰς τὴν 'Ορθόδοξον Λατρείαν, 'Αθήναι, 1984, σ. 80-81 (ὑπόσημ. 254).

νων θεωρείται ὡς ἱερά Ἐκκλησιαστική Τέχνη. Ὁ ζωγράφος τῆς Ἐκκλησίας πρέπει διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας νὰ ἔχη καταλλήλους προπαρασκευαστικούς βιωματικούς συνειρμούς καὶ νὰ ἐτοιμάζῃ, εἰ δυνατόν, τὰ χρώματα μὲ ἀγιασμένο ὕδωρ⁵⁷. Ἡ Ψυχολογία τῆς Τέχνης βλέπει στὴν Ζωγραφικὴ τῶν ἱερῶν εἰκόνων ἀφ' ἑνὸς τὴν πνευματικὴ βιωματικὴ θεὰ καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν μορφοποίησιν τῶν πνευματικῶς ὀρωμένων. Ὁ εἰκονογράφος πρέπει νὰ δώσῃ μορφή σ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο προηγουμένως — κατόπιν ἐντατικῆς προσευχῆς καὶ νηστείας — εἶδαν τὰ πνευματικά του μάτια. Γι' αὐτό, ἂν καὶ ἡ ἀτομικότης τοῦ ζωγράφου κατοπτρίζεται στίς εἰκόνες, πού δημιουργεῖ, πρέπει ἢ καλλιτεχνικὴ του δημιουργία νὰ μὴ εἶναι ὑποκειμενικὴ καὶ αὐθαίρετη ἀφαίρεσις καὶ ἔκφρασις, ἀλλὰ νὰ βρίσκῃ κατανοητὴ καὶ — τρόπον τινά — ἀναγνώσιμη μορφή μέσα στὰ πλίκισια τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως.

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ζωγραφικὴ δὲν εἶναι αὐτόνομη καὶ ποτὲ δὲν πρέπει νὰ χάνῃ τὸν σύνδεσμό της μὲ τὴν Λειτουργικὴ Θεολογία, ἢ ὁποία ἔχει ὡς προϋπόθεσί της τὴ διακήρυξιν τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συνόδου περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς θείας καὶ ἀνθρωπίνης φύσεως στὸν Θεάνθρωπο Ἰησοῦ. Ὁ λειτουργικὸς χαρακτήρ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ζωγραφικῆς προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι αὐτὴ αἰσθητοποιεῖ ἄριστα τὸ νόημα καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς χριστιανικῆς λατρείας καὶ ἢμπορεῖ νὰ συντελέσῃ στὴν πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν της. Οἱ εἰκόνες ὑποβοηθοῦν ὥστε μέσα στὴν ἐπίγεια λατρεία νὰ προγευθοῦμε τὴ συμμετοχὴ στὴ λατρεία τῆς ἐπουρανίου Ἱερουσαλήμ. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται, διότι οἱ εἰκόνες ὀδηγοῦν στὴ βίωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ λεγομένου «λειτουργικοῦ» ἢ «συμπεπυκνωμένου» χρόνου, κατὰ τὴν ὁποία συνήθως στὴ λατρεία ὁ χρόνος παύει νὰ ὑφίσταται ὑπὸ τὴν μορφή τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος καὶ μετουσιώνεται σ' ἕνα μυστικὸ βίωμα, κατὰ τὸ ὁποῖο συμπυκνώνονται καὶ βιώνονται μυστηριωδῶς ὡς ζῶντα καὶ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ἡμῶν τὰ παρελθόντα, τὰ πα-

ρόντα, τὰ μέλλοντα καὶ τὰ «ἔσχατα», δηλαδή ἢ προϊστορία καὶ οἱ κύριοι σταθμοὶ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ, ὅπως καὶ τὰ σωτηριώδη ἀγαθὰ, πού ἀπέρρευσαν ἐξ αὐτοῦ καὶ πού ἐκτείνονται ἕως τὶς ἔσχατες ἡμέρες. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐξηγεῖ διατὶ στὰ λειτουργικὰ κείμενα ἀφ' ἑνὸς συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως ἀντηχεῖ ἢ λέξις «σήμερον» ἢ γίνεται χρῆσις ἐνεστωτικῶν ἐκφράσεων καὶ ἀφ' ἑτέρου καλοῦνται συχνὰ οἱ πιστοὶ νὰ συμμετέχουν ὡς παρόντες στίς διαφορὰς «Θεοφάνειες» ἢ «Χριστοφάνειες» καὶ στὰ διάφορα γεγονότα ἢ στὰ ἀποτελέσματα τῆς σωτηρίας, πού ἀναμένονται προσεχῶς πρὸς ἑορτασμόν ἢ ἤδη ἐορτάζονται ἢ θὰ ἔλθουν στὸ μέλλον⁵⁸. Ἐνα παρόμοιο «σήμερον» ἀντηχεῖ, ὅπως ἀπὸ τοὺς ὕμνους καὶ τὶς εὐχές, ἔτσι καὶ ἀπὸ τὶς ἄγιες εἰκόνες, οἱ ὁποῖες — μὲ τὴ σύνδεσιν ρεαλισμοῦ καὶ συμβολισμοῦ — συντελοῦν στὴν μυστηριώδη παρουσία τῶν ἐξ-εικονιζομένων θείων προσώπων ἢ γεγονότων. Οἱ εἰκόνες ἐνσαρκώνουν τὴν ἐννοια τῆς γνησίας λειτουργικῆς «ἀναμνήσεως», ἢ ὁποία οὐδέποτε πρέπει νὰ νοῆται μονομερῶς ὡς διανοητικὸ συμβάν, κατὰ τὸ ὁποῖο οἱ σκέψεις ἀνάγονται στὸ παρελθὸν καθ' ὅμοιον τρόπον, ὅπως σὲ ὅλα τὰ ἄλλα ἱστορικὰ γεγονότα. Ἡ λατρεία σημαίνει τὴν ἀνάμνησιν τῆς συνεχοῦς παρουσίας τοῦ Κυρίου, ὁ ὅποιος σὲ κάθε πτυχῇ τῆς λατρείας εἶναι παρών, ἐρχόμενος ὅπως ἤλθε στὸ παρελθὸν καὶ ὅπως θὰ ἔλθῃ κατὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία Του. Ἐτσι μὲ τὴν παρουσία Του στὸ ἐκάστοτε παρόν, τὸ ἱστορικὸ στοιχεῖο συνδέεται μὲ τὴν ἐσχατολογικὴ ἐπαγγελία⁵⁹.

Τὸ μυστήριον τῆς λυτρώσεως καὶ σωτηρίας, τὸ ὁποῖον τελεσιουργεῖται μὲ λόγους καὶ συμβολικὰς λατρευτικὰς πράξεις καὶ κορυ-

58. Περισσότερα σχετικῶς βλ. Εὐαγγελίου Δ. Θεοδώρου, Ἡ μορφωτικὴ ἀξία τοῦ ἰσχύοντος Τριωδίου, Ἀθήναι, 1958, σ. 82 ἐξ. Evangelos Theodorou, Theologie und Liturgie, Athen 1984, σ. 15-16. Τοῦ Ἰδίου, Le Christ dans le cycle des fêtes de l'Église Orthodoxe, ἐν: Le Christ dans la Liturgie. Conférences Saint-Serge XXVIIe-Semaine d'études liturgiques, Paris (24-28 Juin 1980), ἐκδ. ὑπὸ Α. Μ. Triacca und Α. Pistoia, Ρώμη, 1981, σ. 245 ἐξ.

59. J. Tyrciac, Die Liturgie als Quelle östlicher Frömmigkeit, Freiburg im Breisgau 1937, σ. 132. J. Betz, Eucharistie, ἐν Sacramentum Mundi-Theologisches Lexikon für die Praxis, τόμ. 1, Freiburg-Basel-Wien 1968, 1214-1233. Ν. Nissiotis, Die Theologie der Ostkirche im ökumenischen Dialog-Kirche und Welt in orthodoxer Sicht, Stuttgart 1968, σ. 121.

57. Metropolitan Seraphim, Die Ostkirche, Stuttgart 1950, σ. 99.

Η ΙΕΡΑ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΘΕΙΟΤΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΡΩΣΣΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ (18-30 Αύγουστου 1987)

Συνεχίζων τήν κατά τὸ παρὸν ἔτος ἀρξαμένην ἱεράν Αὐτοῦ Πορείαν ἀγάπης, εἰρήνης καὶ ἐνότητος πρὸς τὰς κατὰ τόπους Ὀρθοδόξους καὶ μὴ Ἐκκλησίας, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. κ. Δημήτριος ἐπεσκέφθη μεταξύ 18-30 Αὐγούστου τὰς Ἐκκλησίας Ρωσσίας καὶ Γεωργίας καὶ τοὺς Μακ. Προκαθημένους αὐτῶν.

Ὁ Σεπτὸς Προκαθημένος τῆς Ὀρθοδοξίας, συνδεόμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μύρων κ. Χρυσοστόμου, Πέργης κ. Εὐαγγέλου, Ἐλενουπόλεως κ. Ἀθανασίου, Φιλαδελφείας κ. Βαρθολομαίου, Διευθυντοῦ τοῦ Ἰδιαιτέρου Αὐτοῦ Γραφείου, καὶ Περγάμου κ. Ἰωάννου, καθὼς καὶ τῶν Πανοσιαλ. Μεγάλου Ἀρχιδιακόνου κ. Δημητρίου, Ὑπογραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου κ. Μελίτωνος καὶ Τριτεύοντος κ. Χρυσοστόμου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ πρώτου Πατριαρχικοῦ Γραφείου Καθηγητοῦ κ. Ἐμμανουὴλ Φωτιάδου, Ἀρχοντος Μ. Πρωτονοταρίου τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ προσωπικοῦ ἱατροῦ τοῦ Πατριάρχου Δρος Θεοδοσίου Καραμουρά-

τογλου, Ἀρχοντος Μ. Χαρταφύλακος, τριῶν δημοσιογράφων, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐνὸς κλητῆρος, ἀνεχώρησε, προπεμφθεὶς ὑπὸ συμπάσης τῆς ἐν τῇ Πόλει Ἱεραρχίας μὲ ἐπί κεφαλῆς τὸν Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον Σεβ. Μητροπολίτην Μελιτηνῆς κ. Ἰωακείμ, καθὼς καὶ ὑπὸ τῶν Γενικῶν Προξένων τῆς Ἑλλάδος κ. Λεωνίδου Χρυσανθοπούλου καὶ τῆς Ἐνώσεως Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν κ. Youri Sevastianov, ἐκ τῆς Ἱερᾶς Καθέδρας Αὐτοῦ, δι' εὐγενῶς παραχωρηθέντος ἰδιαιτέρου ἀεροσκάφους τῆς «Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας», κατευθυνόμενος εἰς Μόσχαν, ἔδραν τοῦ Πατριαρχείου, Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας.

Ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ ὑπεδέχθησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, οἱ παρεπιδημοῦντες ἐν Μόσχᾳ Ἱεράρχαι αὐτῆς, πολλοὶ κληρικοὶ καὶ στελέχη τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς, καθὼς καὶ Κυβερνητικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ Ἀνωτάτου Σοβιέτ, ὁ κ. Ivan Milovanov, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ὀρθοδοξικῶν Ὑπο-

φώνεται στὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, παρυσιάζεται ἐποπτικῶς στὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ζωγραφικὴ. Ἔτσι οἱ εἰκόνες ἔχουν τὴ θέσιν τους «μέσα στὸ σύμπλεγμα τῆς λειτουργικῆς ἐνεργείας» («im Komplex der Gottesdiensthandlung») ⁶⁰.

Ὁ χῶρος τοῦ ἱ. ναοῦ μὲ τὴν κατάλληλην διάταξιν τῶν ἱερῶν εἰκόνων, ἡ ὁποία συχνὰ ἔχει παραλλαγὰς προσαρμοζόμενες στὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ ἢ σὲ ἀποκλίνουσες κατὰ τόπους καὶ χρόνους προτιμήσεις, προβάλλει τὴ σημασίαν τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου, τῶν Ἀγγέλων, τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἁγίων στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας καὶ ὑποβοηθεῖ τὴν καλύτερην συμμετοχὴν τῶν πιστῶν στὴν λειτουργικὴν καὶ μυστηριακὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας ⁶¹.

60. L. Ouspensky, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 65.

61. H.-J. Schulz, Die byzantinische Liturgie — Vom Werden ihrer Symbolgestalt, Freiburg im Breisgau 1964, σ. 92-93. Πρβλ. Γεωργίου Σωτηρίου, Οἱ εἰκονογραφικοὶ κύκλοι. Σημασία τῆς εἰκονογραφῆσεως τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνοῦ ναοῦ, Ἀθήναι, 1927.

Ἡ ἱεραρχικὴ διάταξις τῶν εἰκόνων μέσα στὸν ἱ. ναό, — εἴτε κατακορύφως ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, εἴτε ὀριζοντίως ἐκ τοῦ χώρου τοῦ ἱεροῦ βήματος πρὸς τὰ λοιπὰ μέρη — ἀντιστοιχεῖ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον στὴν ἱεραρχικὴν κλίμακα τῶν ἐξεικονιζομένων θείων προσώπων ἢ γεγονότων τῆς ἱστορίας τῆς σωτηρίας καὶ τῶν ἀναγινωσκομένων βιβλικῶν περικοπῶν καὶ ὅχι σ' ἓνα αὐτόνομο ἱστορισμὸ ἢ βιβλικισμό ⁶².

(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

62. Πρβλ. Εὐαγγέλου Θεοδώρου, Μαθήματα Ἐκκλησιαστικῆς Ρητορικῆς ἢ Ὀμιλητικῆς, ἐν Ἀθήναις 1983, σ. 104, ὅπου σημειώνεται: «Τὸ ὅτι τὸ σύστημα τῶν κατὰ τὴν λατρείαν ἀναγινωσκομένων βιβλικῶν περικοπῶν δὲν διέπεται ὑπὸ ἀκράτου «Βιβλικισμοῦ», ἀλλ' ἐντάσσεται εἰς τὰ λειτουργικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ πλαίσια, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐν αὐτῷ προτιμῶνται ὀρισμένα περικοπὰ ἀντὶ ἄλλων καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὡς κύριον κριτήριον ἐκλογῆς καὶ ταξινομήσεως αὐτῶν ἐχρησίμευσεν ἡ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας διὰ τοῦ κύκλου τῶν ἑορτῶν αὐτῆς».

θέσεων τῶν Σοβιετ, ὡς καὶ ὁ ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰωάννης Γρηγοριάδης.

Κατὰ τὴν ἀφιξὶν Αὐτῆς εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τῆς Μόσχας, ἡ Α.Θ. Παναγιότης προέβη εἰς τὰς κάτωθι δηλώσεις:

Εἴμεθα εὐνυχεῖς διότι ἐπισκεπιόμεθα ὡς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μὲ τὴν Συνοδείαν μας τὴν μεγάλην Χώραν τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως. Σκοπὸς τῆς ἐπισκέψεώς μας εἶναι νὰ ἀνταποδώσωμεν τὰς ἐπισκέψεις ἀπ' ἐνὸς μὲν δύο Πατριαρχῶν τῆς ἀγαπητῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, καὶ συγκεκριμένως τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου Ἀλεξίου καὶ τοῦ νῦν Πατριάρχου ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ κυρίου Ποιμένου, ἀπ' ἐτέρου δὲ τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Γεωργίας κυρίου Ἡλιοῦ.

Εἶναι δι' ἡμᾶς θαυμασία εὐκαιρία νὰ κομίσωμεν τὸν χαιρετισμὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν Χώραν αὐτὴν, πρὸς τὴν Κυβέρνησίν της, πρὸς τὸν λαὸν της, καὶ φυσικὰ πρὸς τὰς ἀδελφὰς Ἐκκλησίας Ρωσίας καὶ Γεωργίας.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν θέλομεν νὰ ἐκφράσωμεν καὶ νὰ ὑπογραμμίσωμεν τοὺς ἰδιαιτέρους δεσμοὺς ἀγάπης καὶ ἀδελφοσύνης, οἱ ὅποιοι συνδέουν τὰς Ἐκκλησίας μας. Καὶ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ ἐπίσκεψίς μας αὐτὴ, πὸν πραγματοποιεῖται 400 ὀλόκληρα χρόνια ὕστερα ἀπὸ ἀνάλογη ἐπίσκεψιν μακαριστοῦ προκατόχου ἡμῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας, θὰ ἀποδώσῃ θεϊκοὺς καρποὺς ὑπὲρ τοῦ γενικωτέρου καλοῦ τῶν ἐκατέρωθεν ποιμνίων μας.

Ἡ ἐπίσκεψίς μας αὐτὴ εἶναι πορεία ἀγάπης, ἐνόητος καὶ εἰρήνης, εἰρήνης μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν, εἰρήνης μεταξὺ τῶν λαῶν, εἰρήνης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καλῆς θελήσεως.

Τὴν στιγμήν αὐτὴν εὐχόμεθα κάθε εὐημερίαν καὶ πρόοδον εἰς τὴν Χώραν, εἰς τὸν λαὸν της καὶ εἰς τὰς σεβασμίας Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας Ρωσίας καὶ Γεωργίας.

Ἄμα τῇ ἀφίξει Αὐτοῦ ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης κ. Δημήτριος ἐπεσκέφθη τὴν Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Πάντων, ἔθα ἐγένετο δεκτὸς μετὰ πάσης τιμῆς καὶ ἠύλόγησε τὸ συγκεντρωθὲν πλῆθος. Μετὰ τὴν σχετικὴν προσφώνησιν τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Ναοῦ καὶ τὴν ἀντιφώνησιν τοῦ Πατριάρχου ἐψάλη Δοξολογία ἐπὶ τῇ ἀφίξει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Πατριάρχου, ὁ Ὅποιος καὶ προσεκύνησεν εἰς τὴν ἐν τῷ Ἱερῷ τούτῳ Ναῷ φυλασσομένην θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Θεομήταρος, καλουμένην Iverska, προστάτιδα τῆς Μόσχας.

Τὸν Μακ. Πατριάρχην Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ποιμένα ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐπεσκέ-

Προσφορά ἀνθέων εἰς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Δημήτριον ὑπὸ τοῦ Μακ. Πατριάρχου Μόσχας κ. Ποιμένου.

φθη ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Μεγάρῳ. Εἰς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεφυλάχθη ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου, τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ ἄλλων Ἱεραρχῶν θερμοτάτη ὑποδοχή, ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις μεταξὺ τῶν δύο Προκαθημένων καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπηκολούθησαν λίαν ἐποικοδομητικαὶ ἀδελφικαὶ συνομιλίαι ἐπὶ ἀφορώντων τὰς δύο Ἐκκλησίας καὶ γενικώτερον τὴν ὅλην Ὀρθοδοξίαν ζητημάτων. Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ Μακαριώτατος προσεφώνησε διὰ τῶν κατωτέρω:

Ἐμετέρα Παναγιότης, Παναγιώτατε κύριε κύριε Δημήτριε Α', Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὴ Πατριάρχα, ἀγαπητὴ ἐν Κυρίῳ Ἀδελφέ!

Δόξα τῷ Κυρίῳ, τῷ εὐεργετήσαντι ἡμᾶς καὶ ὀδηγήσαντι τοὺς πόδας Ἑμῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας.

Ἐξ ὀνόματος τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῶν Πανιερωτάτων Ἀρχιερέων, τῶν εὐλαβῶν κληρικῶν καὶ τοῦ θεοφιλοῦς ποιμνίου ἐγκαρδίως χαιρετίζω Ἑμᾶς καὶ λέγω: «Καλῶς ἦλθετε!»

Ἐν αἰσθήμασι βαθείας συγκινήσεως ὑποδεχόμεθα νῦν τὴν Ἐμετέραν Παναγιότητα, διότι οἱ Προκαθημένοι τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τινος τῶν τελευταίων αἰώνων διὰ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν αἰτίαν δὲν ἐπεσκέφθησαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας.

Συνέβη ὅμως ὥστε καὶ οἱ Πατριάρχαι τῆς Ρωσίας νὰ μὴ ἐπισκεφθῶσι τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι Δεκεμβρίου τοῦ 1960, ὅτε ὁ ἀλήστου μνήμης προκατοχὸς ἡμῶν ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῆς Μόσχας Ἀγιοτάτος Πατριάρχης Ἀλέξιος ἐπεσκέφθη προσκνηματικῶς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔσχεν ἀδελφικὰς συνανήσεις

μετὰ τοῦ ἀοιδίμου Ἀγιωτάτου Πατριάρχου Ἀθηναγόρου. Προσωπικῶς ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ ἀναλάβω παρομοίαν προσκνηματικὴν πορείαν ἐν ἔτει 1977ω, ἀδελφικῶς νὰ περιπτυχθῶ καὶ νὰ χαιρετίσω Ὑμᾶς, Παναγιώτατε, νὰ προσκνηθῶ τὰ ἱερὰ Σκηνώματα τῆς Ὑμετέρας Ἐκκλησίας, νὰ συζητήσω ζητήματά τινα, κείμενα ἐνώπιον τῆς Ἀγίας Ὁρθοδοξίας.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐπισκέψεως τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ συνεχίσωμεν τὴν ἀρξαμένην ἐξέτασιν, ἣ ὁποία πρέπει νὰ συντελέσῃ εἰς ἐνίσχυσιν τῆς ἐν ὀνόματι Κυρίου ἐδ-λογημένης συνεργασίας ἡμῶν.

Αἱ Πανορθόδοξοι Διασκέψεις τῶν τελευταίων δεκαετιῶν ἐπεξεργάζονται τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου. Μεθ' ἱκανοποίησεως δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι ἐν τῷ πεδίῳ τούτῳ ὅφ' ἡμῶν ἐγένοντο ὄρισμένοι ἐπιτυχταί. Παρὰ ταῦτα, τὰ ὑπολειφθέντα θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς ἐπιχειμένης Συνόδου χρῆζον ἰδιαίτερας προσοχῆς, διότι ἀφοροῦν εἰς τὰ ζητήματα τῶν Διπιτύχων, τῆς Διασπορᾶς, τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Αὐτοκεφάλου καὶ τοῦ Αὐτονόμου, τοῦτέστιν εἰς τὰ ζητήματα ἐκεῖνα ἐπὶ τῶν ὁποίων σήμερον αἱ κατὰ τόπους Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δὲν ἔχουν πάντοτε συμφώνους ἀπόψεις, τοῦθ' ὅπερ δὲν δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς ἐνίσχυσιν τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς συνοδικότητος.

Περὶ τὴν μελέτην τῶν ζητημάτων τούτων ἀσχολοῦνται οἱ θεολόγοι τῶν κατὰ τόπους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς συναντήσεις τῶν Προκαθημένων τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν παρέχεται εὐχάριστος δυνατὸς ὅπως δι' ἀνταλλαγῆς ἀδελφικῶν γνωμῶν ἐνεργῶς ὑποβοηθῆται ἡ προσέγγις τῆς συγκλήσεως τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου.

Παράδειγμα τῆς κοινῆς ἡμῶν μερίμνης ἀποτελεῖ ἐπίσης καὶ τὸ Ἅγιον Ὄρος Ἄθω. Εἴμεθα θαδέως εὐγνώμονες πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα διὰ τὴν παροχὴν ἀδείας καὶ εὐλογίας εἰς μοναχοὺς ἐκ τῶν Μονῶν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας πρὸς μετάθασιν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ἐγκαταβίωσιν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος καὶ ἱαματικοῦ Παντελεήμονος. Ἐπίσης ἐγκαρδίως εὐχαριστοῦμεν Ὑμῖν διὰ τὴν παροχὴν εἰς τοὺς εὐσεβεῖς προσκνητὰς τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀδείας πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω, τόπον ὑψηλῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων καὶ ἀδιαλείπτου προσευχῆς διὰ πάντας τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τοῦ ἐλέους καὶ τῆς βοήθειας τοῦ Θεοῦ.

Ἰσχυρῶς ἐλπίζομεν ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀπὸ

μέρους τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος θὰ τυγχάνωμεν κατανόσεως καὶ ὑποστηρίξεως τῶν πνευματικῶν τάσεων τῶν εὐσεβῶν δοκίμων καὶ μοναχῶν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ὅπως ἀσκηθῶσιν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος Ἄθω.

Ἡ κοινὴ ἡμῶν μαρτυρία καὶ ἡ ἐνότης ἐν Χριστῷ εἶναι ἰδιαίτερος ἀναγκαῖαι κατὰ τὸν παρόντα χρόνον, ὅτε ἡ Ἀγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν ὅλῃ τῇ πληρότητι αὐτῆς διεξάγει Θεολογικοὺς Διαλόγους μετὰ τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν, συνεργάζεται μετὰ ἀνθρώπων ἄλλων πίστεων καὶ ἰδεολογιῶν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐδραϊώσεως τῆς εἰρήνης ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ πολέμων καὶ ἐξοπλισμῶν καὶ διατήρησιν τοῦ διαστήματος ἐλευθέρου ἀπὸ τοῦ πνευματικῶν μιάσματος.

Μετὰ τοιούτων σκέψεων καὶ αἰσθημάτων καὶ πάλιν προσαγορεύομεν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα καὶ τοὺς τιμίους συνοδοὺς Ὑμῶν ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ ἀφίξει Ὑμῶν εἰς τὴν ἡμετέραν Χώραν. Εὐχόμεθα Ὑμῖν εὐχάριστον καὶ λυσιτελεῖ πορείαν ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία ἡμῶν, σωτηριώδη προσκύνησιν τῶν Σκηνωμάτων τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, ζῶσαν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ἀρχιποιμένων, τῶν ποιμένων καὶ τοῦ εὐσεβοῦς πιστευόντος λαοῦ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἐτοιμαζομένης ὅπως κατὰ τὸ ἐπίον ἔτος ἐορτάσῃ τὴν χιλιετηρίδα τοῦ Βαπτίσματος τῆς Ρωσσίας.

Καὶ προσωπικῶς αἰσθάνομαι χαρὰν καὶ πάλιν ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα μὲ τὴν ἐγκαρδίαν πρόσκλησιν ὅπως ἔλθῃ ἐκ νέου πρὸς ἡμᾶς καὶ συμμετάσχη εἰς τὰς ἐπιχειμένους ἰωδηλαϊκὰς πανηγύρεις τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας.

Δι' ἡμᾶς, τέκνα τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, πάντοτε θὰ διατηρηθῆ τιμὴ καὶ ἀνεξίτηλος ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Ρωσσίᾳ, ἣ συνδεομένη πρὸς τὴν Πόλιν, ἐκ τῆς ὁποίας, Παναγιώτατε, ἐφθάσατε σήμερον καὶ πρὸς ἱερὰ δι' ἡμᾶς ὀνόματα — τῆς Θεοσόφου Ρωσίδος ἡγεμονίδος Ὀλγας καὶ τοῦ ἐγγονοῦ αὐτῆς μεγάλου ἡγεμόνος τοῦ Κιέβου Βλαδιμήρου. Ὁ εὐαγγελικὸς σπόρος, πεσὼν εἰς γῆν ἀγαθὴν, ἔδωκε μέγαν καὶ πλούσιον καρπόν.

Ἡμεῖς μετ' εὐγνωμοσύνης ἀναμνησκομέθα ὅτι ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς ὑπάρξεως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας διωκεῖτο ὑπὸ Ἑλληνικῆς Ἱεραρχίας, ὡς μία τῶν Μητροπόλεων τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλὰ θαυμάσιον καὶ κατ' ὀλίγον, φερομένη πρὸς τὸ μέτρον τοῦ τελείου, αὐτὴ ἀνεδείκνυ ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς ἀξίους διαδόχους τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱεραρχίας. Καὶ σήμερον ἡ Ἐκ-

κλησία της Ρωσίας μετά χαράς δέχεται τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐν κατακλείδι, ἐπιτρέψατέ μοι, ὅπως διαβιβάσω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα τὸν εὐλικρινῆ καὶ ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν πολλῶν ἑκατομμυρίων τέκνων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, τὰ ὁποῖα ἐν εὐχαίς θὰ συνοδεύουν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα κατὰ τὴν ἀπὸ τὴν Χώραν ἡμῶν πορεία. Ἡ πορεία Ὑμῶν θὰ δώσῃ τὴν δυνατότητα νὰ ἴδῃτε καὶ τὴν ζωὴν τοῦ εὐρηνοφίλου Σοβιετικοῦ λαοῦ καὶ τὰ ἐπιτεύγματα αὐτοῦ.

Παναγιώτατε,

Ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἐπίσκεψις Ὑμῶν πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν θὰ ἐνισχύσῃ περισσότερο τοὺς ἀρχαίους δεσμοὺς ἀγάπης καὶ ἀδελφοσύνης μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν καὶ θὰ συντελέσῃ εἰς περισσότερο ἐποικοδομητικὴν συνεργασίαν ἡμῶν, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἁγίας Ὁρθοδοξίας.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν. Ἀμήν.

Ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Μακ. Πατριάρχου Μόσχας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. κ. Δημήτριος εἶπε πρὸς αὐτὸν τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε καὶ Ἁγιώτατε Πατριάρχα Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας, ἀδελφὲ ἐν Χριστῷ καὶ συλλειτουργὸν γὰρ ἡμῶν ἀγαπητὲ καὶ περισπούδαστε, κύριε Ποιμῆν,

«Χαίρειτε ἐν Κυρίῳ πάντοτε» (Φιλίπ. 4,4).

Ἐπὶ τῇ εὐλογίᾳ τῆς συναντήσεως ἡμῶν ταύτης ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἐν τῷ ὄνοματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρῶτον μὲν ἀναπέμπομεν Ἀυτῷ δόξαν καὶ εὐχαριστίαν, διότι «πᾶσα δόσις ἀγαθῆ, καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον, ἀνωθὲν ἐστὶ, καταβαίνον ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν Φώτων»· εἶτα δὲ ἐκφράζομεν τὴν θαθεῖαν χαρὰν καὶ συγκίνησιν ἡμῶν προσωπικῶς καὶ τῶν συνοδῶν ἡμῶν Ἱερωτάτων ἁγίων Ἀρχιερέων καὶ τῆς ἀκολουθίας ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει ἡμῶν πρὸς τὴν προσφιλῆ θυγατέρα καὶ ἀδελφὴν Ἁγιωτάτην κατὰ Ρωσίαν Ἐκκλησίαν, πρὸς τὴν ὁποῖαν κομίζομεν τὴν ἀπεριόριστον στοργὴν καὶ τιμὴν καὶ τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμὸν τῆς καθ' ἡμᾶς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἅμα δὲ καὶ τὰς διαπύρους αὐτῆς εὐχὰς ὑπὲρ εὐσταθείας καὶ προόδου κατὰ Χριστὸν τῆς καθ' Ὑμᾶς Ἐκκλησίας, Μακαριώτατε ἀδελφέ, πρὸς χαρὰν καὶ καύχησιν πρωτίστως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Διότι τοῦ-

το, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς χειραφετήσεως τῆς ἐνιαυθα Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς ἀμέσου ὑπαγωγῆς ὑπὸ τὴν Πατριαρχικὴν αὐτοῦ θακτηρίαν, δὲν ἔπασσεν ἐνδιαφερόμενον διὰ τὴν ἐν Χριστῷ αὐξήσει καὶ ἐπάνθισιν αὐτῆς καὶ διὰ τὴν ἀνεμπόδιστον ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς ὡς μιᾶς αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἐν τῇ Πανορθοδόξῳ οἰκογενείᾳ, τὸ στοργικὸν δὲ τοῦτο ἐνδιαφέρον δὲν ἐμειώθη καὶ μετὰ τὴν ἀνύψωσιν τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας εἰς τὴν περίπλοκον Πατριαρχικὴν ἀξίαν. Διότι εἴμεθα μὲν αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησῖαι κεχωρισμέναι ἀπ' ἀλλήλων γεωγραφικῶς καὶ κατὰ τὴν διοίκησιν Ἐκκλησῖαι, ἀλλὰ δὲν παύομεν διὰ τοῦτο νὰ εἴμεθα μία Ἐκκλησία, ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ ἐν Ἁγίοις προκάτοχος ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «Τὴν ἐπὶ τῆς οἰκουμένης μίαν δεῖ εἶναι Ἐκκλησίαν, καίτοι τόποις πολλοῖς κεχωρισμένην... Εἰ δὲ ὁ τόπος χωρίζει, ἀλλ' ὁ Κύριος αὐτοὺς συνάπτει κοινὸς ὄν» (Ὁμιλία εἰς τὴν Α' Κορ., ἐν P.G. 61,13).

Λόγω τῶν στενοτάτων διὰ μέσου τῶν αἰῶνων δεσμῶν τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν, ἡ Μητέρα Ἐκκλησία συνέχαιρε καὶ συγχαίρει πάντοτε μὲ τὴν χαρὰν τῆς θυγατρὸς αὐτῆς καὶ συνεμερίζεται καὶ συμμερίζεται πάντοτε τὰς θλίψεις αὐτῆς, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ρωσικὴ ἀγιότης ἔχει ὡς πρότυπον καὶ ἐνισχύεται ἐκ τοῦ παραδείγματος τοῦ τειταπεινωμένου Χριστοῦ, «τοῦ Θεοῦ ὁ ὁποῖος ἔχει ἠτιτηθῆ καὶ ὁ ὁποῖος παρ' ὅλα ταῦτα παραμένει ἴσων μεγάλου μέσα εἰς τὴν ἐξουθένωσίν Του, ὥστε νὰ ἠμπορῇ νὰ ὑπομένῃ καὶ τὸν χειρότερον ἀκόμη ἐξευτελισμὸν». «Ἄλλωστε, καὶ ἡ Μητέρα ἡμῶν Ἐκκλησία ἔχει πείραν τῶν θλίψεων διὰ τὸν Χριστόν, διὰ τὰς ὁποίας θεωρεῖ ἑαυτὴν μακαρίαν κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου αὐτῆς: «μακάριοί ἐστε διὰ τὸν ὄνειδισμὸν ὑμᾶς καὶ δι' ὧσιν καὶ εἰπῶσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἔνεκεν ἐμοῦ» (Ματθ. 5,11).

Ὑμετέρα Μακαριότης,

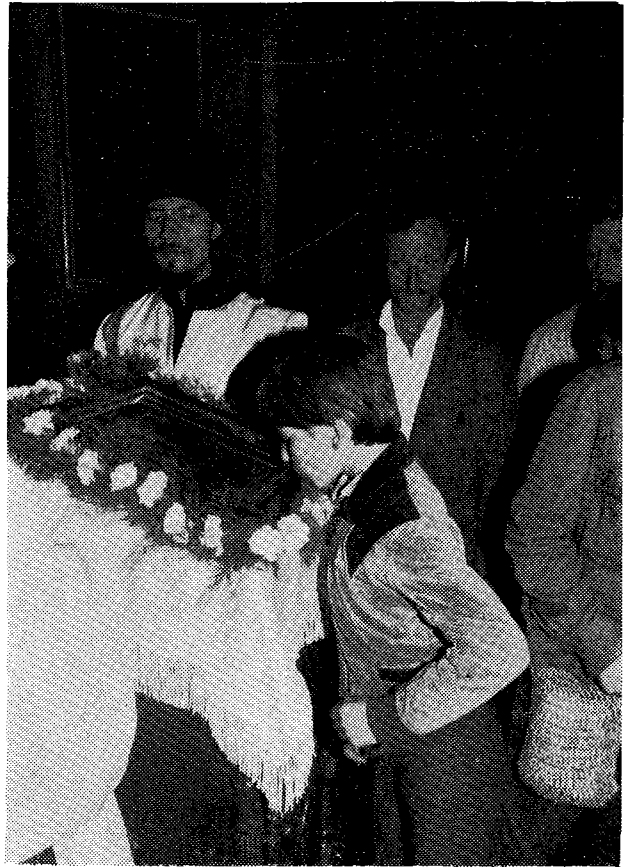
Διὰ τὴν ἀγάπην ταύτην ἣν ἔχομεν καὶ σήμερον καὶ πάντοτε πρὸς ὑμᾶς πάντας, ἐπιθυμῶ ἐπεθυμήσαμεν ἵνα ἐπικοινωνήσωμεν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μεθ' ὑμῶν καὶ δὴ κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ ἑορτασμοῦ ἐνὸς ἱστορικοῦ σταθμοῦ εἰς τὴν ζωὴν τῆς ὑμετέρας Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἡμετέρας, καὶ εὐχαριστήσωμεν τῷ Θεῷ «περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἀξιὸν ἐστίν, ὅτι ὑπερανξάνει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη» (Β' Θεο. 1,3) ἡμῶν εἰς ἀλλήλους. Καὶ κατὰ τοῦτο, ἡ ἐπίσκεψις ἡμῶν αὕτη ἐκφεύγει τῶν ὁρίων τῆς ἐθιμοτυπικῆς ἀντεπισκέψεως πρὸς τὴν Ὑ-

μετέραν γερασμίαν Μακαριότητα καὶ ἀποτελεῖ ἐκπλήρωσιν πόθου καὶ ἐσωτερικῆς ἀνάγκης.

Οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς παραμονῆς ἡμῶν ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει θὰ ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἴδωμεν ἰδίως ὁμοίαι τὴν γνωστὴν εὐσέβειαν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς τοῦ Ὁρθοδόξου Ρωσικοῦ λαοῦ καὶ νὰ ἐλλογήσωμεν αὐτὸν καὶ νὰ συμπροσευχηθῶμεν μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἀξίων ποιμένων αὐτοῦ, εἰς ἔκφρασιν καὶ εἰς ἐμβάθυνσιν τῆς ἀδιασπασίως ἐνοῦσης ἡμᾶς κοινωνίας πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, Ὡ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, μετὰ ταῦτα, ἐγκατεστάθη εἰς ἰδιαίτερα διαμερίσματα ἐν τῷ ξενοδοχείῳ Sovietskaya.

Κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς πρώτης ταύτης ἡμέρας τῆς παραμονῆς Αὐτῆς ἐν Μόσχᾳ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Δανιήλ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ πλεῖστα κτιριακὰ συγκροτήματα, μέλλοντα νὰ ἀποτελέσουν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1988 (ἔτους χιλιετηρίδος ἀπὸ τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῶν Ρώσων ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας) τὴν ἐπίσημον ἑδραν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας. Εἰς τὸν Πατριάρχην ἐπεφυλάχθη κατὰ τὴν ἀφίξιν Αὐτοῦ εἰς τὴν Μονὴν μεγαλειώδης ὑποδοχὴ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς καὶ τῶν χιλιάδων λαοῦ, προσελθόντος ἵνα δεχθῆ τὴν ἁγίαν Πατριαρχικὴν εὐλογία. Ὁ Πατριάρχης Δημήτριος περιεβλήθη μανδύαν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Μονῆς καὶ κρουομένων τῶν κωδῶνων χαρμωσύνως ἐπαρεύθη

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ἑσπερινοῦ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Δανιήλ (Μόσχα).

πατριαρχικὸς λόγους πρὸς τὰ κατακλύσαντα τὸν Ναὸν καὶ τὰ πέριξ πλήθη.

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Πατριάρχης περιηγήθη τὴν ἐντὸς τοῦ ἀυλοῦρου τῆς Μονῆς στεγαζομένην ἑδραν τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καὶ παρεκάθησεν εἰς πρὸς τιμὴν Αὐτοῦ παρατεθὲν δεῖπνον.

Ἀπαντῶν εἰς τοὺς πρόφρονας λόγους, καλωσορισμοῦ τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπηύθυνε πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς ἐν τῇ Μονῇ ἀσκουμένους Πατέρας τοὺς κάτωθι λόγους:

Ὁσιολογιώτατε ἅγιε Καθηγούμενε τῆς Ἱερᾶς Ἱ. Μονῆς καὶ τέκνον ἐν Κυρίῳ,

Ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἡλίον δύσιν, ἰδόντες φῶς ἐσπερινὸν καὶ ὑμνήσαντες μετὰ τοῦ περισσιώτου λαοῦ Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Θεόν, ἀπειθύνομεν ἤδη τὸν λόγον πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγαπητὴν Ὁσιολογιότητα ἵνα εὐχαριστήσωμεν αὐτὴν τε καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν δοιωτάτοις πατράσι διὰ τὴν ἐδλαβῆ δοχὴν.

Ἐκφράζομεν τὴν χαρὰν ἡμῶν καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας διὰ τὴν πρόσφαιον ἀπόδοσιν εἰς τὴν διάθεσιν καὶ τὴν διακονίαν τῆς ἀδελφῆς Ἀγιοτάτης

Στιγμιότυπον ἐκ τοῦ Ἑσπερινοῦ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Δανιήλ (Μόσχα).

πρὸς τὸ Καθολικὸν αὐτῆς, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος, εὐλογῶν τὰ πλήθη διὰ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης παρηκολούθησεν ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος τὸν Ἑσπερινὸν καὶ τὸν Ὁρθρον τῆς ἑορτῆς τῆς Θείας Μεταμορφώσεως, μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ὁποίου ἀπηύθυνε

Στιγμιότυπον ἐκ τοῦ ἑσπερινοῦ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Δανιὴλ ἐν Μόσχᾳ.

Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας τοῦ σκηνώματος τούτου τῆς δόξης Κυρίου καὶ συγχαίρομεν ἐπὶ τούτῳ ταῖς ἀρμοδίαις Ἀρχαῖς τῆς Χώρας ταύτης.

Ἐνδόξεως ὅπως ἡ Ἱερά αὕτη Μονὴ ἀναδειχθῆ σπουδαῖον μοναστικὸν κέντρον, ὡς ἄλλαι περίφημοι Λαῦραι ἀλλαγῆ τῆς Ρωσικῆς γῆς, ἅμα δὲ καὶ κέντρον συντητισμοῦ καὶ ὁργανώσεως τῆς εὐεργετικῆς προσφορᾶς τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν εὐσεβῆ λαὸν τοῦ Θεοῦ, εἰς συνέχισιν τῆς μακρᾶς καὶ τετιμημένης παραδόσεως τῆς προσφιλοῦς τοπικῆς ἐνταῦθα Ἐκκλησίας.

Ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος ἀπό τινος ὑμνεῖται καὶ πάλιν ὑπὸ τοὺς θόλους τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς, εἶναι «ὁ ἄξων τῆς παγκοσμίου ιστορίας. Ἡ ιστορία εἶναι ἐνιαία. Ἡ ἐνότις τῆς ιστορίας προβάλλει τὴν θεοκεντρικότητά της. Ἡ παραγμένη ιστορία τοῦ ἀνθρώπου μεταθέτει καὶ μεταζινεῖ τὸν ἄξονα. Ὅμως ὁ μέγας Θεός εἶναι ἀφειρητός καὶ τέρμα. Ἀμειτακίνητος ἄξων τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ κόσμος ταράσσεται εἰς τὴν ἀποστασίαν του καὶ τὴν ἀπιστίαν ἢ ὀλι-

γοπιστίαν του, εἰς τὴν ἀμφιβολίαν ἢ ἀμφιταλάντευσίν του».

Ὁ Προφήτης Δανιὴλ, ἐξηγῶν τὸ ἐνύπνιον τοῦ Ναβουχοδονόσορος, τῷ ὠμίλησε περὶ δένδρου, τοῦ ὁποίου ἡ κορυφή φθάνει εἰς τοὺς οὐρανούς καὶ οἱ κλάδοι εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς, ἐνῶ τὰ πτερινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνῶνουν ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐκεῖνο μὲν τὸ δένδρον τοῦ Δανιὴλ ἐπέπρωτο νὰ κοπῆ. Ὅμως τὸ ἐδοκίμοφυλλον δένδρον τῆς Ὁρθοδοξίας προώρισται νὰ φθάσῃ ὄντως μέχρις οὐρανοῦ καὶ μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ νὰ σκεπάσῃ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, εἰς σωτηρίαν αὐτῶν καὶ εἰς δόξαν Θεοῦ. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι εὐρυχωροτέρα τῶν οὐρανῶν.

Εἰς τοῦτο καλούμεθα ἅπαντες νὰ συμβάλωμεν ὡς πρόσωπα, ὡς Μοναί, ὡς Ἐκκλησίαι, ὡς σύνολον καὶ ὡς ἄτομα. Καὶ θὰ ἐπιτύχωμεν εἰς τὴν ἱεράν κλησιν ταύτην ὅπως δώσωμεν ζῶσαν μαρτυρίαν τῆς σωζούσης Ὁρθοδόξου πίστεως ἡμῶν ἐὰν ἔχωμεν ἀγάπην εἰς ἀλλήλους καὶ ἐνότια καὶ ὁμοφροσύνην καὶ πνεῦμα συνεργασίας καὶ ἐὰν θασιάζωμεν τὰ θάρη ἀλλήλων καὶ ἐὰν ἐνθυμώμεθα διαρκῶς ὅτι εἴμεθα «σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους» (Α' Κορ. 12,27).

Ἄγιε Καθηγούμενε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς, παρακαλοῦμεν τὸν ἐν τῷ Ὁρει τῷ Θαβῶρ μεταμορφωθέντα Κύριον καὶ Θεὸν καὶ Σωτήρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὅπως καταγάξῃ ἡμᾶς τῷ φωτὶ τῆς δόξης Αὐτοῦ καὶ ὅπως ἀξιώσῃ ἡμᾶς καὶ τῆς θέας τοῦ προσώπου Αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν ἐσχάτων.

Ἐδλογοῦμεν ἡμᾶς ἀπὸ καρδίας καὶ ἐπικαλούμεθα τὰς προσευχὰς ἡμῶν ὑπὲρ τῆς ἡμῶν Μειριότητος καὶ ὑπὲρ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιοπατρῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Τὴν Τετάρτην, 19 Αὐγούστου, ἡ Α. Θ. Πανα-

Τροῦλλοι ἐν Ζαγκόρσκ.

Πλήθη πιστῶν τῆς Μόσχας ἀναμένουν τὴν ἐκ τοῦ Ἱ. Νεοῦ ἔξοδον τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου.

γιότης ἐπεσκέφθη τὴν περιώνυμον Μονὴν (Λαύραν) τοῦ Zagorsk. Ἐγένετο εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ὁρθοδοξίας μεγαλειώδης καὶ συγκινητικὴ ὑπόδοχή ἀπὸ μέρους τῶν μοναχῶν καὶ τῶν κατακλυσάντων τὴν Μονὴν καὶ τὰ περίξ πιστῶν. Ὁ Πατριάρχης Δημήτριος ἐν ἀρχῇ προσεκύνησε τὸ ἱερὸν Λεῖψανον τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Μονῆς καὶ πωλιούχου τῆς ρωσικῆς γῆς Ἁγίου Σεργίου τοῦ Ραδονέξ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐτέλεσεν ἐν συλλειτουργίᾳ μετὰ τοῦ Μακ. Πατριάρχου Μόσχας τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος τῆς Λαύρας ταύτης. Εἰς τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ Μακ. Πατριάρχης Μόσχας κ. Ποιμὴν προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, εἰπὼν:

Ἵμετέρα Παναγιότης, Παναγιώτατε κύριε κύριε Δημήτριε Α΄, Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸ Πατριάρχα, ἀγαπητὲ ἐν Κυρίῳ Ἀδελφέ!

Σεβασμιώτατοι καὶ Παιερῶτατοι!

Θεόσοφοι πατέρες, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί!

Τώρα κάθε χριστιανικὴ ψυχὴ μὲ ἰδιαίτερον αἰσθημα στρέφει τὸ ὄμμα αὐτῆς πρὸς τὰ ἄνω — πρὸς τὸ ἀνέσπερον φῶς, τὸ ἀναλάμψαν ἐν Θαβῶρ, ὅπου οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι τῆς Καινῆς Διαθήκης Πέτρος,

Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, ὁμοῦ μετὰ τῶν δικαίων ἀνδρῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Μωϋσέως καὶ Ἡλία ὑπῆρξαν μάρτυρες τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου. Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία δοξάζει ἐν τῇ παρούσῃ ἐορτῇ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ Ὅποῖος ἀληθῶς εἶναι ἀπαύγασμα τοῦ Πατρὸς, διδάσκουσα οὕτω τοὺς πιστοὺς, ὅτι ἄξιοι μέτοχοι τῆς μελλούσης αἰωνίου δόξης θὰ εἶναι ἀκριθῶς ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῆ μεταμορφοῦνται ἐν πνεύματι καὶ εἰκόνα τοῦ μεταμορφωθέντος ἐν Θαβῶρ Κυρίου.

Τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην ταύτην ἡμέραν ἐχάρησαν οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ Προφῆται. Ἄς χαρῶμεν καὶ ἡμεῖς, ὀρθόδοξοι χριστιανοί, διὰ τὸ μέγα καὶ πλούσιον πρὸς ἡμᾶς ἔλεος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ χαρὰ ἡμῶν διπλασιάζεται διὰ τῆς παρουσίας ἐν μέσῳ ἡμῶν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως Παναγιωτάτου κυρίου κυρίου Δημητρίου τοῦ Α΄, ἐλθόντος πρὸς ἡμᾶς πρὸς ἐπίσημον ἐπίσκεψιν, ἐν συνοδείᾳ ἐκλεκτῶν Σεβασμιωτῶν Ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν τοῦ Πα-

τριαρχικοῦ Θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ ἐπίσκεψις αὕτη ἰδιαίτερος χαροποιεῖ ἡμᾶς, διότι τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ οἱ πρόγονοι ἡμῶν πρὸ 1000 ἐτῶν ἐδέχθησαν ἐκ τῆς Ἀγιοιότητος Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐξ ὅλης καρδίας χαιρετίζομεν Ὑμᾶς, κατὰ τὸν ἀρχαῖον χριστιανικὸν τρόπον: «Εἰρήνη Ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Α' Πέτρο. 5,14). «Ὁ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι Ὑμᾶς τῆς χαρᾶς» (Ρωμ. 15,13). «Ἡμεῖς χαιρετίζομεν Ὑμᾶς διὰ τῶν ἱερῶν λόγων «ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην» (Ρωμ. 10,15), διότι δεχόμεθα Ὑμᾶς ὡς εὐαγγελιζομένους ἀγάπην καὶ εἰρήνην.

Παναγιώτατε! Ἐν μεγάλῃ ψυχικῇ ταραχῇ καὶ ἐγ-

Ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Δημήτριος μετὰ ῥώσων Ἱεραρχῶν ἐν τῷ περιβάλλῳ τῆς Ἱ. Μονῆς - Λαύρας Ἀγ. Σεργίου ἐν Ζαγκόρσκ.

καρδίῳ χαρᾷ ἡμεῖς μὲν ὁμοῦ μεθ' Ὑμῶν ἔστημεν πρὸ τῆς Ἀγίας Τραπέζης, προσκομιόμενοι τὴν ἀνάμικτον θυσίαν τῆς ζωῆς, εἰσῆλθομεν εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Διὰ τῆς κοινῆς ἡμῶν λειτουργίας ἐμαρτυρήσαμεν τὴν ἐνότητα ἡμῶν ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῇ Ἀγίᾳ Ὁρθοδοξίᾳ. Ἡ ἐνότης αὕτη εἶναι ἀναγκαῖα

ἐν τῇ διακονίᾳ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, εἰς τὴν οἰκουμένην καὶ εἰρηνοποιὸν ἐνέργειαν. Διὰ τοῦτο ἡμεῖς σήμερον αἰσθανόμεθα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὖξουσαν τὴν ἀνάγκην κοινῆς προσπάθειας ἐν τῷ ἔργῳ ἔτι μείζονος ἐνισχύσεως τῆς παρορθόδοξου ἐνότητος. Ἐν τῇ ἐνότητι ταύτῃ ἡ δύναμις ἡμῶν. Ἐν αὐτῇ νέαι, ἀνεξάντητοι δυνατότητες καὶ πηγαί, ἐκτιρέφουσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Ἄς συναντώμεθα πικνότερον ὁ εἷς μετὰ τοῦ ἄλλου. Ἐλπίζομεν ὅτι τὰς συναντήσεις ταύτας ὁ Κύριος θὰ καταστήσῃ δι' ἡμᾶς ἐορτὴν ἀγάπης καὶ ἀδελφοσύνης, ἐχέγγυον τῆς ἐφέσεως ἡμῶν εἰς τήρησιν «τῆς ἐνότητος τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Ἐφ. 4,3) καὶ θὰ ἐπιτρέψῃ ἡμῖν ἀμοιβαίως νὰ ἐμπλουτιζώμεθα πνευματικῶς καὶ νὰ ἀξάνωμεν «ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ ἡ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. Ἀμήν» (Β' Πέτρο. 3,18).

Ἀντιφώνησε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὡς ἑξῆς:

Μακαριώτατε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μειριότητος, Πατριάρχα Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας κύριε Ποιμῆν,

Ἀξιούμενοι σήμερον ἵνα τελέσωμεν μετὰ τῆς Ὑμετέρας γερασμιοιότητος Μακαριότητος τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν ἐπὶ τῇ μεγάλῃ δεσποτικῇ ἐορτῇ τῆς Θείας Μεταμορφώσεως, μεταφερόμεθα νοερώς εἰς τὸ ὄρος Θαβὼρ τῶν Ἀγίων Τόπων, ὅπου πρὸ μικροῦ προσεκνήσαμεν τὸν ἐν δόξῃ μεταμορφωθέντα Χριστόν, καὶ ῥίπτοντες ἑαυτοὺς μετὰ τῶν μαθητῶν ἐν τῷ ἐδάφει τῆς γῆς, δεόμεθα Αὐτοῦ ὡπὲρ τῆς οἰκουμένης, ὑπὲρ τῆς Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ «πάσης Ἐπισκοπῆς Ὁρθοδόξου, τῶν ὁρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς Αὐτοῦ ἀληθείας», ὡπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως».

Ἄλλωστε, αὕτη εἶναι ἡ ἀδιάλειπτος προσευχὴ ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῆς ταπεινῆς ἡμῶν ἔδρας, ἐκ τῆς ὀποίας, οὐχὶ σπανίως, ἐπισκεπτόμεθα νοερώς τοὺς ἀδελφούς καὶ συλλειτουργοὺς ἡμῶν συγκοινωνοὺς τε καὶ συμποιμενάρχας τῆς καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολικῆς, καὶ παρακαλοῦμεν τὸν Δομήτορα αὐτῆς νὰ ἀξιοῖ πάντας ἡμᾶς «νὰ εἴμασθε ἐνωμένοι, καθὼς εἰς μίαν πίστιν καὶ εἰς ἓνα βάπτισμα, οὕτω νὰ εἴμασθε εἰς μίαν ὁμολογίαν,

τὸ αὐτὸ λέγοντες πάντοτε, καὶ ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ, χωρὶς νὰ διαφέρωμεν ἀπ' ἀλλήλων εἰς κανένα πρᾶγμα, διὰ νὰ ἐπαναλάβωμεν τοὺς λόγους τοῦ προκατόχου ἡμῶν Παΐσιου τοῦ Α' πρὸς τὸν προκατόχον Ὑμῶν Νίκωνα.

Ἡ ἐπιβεβλημένη κοινὴ αὐτῆ ὁμολογία καὶ μαρτυρία τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διευκολύνεται μεγάλως διὰ τῆς κατὰ τοὺς χρόνους τούτους, ἐπὶ κοινῇ χαρᾷ, ἐπιευχθείσης καὶ μαρτυρουμένης ὀρθοδόξου ἐνόητος καὶ διορθόδοξου συνεργασίας ἀλλαχοῦ τε καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς προετοιμασίας τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου ἡμῶν, τῆς ἐπισωπμένης ἀμέριστον τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν σύμπραξιν πασῶν τῶν κατὰ τόπους ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐν τῇ πεποιδήσει διὰ τὰ μεγάλα τῶν σκευμάτων οὐκ ἔστιν ἄλλως, κατὰ τὸν Εὐσέβιον, ἢ διὰ συνόδων κατορθώσασθαι» (Βίος Κωνσταντίνου Α', 51).

Ἡ κοινὴ τῶν Ὁρθοδόξων ὁμολογία καὶ μαρτυρία εἶναι ἀναγκαῖα εἴπερ ποτὲ σήμερον, διότι εἶναι κοινὴ διαπίστωσις διὰ τὴν ζῶμεν εἰς μίαν κατ' ἐξοχὴν εἰκονοκλαστικὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον περιφρονεῖται καὶ βάλλεται εἶναι ὄχι ἀπλῶς αἱ ἱεραὶ εἰκόνες, ἀλλ' ἡ ζῶσα εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄνθρωπος, ἡ ἱερότης καὶ ἡ μοναδικότης τοῦ προσώπου, τοῦ ὁποίου συστηματικῶς ἀγνοεῖται καὶ καταπατεῖται ὑπὸ ἄλλων ἀνθρώπων καὶ συστημάτων καὶ θεσμῶν.

Ἡ διαπίστωσις αὕτη εἶναι ἐπίκαιρος, ἀλλὰ καὶ δραματικὴ, καθὼς γίνεται τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἐορτάζομεν τὴν χιλιετηρίαν διακοσιοστήν ἐπέτειον τῆς ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας Ἀγίας Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἣτις ἀποκατέστησε καὶ ἀνεστήλωσε τὰς ἱεράς εἰκόνας τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν τε θεωμένων Ἀγίων.

Μακαριώτατε,

Ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι τὴν κοινὴν πίστιν ἡμῶν καὶ τὴν ἐν ἀγάπῃ καὶ «ἐν ὁμοιοῖα ὁμολογίᾳ» αὐτῆς ἐκφράζομεν κατὰ τρόπον κορυφαῖον διὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ κλάσεως τοῦ ἄριου καὶ μεταλήψεως ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ σωτηρίου, ὡς πράττομεν κατὰ τὴν παροῦσαν ἱερωτάτην στιγμήν. Ἄλλωστε, ἡ Θεία Λειτουργία ἀνήκει εἰς καὶ ἐκφράζει αὐτὴν ταύτην τὴν οὐσίαν τῆς Ἐκκλησίας, «ἣ δὲ λειτουργικὴ παράδοσις πάντοτε παρέμεινεν ἢ κεντρικὴ ἐκφρασις τῆς ζωῆς τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ».

Ἡ Εὐχαριστιακὴ Λειτουργία ἐκφράζει τὴν Ἐκκλησίαν ὡς αὕτη εἶναι — πρωτίστως μία οὐράνιος καὶ πνευματικὴ πραγματικότης ἔχουσα ὡς κέντρον τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς Ἁγίους, ἣτις κατέχεται ἐπὶ

τῆς γῆς διὰ νὰ τὴν μεταμορφώσῃ καὶ διὰ νὰ ἀνακαινίσῃ καὶ σώσῃ τὸν λαόν».

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, ὁμοῦ μετ' ἄλλων θείων δώρων, ἐκκληροδότησεν εἰς τὴν πεφιλημένην θυγατέρα αὐτῆς Ἐκκλησίαν Ρωσσίας τὴν «λίαν ἐκλεκτικὴν θεολογικὴν καὶ λειτουργικὴν παράδοσιν» τῆς, χωρὶς οὐδ' ἐπὶ στιγμήν νὰ διανοηθῇ ἢ νὰ θελήσῃ νὰ ἐπιβάλλῃ ἀοιτηρὰν λειτουργικὴν ὁμοιομορφίαν, ἀντιθετον, ἄλλωστε, πρὸς τὴν σχετικὴν ἀρχαίαν προᾶξιν ἐν τῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἐπιτρέπουσαν τὴν λειτουργικὴν καὶ τὴν διοικητικὴν πολλαπλότητα.

Καὶ ἤδη ἀπευθυνόμεθα πρὸς ὑμᾶς, εὐσεβεῖς φιλέοργοι, Ρῶσοι Ὁρθόδοξοι χριστιανοί, καὶ εὐχόμεθα ὑμῖν πατρικῶς ἵνα ἀξιοθῆτε νὰ ἴδητε ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι, μετὰ τῶν μακαρίων, τὴν ἰδίαν δόξαν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν εἶδον οἱ μαθηταὶ Του κατὰ τὴν Θεῖαν Μεταμόρφωσιν. Συγχαίρομεν ὑμῖν διὰ τὴν βαθεῖαν πίστιν καὶ διὰ τὴν ἀφοσίωσιν ὑμῶν εἰς τὴν Ἀγίαν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡμῶν καὶ διὰ τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν πρὸς τοὺς πνευματικοὺς ὑμῶν ποιμένας καὶ διδασκάλους. Καὶ παραγγέλλομεν καὶ εὐχόμεθα ὑμῖν μετὰ τοῦ Ἀποστόλου: «Ἐδραῖοι γίνεσθε, ἀμεικάνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν Κυρίῳ» (Α' Κορ. 15,58) καὶ «ιστήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις... Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δὸς παράκλησιν αἰώνιαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ στηρίξαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῶν» (Β' Θεο. 2, 15-17). Ἀμήν.

Εἰς τὸ -έλας τῆς ἀντιφωνήσεως ἐφάλη ὑπὸ τῆς θαυμασίας χορφδίας τῆς Μονῆς ὁ πολυχρονισμὸς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐλληνοῦ. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μετὰ ταῦτα, ἐπὶ δίωρον καὶ πλέον, διένειμεν εἰς τὸ ὑπερπληρῶσαν τὸ Ναὸν καὶ τὰ πέριξ πλῆθος ἀναμνηστικὸς σταυρούς.

Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὴν Συλλειτουργίαν ταύτην ὁ Μακ. Πατριάρχης Μόσχας εἰς τὸ «ἐν πρώτοις μνήσθητι» ἐκ λόγων σεβασμοῦ καὶ τιμῆς πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Προκαθημένου τῆς Ὁρθοδοξίας ἐμνημόνευσε μόνον τοῦ σεπτοῦ Ὀνόματος Αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐπηκολούθησεν ἐπίσημος συνάντησις τῶν δύο Πατριαρχῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Θρόνου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πατριάρχης Μόσχας ἀπένειμεν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην τὸ ἀνώτατον παράσημον τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἣτοι τὸν Μεγαλόσταυρον τοῦ Ἁγίου Σεργίου τοῦ Ραδονέζ. Τὴν ἀπονομὴν τοῦ παρασήμου ὁ

Μακ. Πατριάρχης Ρωσίας συνώδευσε με τοὺς ἀκολούθους λόγους:

Ἐμετέρη Παναγιότης, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ!

Δι' ἐμὲ εἶναι μεγάλη χαρὰ πάλιν καὶ πάλιν ἐν εἰλικρινεῖ ἀγάπῃ νὰ χαιρετίζω Ἐμᾶς ἐν τῇ Αἰδοῦσῃ ταύτῃ τοῦ Θρόνου τοῦ Πατριαρχικοῦ ἡμῶν Παλατίου.

Χαίρομεν πνευματικῶς, ὅτι ὁ Κύριος ἠξίωσε τὴν Ἐμετέραν Παναγιότητα νὰ κάμῃ πορείαν πρὸς τὴν Λαύραν τῆς Ἁγίας Τριάδος - Σεργίου καὶ νὰ προσκυνήσῃ τὰ λείψανα τοῦ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σεργίου, ἡγουμένου τοῦ Ραντονέξ.

Ἐγκαρδίως χαιρετίζω τοὺς Πανιερωτάτους Ἀρχοποιμένους καὶ Διακόνους, τοὺς συνοδεύοντας Ἐμᾶς, καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ἐμετέρας Παναγιότητος ὁλόκληρον τὸν εὐσεβῆ Ὁρθόδοξον λαὸν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ εὐχομαι Ἐμῖν εἰρήνην καὶ εὐημερίαν τῇ πρεσβείᾳ τῆς Παναχράντου Παρθένου καὶ εὐχαῖς τοῦ Ὁσίου Σεργίου.

Ἀποδιδὸνς σοβαρὰν σημασίαν εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐπίσκεψιν τῆς Ἐμετέρας Παναγιότητος εἰς τὴν Χώραν ἡμῶν καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας καὶ ἰδίως τὴν Ἐμετέραν μεγάλην προσωπικὴν συμβολὴν ἐν τῇ ἐνισχύσει τῶν ἀδελφικῶν δεσμῶν μεταξὺ τῶν Πατριαρχείων ἡμῶν, αἰσθάνομαι ἰδιαίτεραν εὐχαρίστησιν ἀπονέμων Ἐμῖν, Παναγιώτατε, τὸ παράσημον τοῦ Ὁσίου Σεργίου τοῦ Ραντονέξ Ἀ΄ τάξεως.

Ἐξ ὀνόματος τῆς Ἱεραῆς Συνόδου καὶ ἐμοῦ προσωπικῶς ἐγκαρδίως συγχαίρω τῇ Ἐμετέρᾳ Παναγιότητι ἐπὶ τῇ ὑψηλῇ ἐπιβραβεύσει τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ εὐχομαι τὴν θείαν συναντήληψιν ἐν τῇ Ἐμετέρᾳ Πρωτοεραρχικῇ διακονίᾳ.

Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα!

Ἀντιφωνῶν ἡ Α.Θ.Π. ὁ Πατριάρχης κ. Δημήτριος εἶπε:

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τῇ Ἐμετέρᾳ σεβασίᾳ Μακαριότητι, περιοπούδατε ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, ὅτι ἠθελήσατε, ἵνα, εἰς τὰς πολλαπλᾶς τιμὰς καὶ ἐκδηλώσεις ἀγάπης Ἐμῶν πρὸς τὴν ἡμῶν Μειριότητα, προσθέσητε καὶ τὴν τῆς ἀπονομῆς ἡμῖν τοῦ παρασήμου Ἀ΄ τάξεως τοῦ Τάγματος τοῦ Ὁσίου Σεργίου τοῦ Ραντονέξ.

Ἀκριβῶς ὡς τοιαύτην δεχόμεθα τὴν τιμητικὴν ταύτην διάκρισιν, ἅγιε ἀδελφέ· ὡς ἔκφρασιν, τούτεστιν, τῶν ἀγαθῶν Ἐμῶν αἰσθημάτων πρὸς τὸ πρόσω-

πον ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ εὐρύτερον, ὡς ἐκδήλωσιν εὐλαβείας καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἡς, ἐλέω Θεοῦ, προκαθήμεθα Μητέρα Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἥτις πολλάκις κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ κατὰ διαφόρους τρόπους εἰμίμησε τὴν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας καὶ τοὺς Προκαθημένους αὐτῆς.

Οὕτως ἐπορευθήμεν διὰ μέσων τῶν αἰώνων καὶ οὕτω πορευόμεθα σήμερον καὶ οὕτω θέλομεν συμπορευθῆ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ἥτοι «τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι» (Ρωμ. 12,10). Καί, ἀκόμη, «τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες, τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαριερούντες, ταῖς χρεῖαις τῶν ἀγίων κοινωνοῦντες» (Ρωμ. 12, 11-13).

Μεθ' ὑπερηφανείας μέλλομεν ἵνα φέρωμεν τὸ παράσημον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ μετὰ συγκινήσεως καὶ εὐλαβείας, ὡς φόρον τῆς εὐλογίας τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Σεργίου, τοῦ εὐαρεστήσαντος τῷ Θεῷ, οὐτινος τὴν μεσιτείαν καὶ τὴν πρεσβείαν πρὸς Αὐτὸν ἐπικαλούμεθα ὑπὲρ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν καὶ τῆς, εἰς δόξαν Αὐτοῦ, συμπορευέσεως καὶ συμπράξεως αὐτῶν ἐν παντί.

Εὐχαριστοῦμεν Ἐμῖν καὶ πάλιν καὶ πολλάκις, Μακαριώτατε ἀδελφέ, καὶ δηλοῦμεν ὅτι ἀναγνωρίζομεν τὴν προσγενομένην ἡμῖν τιμὴν καὶ μεγάλως ἐκτιμῶμεν αὐτήν.

Σημειωτέον ὅτι ἀνάλογα διάσημα ἀπενεμήθησαν καὶ εἰς τὴν Συνοδικὴν τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, μεθ' ἧς παρετέθη πρὸς τιμὴν Αὐτῆς γεῦμα ἐν τῇ Μονῇ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος τούτου, ὁ Μακ. Πατριάρχης Μόσχας προσεφώνησε τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην διὰ τῶν ἀκολούθων:

Ἐμετέρη Παναγιότης, Παναγιώτατε κύριε κύριε Δημήτριε Ἀ΄, Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχᾳ, ἀγαπητὲ ἐν Κυρίῳ Ἀδελφέ!

Σεβασμιώτατοι καὶ Πανιερώτατοι,

Τιμιώτατοι πατέρες, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί!

Εὐχαριστοῦντες τῷ Κυρίῳ διὰ τὰ μεγάλα καὶ πλούσια πρὸς ἡμᾶς ἐλέη Αὐτοῦ καὶ ἐν κατανύξει μεγαλύναντες τὴν ἐνδοξον Αὐτοῦ Μεταμόρφωσιν, συνήχθημεν περὶ τὴν τράπεζαν ταύτην, διὰ νὰ συνεχίσωμεν τὴν κοινωνίαν ἡμῶν ἐν Χριστῷ.

Ἐξ ὀνόματος τῆς Ἱεραῆς Συνόδου, τῶν ἀρχιερέων, τοῦ κλήρου, τῶν μοναχῶν καὶ τῶν λαϊκῶν, παρακαλῶ τὴν Ἐμετέραν Παναγιότητα νὰ δεχθῇ ἐγκαρδίον εὐχαριστίαν διὰ τὴν ἐπίσκεψιν πρὸς τὴν Λαύραν τῆς Ἁγίας Τριάδος - Σεργίου, ἐπὶ αἰῶνας ἀποτελοῦσαν

τὸ πνευματικὸν κέντρον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας. Κατὰ τὰς δυσκόλους δὲ διὰ τὴν Ρωσίαν ἡμέρας, αὕτη ὑπῆρξε τὸ προπύργιον τῆς πρωτοθρόνου Μόσχας καὶ τοῦ Ρωσικοῦ κράτους. Ἴδου ὅτι ἤδη ἀπὸ ἕξ καὶ ἡμίσεος αἰώνων δὲν βλασιάνει τὸ ἀνθρώπινον μονοπάτι πρὸς τὴν Λαύραν τοῦ μεγάλως εὐαρεσίσαντος τῷ Θεῷ Ὁσίου Σεργίου, ἡγουμένου καὶ θαυματουργοῦ τοῦ Ραντονέζ.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Σεργίου, ἀποτελοῦσα τὸ κέντρον εὐσεβοῦς προσκυνήματος καὶ μάρτυρα πολλῶν πράξεων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἀνοίγει εὐρείας τὰς πύλας αὐτῆς καὶ διὰ πάντας τοὺς ἐπιζητοῦντας τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν δικαιοσύνην, ἐκείνους τῶν ὁποίων αἱ καρδίαι εἶναι ἀνήνοχοι περὶ τῆς τύχης ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου ἐνώπιον τῆς επικραταμένης ὑπεράνω αὐτοῦ πωρητικῆς ἀπειλῆς. Συναγίξαι οἱ κώδωνες τῆς Λαύρας τῆς Ἁγίας Τριάδος καλοῦν ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτῆς ἀντιπροσώπους διαφόρων Ἐκκλησιῶν καὶ θρησκειῶν ἐκ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων Χωρῶν διὰ νὰ ἀνυψώσωσι τὴν φωνὴν αὐτῶν εἰς ὑπεράσπισιν τῆς εἰρήνης, διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἱεροῦ δώρου τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς γῆς.

Σήμερον αὕτη δέχεται τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα μετ' αἰσθημα θαθείας συγκινήσεως καὶ πνευματικῆς χαρᾶς, εὐχομένη ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας ἀγιωσύνης καὶ τῆς ὑψηλῆς διακονίας Αὐτῆς.

Ἡ ἐπίσκεψις Ὑμῶν, ἀγαπητὴ ἐν Κυρίῳ Συναδελφέ, γίνεται ἐν καιρῷ ὑπευθύνῳ ἐν τῇ ζωῇ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας. Αὕτη εἰτοιμάζεται διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς χιλιετηρίδος τῆς βαπτίσεως τῆς Ρωσίας.

Ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἑορτασμὸν τοῦτον ἀναμιμνησκομένα τῆς εὐλογημένης ἐκείνης ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ μεγάλου Ἡγεμόνου Βλαδιμήρου διήλθον τὸν οὐδὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ νὰ γίνωσιν ἀτόπται μάρτυρες τῆς ὠραιότητος τοῦ Ἁγίου Σκηνώματος τῆς δόξης Κυρίου, νὰ ἀκούσωσι λόγους ζωῆς αἰωνίου καὶ νὰ μαρτυρήσωσι περὶ ἐκείνων τὰ ὅποια εἶδον καὶ ἤκουσαν ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτῶν γῆ.

Ἐτοιμαζόμενοι διὰ τὸν ἑορτασμὸν τοῦτον ἐπραγματοποιήσαμεν ἤδη δύο ἰωβηλαϊκὰ διεθνή συνέδρια ἐν Κιέβῳ καὶ Μόσχᾳ. Μετ' θαθεῖαν ἱκανοποίησιν δεχόμεθα τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ τῆς εἰτοιμασίας πολλῶν Ὁρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι χαιρετίζουν τὴν προσέγγισιν τοῦ γεγονότος τούτου μετ' προσευχὴν καὶ διὰ ἀρμοζουσῶν εἰς αὐτὸ πράξεων.

Εὐχαριστοῦμεν τῷ Κυρίῳ, τῷ χαρισμένῳ τῇ

ἡμετέρα Ἐκκλησία ἀκατακρίτως νὰ πραγματοποιῆ τὴν διακονίαν αὐτῆς ὑπὸ εὐχαριστοῦς συνθήκας ὀρθῆς κοινωνίας, ἐπιτευχθείσης ὑπὸ τοῦ Σοβιετικοῦ λαοῦ κατὰ τὰ διαρρέυσαντα ἑβδομήκοντα ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀλοκληρώσεως τῆς μεγάλης Ὀκτωβριανῆς σοσιαλιστικῆς ἐπαναστάσεως. Μετὰ τὸ 1917 ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία διήλθε νέαν δι' αὐτὴν ὁδὸν ὑπάρξεως ὑπὸ τοὺς ὅρους διαχωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ Κράτους, τοῦ Σχολείου ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἀπέκτησε τὴν ἐμπειρίαν ζωῆς καὶ δράσεως ἐν τῷ σοσιαλισμῷ, καὶ σήμερον ἀκωλύτως καὶ ἐλευθέρως ἐκπληροῖ τὴν σωτηριώδη αὐτῆς ἀποστολήν, τὴν δευσιθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλαμην ὑμῖν καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. 28, 19-20).

Καὶ πάλιν ἐν χαρᾷ χαιρετίζω Ὑμᾶς, Παναγιώτατε, καὶ τὴν τιμίαν Συνοδίαν Ὑμῶν, δίδωμι Ὑμῖν ἀσπασμὸν εἰρήνης καὶ ἀγάπης καὶ δέομαι τοῦ Κυρίου ὅπως εὐχαῖς τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Σεργίου δωρηθῆται Ὑμῖν ὑγείαν, σωτηρίαν καὶ ἐπιτυχίαν ἐν παντὶ ἐπὶ ἔτη πολλά.

Ἀπήντησεν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. κ. Δημήτριος, εἰπών:

Μακαριώτατε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ ἡμῶν κτὼ Ποιμὴν Πατριάρχα Μοσχοβίας καὶ πάσης Ρωσίας, σὺν τοῖς λοιποῖς ἱερωτάτοις τῆς Μεγάλῃς Ρωσίας καὶ τοῖς παρατυχοῦσι τῶν Ρωμαίων ἀρχιερεῶσιν, «Εὐλόγητός ὁ Θεός, ὁ ἐλεῶν καὶ τρέφων ἡμᾶς ἐκ τῶν αὐτοῦ πλοουσίων δωρεῶν, τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ», ἥτις καὶ συνήγαγεν ἡμᾶς ὡς ἀδελφοὺς περὶ τὴν τράπεζαν ταύτην τῆς ἀγάπης, μετὰ τὴν Εὐχαριστιακὴν Τράπεζαν καὶ τὸ ἐπ' αὐτῆς Δεῖπνον τῆς Βασιλείας.

Τὸν εὐλογοῦμεν καὶ Τὸν δοξολογοῦμεν, διότι εἶναι κατηγορηματικὴ ἡ παραγγελία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν προκειμένῳ, λέγοντος «εἴτε ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε» (Α' Κορ. 10,31).

Εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ἡ συνάντησις, κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν ἡμῶν ἐν τῷ προσώπῳ τῶν Προκαθημένων καὶ Ἱεραρχῶν αὐτῶν.

Εἰς δόξαν Θεοῦ ὅτι ἐλέχθη πρὸ δέκα αἰώνων ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τοὺς χώρους τούτους καὶ τὰνάπαλιν. Καὶ πάλιν εἰς δόξαν Αὐτοῦ ὅτι

Στιγμιότυπον ἐκ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου εἰς Ἐπίτιμον Διδάκτορα ἐν τῇ Θεολογικῇ Ἀκαδημίᾳ Μόσχας (Ζαγκόρσκ).

λέγεται καὶ ὅ,τι πράττεται σήμερον μεταξὺ αὐτῶν.

Τότε, «οὐ σεσοφισμένοι μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν» (Β΄ Πέτρ. 1,16)· σήμερον, ὁμοίως δὲν ἐρχόμεθα πρὸς ὑμᾶς «ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως» (Α΄ Κορ. 2,4), καὶ ὁ λόγος ἡμῶν εἶναι λόγος ἀγάπης καὶ ἀληθείας.

Εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ τὸ εἰς ὃ καλούμεθα ἵνα συμμετάσχωμεν ἔργον τῆς μεταμορφώσεως τῆς ζωῆς, τῆς μεταμορφώσεως τοῦ κόσμου, τῆς μεταμορφώσεως τῆς γῆς ἡμῶν εἰς Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν.

Τὴν κλησὶν ταύτην τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς, ἵνα μεταμορφωθῶμεν καὶ μεταμορφώσωμεν, ἰδιαιτέρως ἀκούομεν καὶ συνειδητοποιοῦμεν σήμερον, ἐορτὴν τῆς Θείας Μεταμορφώσεως, καθ' ἣν καὶ ἐντονότερον ἀκούομεν τὴν φωνὴν τοῦ Πατρὸς ἐκ τῆς νεφέλης, τὴν λέγουσαν: «οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε» (Ματθ. 17,5).

Πειθόμενοι, λοιπόν, τῇ φωνῇ τοῦ Πατρὸς, ἀκούομεν τῶν λόγων τοῦ Υἱοῦ: «ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ εἰτε, ἐὰν ἀγάπην ἔχετε ἐν ἀλλήλοις» (Ἰω. 13,35). Ἡμεῖς δὲ γινώσκουμεν, ὅτι ἡ ἀγάπη αὕτη, εἰς ἣν ἐκλήθημεν, εἶναι ἡ μεγαλύτερα μεταμορφωτικὴ δύναμις, ἡ δυναμένη νὰ ἀνακαινίσῃ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Μὲ τὰς σκέψεις ταύτας καὶ τὰ αἰσθήματα ταῦτα, καὶ κατηγιασμένοι τῷ φωτὶ τῆς Θείας Μεταμορφώσεως, ὑποῦμεν τὸ κύπελλον ὑπερ ὑγείας καὶ μακρομερεῦσεως τῆς Ὑμετέρας πεφιλημένης Μακαριότητος, τῶν τιμῶν μελῶν τῆς περὶ Αὐτὴν Ἱεροῦς Συνόδου καὶ ἀπάσης τῆς Ἱεραρχίας τῆς ἀδελφῆς κατὰ Ρωσσίαν Ἐκκλησίας, ὑπερ τῆς εὐοιθαθείας καὶ τῆς κατὰ Θεὸν ἀξίσεως τῆς ὁποίας προσερχόμενοι οὐ παύομεθα.

Ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο ἐπίσημος ὑποδοχὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς τὴν ἐν τῇ Λαύρα τοῦ Ζαγκόρσκ Θεολογικῆς Ἀκαδημίαν Μόσχας, τοὺς χώρους τῆς ὁποίας περιηγήθη ἡ Α.Θ. Παναγιόττης καὶ ἀκολούθως παρέστη εἰς εἰδικὴν τελετὴν καθ' ἣν ἀπενεμήθη Αὐτῇ, ἐν συνεδρίᾳ τοῦ Καθηγητικοῦ Σώματος τῆς Σχολῆς ὑπὸ τὸν πρύτανιν αὐτῆς Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Δημητράβιου κ. Ἀλέξανδρον, ἡ διάκρισις τοῦ ἐπιτίμου μέλους αὐτῆς καὶ ἐπεδόθη Αὐτῇ τὸ σχετικὸν δῖπλωμα. Ὁ Πρύτανις τῆς Ἀκαδημίας προσεφώνησε τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ὡς ἑξῆς:

Παναγιώτατε,

Σεβασμιώτατοι,

Ἀγαπητοὶ διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ Σεμιναρίου Μόσχας, σήμερον, μεγάλη ἐορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, χαρμωσύνῳ ἡμέρα κοι-

νωνίας ὑπὸ συμπάσης τῆς σχολικῆς ἡμῶν οἰκογενείας τῆς Θείας Τραπέζης — τοῦ Ἁγίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου, ὅλοι ἡμεῖς παριστάμεθα μάρτυρες καὶ μέτοχοι σημαντικοῦ ἱστορικοῦ γεγονότος ἐν τῇ ζωῇ τῶν Θεολογικῶν σχολῶν, καὶ συμπάσης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας. Ὑποδεχόμεθα τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως — Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Δημήτριον, Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης. Ἐν ἐπιγνώσει τῆς πανηγυρικότητος τῆς παρουσίας σου τῆς καὶ ἐν αἰσθήματι μεγάλης χαρᾶς ἀναφωνοῦμεν Ὑμῖν, Παναγιώτατε, καὶ τοῖς τιμίσις συνοδοῖς Ὑμῶν: «Εἶη εὐλογημένη ἡ παρουσία Ὑμῶν ἐν τοῖς ἀρχαίοις τοίχοις τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ Σεμιναρίου τῆς Μόσχας!».

Αἰσθανόμενοι τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν σημασίαν τοῦ προκαλοῦντος συγκλήσειν γεγονότος τούτου, ἀκουσίως φερόμεθα τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὸ ἱστορικὸν παρελθὸν τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ Θεία Πρόνοια ἠδρόκησε νὰ συνδέσῃ τὰς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ρωσσίας δι' ἀκαταλύτων δεσμῶν ἀδελφικῆς κοινωνίας. Περὶ τούτου μαρτυρεῖ σύνολος ἡ χιλιετής ἱστορικὴ πορεία τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Διὰ τῆς λήψεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐκ Βυζαντίου ὁ ρωσσοικὸς λαὸς ἐκκληρονόμησε τὰς πνευματικὰς καὶ πολιτιστικὰς παραδόσεις, αἱ ὁποῖαι ἐστερέωσαν καὶ ἐνίσχυσαν ἐπὶ αἰῶνας τὴν ἀμοιβαίαν κοινωνίαν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ κρατῶν. Ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ἁγίας ταύτης κοινωνίας πρέπει νὰ μελετηθῇ τὸ σημαντικὸν γεγονός τὸ ὁποῖον ἔλαβε χώραν εἰς τὰ τέλη τοῦ 14ου αἰῶνος, ὅτε ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Φιλόθεος, γνωρίζων τοὺς ἀσκητικὸς ἀγῶνας τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος Ὁσίου Σεργίου τοῦ Ραντονέζ, ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἀδελφότητα αὐτῆς τὴν πρωθιεραρχικὴν αὐτοῦ εὐλογίαν πρὸς κοινοδιακὴν ὁργάνωσιν. Ἐν τῷ γράμματι αὐτοῦ, τῷ ἀποσταλέντι πρὸς τὸν Ὁσίον Σεργίον καὶ τὴν ἀδελφότητα, ἔγραφε: Δίδομι ὑμῖν ἀγαθὴν συμβουλὴν. Ἀκούσατέ μου τοῦ ταπεινοῦ, συστήσατε κοινὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἶη μεθ' ὑμῶν, καὶ τῆς παραχρᾶντος Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων καὶ ἐμοῦ ἢ εὐλογία καὶ ἡ εὐχὴ εἶη μεθ' ὑμῶν. Καὶ ὡς ὄρατὸν δεῖγμα τῆς εὐλογίας αὐτοῦ ὁ Πατριάρχης Φιλόθεος ἐδώρησεν εἰς τὸν Ἁγιον Σεργίον σταυρὸν καὶ σχῆμα. Ἀπὸ τῆς ἀρχαίας ἐκείνης ἐποχῆς τὸ κοινοδιακὸν τυπικόν, ὡς εἰς τῶν καλύτερων τύπων τῆς μοναχικῆς ζωῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Λαύρας τῆς Ἁγίας Τριάδος - Σεργίου καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἀσκεῖ τὴν εὐεργετικὴν του ἐπίδρα-

σιν ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν μοναχῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν διδασκομένων ἐν ταῖς θεολογικαῖς σχολαῖς, αἱ ὁποῖαι οὐχὶ σπανίως ὀνομάζονται «μεῖζον κελλίον» τοῦ Ὁσίου Σεργίου.

Ἐπὶ τρεῖς αἰῶνας μέσα εἰς τοὺς τοίχους ἡμῶν διατηρεῖται ἡ ἀνάμνησις τῶν ἀγιορειτῶν ἱερομονάχων - ἀδελφῶν Ἰωαννικίου καὶ Σωφρονίου τῶν Δειχουδῶν καὶ ἡ θαθεῖα εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὴν συμμετοχὴν αὐτῆς εἰς τὸν πνευματικὸν φωτισμὸν τῆς ἡμετέρας Μονῆς. Σημειωτέον καὶ τοῦτο ὅτι ἐν τῇ Λαύρᾳ τῆς Ἁγίας Τριάδος - Σεργίου ἐτάφη ὁ περίφημος ὑπέρομαχος τῆς παιδείας, θεολόγος καὶ ἱεροκῆρυξ, Ὁσιος Μάξιμος ὁ Γραικός.

Κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα ὑπὸ τῶν Καθηγητῶν καὶ τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας εἶχεν ἀναληφθῆ τὸ ὄγκωδες εἰς ἔκτασιν καὶ θεολογικὴν σημασίαν ἔργον τῆς μεταφράσεως καὶ δημοσιεύσεως τῶν ἔργων τῶν Ἁγίων Πατέρων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν ρωσσοικὴν γλῶσσαν. Διὰ τοῦ ἔργου τούτου ἡ Ἀκαδημία πράγματι ἀπηθανάτισε τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς πνευματικῆς παιδείας τοῦ ρωσσοικῶ λαοῦ.

Ἡ πολὺπλευρος δραστηριότης τῆς Ἀκαδημίας δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ συμβάλλῃται εἰς τὴν εὐεργετικὴν ἀνάπτυξιν τῆς διεκκλησιαστικῆς κοινωνίας. Οὕτω, ἐκ τῶν μέσων τοῦ 19ου αἰῶνος — ἐποχῆς ἐντατικῆς ἀναπτύξεως ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς θεολογικῆς σκέψεως καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρευνητικῆς ἔργασίας — ἐν τῇ ἀνωιότη ταύτῃ Θεολογικῇ Σχολῇ ἤρξαντο νὰ σπουδάξωσι φοιτηταὶ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, πρῶτα τὸ ὁποῖον ἀναμφιβόλως συνειτέλεσεν εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἀδελφικῶν δεσμῶν ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν. Μνημειώδης διὰ τὴν Ἀκαδημίαν παραμένει ἡ συνάντησις τοῦ πρωτάνεως, τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν φοιτητῶν αὐτῆς, οἱ ὁποῖοι εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος ἡμῶν εἶχον ἀναλάβει προσκνηματικὴν πορείαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὸ Ἁγιον Ὁρος καὶ τὴν Ἁγίαν Πόλιν Ἱερουσαλήμ, μετὰ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ τοῦ Γ', ὁ ὁποῖος εἶχε παράσχει εἰς τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς προσκνηματίας τὴν πρωθιεραρχικὴν αὐτοῦ προσοχὴν καὶ φιλοξενίαν.

Τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ θεολογικὸν ἐνδιαφέρον πρὸς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ρωσσίας, λαβὸν ἀρχὴν ἐν τοῖς τοίχοις τῆς Ἀκαδημίας ἀπ' αὐτῆς τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς δὲν διακόπτεται ἐν ταῖς Θεολογικαῖς Σχολαῖς τῆς Μόσχας καὶ σήμερον. Εἰς τὴν ἱστορίαν ταύτην ἔχουν ἀφιερωθῆ πολυάριθμα ἄρθρα,

ἐκθέσεις, μονογραφίαι, διατριβαὶ διὰ θεολογικοὺς βαθμούς, ἀνεκαλύφθησαν ἐν τοῖς ἀρχείοις καὶ ταῖς βιβλιοθήκαις φυλασσόμενα ὀλίγον γνωστὰ ἔγγραφα. Ἀνάλογος ἐργασία, ὡς γνωστόν, γίνεται καὶ ὑπὸ Ἑλλήνων ἐκκλησιαστικῶν ἐρευνητῶν. Τὸ ὅτι ἡ ἀμοιβαία αὐτῆ καὶ εὐεργετικῆ ἐπιστημονικο-θεολογικῆ ἐρευνα ἐξακολουθεῖ καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν προκαλεῖ ἐν ἡμῖν αἴσθημα θαδεῖας ἱκανοποιήσεως.

Ἐἴμεθα νικῶς εὐγνώμονες Ὑμῖν, Παναγιώτατε, διὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην ἐπίσκεψιν εἰς τὰς Θεολογικὰς ἡμῶν Σχολὰς. Εἶδε αὐτὴ νὰ συντελεσθῆ εἰς περαιτέρω διεύρυνσιν τῆς καρποφόρου συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐκφράζω πρὸς Ὑμᾶς, τὸν πραγματοποιοῦντα πολυμερῆ ὑπεύθυνον δραστηριότητα ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἐγκαρδίους εὐχὰς ὑπὲρ ἐπιτυχοῦς ἐπιλύσεως τῶν συγχρόνων ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων, καρποφόρον συμμετοχὴν εἰς τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῶν μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἐπαφῶν, ἐνοσαρκώσεως τῆς ἰδέας τῆς εἰρήνης, τῆς ἀδελφοσύνης καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους σχέσεσι πάντων τῶν ἀνθρώπων.

Ἀπαντῶσα εἰς τὴν γενομένην τιμὴν ἡ Α.Θ. Παναγιώτης ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Πρύταξιν καὶ τὰ μέλη τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τοὺς ἀκολουθοῦς λόγους:

Εἶναι θαδεῖα ἡ χαρὰ ἡμῶν τε καὶ τῶν σὺν ἡμῖν, ἐπισκεπομένων ἐπισήμως τὸ ὄνομαστὸν τοῦτο φητώριον τῶν ὀρθοδόξων θεολογικῶν γραμμάτων, τὸ ὁ-

Ἀπονομή τοῦ διπλώματος τοῦ Ἐπιτίμου Διδάκτορος εἰς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Δημήτριον.

ποῖον ἔδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν λαμπροὺς κληρικοὺς καὶ σοφοὺς διδασκάλους, ἀναδειχθέντας «φῶς τοῦ κόσμου» καὶ «ἄλας τῆς γῆς».

Συγχαίρομεν καὶ εὐλογοῦμεν πατρικῶς τοὺς διδάσκοντας καὶ τοὺς διδασκομένους ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ταύτῃ, εὐχόμενοι ὅπως, εἰ δυνατόν, ἅπαντες οἱ ἐξ αὐτῆς ἀποφοιτῶντες εἰσέρχονται εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου, διότι —θὰ τὸ ἐπαναλάβωμεν καὶ ἐνταῦθα— ἡ ἀληθῆς θεολογία κορυφοῦται καὶ ἐκφράζεται ἐν τῷ ἱερῷ θυσιαστηρίῳ.

Ὁ θεολόγος εἶναι ἐπιφορτισμένος μὲ τὴν ἱεράν εὐθύνην νὰ δίδῃ μίαν μαρτυρίαν ζωῆς, ἀκόμη δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραφε περιπαθῶς πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς: «εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν γένησθε» (Α΄ Θεο. 2,8).

Τώρα, εἰς τὸ λυκόφως τοῦ αἰῶνός μας, τὸ ὁποῖον συμπίπτει πρὸς τὸ τέλος τῆς δευτέρας χιλιετίας τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸ χρέος τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων γίνεται βαρύτερον καὶ ἱερώτερον. Καλοῦνται οὗτοι νὰ ὀδηγήσουν τὸν παραπαίοντα ἄνθρωπον τῆς τεχνοκρατουμένης ἐποχῆς μας εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του, ὡς εἰς τὸ κέντρον τῆς ἰσορροπίας των. Νὰ διδάξουν εἰς αὐτὸν —ἀλλὰ πρῶτον εἰς τὸν ἐαυτὸν των— ὅτι τὸ μεγαλύτερον προνόμιον εἰς τὴν ζωὴν εἶναι νὰ ζῆ τις ἄνευ προνομίων. Νὰ πειθοῦν καὶ νὰ πείσουν ὅτι «ἡ Ὀρθοδοξία εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπαναπλουτίσῃ πνευματικῶς τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνος καὶ ἐπέκεινα... καὶ νὰ τὴν ὀδηγήσῃ τελεοφόρως εἰς τὴν καταξίωσίν της». Ταῦτα δὲ πάντα ἰσχύουν ἐπὶ ἰσοῦτον περισσότερον, ἐφ' ὅσον ὁμολογεῖται σήμερον ὑπὸ ἐπιφανῶν ἐκπροσώπων τοῦ Χριστιανισμοῦ τῆς Δύσεως ὅτι ἡ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας ἐκεῖ εἶναι ἀπελπιστική.

Χρειαζόμεθα τὴν ἀποφατικὴν θεολογίαν, τὸ μυστήριον, τὴν ἄσκησιν, τὴν πνευματικότητα, τὸ παράδειγμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν θεοφόρων Πατέρων, διὰ νὰ δυναθῶμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν τὴν προκειμένην ἡμῖν μεγάλην καὶ ἱεράν ἀποστολὴν τοῦ ἐπανευαγγελισμοῦ τοῦ συγχρόνου κόσμου.

Τὸ περιβάλλον τῆς ἱερᾶς ταύτης Μονῆς, ἐν ἣ εὐρίσκειται ἡ Θεολογικὴ ὑμῶν Ἀκαδημία, εἶναι ἰδεῶδες διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν εὐελπίδων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ ἀποστολὴν των ὅπως κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον πάση τῇ κτίσει (Μάρκ. 16,15) καὶ μεταφέρουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ.

Εὐχαριστοῦμεν ὅπως ἰδιαίτερος διὰ τὴν ἀπονομήν εἰς τὴν ἡμῶν Μειριότητα τοῦ τίτλου τοῦ Ἐπιτίμου μέλους τῆς Θεολογικῆς ταύτης Ἀκαδημίας, ἡ ὁποία περιποιεῖ τιμὴν εἰς ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ μᾶς δίδει

μεγάλην χαράν, διότι ἀνήκομεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τῆς σιγμῆς ταύτης εἰς τὴν μεγάλην οἰκογένειαν τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ λίαν ἀγαπητά.

Ἡ φοιτητικὴ χορωδία τῆς Σχολῆς προέβη εἰς ἐκτέλεσιν ὠρισμένων ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων, πρὸς τιμὴν τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Μεθ' ὃ ὁ Πατριάρχης Δημήτριος προσεκύνησε καὶ αὖθις τὸ ἱερόν Λειψάνον τοῦ Ἁγίου Σεργίου καὶ ἐπεσκέφθη τὸ ὑπόγειον τμήμα τῆς Λαύρας, ἐνθα τὸ κελλίον τοῦ Ἁγίου Σεργίου καὶ ὁ τάφος τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Ἁγίου Τύχωνος καὶ ἐνθα κατὰ τὴν παράδοσιν ἐνεφανίσθη ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος. Εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦτο τμήμα φυλάσσονται πλεῖστα τεμάχια ἱερῶν Λειψάνων Ἁγίων τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐν οἷς καὶ ἡ σεπτὴ χεὶρ τοῦ Ἁγίου Πρωτομάρτυρος καὶ Ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, τὰ ὅποια καὶ προσεκύνησεν ὁ Πατριάρχης.

Μετὰ ταῦτα, ὁ Πατριάρχης Δημήτριος ὠδηγήθη εἰς ἐτέραν κρύπτῃν τῆς Μονῆς, ἐνθα ὁ τάφος τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔψαλε τρισάγιον. Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν ἐνίαν εἰσέτι τάφων, ὡς τοῦ Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, τοῦ Μητροπολίτου Μόσχας Πλάτωνος κ.ἀ., ἐφ' ὧν προσηχηθῆ ὁ Παναγιώτατος. Οὗτος παρεκάθησεν εἰς τὴν μοναστηριακὴν τράπεζαν τῆς Λαύρας, καθ' ὃ ἀπαντῶν εἰς τοὺς θερμούς λόγους τοῦ Ἠγουμένου, εἶπε πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς πατέρας τῆς Ἱ. Μονῆς τὰ ἑξῆς:

Ἱερωτάτοι Ἅγιοι ἀδελφοί,
Ἐοσιώτατε Ἅγιε Καθηγούμενε,
Ἀγαπητοὶ Πατέρες,

Ὁ Κύριος ἀξιοῖ ἡμᾶς νὰ κατακλείσωμεν τὴν ἡμέραν ταύτην, ἥτις ὑπῆρξε πλήρης ἱερῶν βιωμάτων καὶ συγκινήσεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ τῆς παρουσίας σιγμῆς δὲν εἶναι ἡ μικροτέρα.

Διότι εὐρισκόμεθα εἰς τὸ ἔδαφος τῆς περιφήμου Λαύρας τοῦ Ζαγκόροκ, τὴν ὁποίαν ἐθεμελίωσε καὶ ἠγάσεν ὁ Ὅσιος Πατὴρ ἡμῶν Σέργιος. Λέγομεν «ἡμῶν», διότι ὁ τεθεωμένος οὗτος Ἅγιος ἀνὴρ δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἰδικός μας, ὅσον καὶ ἐὰν δὲν ἔζησε παρ' ἡμῖν καὶ δὲν εὐρίσκειται ἐπισήμως ἐνσωματωμένος εἰς τὸ ἀγιολόγιον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ἐπιλαμβανόμεθα τῆς ἐνκαιρίας ταύτης ἵνα ἐπισήμως προτείνωμεν ὅπως ἀμοιβαίως αἱ Ἐκκλησίαι ἡμῶν κατατάξωσιν εἰς τὰ ἀγιολόγια καὶ εορτολόγια αὐτῶν τοὺς νεοφανεῖς Ἅγίους, τοὺς ζήσαντας κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας. Ἐνας Ὅσιος Σέργιος, ἕνα Ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ

Σαρῶφ καὶ ἴσοι ἄλλοι, δὲν ἀνήκουν μόνον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας, ἀλλ' εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπως καὶ ἕνας Ὅσιος Νικόδημος Ἀγιορείτης καὶ ἕνας Ἅγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως καὶ πλεῖστοι ἄλλοι σὺν αὐτοῖς δὲν ἀνήκουν μόνον εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' εἰς συνόλην τὴν Ὁρθόδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὸν Ὅσιον τῆς Λαύρας ταύτης, τὸν «πατέρα τῶν πολλῶν μοναστηρίων» καὶ «ἀδελφὸν τῆς Θεοαίδος τοῦ Βορῶ», ἐνθυμούμεθα τοὺς δεσμοὺς αὐτοῦ μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ἸΔ' αἰῶνος, ὁ Πατριάρχης τῆς ὁποίας Φιλόθεος συνεβούλευσε τὸν Σέργιον νὰ μετατρέψῃ τὴν Μονὴν του εἰς κοινοβιακὴν, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἔκτισε ἐγένετο.

Ἡμεῖς ἐρχόμεθα σήμερον πρὸς τὸν Ὅσιον ὄχι διὰ νὰ τὸν συμβουλευσωμεν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὰς θεοπειθεῖς προσευχὰς του ἐνώπιον τοῦ Θρόνου τοῦ Ἀρνίου τοῦ Ἐσφαγμένου ὑπὲρ πάντων τῶν ἀπανταχοῦ «ἐν ἀγνείᾳ καὶ σεμνῇ πολιτείᾳ διαγόντων» καὶ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ ὁποίου ὅλοι ἀναγνωρίζουν τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀνάγκην, ἀλλ' ὀλίγοι ἐργάζονται κατὰ τρόπον ὀρθὸν διὰ νὰ τὸ ἀποκτήσουν. Καὶ ὁ ὀρθὸς αὐτοῦ τρόπος εἶναι ἡ ἀναζητήσις του ἐκεῖ ὃ ὑπάρχει, εἰς τὴν πηγὴν του, εἰς τὸν Χριστόν, τὸν «ἄρχοντα τῆς εἰρήνης». Μακρὰν Αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει πραγματικὴ εἰρήνη, ἀλλὰ μόνον ὑποκατάστατα τῆς εἰρήνης, λόγοι περὶ εἰρήνης καὶ συμφωνίαι καὶ συνθήκαι εἰρήνης, ποὺ ἀδειοῦνται πρὶν ἢ στεγνώσῃ ἡ μελάνη τῶν ἐπ' αὐτῶν ὑπογραφῶν.

Ἐδῶ, εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς κατὰ Θεὸν ἡσυχίας, ἃς προσεχηθῶμεν ὅλοι ἀπὸ κοινοῦ, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ, ὅπως Οὗτος «παύσῃ τὰ σχίσματα τῶν Ἐκκλησιῶν, σθέσῃ τὰ φρουράγματα τῶν ἐθνῶν» καὶ χάριση εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα τὴν ἰδικὴν Του εἰρήνην, «τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν» (Φιλ. 4,7), καὶ τὴν ἰδικὴν Του ἀγάπην, ἡ ὁποία «οὐδέποτε ἐκπίπτει» (Α' Κορ. 13,8).

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὸ δεῖπνον καὶ ἐγειρομεν τὸ κύπελλον ὑπὲρ εὐσιαθείας τοῦ ἱεροῦ τούτου σκηνώματος καὶ ὑπὲρ ὑγιείας τοῦ Μεγάλου Ἀρχιμανδρίτου αὐτοῦ Μακαριωτάτου ἀδελφοῦ Πατριάρχου κυρίου Ποιμένος, τοῦ Ὁσιωτάτου Καθηγουμένου καὶ ἀπάντων τῶν ἀδελφῶν τῆς Λαύρας.

Τὴν Πέμπτην, 20ὴν Αὐγούστου, ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη τὸν Πατριαρχικὸν Ναὸν τῶν Θεοφανείων, πρὸ τοῦ ὁποίου ὑπεδέξατο Αὐτὴν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κρουτίσκης καὶ Κολόμνας Ἰουβενάλιος, ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν τοῦ κλήρου καὶ τοῦ συγ-

κεντρωθέντος ἀπειραρίθμου λαοῦ καὶ κωδωνοκρουσιῶν. Εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον φυλάσσεται ἡ θαυματουργὸς ἱερὰ εἰκὼν τῆς Παναγίας τοῦ Καζάν, τὴν ὁποίαν προσεκύνησεν ὁ Πατριάρχης, ὑπάρχει δὲ καὶ ὁ τάφος τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Σεργίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ ἔφαλεν ὁ Πατριάρχης Δημήτριος τρισάγιον.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη τὴν Ἱερὰν Μονὴν Novodichiyi, εἰς ἣν ἤγουμενεύει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κρουτίσκης, ἔνθα ὁ Ἱερὸς Ναὸς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐν τῷ ὁποίῳ φυλάσσεται ἡ θαυματουργὸς ἱερὰ εἰκὼν τῆς Παναγίας Marian-skaya, τὴν ὁποίαν προσεκύνησεν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Οὗτος ἐνταῦθα παρεκάθησεν εἰς πρόγευμα παρετεθὲν ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἰουβενάλιου, ἀφοῦ προηγουμένως περιηγήθη τὸ ἡγουμενεῖον καὶ προσεκύνησεν εἰς τὸ ἐν αὐτῷ παρεκκλήσιον τῆς Θείας Μεταμορφώσεως.

Ἀκολούθως ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ὁρθοδοξίας ἐπεσκέφθη τὸν θαυμασίον ἐκδοτικὸν οἶκον τῆς Ἐκκλησίας Μόσχας, εἰς τὸν ὁποῖον προΐσταται ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ καὶ Γιούριεφ Πιτιρίμ, ὁ ὁποῖος καὶ ὑπεδέχθη τὸν Πατριάρχην ἐν πάσῃ εὐλαβείᾳ καὶ λίαν τιμητικῶς. Ἐνταῦθα ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης ἀφοῦ προσεκύνησεν εἰς τὸ παρεκκλήσιον τῆς Θεοτόκου, παρηκολούθησε θαυμασίως ὀργανωθεῖσαν συναυλίαν ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ὑπὸ εἰδικῆς χορωδίας, μεθ' ἧς περιηγήθη τὰ διάφορα τιμήματα τοῦ συγκροτήματος, καὶ ἐν τέλει παρέστη εἰς εἰδικὴν τελετὴν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ἐκδοτικοῦ τούτου οἴκου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις, οἱ δὲ 250 ἐργαζόμενοι ἐν αὐτῷ προσελθόντες ὑπέβαλον τῇ Α.Θ. Παναγιότητι τὰ ἑαυτῶν σέβη, προβάλλοντας συγχρόνως εἰς συγκινητικὰς ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ καὶ τιμῆς πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τοῦ Πατριάρχου Δημητρίου.

Ἐκ τοῦ Ἐκδοτικοῦ Οἴκου ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετέβη καὶ προσεκύνησεν εἰς τὸν ἱστορικὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ἔνθα φυλάσσεται ἡ θαυματουργὸς ἱερὰ εἰκὼν τῆς Παναγίας τοῦ Βλαντιμίρ.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς Ἀκολουθίας Αὐτοῦ καὶ Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, ἐπεσκέφθη τὸν Πρόεδρον τοῦ παρὰ τῷ Ἀνωτάτῳ Σοβιέτ Συμβουλίου Ὁρησκευτικῶν Ὑποθέσεων Ἐξοχ. κ. Constantin Mikhailovitch Harchev, τὸν ὁποῖον, εἰς ἀπάντησιν προφρόνων λόγων καλωσορισμοῦ, προσεφώνησε διὰ τῶν κατωτέρω:

Ἐξοχώτατε,

Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς συναντήσεως ταύτης καὶ ἐκφράζομεν τὴν θαθεῖαν χαρὰν ἡμῶν καὶ τῆς τιμίας ἡμῶν συνοδείας διότι εὐρισκόμεθα ἀπὸ διημέρου εἰς τὴν μεγάλην καὶ ὡραίαν χώραν ὑμῶν.

Χαίρομεν ὡσαύτως διὰ τὴν καλὴν συνεργασίαν

τὴν ὁποίαν ἔχετε μὲ τὴν Ἀγιοπάτην Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας, τὴν ὁποίαν ἐπισήμως ἐπισκεπτόμεθα κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας. Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ συνεργασία αὕτη θὰ εἶναι πάντοτε διὰ τὸ καλὸν τῶν λαῶν τῆς Ἐνώσεως τῶν Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν, διότι καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Πολιτεία ἐπιδιώκουν τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ μὲν Ἐκκλησία εἰς τὰ πνευματικά, ἡ δὲ Πολιτεία εἰς τὰ κοσμικὰ καὶ ὕλικά.

Ἐπαναλαμβάνομεν καὶ σήμερον τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχαριστίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, διότι ἡ Κυβέρνησις τῆς Χώρας ὑμῶν προφρόνως ἀπέδωκε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας τὴν παλαιὰν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Δανιήλ, διὰ τὰ στεγασθῶν ἐν αὐτῇ αἱ διάφοροι κεντρικαὶ αὐτῆς ὑπηρεσίαι. Εἶναι μία χειρονομία ὄλως ἀξιέπαινος, καθὼς μάλιστα ἐπραγματοποιήθη τὰς παραμονὰς τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς πρώτης χιλιετίας τῆς ζωῆς αὐτῆς.

Ἡ ἀδελφὴ Ἀγιοπάτη Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας συνεργάζεται ἀρμονικῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς μὲ τὰς ἄλλας Ὁρθόδοξους καὶ λοιπὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας καὶ Ὁμολογίας διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν χριστιανικῶν ἰδεωδῶν τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λαῶν τῆς γῆς καὶ διὰ τὴν ἄρσιν τῶν φυλετικῶν διακρίσεων, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν σίγμα διὰ τὸν πολιτισμὸν τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος.

Ὡς γνωστόν, τὸ θέμα τῆς συμβολῆς τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἰδεωδῶν τούτων, ποὺ εἶναι κοινὰ, πανανθρώπινα, ἰδεώδη, εἶναι ἀναγεγραμμένον εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου ἡμῶν, τὴν ὁποίαν ἐν ὑπευθυνότητι καὶ ἀγάπῃ προετοιμάζομεν αἱ ἀδελφαὶ κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι. Ἦδη κατηγορήθη ὑπὸ τῆς Γ' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως σχετικὸν κείμενον, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται σημαντικὸν καὶ σπουδαῖον.

Ἡ ἀδιάλειπτος προσευχὴ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας εἶναι τὰ ἐπικρατήση ἡ εἰρήνη εἰς σύμπαντα τὸν κόσμον, ὥστε οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἐδοκιμάθησαν ἀπὸ δύο Παγκοσμίους Πολέμους καί, δυστυχῶς, ἐξακολουθοῦν νὰ δοκιμάζονται ἀπὸ διαφόρους τοπικοὺς πολέμους, νὰ ζήσουν, ἐπὶ τέλους, ἐν ἀγάπῃ καὶ ἀμοιβαίᾳ κατανοήσει καὶ σεβασμῷ καὶ νὰ ἐπιδοθῶν μόνον εἰς ἔργα εἰρήνης καὶ προόδου.

Εὐχόμεθα εἰς ὑμᾶς προσωπικῶς, κύριε Πρόεδρε, ὑγείαν καὶ κάθε εὐτυχίαν, εἰς δὲ τὴν μεγάλην καὶ ἱστορικὴν Χώραν ὑμῶν εὐημερίαν καὶ πρόδοον, ἐπ'

Μετά τὴν ὑπὸ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου κατάθεσιν στεφάνου εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου πρὸ τοῦ Κρεμλίνου.

ἀγαθῶ τῶν λαῶν αὐτῆς καὶ εἰς συμβολὴν εἰς τὴν παγκόσμιον εὐημερίαν καὶ πρόοδον.

Σὰς εὐχαριστοῦμεν δι' ὅ,τι κάμειτε τὰς ἡμέρας αὐτὰς διὰ τὴν ἀνεῖον ἐδῶ διαμονὴν μας, καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν προσοχὴν καὶ συμπαράστασίν σας πρὸς τὴν προσφιλεῖ θυγατέρα καὶ ἀδελφὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας καὶ τὴν ἐξ ἴσου προσφιλεῖ Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Γεωργίας, τὴν ὁποίαν ἐντὸς τῶν ἡμερῶν θὰ ἐπισκεφθῶμεν.

Μετά τὴν ἀνταλλαγὴν σχετικῶν προσφωνήσεων ἔσχεν ἐγκάρδιον συζήτησιν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν θέσιν τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει καὶ εἰς τὴν διαρκῆ προσπάθειαν καὶ προσευχὴν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας πρὸς ἐπικράτησιν ἐπὶ γῆς τῆς εἰρήνης, ἠύχαριστησε δὲ τὸν συνομιλητὴν αὐτοῦ διὰ τὴν προσοχὴν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Σοβιετικοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς σωτηριώδους αὐτῆς ἀποστολῆς ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ κ. Harchev ὑπέβαλε τὰ σέβη αὐτοῦ τῇ Α.Θ. Παναγιότῃ, ἐκδηλώσας τὴν χαρὰν καὶ τὴν συγκίνησιν τόσον τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως, ὅσον καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Χώρας διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, πραγματοποιουμένην μετὰ 400 ἔτη ἀπὸ ἀνάλογον ἐπίσκεψιν προκατόχου Αὐτοῦ, καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐχὴν ὅπως αὕτη συμβάλῃ εἰς τὴν καὶ περαιτέρω σύσφιγξιν τῶν μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν σχέσεων, ἐπ' ἀγαθῶ τοῦ σύμπαντος κόσμου.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Α.Θ. Παναγιότης μετέβη εἰς τὴν ἐκτὸς Μόσχας οἰκίαν τοῦ Προέδρου τοῦ Τμήματος ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑποθέσεων τῆς Ἐκκλησίας Ρωσσίας Σεβ. Μητροπολίτου Μίνσκ καὶ Λευκῆς Ρωσσίας κ. Φιλαρέτου, ὅστις καὶ παρέθεσε πρὸς τιμὴν Αὐτῆς γεῦμα.

Ἀκολούθως ὁ Πατριάρχης Δημήτριος, συνοδουόμενος ὑπὸ τῶν Ἀρχιερατικῶν μελῶν τῆς Συνοδείας Αὐτοῦ, ἐπεσκέφθη τὸν ἐν Μόσχᾳ Ἐπιτετραμμένον τῆς Τευρκίας Ἐντιμ. κ. Yaman Baskut, γενόμενος δεκτὸς ἐγκαρδίως καὶ μετὰ τιμῶν.

Μετά ταῦτα ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἐδέχθη εἰς ἔθιμοτυπικὴν ἐπίσκεψιν τὸν ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει Πρέσβυν τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰωάννην Γρηγοριάδην, ὅστις καὶ παρέθεσε δεῖπνον ἐν τῇ Πρεσβείᾳ πρὸς τιμὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἐπὶ παρουσίᾳ ἐκλεκτῶν προσεκλημένων, τοῦ κ. Ivan Milovanov, ὡς ἐκπροσώπου τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως, Ἱεραρχῶν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Πρέσβων ἐν Ρωσσίᾳ τῆς Αἰγύπτου κ. Salah El-din Basouri, τοῦ Λιβάνου κ. Mahmoud Mahmoud καὶ ἄλλων Χωρῶν.

Τὴν Παρασκευὴν, 21ην Αὐγούστου, τὴν 11ην πρωϊνὴν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐπεσκέφθη τὸ Κρεμλίον καὶ περιηγήθη τὰ ἐν αὐτῷ ἀξιοθέατα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν πλατεῖαν τῶν Ἐκκλησιῶν, μετὰ τοὺς ἀνυπολόγιστους ὠραιότητος Ἱεραὺς Ναοὺς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (15ου αἰῶνος) ἐν τῷ ὁποίῳ ἐγένοντο αἱ στέψεις τῶν τσάρων, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ

τῆς Θεοτόκου, τοῦ Χιτώνος τῆς Θεοτόκου, τοῦ Ἀρχαγγέλου, διαθέτοντος τὸ κωδωνοστάσιον Ἰβάν τοῦ Τρομεροῦ, τοιχογραφίας τοῦ 16ου αἰῶνος καὶ διαφόρους τάφους πριγκίπων τῆς Ἀγίας Ρωσσίας, καθὼς καὶ τὸ μουσεῖον τοῦ Κρεμλίνου, ἄλλοτε ἀνάκτορον, μὲ ἀνυπολογίστου ἀξίας ἐκκλησιαστικά εἶδη καὶ ἀντικείμενα τῆς τσαρικήs ἐποχῆs.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἐν συνεχείᾳ, κατέθεσε στέφανον εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀγνωστού Στρατιώτου ἐν Κρεμλίνω.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἐδέχθη εἰς ἀντεπίσκεψιν ἐν τοῖς διαμερίσμασιν Αὐτῆς τὸν Μακ. Πατριάρχην Μόσχας κ. Ποιμένα, μεθ' οὗ ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀνταλλάξῃ σκέψεις ἐπὶ τῶν ἀπασχολούντων τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν σήμερον ζητημάτων. Ὁ Πατριάρχης Ποιμὴν, ἀκολούθως παρέθεσεν ἐπίσημον δεῖπνον πρὸς τιμὴν τοῦ Οἰκουμένου Πατριάρχου, εἰς ὃ παρεκάθησαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐνώσεως τοῦ Ἀνωτάτου Σοβιέτ κ. Lief Nikolaevitch Tolunov, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ὁρθοδοξικῶν Ὑποθέσεων τοῦ Ἀνωτάτου Σοβιέτ μετὰ τοῦ Ἀντιπροέδρου αὐτοῦ, Ἱεράρχαι τῆς Ρωστικῆς Ἐκκλησίας, οἱ Πρόσβειοι ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει τῆς Ἑλλάδος, τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ Λιβάνου καὶ ὑπὲρ τοὺς 100 ἐκλεκτοὶ προσκεκλημένοι.

Ἡ προσφώνησις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Μόσχας κ. Ποιμένος πρὸς τὴν Α.Θ. Παναγιότητα, ἦτο ἡ ἀκόλουθος:

Ῥυμείτρα Παναγιότης, Παναγιώτατε κύριε κύριε Δημήτριε Α', Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸ Πατριάρχα,

Τιμώτατοι ὑψηλοὶ φιλοξενούμενοι,

Ἐν αἰσθηματι θαθείας ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν χαιρετίζω Ῥυμάς, Παναγιώτατε, καὶ πάντας τοὺς ἀνταποκριθέντας εἰς τὴν πρόσκλησίν μου διὰ τὴν ἀδελφικὴν ταύτην δεξιῶσιν εἰς τιμὴν τῆς Ῥυμετέρας Ἀγιοσύνης καὶ τῶν συνοδονόντων Ῥυμάς ἐκλεκτῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ῥυμετέρας λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς Παναγιότητος, τῶν συνοδονόντων Ῥυμάς θεοφιλῶν Ἀρχιερέων καὶ πάσης τῆς ἀξιοτίμου ὀμνήγρωσεως ἀξιοσεβάστως χαιρετίζω ἐξ ὀνόματος τοῦ πληρώματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας τὴν πνευματικῶς ἀναγεννήσασαν Ῥυμάς Ἀγιοτάτην Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, νῦν προσφιλεστάτην ἡμῶν πρεσβυτέραν ἀδελφὴν. Εὐχαριστοῦμεν τὸν ἐν τριάδι ἐνδοξαζόμενον καὶ προσκυνούμενον Θεόν, διὲ χαρίσασατο ἡμῖν τὴν χαρὰν κοινωνίας μετὰ τῆς Ῥυμετέρας Παναγιότητος, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ νέαν μαρτυρίαν τοῦ ἀδιαλύτου πνευματικοῦ δεσμοῦ, τοῦ παλαιότερου ὑπάρχοντος μετὰ τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ παροῦσα ὑπὸ τῆς Ῥυμετέρας Παναγιότητος ἐπίσκεψις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας εἶναι ἡ πρώτη μετὰ τὴν ἱστορικὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Ρωσίαν τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίου τοῦ Β', ὅστις τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1589 ἐτέλεσεν ἐν Μόσχᾳ τὴν ἐνθρόνισιν τοῦ Μητροπολίτου Ἰωὼ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς Μόσχας.

Δι' ἀνεξερευνήτων τρόπων ἡ Θεία Πρόνοια ἠθέλησεν ὅπως ἡ ἐπίσκεψις τῆς Ῥυμετέρας Παναγιότητος εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας γένηται εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς χιλιετηρίδος τῆς βαπτίσεως τῆς Ρωσσίας. Ῥυμεῖς ἔσχετε ἤδη τὴν δυνατὴν νὰ ἴδῃτε στοιχεῖά τινα τῆς προετοιμασίας ταύτης κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Ἱεράs Μονῆs Δανιήλωφ, τῆς παραδοθείσης ἐν ἔτει 1983ῳ ὑπὸ τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας.

Ἡ διαμονὴ τῆς Ῥυμετέρας Παναγιότητος ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας ἔκαμε νὰ ἀναβιώσῃ ἐν ἡμῖν ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐνδόξων σελίδων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τῶν συνδεδεμένων πρὸς τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Ρωσίᾳ, τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ τιμῆς τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν καὶ τῆς ἐπιθυμίας ὅπως ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῶν τηρῶσι (τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης) (Ἐφ. 4,3).

Δι' ἡμᾶς, τὰ μέλη τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, καθὼς καὶ διὰ πάντας τοὺς ὀρθοδόξους πιστοὺς πολυτιμώτατον δῶρον τοῦ Ἀγίου Πνεύματος εἶναι ἡ παρορθόδοξος ἐνότης πίστεως καὶ εὐσεβείας.

Ἰδοὺ διατὶ ὑποδεχόμεθα καὶ χαιρετίζομεν τὴν Ῥυμετέραν Παναγιότητα μετὰ καρδίας πεπληρωμένης ἀγάπης καὶ συνάμα ἐλπίδος, διὲ αἱ δύο ἡμῶν Ἐκκλησίαι, τελοῦσαι ἐν ἀδελφικῇ ὁμοφροσύνῃ, δὲν θὰ μειώσωσι τὴν προσπάθειαν αὐτῶν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐνότητος τῆς Ἀγίας Ὁρθοδοξίας, δὲν θὰ μειώσωσι τὴν μαρτυρίαν περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀληθείας ἐν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ καὶ θὰ ἐνισχύσωσι τὴν οἰκουμενικὴν τῶν δραστηριοτήτων καὶ συνεργασίαν μετὰ πάντων τῶν ἀνθρώπων καλῆς θελήσεως ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἐδραιώσεως ἐπὶ τῆς γῆς εἰρήνης καὶ δικαιοσύνης.

Εὐχαριστοῦμεν τῷ Κυρίῳ, διὲ δίδωσιν ἰσχὴν εἰς τὰς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἀξίως νὰ ἐκκληρώσῃ τὴν σωτηριώδη αὐτῶν ἀποστολὴν τῆς πνευματικῆς χειραγωγίας τοῦ ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας πεπιστευμένου εἰς αὐτὰς χριστοπανάμωμον ποιμνίου καὶ ἐνζήλως νὰ συμμετέχωσιν εἰς τὸ ἅγιον ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος ἐν τῇ πίστει τῆς διηρημένης Χριστιανοσύνης καὶ τῆς συμφιλώσεως τῆς διεσπασμένης ἀν-

θροπότητος, ἐξυπηρετοῦσαι κατὰ δύναμιν καὶ τὴν ἀνακούφισιν τῶν ἐπιουσιῶν αὐτῆς ἀναγκῶν.

Ἐν αἰσθηματι βαθείας ἱκανοποιήσεως ὑπογραμμίζω τὴν καρποφόρον συνεργασίαν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Ρωσσίας ἐν τῇ προετοιμασίᾳ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐν τῇ προετοιμασίᾳ καὶ διεξαγωγῇ τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων μετὰ τῶν ἐτεροδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν, ἐν τῇ πραγματοποιήσει τῶν προγραμμάτων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, τῶν συνεδριῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς.

Ὁ κόσμος, ἐν τῷ ὅποιῳ ὁ Κύριος ἔκρινεν ὅπως ἡμεῖς διέλθωμεν τὸ γήινον στάδιον, ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ἰδιαίτερος ἔχει ἀνάγκην ἰσχυρᾶς καὶ δικαίας εἰρήνης. Καὶ ἐν τῇ ὑπευθύνῳ ταύτῃ διακονίᾳ αἱ δύο ἡμῶν Ἐκκλησίαι παρέχουσιν ἄξιον παράδειγμα ἐκπληρώσεως τῆς εὐαγγελικῆς ἐντολῆς περὶ εἰρηνοποιίας: «μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ διὸ αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται» (Ματθ. 5,9).

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας θεωρεῖ τὴν εἰρηνοποιῶσαν ἀναφαίρετον μέρος τῆς διακονίας αὐτῆς, διότι ἡ εἰρήνη εἶναι καὶ δῶρον Θεοῦ καὶ ὑπόθεσις τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ τὴν διακονίαν ἡμῶν ταύτην ἐπ' ἀγαθῷ τῆς εἰρήνης θὰ συνεχίσωμεν μέχρις ὅτου οἱ πόλεμοι παύσωσι, γὰρ ὧσιν ὄργανον διεθνῶς πολιτικῆς, ὅτε, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου, οἱ ἄνθρωποι θὰ μεταστρέψωσι τὰ ὄπλα αὐτῶν εἰς δρέπανα καὶ τὰς κινύρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ οὐ μὴ μάθωσι πολεμεῖν (Προβλ. Ἡσ. 2,4).

Πρὸ δέκα ἐτῶν ἐξ ὀνόματος τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀπηυθύνωμεν ἔκκλησιν πρὸς πάντας τοὺς χριστιανούς ὅπως προσπαθήσωσιν ἵνα κατὰ τὸ μέγα καὶ ἱερὸν γεγονός — τῆς δευτέρας χιλιετηρίδος τῆς ἐλευσεως εἰς τὸν κόσμον τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ — ἡ Γῆ ἀπαλλαγῇ τοῦ μιάσματος τῶν πυρηνικῶν ἐξοπλισμῶν. Τώρα ἡ ἀνάγκη αὕτη ὠξύνθη ἔτι μᾶλλον, ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ ἀπέκτησε συγκοιμένας περιφερείας. Καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ δι' ἡμᾶς τοὺς χριστιανούς νέαν ἔκκλησιν εἰς ἐνίσχυσιν τῆς εἰρηνοποιῶσας τάσεως ἡμῶν.

Ἡ ἐπίσκεψις ὑπὸ τῆς Ἑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος τῆς Χώρας ἡμῶν γίνεται ἐν ἰδιαίτερος ὑπευθύνῳ χρόνῳ τῆς ζωῆς τῆς κοινωνίας ἡμῶν — εἰς περίοδον ἀνανεώσεως καὶ ἀνοικοδομῆς, βαθείας δημοκρατικοποιήσεως. Οἱ πιστευόντες πολῖται τῆς πατρίδος ἡμῶν μὲ ἐνθουσιασμόν μετέχουν εἰς τὴν ἐξέλιξιν ταύτην. Ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία εὐλογεῖ τὰ πι-

σιὰ αὐτῆς τέκνα εἰς ἐποικοδομητικὴν ἐργασίαν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς κοινωνίας ἡμῶν, εὐλογεῖ τὰς πατριωτικὰς καὶ εἰρηνοποιητικὰς προσπάθειας αὐτῶν. Ἡμεῖς, οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἄνθρωποι ὑποστηρίζομεν τὴν ἀληθῶς εἰρηνοφιλή ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως καὶ τὰς προτάσεις τῶν ἡγετῶν αὐτῆς πρὸς βαθμιαίαν καὶ πλήρη καταστροφὴν τῶν πυρηνικῶν ὀπλισμῶν μέχρι τοῦ ἔτους 2000. Ἐπίσης εἴμεθα βαθῶς πεπεισμένοι περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς διατηρήσεως τοῦ διαστήματος ἐλευθέρου ἀπὸ οἰασθήτινος χρησιμοποίησεως αὐτοῦ εἰς πολεμικοὺς σκοπούς.

Θερμῶς δεόμεθα τοῦ Ἄρχοντος τῆς εἰρήνης, — Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν —, ὅπως Ὁδοὺς εὐλογῆσῃ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ διὰ τῆς εἰρήνης!

Μὲ τὰς σκέψεις ταύτας, πεπληρωμένως χριστιανικῆς ἐλπίδος, πάλιν καὶ πάλιν ἐγκαρδίως χαιρετίζω τὴν Ἑμετέραν Παναγιότητα καὶ αἰτοῦμαι τὴν πανσθενουργὸν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὴν Ἑμετέραν Προθιεραρχικὴν διακονίαν, ἣν εὐχόμεθα πεπληρωμένην ἀγαθῶν καρπῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἐπιτρέψατε, Παναγιώτατε, ὅπως ἐκφράσω Ἑμῖν ἐγκαρδίον εὐχαριστίαν διὰ τὴν πνευματικὴν παραμυθίαν, τὴν ληφθεῖσαν ὑφ' Ἡμῶν ἐν τῇ κοινῇ προσευχῇ καὶ τῇ τελέσει τῆς Θείας Ἐδχαριστίας. Διὰ τοῦτο ἡμεῖς ἀναπέμπομεν εὐχαριστίαν πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἡμῶν Κύριον καὶ Σωτῆρα, κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν δωρηθεῖσαν ἡμῖν μεγάλην χάριν τῆς ἀδελφικῆς μεθ' Ἑμῶν κοινωνίας!

Ἐγείρω τὸ κύπελλον ὑπὲρ τῆς Ἑμετέρας Παναγιότητος, λίαν ἀγαπητοῦ Συναδελφοῦ καὶ Συνλλειτουργοῦ!

Ἐπὶ τῶν ἀξίων συνεργατῶν τῆς Ἑμετέρας Παναγιότητος, Ἀρχιεπισκοπῶν, ποιμένων καὶ λαϊκῶν, — ἡμετέρων ἀγαπητῶν φιλοξενουμένων!

Ἐπὶ τῆς αὐξήσεως περαιτέρω τῆς ἀγάπης ἐν ταῖς σχέσεσι μετὰ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ τῆς καρποφόρου ἡμῶν συνεργασίας, ἐν τῇ Πανορθόδοξῳ Διαχριστιανικῇ καὶ εἰρηνοποιῶν δραστηριότητι!

Ἐπὶ τῆς φιλίας τῶν γειτόνων ἡμῶν Χωρῶν, Σοβιετικῆς Ἐνώσεως καὶ Τουρκίας!

Ἐπὶ τῆς εὐημερίας καὶ ἐπανθήσεως πάντων τῶν λαῶν τῆς Γῆς!

Ἐπὶ πάντων ὑμῶν ἀγαπητοὶ φιλοξενούμενοι, τῶν συμμαετασχόντων εἰς τὴν ἔορταστικὴν ταύτην ἐσπέραν ἀγάπης!

Ἀντιφωνοῦσα ἡ Α.Θ. Παναγιότης εἶπεν:

Μακαριώτατε ἅγιο ἀδελφὲ Πατριάρχα Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας κύριε Ποιμῆν,

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Δημήτριος μετὰ τῆς ἀδελφῆς Τερέζας, κατόχου βραβείου Νόμπελ εἰρήνης, ἐν Μόσχᾳ.

Ἰερώτατοι ἅγιοι ἀδελφοί, ἀγαπητοὶ πατέρες, ἐξοχώτατοι καὶ ἐντιμώτατοι, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Αἴσθημα βαθείας συγκινήσεως διακατέχει ἡμᾶς τε καὶ τοὺς συνεκδήμους ἡμῶν καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας ταύτας, κατὰ τὰς ὁποίας ἔχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἴδωμεν τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας καὶ νὰ θαυμάσωμεν τὴν ζῶσαν πίστιν καὶ τὴν μεγάλην εὐσέθειαν τῶν πιστῶν αὐτῆς.

Ἐπανερχόμενοι μετὰ τόσων ὀλοκλήρων αἰῶνας ἀπὸ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, διαπιστοῦμεν ὅτι ἡ θηγάτηρ Ρωσικῆ Ἐκκλησία δὲν ἔκρυψε τὸ τάλαντον, τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς αὐτήν, ἀλλὰ τὸ ἐκαλλιέργησε καὶ τὸ ἐπολλαπλασίασε καὶ ἡ διαπίστωσις αὕτη πλημυρίζει τὴν καρδίαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ καύχησιν ἐν Κυρίῳ διὰ τὰς προόδους τῆς προσφιλοῦς αὐτῆς θηγατρὸς. Δι' αὐτὸ καὶ αἶνος καὶ δοξολογία πρὸς τὸν Θεὸν ἀνέρχεται εἰς τὰ χεῖλη ἡμῶν διὰ τὴν εὐλογίαν Αὐτοῦ ταύτην. Καὶ Τὸν παρακαλοῦμεν καὶ Τὸν ἰκετεύομεν: «Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεπον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε, καὶ ἐπίσκεπε τὴν ἄμπελον ταύτην καὶ καταρτίσσε αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου».

Ἔτσι, ἡ Ρωσικῆ Ἐκκλησία δὲν εἶχε μόνον ἔνδοξον παρελθόν, ἀλλὰ ἔχει καὶ ἔνδοξον παρὸν καὶ εὐχόμεθα νὰ ἔχη καὶ ἔνδοξον μέλλον. Παρὰ τὰς τεραστίαις ἐξωτερικὰς ἀλλαγὰς ποὺ συνέβησαν εἰς τὴν ζωὴν τῆς, ἡ ἀδελφὴ ἡμῶν Ἐκκλησία ἐξακολουθεῖ ἀπαρασαλεύτως νὰ δίδῃ μέσα εἰς τὸν πιστὸν λαόν, μέσα εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ μέσα εἰς τὸν κόσμον, τὴν ἰδίαν πάντοτε μαρτυρίαν τοῦ Στανροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος εἶναι «χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἐβρ. 13,8). Καὶ διὰ νὰ ἐνθυμηθῶμεν καὶ πάλιν τὴν πρὸς Ἐβραίους ἐπιστολήν, τοῦτο ἔπραξεν ἡ κατὰ Ρωσίαν

Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, «μᾶλλον ἐλομένη συγκακοῦναι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ» (11,25).

Ἐκπρόσωπος τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως εἶπεν εἰς ἐπίσημον σιγμὴν τῆς ἐνταῦθα Ἐκκλησίας τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά: «Ἡ Ἐκκλησία, πορευομένη εἰς τὸν χρόνον, ὅπως ὁ Κύριος αὐτῆς, δὲν εἶναι παρελθόν. Εἶναι πάντοτε παρὸν. Ἡ Ἐκκλησία δὲν συζηματίζεται πρὸς τὸν αἰῶνα τοῦτον, ὅσονδήποτε ἰσχυρὸς καὶ ἂν εἶναι αὐτός, ἀλλὰ καλεῖται νὰ συζηματῆσθαι αὐτὸν ἐντὸς ἐαυτῆς καὶ ὄχι μὲ τὴν ἐξουσίαν ἢ τὴν ἰσχύν, ἀλλὰ, ὅπως ὁ Κύριός τῆς, μὲ τὴν ταπεινώσιν καὶ τὴν διακονίαν, τὴν ἀγάπην, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν θυσίαν, ὡς ἀγνωσμένη καὶ ἐπιγινωσκόμενη» (Β' Κορ. 6,9).

Τοὺς λόγους τοῦτους ἐπικαιρῶς ἐπαναλαμβάνομεν σήμερον μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς Πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπισκέψεως, εὐχαριστοῦμεν καὶ συγχαίρομεν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν Ἀγιοπάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας διότι κρατεῖ ἀνημμένην τὴν λυχνίαν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ ὑψοῦμεν τὸ κνέλλον ὑπὲρ ὑγείας καὶ ἐνισχύσεως ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῶν τοῦ Μακαριωτάτου ἀδελφοῦ Πατριάρχου κυρίου Ποιμένος, τῆς περὶ αὐτὸν Ἱεραρχίας, τοῦ εὐαγοῦς κλήρον καὶ τῶν μοναχῶν, καὶ ὑπὲρ αὐξήσεως κατὰ Χριστὸν τοῦ ἐνταῦθα πιστοῦ Αὐτοῦ λαοῦ.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ Α.Θ. Παναγιώτης ἀνεχώρησε σιδηροδρομικῶς διὰ τὴν πόλιν τοῦ Λένινγκραδ προπεμφθεῖσα ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, κληρικῶν, κ.ἄ., καθὼς καὶ ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ ἐκπροσώπου κ. Ivan Milovanov.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης τὰς πρωϊνὰς ὥρας τοῦ Σαββάτου, 22ας Αὐγούστου, ἀφίχθη εἰς Λένινγκραδ, ἐνθα ἐπεφυλάχθη εἰς Αὐτὸν ἐπίσημος ὑποδοχὴ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λένινγκραδ καὶ Νοβγκορόδ κ. Ἀλέξιου, τοῦ ἐκεῖ Κυβερνητικοῦ ἐκπροσώπου κ. Kyrof Nikolai Nikolaevitch καὶ πολλῶν κληρικῶν, ὠδηγήθη δὲ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Europe-skaya, ἐνθα καὶ κατέλυσεν.

Ἐν συνεχείᾳ ἐπεσκέφθη τὸν διόροφον Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ προστάτου τῆς πόλεως Ἁγίου Νικολάου, λειτουργοῦντα ἀπὸ 225 ἐτῶν. Εἰς τὸν β' ὄροφον ὑψίσταται ἕτερος Ναὸς καλούμενος «τὰ Ἐπιφάνεια», ὑπερόχου κατασκευῆς.

Τὴν μεσημβρίαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λένινγκραδ κ. Ἀλέξιος παρέθεσε πρὸς τιμὴν τῆς Α.Θ. Παναγιότητος γεῦμα, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἤγειρε πρόποσιν συνοδεύσας αὐτὴν διὰ τῆς ἀκολουθουῦς προσφωνήσεως:

Ἰερώτατε καὶ ἀγαπητὲ ἅγιο ἀδελφὲ Μητροπολίτα Λένινγκραδ καὶ Νοβγκορόδ κύριε Ἀλέξιε,

Μετὰ τὰς ἐξόχως ὥραιαις καὶ συγκινητικὰς ἡμέ-

Στιγμιότυπον ἐκ τῆς Θ. Λειτουργίας ἐν τῷ Ἱ. Ναφ Ἁγ. Τριάδος τῆς Λαύρας Ἀλ. Νέφσκι (Λένινγκραντ). Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλήθους τῶν πιστῶν διακρίνονται πολλοὶ νέοι.

ρας, τὰς ὁποίας δηλόδομεν ἐν Μόσχᾳ, τῇ ἔδρᾳ τοῦ Μακαριωτάτου ἀδελφοῦ Πατριάρχου Ποιμένος, ἡ ὑμετέρα ἀγάπη εἶχε τὴν εὐγένειαν νὰ μᾶς προσκαλέσῃ εἰς τὴν ἱστορικὴν ταύτην πόλιν, τὴν θεόσωσιον αὐτῆς ἐπαρχίαν, διὰ νὰ συνεχίσωμεν νὰ γενώμεθα δεσποτικῆς ξενίας, τῆς πατροπαράδοτον ἀδραμιαίας φιλοξενίας τοῦ εὐγενοῦς Ρωσικοῦ λαοῦ. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν θερμότατα διὰ τὴν πρόσκλησιν καὶ τὴν ὑποδοχὴν σήμερον τὴν πρωΐαν.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι πλησίον σας καὶ πλησίον τοῦ εὐσεβοῦς ποιμνίου σας θὰ διέλθωμεν μετὰ τῆς τιμίας συνοδείας ἡμῶν ἀλησομνήτους ἡμέρας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν νέαν ταύτην ἐμπειρίαν, τὴν ὁποίαν θὰ ἀποθησαυρίσωμεν εἰς τὰς καρδίας μας. Ἀπὸ τοῦδε προσκαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν φίλην Ἱερρότητα νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν ἔδραν ἡμῶν καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, διὰ νὰ σᾶς δεῖξωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν μεγάλην ἀγάπην μας.

Εὐχαριστοῦμε ὅλους τοὺς προσελθόντας εἰς τὸ πρὸς τιμὴν ἡμῶν πρόγευμα τοῦτο, ἰδιαίτερος δὲ τὸν

ἐκπρόσωπον τοῦ Συμβουλίου Θεολογικῶν Ὑποθέσεων ἐξοχώτατον κύριον Kirof Nikolai Nikolaevitch, ὁ ὁποῖος ὑπεβλήθη εἰς τὸν κόπον νὰ ἔλθῃ καὶ εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν ἄρθρον βαθέος.

Καθὼς δὲ ἐν τῷ κυρίῳ τοῦτω στεγάζεται, ὡς πληροφροῦμεθα, καὶ τὸ Σεμινάριον καὶ ἡ Θεολογικὴ Ἀκαδημία Λένινγκραδ, ἀπευθύνομεν ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης τὴν πατρικὴν ἡμῶν εὐλογίαν πρὸς τοὺς διδάσκοντας καὶ τοὺς διδασκομένους ἐν αὐτοῖς καὶ εὐχόμεθα ὅπως ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐπισκιαζῇ πάντοτε τὸ ἱερὸν τοῦτο φνιῶριον τῶν Θεολογικῶν Γραμμάτων.

Ἐγείρομεν τὸ κύπελλον ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροημερευσεως τῆς ὑμετέρας Ἱερρότητος, ἅγιε Λένινγκραδ, καὶ πάντων τῶν συνδαιτημόνων καὶ ὑπὲρ εὐλογίας ἀπὸ Θεοῦ τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως, τοῦ κλήρου καὶ τῶν πιστῶν αὐτῆς.

Ἀκολούθως ὁ Πατριάρχης Δημήτριος περιηγήθη δι' αὐτοκινήτων τὴν πόλιν τοῦ Λένινγκραδ, τὴν ἄλλοτε Μητρόπολιν, πρωτεύουσαν τῆς Αὐτοκρατο-

Στιγμιότυπον ἐκ τῆς Θ. Λειτουργίας ἐν τῷ Ἱ. Ν. Ἀγ. Τριάδος τῆς Λαύρας Ἀλ. Νέφσκι (Λένινγκραντ).

ρίας, καὶ ἐπεσκέφθη τὸν ἀδριάντα τοῦ Μεγάλου Πέτρου.

Δι' ἰδιωτικοῦ ταχέος πλοιαρίου μετέβη εἰς τὴν νῆσον Petrodvarig, ἔνθα τὸ ἱστορικὸν ἀνάκτορον Πέτρου τοῦ Μεγάλου με πίδακας καὶ ὠραίους κήπους.

Περὶ τὴν 19ην ὥραν τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ Α.Θ. Παναγιότης μετέβη εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Θείας Μεταμορφώσεως, ἔνθα ἐγένετο Αὐτῇ παλλαϊκῇ ὑποδοχῇ, τοῦ πλήθους ραίνοντος δι' ἀνθέων Αὐτήν. Ἐκκλησιάσθη ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος κατὰ τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὸν Ὁρθρον, τελεσθέντος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μύρων κ. Χρυσοστόμου καὶ Λένινγκραδ κ. Ἀλεξίου. Ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ φυλάσσονται δύο θαυματουργικαὶ ἱεραὶ εἰκόνες, τῆς Παναγίας τῆς χαρᾶς τῶν θλιβομένων καὶ τοῦ Ἀγίου Μανδηλίου, τὰς ὁποίας ἐν ἰδιαιτέρᾳ κατανύξει προσεκύνησεν ἡ Α.Θ. Παναγιότης.

Τὴν Κυριακὴν, 23ην Αὐγούστου, ἐτελέσθη εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Ἀλεξάνδρου Νέφσκι, Πατριαρχικὴ Θεία Λειτουργία, συλλειτουργούντων τῶν Συνοδῶν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἁγίων Ἀρχιερέων, τοῦ Μητροπολίτου Λένινγκραδ καὶ δύο ἐτέρων Ἀρχιερέων τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ παρουσίᾳ χιλιάδων πιστῶν, ἐπευφημούντων τὸν Πατριάρχην.

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Λένινγκραδ κ. Ἀλέξιον, τὸν κλῆρον καὶ τοὺς συρρεύσαντας πιστοὺς τοὺς κάτωθι λόγους:

«Ἡ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ».

Οἱ λόγοι οὗτοι τῆς ἀποστολικῆς περικοπῆς, τὴν ὁποίαν ἠκούσαμεν σήμερον εἰς τοὺς Ὁρθοδόξους Ναοὺς ἀναγιγνωσκομένην, ἀποτελοῦν, Ἱερώτατε ποιμενάρχα τῆς Θεοσώστου ἐπαρχίας ταύτης Μητροπολίτα Λένινγκραδ καὶ Νοβγκορόδ κύριε Ἀλέξιε, Ἱερώτατοι συλλειτουργοὶ Ἱεράρχαι, εὐλαβέστατοι πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι καὶ τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, λόγους λίαν καταλλήλους τῇ περιστάσει.

Τῇ ἀπειρῷ χάριτι τοῦ Κυρίου ἀξιούμεθα κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς νὰ παιήσωμεν τοὺς πόδας ἡμῶν μετὰ τῆς τιμίας ἡμῶν Συνοδείας εἰς τὴν ἱερὰν γῆν τῆς Ρωσσίας, τὴν γῆν τῶν ὁσίων, τῶν δικαίων καὶ τῶν μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐν μέσῳ ἀγάπης θερμῆς καὶ τιμῆς πολλῆς, ἃς ἐπεφύλαξαν προφρόνως εἰς ἡμᾶς ὁ τε Μακαριώτατος Πατριάρχης τῆς Μόσχας

Στιγμιότυπον ἐκ τῆς παρακολουθήσεως Θ. Λειτουργίας ἐν Λένινγκραντ.

καὶ ἀγαπητὸς ἐν Κυρίῳ ἀδελφὸς κύριος Ποιμὴν καὶ νῦν ὁ Ἱερωτάτος καὶ πεφιλημένος ἐν Πνεύματι ποιμενάρχης τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἀλλὰ καὶ πάντες ὑμεῖς, ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, νὰ τελέσωμεν σήμερον τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν εἰς τὸν περικαλλῆ καὶ ἱστορικὸν τοῦτον Ναόν. Εἴη τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένον διὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν δωρεάν.

Εἴπομεν ὅτι οἱ ἀνωτέρω λόγοι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, οἱ ὅποιοι ἠκούσθησαν σήμερον κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν, εἶναι κατάλληλοι τῇ περιστάσει. Διότι, ἀδελφοὶ ἀγαπητοὶ καὶ ἴεκα περιπόθητα, ἐρχόμενοι πρὸς ὑμᾶς καὶ εὐρισκόμενοι ἐν μέσῳ ὑμῶν οὕτως ἀκριβῶς αισθανόμεθα, ὡς καὶ ὁ Παῦλος γράφων τοὺς ὡς ἄνω λόγους πρὸς τοὺς προσφιλεῖς τοῦ Κορινθίους. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν ἀγωνίζεται νὰ πείσῃ ὅσους ἀμφισβητοῦν τὴν ἀποστολικότητά του —καὶ ὑπῆρχον, ἀνωχῶς, τινες, οἱ ὅποιοι ἔπραττον τοῦτο ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του— τονίζων ἐν καὶ μόνον ἐπιχείρημα, τὸ ἰσχυρότερον καὶ πειστικώτερον ὄλων: ὅτι καὶ ἂν εὐρίσκωνται πολλοὶ ποὺ δὲν ἀναγνωρίζουν τὴν ἀποστολικότητά μου, καὶ ἐὰν δὲν ὑπῆρξα δι' ἄλλους ἀπόστολος, **π ἄ ν τ ι ω ς δ ι ἄ σ ἄ ς ὑ π ῆ ρ ξ α**. Σεῖς εἶσθε ἡ σφραγίς, τὸ ἀποκορύφωμα, τὸ καύχημα, τὸ ἔνδοξον ἐπιστέγασμα τῆς ἀποστολῆς μου. Τὸ γνωρίζετε αὐτὸ, Κορινθιοὶ, γνωρίζετε ὅτι ἀπὸ ἐμένα ἐλάβετε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀπόστολος ποὺ ἐηγγελίσθη εἰς ὑμᾶς τὴν πίστιν, καὶ ἂν δι' ὄλους τοὺς ἄλλους δὲν εἶμαι ἀπόστολος, διὰ σᾶς εἶμαι.

Γράφων ταῦτα ὁ Ἀπόστολος δὲν ἐπιδιώκει νὰ ἐξάσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὑπὲρ τοὺς ἄλλους καὶ νὰ καυχῆθῃ ἐν ματαιοδοξίᾳ. Μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ κάθε τοιοῦτον αἶσθημα ἢ σκέρις. Ὡς γράφει ἀλλαχοῦ, δι' οὐ-

δὲν ἄλλο δύναται νὰ καυχῆθῃ εἰμὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις του. Διότι ἐγνώριζεν ὅτι ἀσθενῆς καὶ ἀδύνατος ἦτο καὶ ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. Ἐὰν τονίξῃ τὸ γεγονός ὅτι **ἐ κ ε ἰ ν ο ς** μετέδωσε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τοὺς Κορινθίους, τὸ πράττει διὰ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποῖαν οἱ ἄνθρωποι πολλάκις ἐπιχειροῦν νὰ παραποιήσουν, καὶ διὰ νὰ δοξασθῇ ὄχι αὐτός, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός. Διότι «οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεούντος Θεοῦ» τὸ ἔργον τῆς ἱεραποστολῆς.

Εὐρισκόμενοι ἐν μέσῳ ὑμῶν καὶ ἀτενίζοντες εἰς τὰ πλήρη ἀγάπης καὶ συγκινήσεως πρόσωπα ὑμῶν, προσφιλεῖς Ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ τῆς εὐλογημένης Ρωσσίας, ἐπιθυμοῦμεν καὶ ἡμεῖς, οἱ ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐρχόμενοι, διὰ στόματος τῆς ἡμῶν Μειριότητος, τοῦ ἰὸν Θρόνον τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἐλέῳ Θεοῦ κατέχοντος, νὰ σᾶς ἀπενθύνωμεν μὲ τὴν ἰδίαν ὡς ὁ Παῦλος τρυφερότητα τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω λόγους: σεῖς εἶσθε τὸ καύχημα ἡμῶν, ἡ σφραγίς τῆς ἀποστολῆς ἡμῶν, ἡ ἔνδοξος καὶ λαμπρὰ κορανὶς τῆς ἱεραποστολικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Δεχθέντες πρὸ χιλίων ἐτῶν τὸ Εὐαγγέλιον παρ' ἡμῶν ὡς λόγον Θεοῦ καὶ ὄχι ἀνθρώπων, ἀνοίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν μετὰ προθυμίας πολλῆς καὶ ἀφήσατε νὰ καλλιεργηθῇ καὶ ἀξιεθῇ ἐν ὑμῖν ὁ σπόρος τοῦ καλοῦ Σπορέως. Σεῖς εἶσθε ἡ γῆ ἢ ἀγαθὴ καὶ ὄχι ἡ πετρῶδης, ἡ γῆ εἰς τὴν ὁποῖαν ὁ σπόρος τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ἐβλάστησε καὶ ἀπέδωκε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Μετὰ πολλῆς τῆς συγκινήσεως σᾶς καμαρώνομεν, διότι ἐπὶ χίλια ἔτη ἐν ἡμέραις δόξης ἀλλὰ καὶ δυσκολιῶν ἐκρατήσατε τὴν λαμπάδα τῆς πίστεως ἀνημμένην καὶ ἐγίνατε μία Ἐκκλησία ἔνδοξος καὶ ἀξιοζήλευτος, λαμπρὸν παράδειγμα πρὸς πάντας.

Ἦνωμένοι περὶ τὴν κανονικὴν ἱεραρχίαν σας, ἥτις μεριμνᾷ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας, ἴστασθε διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ σήμερον ὡς λύχνος ἐπὶ τὴν λυχνίαν. Ὡς Μήτηρ Ἐκκλησία, ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως καυχᾶται καὶ δοξάζει τὸν Κύριον διὰ τὴν στερέωσιν καὶ αὐξήσιν τοῦ σπόρου, ὁ ὁποῖος ἐρρίφθη πρὸ χιλίων ἐτῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ εὐλογεῖ ὑμᾶς ὀλοκαρδίως δι' ἡμῶν. Ἀδελφοί, στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ὡς ἐδιδάχθητε. Μὴ ἀπομακρύνεσθε τῆς πατροπαράδοτου πίστεώς σας, καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

Μετὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν παρετέθη γεῦμα, μεθ' ὃ ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη τὸ περίξ νεκροταφεῖον καὶ ἔψαλε τρισάγια ἐπὶ τῶν τάφων τῶν ἀειμνήστων Μητροπολιτῶν Λένινγκραδ Νικοδήμου καὶ

Άντωνίου καθώς και επί του τάφου του μεγάλου ρώσου συγγραφέως Ντοστογιέφσκυ.

Περί την 17ην ώρα τῆς ἡμέρας ταύτης ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐπεσκέφθη τὸ κρατικὸν νεκροταφεῖον Rsikarofska, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐνεταφιάσθησαν 500.000 περίπου θυμάτων τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου ἐκ τῆς πόλεως τοῦ Λένινγκραδ. Ὁ Πατριάρχης κατέθεσε στέφανον εἰς τὸ μνημεῖον καὶ ἐξαναγῆθη εἰς τὸ εἰδικὸν μουσεῖον.

Τὴν Δευτέραν, 24ην Αὐγούστου, ὁ Πατριάρχης Δημήτριος ἐπεσκέφθη τὸν Ἱερὸν Νεκροταφειακὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Βλαδιμήρου, ἐν τῷ ὁποίῳ φυλάσσεται θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Θεομήτορος τοῦ Καζάν, ἔνθα ἐψάλη Δοξολογία. Ἐν συνεχείᾳ προσεκύνησεν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Παναγίας τοῦ Σμολένσκ, ἔνθα καὶ ὁ τάφος τῆς μακαρίας Ξενίας, μεγάλως εὖ-

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης καταθέτει ἄνθη εἰς τὸν τάφον τοῦ Ντοστογιέφσκυ.

λαβουμένης ὑπὸ τῶν πιστῶν τῆς πόλεως τοῦ Λένινγκραδ, ἀπήντησε δὲ καὶ εἰς ἐρωτήσεις τοῦ τοπικοῦ δικτύου τηλεοράσεως τοῦ Λένινγκραδ.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Α.Θ. Παναγιότης περιηγήθη τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου, ἀνεγερθέντα ὑπὸ Πέτρου τοῦ Μεγάλου, σήμερον μουσεῖον, καθώς καὶ τὸν ἄλλοτε Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἰσαακίου τῶν Δαλμάτων, ἐκ τῶν μεγαλυτέρων τοῦ κόσμου. Ἀκολούθως ἐπεσκέφθη τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Λένινγκραδ, προσεκύνησεν εἰς τὸ ἐπ' ὄνοματι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τιμώμενον ναῖδριον τῆς Σχολῆς, ἀπήντησεν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Πρυτάνεως καὶ παρεκάθησεν εἰς ἀποχαιρετιστήριον γεῦμα, παρατεθὲν ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἀλεξίου. Παραθέτομεν κατωτέρω τὸ κείμενον τοῦ Πατριαρχικοῦ ἀποχαιρετισμοῦ:

Ἄγιε ἀδελφέ,

Ἐπιτὸς ὀλίγου ἀναχωροῦμεν ἐκ τῆς ὠραιότητος ἔδρας καὶ ἐπαρχίας σας μετ' αἰσθημάτων συγκινή-

σεως καὶ εὐγνωμοσύνης. Διότι ἡ φιλοξενία σας ὑπερεβή πᾶσαν προσδοκίαν καὶ ἡμεῖς εἴχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσωμεν τὸν πλοῦτον τοῦ ἐσωτερικοῦ σας κόσμου, παραλλήλως πρὸς τὴν ἀρίστην ὀργάνωσιν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς σας καὶ τὸ ὑψηλὸν ποιὸν τοῦ περι ὑμᾶς ἱεροῦ κλήρου.

Καὶ ἐδῶ εἰς τὸ Λένινγκραδ κατὰ τὸ τριήμερον τῆς παραμονῆς ἡμῶν ἐπεσκέφθημεν καὶ ἀπεθανυμάσαμεν ὠραιότηταυς ναοὺς, τοὺς ὁποίους ἀνήγειρον ἡ παροικιῶδης εὐσέβεια τῶν Ρώσων Ὀρθοδόξων. Ἄλλ' ὁ Ὑψιστος δὲν κατοικεῖ τόσον ἐν χειροποιήτοις ναοῖς (Πρὸβλ. Πράξ. 7,48), ὅσον ἐν ταῖς καρδίαις τῶν πιστῶν τέκνων σας, Ἱερῶτατε ἀδελφέ, καὶ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν λοιπῶν Ρώσων πιστῶν. Ἐκεῖ εἶναι τὸ κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ, ὁ τόπος τῆς καταπαύσεως τοῦ Κυρίου, ἐκεῖ τὸ ζωντανὸν θυσιαστήριον, ἐκεῖ ἡ μουσικὴ πηγὴ τῆς δυνάμεως, ἡ ὁποία συντηρεῖ ἀκμαῖον τὸ φρόνημα καὶ τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα τοῦ Ρωσικοῦ λαοῦ, ὑπὸ οἰασδήποτε συνθήκας καὶ ἂν κληθῆ οὗτος νὰ ζήσῃ καὶ νὰ λατρεύσῃ τὸν Τριαδικὸν Θεόν του.

Ταῦτα πάντα θαθέως ἐνεχαράχθησαν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, τῶν συνεκδήμων ἀγίων Ἀρχιερέων καὶ τῶν λοιπῶν συνοδῶν ἡμῶν. Δι' αὐτὸ καὶ ὁσαδήποτε ἔτη καὶ ἂν θὰ παρέλθουν ἀπὸ τῆς σήμερον, θὰ ἐνθυμούμεθα πάντοτε ὅσα εἶδομεν, ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ὅσα ἐδιδώσαμεν ἐν Λένινγκραδ καὶ γενικώτερον ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει. Καὶ θὰ διηγοῦμεθα ταῦτα εἰς τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς καὶ εἰς τὰ πνευματικὰ ἡμῶν τέκνα, πρὸς οἰκοδομὴν καὶ αὐτῶν ἐν Χριστῷ.

Ἀφίνομεν ἐνταῦθα, ἀναχωροῦντες μετ' ὀλίγον, ἓνα μέρος τῆς καρδίας ἡμῶν, μαζί με τὴν πατρικὴν εὐλογίαν ἡμῶν καὶ τὴν διάπυρον εὐχὴν τῆς Μητρὸς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅπως ἡ πίστις καὶ ἡ εὐσέβειά σας εἶναι ἀμείωτος καὶ ἡ πρόδοός σας εἰς πᾶν τὸ πνευματικὸν σταθερὰ καὶ ἀνοδική. Πρὸς ὑπερηφάνειαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, πρὸς ἀνθισιν καὶ προβολὴν τῆς Ἁγιοπάτης κατὰ Ρωσίαν Ἐκκλησίας σας, πρὸς παραδειγματισμὸν καὶ ἄλλων, πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν σας, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἀπέθανεν ὁ Χριστός.

Εὐχαριστοῦμεν καὶ πάλιν καὶ πολλάκις ἐπὶ πᾶσιν, ἀδελφέ ἅγιε Λένινγκραδ, ὑμᾶς τε καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς συνεργάτας ὑμῶν κληρικούς, καθηγητὰς καὶ μοναχοὺς, καὶ ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας τὴν χάριν κατὰ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν, Ὅσις ἦν, ἔσται καὶ ἔσται ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

Πρὸ τοῦ Μνημείου τῶν πεσόντων κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον (Λένινγκραντ).

Περὶ τὴν 16ην ὥραν καθ' ὁδὸν πρὸς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Λένινγκραντ κατέθεσεν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης στέφανον εἰς τὸ ἥρωον τῆς Νίκης τῆς πόλεως, τὴν δὲ 17ην ὥραν ἀνεχώρησεν ἀεροπορικῶς διὰ Λβῶφ, προπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, τοῦ Κυβερνητικοῦ ἐκπροσώπου, κ.ἄ..

Εἰς Λβῶφ τὴν Α.Θ. Παναγιότητα ὑπεδέχθησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κιέβου καὶ Γαλικίας κ. Φιλάρετος, Πατριαρχικὸς Ἐξάρχος Οὐκρανίας, ἐλθὼν ἐπὶ τούτῳ εἰς Λβῶφ, ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης Λβῶφ καὶ Τερνοπόλεως κ. Νικόδημος, πολλοὶ κληρικοί, ὁ τοπικὸς Κυβερνητικὸς ἐκπρόσωπος κ. Stephen Karpluk καὶ ἄλλοι. Μετὰ τὸ ἀεροδρόμιον ἐγένετο παλλαϊκὴ ὑποδοχὴ τῇ παρουσίᾳ ἀπείρου πλήθους εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Λβῶφ, ἔνθα ἐψάλλη δεξολογία, τοῦ πλήθους συνωθουμένου ἵνα ἀσπασθῇ τὴν δεξιὰν τοῦ Πατριάρχου καὶ λάβῃ τὴν ἁγίαν Πατριαρχικὴν εὐλογία. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πατριάρχης ἀνῆλθεν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Μέγαρον, ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τοῦ ὁποίου ηὐλόγησε τὰ πλήθη, τὰ ὅποια ἐζητωκραύαζον καὶ ἐπευφήμουν τὴν Α.Θ. Παναγιότητα

Τὴν Τρίτην, 25ην Αὐγούστου, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μετέβη εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Ποτσάεφ, ἔνθα τῷ ἐγένετο ἄκρωσ συγκινητικὴ ὑποδοχὴ ὑπὸ τῶν μοναχῶν καὶ χιλιάδων πιστῶν. Ἡ ὁδὸς ἐκ τῆς ὁποίας διήρχετο ἦτο ἐστρωμένη δι' ἀιθέων, ἐνῶ εἰ μναχοὶ καὶ τὰ πλήθη ἐν παρατάξει προσέφερον ἄνθη καὶ ἔκλινον τὴν κεφαλὴν ἵνα δεχθῶσι τὴν σεπτὴν Πατριαρχικὴν εὐλογία. Ὁ Πατριάρχης Δημήτριος πρέστη τῆς Θείας Λειτουργίας, ἐν συλλειτουργίᾳ μετὰ

τῶν Ἀρχιερατικῶν μελῶν τῆς Συναδείας Αὐτοῦ, τῶν Μητροπολιτῶν Κιέβου καὶ Λβῶφ, κ.ἄ.. Εἰς τὴν Λαύραν ταύτην φυλάσσεται θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Παναγίας τοῦ Ποτσάεφ, δῶρον τοῦ Ἑλληνος Μητροπολίτου Νεοφύτου, ἡ ὁποία καὶ πολλάκις ἐπροστάτευσε τὴν Μονὴν ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Οὐνιτῶν. Ὁμιλῶν πρὸς τὸν Ἠγούμενον καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Λαύρας τοῦ Ποτσάεφ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θ. Λειτουργίας ὁ Πατριάρχης Δημήτριος εἶπεν:

Κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου θὰ ἔχωμεν τὴν εὐλογία νὰ συλλειτουργήσωμεν ἐν Τιφλίδι μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ Προκαθημένου τῆς Ἀγιο-

Θ. Κοινωνία ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ποτσάεφ (Οὐκρανία).

τάτης Ἐκκλησίας τῆς Γεωργίας. Ὅμως τελούντες τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν ἐν τῇ Λαύρᾳ ταύτῃ, σήμερον, μικρὸν πρὸ τῆς μεγάλης ταύτης Θεομητορικῆς ἑορτῆς, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀναφερθῶμεν διὰ βραχέων εἰς τὴν Παναγίαν, ἄχραντον, ὑπερευλογημένην, ἔνδοξον Δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον καὶ ἀειπάρθενον Μαρίαν, ἢ πρὸς τὴν ὁποίαν θαθεῖα εὐλάβεια τῶν Ρώσων Ὁρθοδόξων ἐδημιούργησε τὴν Παναγίαν τοῦ Βλαδιμήρ, τὴν Παναγίαν τοῦ Σμολένσκ, τὴν Παναγίαν τοῦ Καζάν, τὴν Παναγίαν τοῦ Ποισάεφ καὶ ἄλλας, καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ εὐσεβὴς Ρωσικὴ ψυχὴ ἀντλεῖ ἀπεριόριστον δύναμιν καὶ θάρρος καὶ παραμυθίαν εἰς τοὺς καθημερινοὺς ἀγῶνας τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐκτάκτους δοκιμασίας, θσας καὶ θιαν ἐπιτρέψη ὁ Κύριος.

Ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας τοὺς προσκνητάς τὴν χάριν καὶ τὴν προστασίαν τῆς Θεοτόκου καὶ εὐχόμεθα νὰ ἑορτάσετε τὴν Κοίμησίν τῆς ἐν ὑγείᾳ καὶ πνευματικῇ εὐφροσύνῃ καὶ ἀνατάσει.

Ὡς κανονικὸς Ἐπίσκοπος καὶ κυριάρχης τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω, πὸν εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν «Πε-

ριβόλι τῆς Παναγίας», φέρομεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Λαύρας ταύτης τοῦ Ποισάεφ τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπην τῶν Ἁγιορειτῶν πατέρων καὶ τέκνων ἡμῶν κατὰ πνεῦμα.

Εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος παρατηρεῖται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μία ἀναβίωσις τοῦ μοναχισμοῦ, μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας, τὸ δὲ ἔτερον σπουδαῖον καὶ ἱστορικὸν μοναστικὸν Κέντρον ὑπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Παιτριαρχεῖον ἢ Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς ἱερᾶς νήσου Πάτμου, εἰτοιμάζεται νὰ ἑορτάσῃ, κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, τὴν συμπλήρωσιν ἐννεακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τῆς ιδρύσεως αὐτῆς. Σᾶς ἀναφέρομεν ταῦτα, διὰ νὰ μοιρασθῆτε τὴν χαρὰν μας, διότι ἡ Ὁρθόδοξος οἰκογένεια ἀποτελοῦμεν ἐν σώμα, «καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ἐν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη» (Α' Κορ. 12,26).

Ἄς ζητήσωμεν σήμερον ὅλοι μαζί τὴν μεσιτείαν τῆς Παναγίας «ἵνα μὴ ἦ σκίσμα ἐν τῷ σώματι» τῆς Ὁρθοδοξίας, «ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη» (Α' Κορ. 12,25), εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ζῶ-

Στιγμιότυπον ἐκ τῆς Θ. Λειτουργίας ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ποισάεφ (Οὐκρανία).

Σκηνή ἐκ τῆς Οὐκρανίας. Παιδιά ραΐουν μὲ ἄνθη τὸν δρόμον, τὸν ὅποιον διασχίζει ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, μεταβαίνων εἰς τὸν ἐνοριακὸν ναὸν των.

σαν μαρτυρίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὸν ἀνήσυχον καὶ παραπαίοντα σύγχρονον κόσμον. Τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν ταύτην καλεῖται νὰ διακονήσῃ καὶ ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος, τὴν ὁποίαν ἐν φόβῳ Θεοῦ, ἐν ὑπευθυνότητι καὶ ἐν προσευχῇ ἐτοιμάζομεν ὄλαι αἱ κατὰ τόπους Ὁρθόδοξοι ἀδελφοὶ Ἐκκλησίου, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν καὶ τὴν συντονιστικὴν ἐνέργειαν τῆς πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Καὶ ἤδη, «μεταλαβόντες τῶν θείων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων, ἀξίως εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ». «Ὅτι Αὐτός ἐστιν ὁ ἁγιασμός ἡμῶν, καὶ Αὐτῷ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων». Ἀμήν.

Κατὰ τὸ ἐπακολουθήσαν ἐν τῇ Μονῇ πρόγευμα ἡ Α.Θ. Παναγιότης, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν Ἠγούμενον καὶ τοὺς μοναχοὺς, εἶπεν ἐγείρουσα τὸ ποτήριον Αὐτῆς:

Ἀγαπητοὶ πατέρες καὶ ἀδελφοὶ τῆς σεβασμίας

Λαύρας τοῦ Ποισαέφ, Χαιρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε!

Μὲ τὸν ἀποστολικὸν τοῦτον χαιρετισμὸν ἀπευθυνόμεθα πατρικῶς πρὸς ὑμᾶς καὶ δι' ὑμῶν πρὸς πάντας τοὺς μοναχοὺς ἄλλων τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἁγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, διατρινοῦντες τὰ αἰσθήματα ἡμῶν ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως καὶ θαυμασμοῦ διὰ τοὺς πνευματικούς σας ἀγῶνας καὶ διὰ τὴν προσφορὰν σας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, διὰ μέσου τῶν νυχθημέρων προσευχῶν σας κυρίως, καὶ διὰ μέσου τῆς ἐν γένει εὐεργετικῆς δραστηριότητός σας.

Ἐκ τῆς ἱστορίας γνωρίζομεν ὅτι «ἡ σημασία τῆς ιδρύσεως πολυαρίθμων μοναστηρίων διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ρωσσίας ὑπῆρξε μεγάλη, οὐ μόνον διὰ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ μοναχισμοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου... Αἱ ἀσκητικαὶ ἰδέαι τοῦ ρωσικοῦ μοναχισμοῦ ἐπέδρασαν βαθέως ἐπὶ τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ καὶ διεμόρφωσαν ἐν πολλοῖς τὸν θρησκευτικὸν χαρακτῆρα του».

Παρακαλοῦμεν τοὺς ἐγκρατευστὰς καὶ ὄλους τοὺς

Πλήθη πιστών ἐν Λβῶφ (Οὐκρανία) ἀναμένουν πρὸ τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως, ἵνα ἴδουν τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκου-
μενικὸν Πατριάρχην κ. Δημήτριον.

διαγαρόντας («ἐν ἀγνείᾳ καὶ σεμνῇ πολιτείᾳ») καὶ θεο-
θέντας ἐν αὐτῇ Ἁγίους νὰ προσβέουσι ὑπὲρ τῶν ση-
μερινῶν μοναχῶν, ὥστε καὶ αὐτοὶ νὰ περιπατοῦν ἀ-
ξίως τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθησαν (Ἐφ. 4,1), «μὴ κα-
τὰ σάρκα, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα» (Ρωμ. 8,1).

Ὁ μοναχισμὸς ὑπῆρξεν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι πάν-
τοτε μία μεγάλη ἀναγεννητικὴ δύναμις μέσα εἰς τὴν
Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀπολαύων τῆς τιμῆς καὶ τῆς
προστασίας τῆς διοικήσεως Ἐκκλησίας καὶ τοῦ σε-
βασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης τῶν πιστῶν. Οἱ τελευταῖοι
οὔτοι εἶχον ἀνέκαθεν τὰς Λαύρας καὶ τὰ μοναστήρια
ὡς πνευματικὰ τῶν καταφύγια, ὅπου εὖρισκον πνευ-
ματικὴν ἀνακούφισιν καὶ ἀναψυχὴν καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα
ἐλάμβανον θάρρος καὶ ἐνίσχυσιν. Αἱ Μοναὶ εἶναι καὶ
σήμερον ὡς τόσαι πνευματικαὶ δάσεις μέσα εἰς τὴν
ἔρημον καὶ ἄβατον καὶ ἀνυδρον γῆν τῆς παγκοσμίου
κοινωνίας τοῦ τέλους τοῦ εἰκοσίου αἰῶνος.

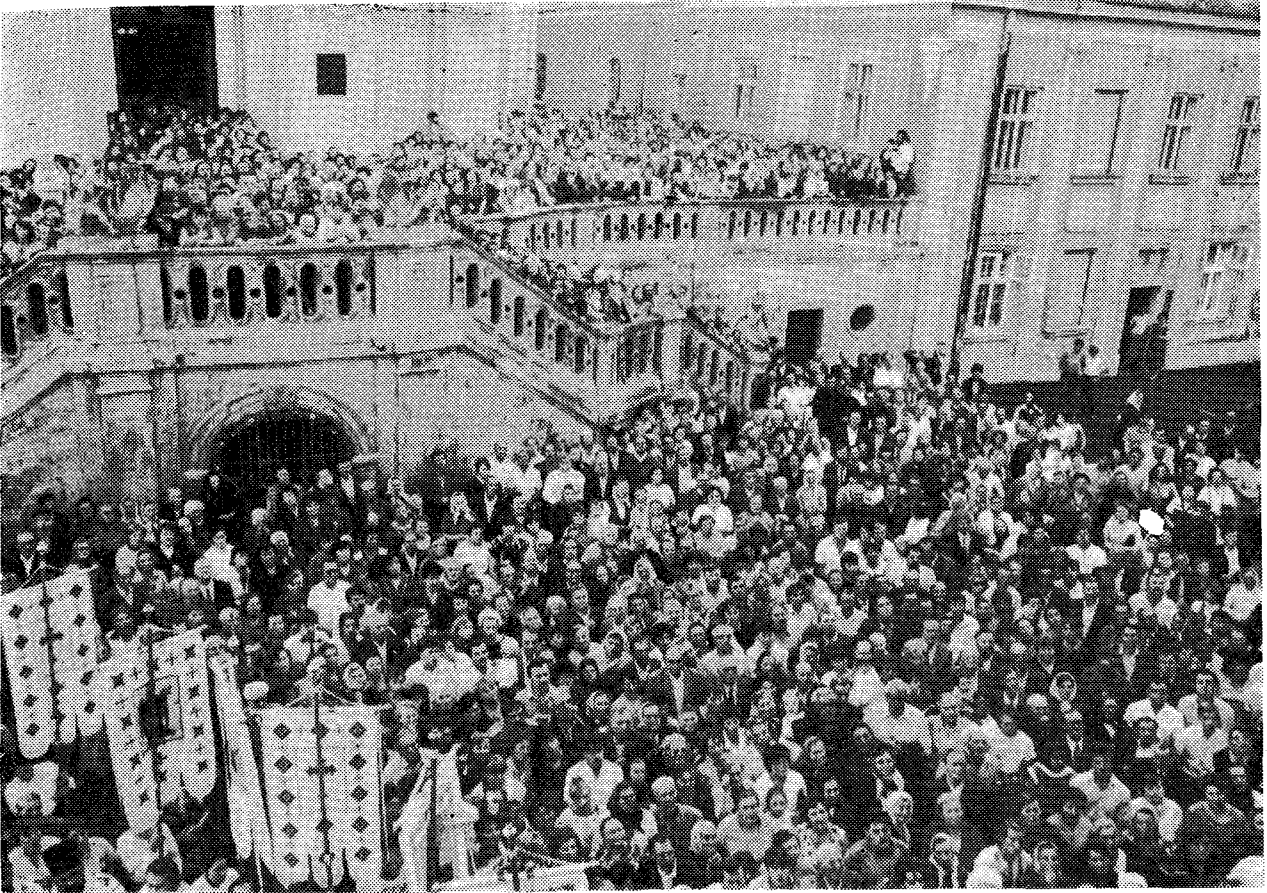
Ὅσοῦν ἄγιοι Καθηγούμενοι καὶ ἀδελφοὶ τῆς
Λαύρας ταύτης,

Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν πνευματικὴν εὐφρο-
σύνην καὶ ἀνάπαισιν, τὴν ὁποίαν ἐδώκατε σήμερον
καὶ εἰς ἡμᾶς προσωπικῶς καὶ εἰς τὰ σεβάσμα μὲλη
τῆς Συνοδείας ἡμῶν, ἐρχομένους ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ
Βοσπόρου διὰ νὰ κομίσωμεν εἰς ὑμᾶς τὴν εὐλογίαν

καὶ τὴν σιοργὴν τῆς Μητροῦς Ἁγιοτάτης Ἐκκλησίας
τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν καὶ διὰ
τὰ ὄλικά ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ἀφθόνως ἐδέεσθε εἰς τὴν
διάθεσιν ἡμῶν «εἰς ἀπόλαυσιν καὶ τροφήν ἡμετέραν».
Καὶ ἀναχωροῦντες λέγομεν: Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ
καὶ τοῖς εἰσερχομένοις ἐν αὐτῷ, εἰρήνη τῇ θεοσω-
σιῷ ἐπαρχίᾳ Λβῶφ καὶ Τερονπόλεως, εἰρήνη τῇ Ἁ-
γιοτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρωσσίας, εἰρήνη τοῖς λαοῖς
τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως καὶ τῷ κόσμῳ παντί! Ἀ-
μήν.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς Λβῶφ ἢ Α.Θ. Πανα-
γιότης ἐπεσκέφθη καθ' ὁδὸν τὸν Ἱερὸν Ναὸν Πέτρου
καὶ Παύλου τοῦ χωρίου Insipofka (χωρίον Ἰωσήφ),
πρὸ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ξύλινος σταυρὸς, στηθεὶς
πρὸ 749 ἐτῶν, κατὰ τὴν 250ῆν ἐπέτειον τοῦ ἐκκρι-
στιανισμοῦ τῶν Ρώσων. Ἐπίσης ὁ Πατριάρχης ἐπε-
σκέφθη τὸν ἐντὸς τῆς πόλεως Λβῶφ Καθεδρικὸν Ναὸν
τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ τὸν Ναὸν τῆς Θείας
Μεταμορφώσεως, εἶθα τῷ ἐπεφυλάχθη, εἰς ἀμφοτέρας
τὰς περιπτώσεις, ἐξαιρετικὴ ὑποδοχὴ ὑπὸ χιλιάδων
λαοῦ.

Κατὰ τὸ ἀποχαιρετιστήριον γεῦμα, τὸ ὁποῖον
παρέθεσε πρὸς τιμὴν τοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λβῶφ
κ. Νικόδημος, ὁ Πατριάρχης Δημήτριος ἀπηύθυνε
πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς λοιποὺς ἐκλεκτοὺς συνδαιτημόνας
τοὺς κάτωθι λόγους:

Πλήθη πιστῶν πρὸ τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ ἐν Λβῶφ Οὐκρανίας.

Ἰερώτατε ἅγιο Λβῶφ καὶ Τερονόπλεως, ἀγαπητοὶ συνδαιτημόνες,

Ἦγγικεν ἡ ὥρα διὰ τὰ ἀποχωρισθῶμεν καὶ ὑμῶν, καθὼς ἀναχωροῦμεν αὔριον τὴν πρωΐαν πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς ἀδελφῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Γεωργίας. Ἄλλ' ὁ ἀποχωρισμὸς εἶναι μόνον σωματικός, διότι μετὰ τὴν γνωριμίαν, τὴν ἐπικοινωνίαν καὶ τὴν ἀναστροφὴν ἡμῶν κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο εἰκοσιετράωρον, μάλιστα δὲ μετὰ τὴν σημερινὴν σλλειτουργίαν ἡμῶν καὶ τὴν μετάληψιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ Ἁγίου Ποτηρίου, ἐχαλκεύθησαν τοιοῦτοι πνευματικοὶ δεσμοὶ μετὰ ὑμῶν καὶ τοιαύτη θαθεῖα κοινωνία, ὥστε τὰ δυνάμεθα τὰ διαβεβαιώσωμεν ὑμᾶς ὅτι νοεῶς θὰ εἴμεθα τὸντιεῦθεν διαρκῶς πλησίον ὑμῶν καὶ θὰ προσευχόμεθα ἰδιαίτερος διὰ τὴν θεόσωστον ταύτην ἐπαρχίαν λέγοντες: «Ὁ ἀγιάζων τοὺς ἐπὶ σοὶ πεποιθότας, σώσον τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου. Τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας σου φύλαξον καὶ μὴ ἐγκαταλείπῃς ἡμᾶς τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ. Εἰρήνην τῷ κόσμῳ σου δώρησαι, ταῖς Ἐκ-

κλησίαις σου, τοῖς ἱερεῦσι καὶ παντὶ τῷ λαῷ σου».

Ἀναμένομεν καὶ τὰς ἰδικὰς σας προσευχὰς ἐντιεῦθεν ὑπὲρ τῆς ἡμῶν Μειριότητος καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἣ δὲ ἀντίδοσις αὐτῆς αἰσθημάτων καὶ προσευχῶν θὰ ἐκμηδενίσῃ τὰς ἀποστάσεις καὶ θὰ εἴμεθα πάντοτε ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου, ὡς πραγματικοὶ ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ.

Τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν τὴν ὁποῖαν ἀφήκαμεν εἰς τὸ Δένιγκραδ καὶ τὴν ὁποῖαν ἀφήνομεν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Λβῶφ καὶ Τερονόπλεως, ἐπεκτείνομεν ἀλόφει ἐντιεῦθεν καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς θυγατρὸς καὶ ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, εἰς τὸν κλῆρον, τοὺς μοναχοὺς, τὰς μοναχὰς καὶ τὸν λαόν αὐτῶν, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφικοῦ ἀσπασμοῦ ἡμῶν πρὸς τοὺς ποιμενάρχας αὐτῶν. Διότι εἴθε ὅλοι μίᾳ προσέκτασις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ «καὶ μέλη ἐκ μέρους» (Α' Κορ. 12,27). Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ὁ πατὴρ καὶ ὁ πρεσβύτερος ἀδελφός σας, ὁ πάντοτε διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης σας, ὁ ἐλθὼν ἤδη, εὐδοκίᾳ τοῦ Θεοῦ, καὶ σωματικῶς πρὸς ὑμᾶς «ἐν ἀγά-

πη πνεύμαί τε προύτιος» (Α΄ Κορ. 4,21), ἵνα κατὰ Παῦλον εἴπωμεν.

Αἰσθανόμεθα βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Θεόν, διότι ἠδύλγησε παλαιὸν ἐνδόμωχον ἱερὸν πόθον ἡμῶν ὅπως ἀξιωθῶμεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν καὶ νὰ εὐλογήσωμεν τὴν κατὰ Ρωσσίαν Ἀγίαν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ νὰ προσκνηθῶμεν τὰ ἀπειράριθμα σεβάσματα καὶ προσκνήματα αὐτῆς.

Εὐχαριστοῦμεν καὶ ὑμᾶς, ἀδελφὲ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ, δι' ὅσα προσεφέρατε εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς χθδές, μάλιστα δὲ διὰ τὴν ἀνυπόκριτον ἀγάπην σας πρὸς τὸ πρόσωπον ἡμῶν καὶ διὰ τὴν μεγάλην εὐλάβειάν σας πρὸς τὴν Μητέρα Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς Βασιλευούσης.

Δώη ὑμῖν Κύριος κατὰ τὴν καρδίαν ὑμῶν καὶ πάσας τὰς βουλὰς ὑμῶν πληρῶσαι. Ἀμήν.

Τὴν Τετάρτην, 26ην Αὐγούστου, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀνεχώρησεν ἀεροπορικῶς ἐκ Λβώφ διὰ Τιφλίδα προπεμφθεὶς ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν Κιέβου

καὶ Γαλικίας καὶ Λβώφ καὶ Τερνοπόλεως, πολλῶν κληρικῶν καὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ ἐκπροσώπου.

Εἰς Τιφλίδα τὸν Προκαθήμενον τῆς Ὁρθοδοξίας ὑπεδέχθη ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Μετοχέτης καὶ Τιφλίδος καὶ Καθολικὸς πάσης Ἰβηρίας κ. Ἡλίας μεθ' ἀπάσης τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας Γεωργίας, πολλῶν κληρικῶν, καθὼς καὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ ἐκπροσώπου κ. Antzhor Taklaur καὶ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ κ. Ozār Tskli, καὶ ὠδήγησεν Αὐτὸν καὶ τὴν συνοδείαν Αὐτοῦ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Tbilisi, ἔνθα καὶ κατέλυσαν.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἐπισκέφθη εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν Μέγαρον τὸν Μακ. Καθολικὸν τῆς Ἰβηρίας, ὅστις καὶ προσεφώνησεν Αὐτήν. Ἀντιφωνῶν ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἶπε πρὸς τὸν Μακ. Καθολικὸν Ἰβηρίας τὰ κάτωθι:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Μετοχέτης καὶ Τιφλίδος καὶ Καθολικὲ πάσης Ἰβηρίας κύριε Ἡλία, ἀδελφὲ ἐν Χριστῷ λίαν ἀγαπητέ,

Δόξαν καὶ αἶνον ἀναλέμπομεν τῷ Δομήτορι τῆς Ἐκκλησίας Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, διὲ ἠξίωσεν ἡμᾶς ἵνα ἐκκληρώσωμεν ἐνδόμωχον ἱερὸν πόθον ἡμῶν καὶ ἀντιεπισκεφθῶμεν τὴν Ὑμετέραν γεραρὰν Μακαριό-

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Δημήτριος μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Μετοχέτης καὶ Τιφλίδος καὶ Καθολικοῦ πάσης Ἰβηρίας κ. Ἡλίας τοῦ Β΄.

τητα ἐν τῇ ἔδρᾳ Αὐτῆς, ἐν τῇ ὠραιότητι καὶ ἱστορικῇ πόλει τῆς Τιφλίδος, ἐν Γεωργία.

Καὶ ἤδη, ἰδοὺ ἡμεῖς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ τῶν λοιπῶν συνοδῶν ἡμῶν, ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Ἀγάπης, τῆς περὶ Αὐτὴν σεβασμίας Ἱεραρχίας καὶ τῶν λοιπῶν συνεργατῶν Αὐτῆς, κομισαὶ τῆς εὐλογίας καὶ τῆς θαθείας ἀγάπης καὶ τιμῆς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως πρὸς Ὑμᾶς καὶ πρὸς τὴν καθόλου Ἀγιοτάτην Ἐκκλησίαν Γεωργίας.

Ἐρχόμεθα πρὸς Ὑμᾶς, Μακαριώτατε, ὡς προσβύτερος Ὑμῶν ἀδελφὸς («ἐν ἀγάπῃ, πνεύματι τε πραότητος») (Α΄ Κορ. 4,21). Ἐρχόμεθα ἵνα θαυμάσωμεν καὶ ἐκ τοῦ ἐγγύς τὴν περίφημον εὐσέβειαν τοῦ ἐνδόξου Γεωργιανοῦ λαοῦ. Ἐρχόμεθα ἵνα συσφίξωμεν τοὺς παλαιοὺς ἱεροὺς δεσμούς, τοὺς συνδέοντας τὰς δύο Ἐκκλησίας ἡμῶν. Διότι ἡ ἐνίσχυνσις καὶ αὔξησις τῆς πανορθόδοξου ἐνότητος καὶ ἡ ἐκ ταύτης διακονία καὶ τῆς παγγρισιανικῆς τοιαύτης, ἀποτελεῖ ἐν τῶν κυριωτέρων μελημάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Τὸ ὁποῖον, ἀποβλέπον ἀκριβῶς εἰς τὸν στόχον τοῦτον, ἤρξατο συγκαλεῖν ἀπὸ τοῦ σωτηρίου ἔτους 1961 τὰς διαφόρους Πανορθόδοξους Διασκέψεις, ἀπὸ δεκαετίας δὲ καὶ τὰς Προσυνοδικὰς τοιαύτας, ἐν τῇ ἐλπίδι καὶ τῇ εὐχῇ ὅπως ταχέως συγκληθῆ καὶ ἀποδώσῃ καρπὸς ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, μέλλουσα ἵνα ἀποτελέσῃ θρίαμβον τῆς ἀρραγοῦς ἐνότητος αὐτῆς, εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ αὔξησιν τῆς εὐεργετικῆς ἐπιρροῆς καὶ τῆς σωστικῆς μαρτυρίας αὐτῆς εἰς τοὺς ἐκτὸς αὐτῆς εὐρισκομένους.

Ἐρχόμεθα, τέλος, ἵνα προσεγγηθῶμεν καὶ πάλιν ἑαυτοῦ, ἀδελφὲ ἡγαπημένε, ἀπὸ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως», ὑπὲρ τῶν ὁποίων πάντοτε προσεύχεται ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία.

Ἐπὶ ἐβδομάδα ὅλην ἐπισκεφθέντες τὴν Ἀγιοτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας ἀπεκομίσαμεν ἀρίστια ἐντυπώσεις καὶ ἱερὰς συγκινήσεις. Ἐξίμεθα πλέον ἢ βέβαιοι οὗτοι τὸ αὐτὸ θὰ συμβῆ καὶ ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ἡμῶν παρὰ τῇ ἀδελφῇ Ἀγιοτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Γεωργίας, διὸ καὶ εὐχαριστοῦμεν Ὑμῶν ἐκ προοιμίου καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος εὐλογῆσῃ τὰς εἰσόδους καὶ τὰς ἐξόδους ἡμῶν παρ' Ὑμῶν, εἰς πλήρη ἐκπλήρωσιν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ τῆς ἐπισκέψεως ἡμῶν.

Μετὰ τὴν ἀντιφώνησιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πα-

τριάρχου ἐγένετο ἀνταλλαγὴ δώρων καὶ ἐπηκολούθησεν ἀδελφικὴ συνομιλία τῶν δύο Προκαθημένων.

Τὴν Πέμπτην, 27ην Αὐγούστου, τὴν πρώτην ἐπραγματοποιήθησαν μετὰ τῶν δύο Προκαθημένων καὶ Ἱεραρχῶν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν διμερεῖς συνομιλίαι, ἐπὶ ἀπασχολούντων τὰς δύο Ἐκκλησίας θεμάτων καὶ γενικώτερον τὴν ὅλην Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ἀργότερον, ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη τὴν ἀρχαίαν Μετσχέτην, πρώτην πρωτεύουσάν τῆς Γεωργίας, καὶ τὸν ἐκεῖσε ἀρχαῖον Ναὸν τῶν 12 Ἀποστόλων (Βασιλικὴ τοῦ 11ου αἰῶνος), κτισθέντα ἐπὶ τοῦ ἀρράφου χιτῶνος τοῦ Κυρίου. Ἐντὸς τοῦ Ναοῦ τούτου, εἰς ὃν κατὰ τὸ ἔθος γίνονται αἱ ἐλθρονίσεις τῶν Προκαθημένων τῆς Ἐκκλησίας Γεωργίας, ὁ Μακ. Καθολικὸς προσεφώνησε τὴν Α.Θ. Παναγιότητα ἥτις καὶ ἀπήτησε καταλλήλως.

Πλάξ ἐν Τιφλίδι τῆς Γεωργίας μαρτυροῦσα ὅτι ὁ Στάλιν διέ-τέλεσεν ἱεροσπουδαστὴς ἐν τῷ Θεολογικῷ Σεμιναρίῳ τῆς Γεωργίας.

Περὶ τὴν 19ην ὥραν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης παρέστη ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Sioni εἰς τὸν τελεσθέντα πανηγυρικὸν ἐσπερινὸν καὶ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὄρθρου, καὶ ἠύλόγησε τὰς χιλιάδας τῶν πιστῶν διὰ τοῦ ἐλαίου τῆς ἱερᾶς κανδήλας τῆς Θεοτόκου, προσεκύνησε δὲ τὸ ἐν τῷ Ἱερῷ τούτῳ Ναῷ φυλασσόμενον ἱερὸν καρφίον τῆς Σταυρώσεως τοῦ Κυρίου, δῶρον πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Γεωργίας τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Με-

γάλου Κωνσταντίνου, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀρχαῖον τῶν δεσμῶν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Πατριάρχης προσεκύνησεν ὡσαύτως καὶ τὸ ἐν τῷ Ναῶ τούτῳ φυλασσόμενον τεμάχιον ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Τὴν Παρασκευὴν, 28ην Αὐγούστου, ἐτελέσθη ἐν τῷ πανηγυρίζοντι ὡς ἄνω Ἱεροῦ Ναῶ πανηγυρική Θεία Λειτουργία, ἐν συλλειτουργία τῶν δύο Προκαθημένων, παρουσία χιλιάδων πιστῶν. Εἰς τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ταύτης ἀνηλλάγησαν προσφωνήσεις μετὰ τῶν δύο Προκαθημένων. Ἀντιφωνήσα ἡ Α.Θ. Παναγιότης εἶπε πρὸς τὸν Μακ. Καθολικὸν τῆς Γεωργίας:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Μετοχέτης καὶ Τιφλίδος καὶ Καθολικὲ πάσης Ἰβηρίας κύριε Ἡλία, λίαν ἀγαπητὲ ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ἐπισκεφθέντες τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας κύριον Ποιμένα καὶ τὴν Ρωσικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐν χαρᾷ νῦν ἐπισκεπόμεθα καὶ τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα καὶ τὴν κατ' Αὐτὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν τῆς Γεωργίας, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀγάπης καὶ συμπαιθείας δεσμός συνδέει καὶ συνδέει τὴν κατ' ἡμᾶς Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν.

Ἡ τὸ αὐτοδιοίκητον ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασι πάλαι λαβοῦσα καὶ διὰ μέσου μακρῶν αἰώνων ἀσκήσασα Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Γεωργίας ὄντως εὐρύτερας ἀπολαύει συμπαιθείας διὰ τὰς δοκιμασίας καὶ τοὺς κλυδωνισμούς, δι' ὧν ἐν τῇ ἱστορικῇ αὐτοῦ πορείᾳ διήλθεν ὁ εὐγενὴς Γεωργιανὸς λαός, καὶ διὰ τὴν παρὰ ταῦτα σταθερὰν ἐμμονὴν αὐτοῦ εἰς τὴν πίστιν καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ὁ εὐσεβὴς οὗτος λαός, τὴν πρωτιεραρχικὴν μέριμναν καὶ προσοσίαν τοῦ ὁποίου σημερον εἶναι ἀναδεδειγμένη καὶ διεξάγει ἡ Ὑμετέρα λίαν ἡμῖν ἀγαπητὴ Μακαριότης καὶ ἡ χορεία τῶν σὺν Αὐτῇ σεβασμίων Ἱεραρχῶν, παρέμεινε καὶ εἶναι εὐσεβὴς καὶ ἀκραιφνῶς ὀρθόδοξος. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐν ἀγαθῇ προαιρέσει ἀποβλέπουσι πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Γεωργίας ζητήματα τό τε κατ' ἡμᾶς Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ αἱ κατὰ τόπους Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι.

Τὰ ζητήματα ταῦτα, ὅφ' ἦν μάλιστα ἐμφανίζονται μορφήν, μὴ δυνάμενα νὰ ἐπιλυθῶσιν ἀμέσως, καθόσον πᾶσα πρὸς τοιοῦτότροπον ἀντιμετώπισιν αὐτῶν ἀγαθὴ διάθεσις θὰ εἶχεν ἀμέσους προεκτάσεις καὶ ἐπιπτώσεις εἰς τὴν καθόλου δομὴν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἐνεγράφησαν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν

τῆς προετοιμαζομένης Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἀρξαμένης ἤδη τῆς ἐπ' αὐτῶν μελέτης τῶν τοπικῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν.

Ὑπὸ ἀγαθῶν καὶ ἡμεῖς ἐμφορούμενοι αἰσθημάτων καὶ διαθέσεων πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Γεωργίας, αἰσθανόμεθα βαθυτάτην χαρὰν καὶ συγκίνησιν εὐρισκόμενοι τὴν σιγμὴν ταύτην, εὐδοκίαν τοῦ οὐρανοῦ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας Δομήτορος καὶ Κυβερνήτου, ἐν μέσῳ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, τῆς περὶ Αὐτὴν σεβασμίας Ἱεραρχίας καὶ τοῦ φιλοχριστοῦ Γεωργιανοῦ λαοῦ. Ἀποπέμμενοι πρὸς τὸν θαυμάσιον τοῦτον λαὸν ὀλόθυμον τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν, ἐκφράζομεν τὸν ἅφ' ἡμῶν ἔπαινον διὰ τὴν ἀφοσίωσιν καὶ προσήλωσιν αὐτοῦ εἰς τὴν πάτριον ὀρθόδοξον πίστιν καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ἐν εὐλαθείᾳ πολλῇ προσέλευσιν εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς, εὐχόμενοι εἰς πάντας προκοπὴν καὶ αὔξησιν ἐν τῇ κατὰ Χριστὸν ζωῇ, καὶ πᾶσαν ἅμα ἀπὸ Θεοῦ εὐλογίαν καὶ ἀγαθωσύνην.

Εὐχαριστοῦμεν Ὑμῖν θερμῶς, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, διὰ τὴν γενομένην ἡμῖν καὶ τοῖς συνοδοῖς ἡμῶν ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν, καὶ εὐχόμεθα τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι ἔτη μακρὰ ἐν ὑγείᾳ σωματικῇ καὶ πνευματικῇ, διὰ τὰ ὀδηγῆ ἐπὶ μήκιστον εἰς τὰ σωτηριώδεις νομὰς τῆς εὐαγγελικῆς χάριτος τὸν πεπιστευμένον Αὐτῇ λαὸν τοῦ Θεοῦ.

Εὐχαριστοῦμεν καὶ τοῖς ἀγαπητοῖς Χριστιανοῖς Ὑμῶν, Μακαριώτατε, διὰ τὸ πρὸ ὀλίγου ἀποσταλὲν ἡμῖν ὑπ' αὐτῶν ὠραῖον ἀναμνηστικὸν δῶρον καὶ ἐπικαλούμεθα ἐπ' αὐτοὺς τὴν χάριν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐπὶ τῇ σημερινῇ μεγάλῃ ἐορτῇ αὐτῆς.

Ἔτη πολλὰ καὶ εὐλογημένα εἰς ὄλους, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ λίαν ἀγαπητά.

Μετὰ τὴν ἀντιφώνησιν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Μετοχέτης καὶ Τιφλίδος ἀπένειμεν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην τὸ παράσημον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ, ἀνώτατον αὐτῆς διάσημον. Ἀνάλογα παράσημα εἶχον ἀπανεμηθῆ ἑνωρίτερον καὶ εἰς τὰ ἀρχιερατικὰ μέλη τῆς Συνοδείας τῆς Α.Θ. Παναγιότητος.

Σημειωτέον καὶ ἐνταῦθα ὅτι καὶ ὁ Μακ. Καθολικὸς πάσης Ἰβηρίας κ. Ἡλίας εἰς τὸ «ἐν πρώτοις μνήσθητι» ἐμνημόνευσε μόνον τοῦ σεπτοῦ Ὄνόματος τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Τὸ ἐσπέρας ὁ Μακ. Καθολικὸς πάσης Ἰβηρίας παρέθεσεν ἐπίσημον δεῖπνον πρὸς τιμὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, εἰς ὃ παρεκάθησαν πλὴν τῆς Συνοδείας Αὐτοῦ καὶ τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας Γεωργίας, πλεῖστα ἐπίλεκτα μέλη τῆς Γεωργίας καὶ ὁ Κυβερνητικὸς ἐκπρόσωπος.

Κατὰ τὸ δεῖπνον ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἤγειρε

πρόποσιν, τὴν ὁποίαν συνώδευσε διὰ τῆς ἀκολούθου προσφωνήσεως:

Μακαριώτατε, Ἱερώτατοι, εὐλαβέστατοι πατέρες, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Μὲ τὴν χάριν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου ἐπραγματοποιήσαμεν ἐπίσημον ἐπίσκεψιν πρὸς τὴν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν τῆς Γεωργίας, ἣ δὲ ἐκτίμησις ἡμῶν εἶναι ὅτι ἡ ἐπίσκεψις αὕτη μέλλει ἵνα ἐγκαινιάσῃ νέαν, λαμπράν, ἐποχὴν εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἡμῶν.

Ἡ παρουσία ἡμῶν ἐνταῦθα δὲν ἦτο ἀπλῶς μία ἐθιμοτυπικὴ ἀντεπίσκεψις, ἀλλὰ πολλῶ πέραν τούτου ὑπῆρξεν ὑπαρξιακὴ κοινωνία τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν καὶ τῶν Προκαθημένων αὐτῶν, κορυφωθείσα ἐν τῇ σημερινῇ συλλειτουργίᾳ αὐτῶν ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἐορτῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Τοιαῦται ἐπικοινωνία τῶν κατὰ τόπους ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν ἐν τισὶ περιπτώσεσιν μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων γεωγραφικῶς εὐρισκομένων, ὑπενθυμίζουσιν εἰς ἡμᾶς τοὺς λόγους τοῦ ἱεροῦ Βίρηναίου, λέγοντος ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι διεσπαρμένη εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ἀλλὰ φαίνεται ὡσὰν νὰ κατοικῇ εἰς ἓνα οἶκον εἶναι λοιπὸν μία, διότι καὶ ἡ πίστις εἶναι μία καὶ τῆς παραδόσεως ἡ δύναμις εἶναι μία.

Ἐδῶ εἰς τὴν Γεωργίαν ἐπὶ τριήμερον ἐξήσαμεν εἰς ἓνα κόσμον φυσικοῦ καὶ πνευματικοῦ κάλλους, εἰς ἓνα κόσμον μακρᾶς παραδόσεως καὶ ἱστορίας καὶ ἐνδόξων ἀγώνων. Ἐξήσαμεν ἀκόμη εἰς τὸν κόσμον τῆς χάριτος καὶ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας, τῆς δόξης τῆς ἐσωτερικῆς, τῆς κατὰ Θεόν, ὅχι κατ' ἀνθρώπον καὶ κατὰ κόσμον. Καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμα ἡμῶν ἐπὶ τῷ Δομήτορι τῆς Ἐκκλησίας Χριστῷ, Τὸν ὁποῖον ἠὲ χαριστήσαμεν πολλάκις κατὰ τὰς εὐλογημένας ἡμέρας ταύτας, ἀλλ' ἰδιαιτέρως σήμερον κατὰ τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν, διότι τηρεῖ ἀσάλευτον καὶ ἀμετακίνητον ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τὸν ὑπερήφανον καὶ προσφιλέστατον εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ εἰς ἡμᾶς Γεωργιανὸν λαόν. Ἡ δὲ προσευχὴ ἡμῶν εἶναι ὅπως καὶ εἰς τὸ μέλλον ὁ λαὸς οὗτος σώζεται διὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ δοξάζεται καὶ εὐημερεῖ διὰ τῶν πολλῶν ἀρετῶν του, ἐπὶ χαρᾷ καὶ καυχῆσει ἐν Κυρίῳ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, τῆς στενῶς ἀπὸ αἰῶνων μακρῶν συνδεομένης πρὸς τὴν Χώραν ταύτην καὶ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτῆς καὶ τὸν λαὸν αὐτῆς.

Μακαριώτατε ἄγιο ἀδελφέ. Ἐξ ὀνόματος τῆς τιμίας συνοδείας ἡμῶν καὶ προσωπικῶς εὐχαριστοῦμεν θερμότατα τὴν Ὑμετέραν Ἀγάπην καὶ τοὺς συνεργάτας Αὐτῆς διὰ τοὺς κόπους εἰς τοὺς ὁποίους ὑπεβλή-

θητε διὰ νὰ κάμειτε τὴν παραμονὴν ἡμῶν πλησίον σας ὄντως εὐτυχῆ καὶ ἀλησμόνητον. Δὲν ἦτο δυνατὸν οὐδὲ κὰν νὰ φαντασθῶμεν πλέον ἐγκάρδιον καὶ πλέον ἀδελφικὴν καὶ πλέον συγκινητικὴν ὑποδοχὴν καὶ περιποίησιν καὶ φιλοξενίαν. Πιστεύομεν διὰ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι δὲν ἐδέχθητε ἡμᾶς ὡς ξένους, ἀλλ' ὡς πραγματικούς ἀδελφούς — ὅπως ἀκριβῶς καὶ ἡμεῖς ἠλθομεν πρὸς ὑμᾶς ὡς ἀδελφοὶ πρὸς ἀδελφούς, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ καὶ «ἐν ἀγαλλίασει καὶ ἀφελότητι καρδίας» (Πράξ. 2,46).

Ἀπερχόμενοι ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὰ ἴδια, ἀφίνομεν ὀλοκάρδιον τὴν Πατρικὴν καὶ Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν εἰς τὴν Γεωργίαν καὶ τοὺς πιστοὺς αὐτῆς, πρὸς συνέχισιν τῆς ἐνδόξου ζωῆς καὶ παραδόσεως τοῦ τόπου τούτου, καὶ ἐκζητοῦμεν τὰς προσευχὰς ὅλων σας διὰ τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν καὶ διὰ τὴν ἡμῶν Μειριότητα.

Προσίνομεν ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως Ὑμῶν, Μακαριώτατε καὶ φίλιτατε ἀδελφέ, καὶ τῆς περὶ Ὑμᾶς σεβασμίας Ἱεραρχίας, ὡς καὶ ὑπὲρ εὐσυντηθείας τῆς κατὰ Γεωργίαν Ἀγιοτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, εἰς δόξαν Θεοῦ.

Τὸ Σάββατον τὴν πρώτην, 29ην Αὐγούστου, ἡ Α.Θ. Παναγιότης, προπεμφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Μακ. Καθολικοῦ κ. Ἡλίου, τῆς Ἱεραρχίας, τοῦ κλήρου καὶ τῶν κυβερνητικῶν ἐκπροσώπων ἀνεχώρησεν ἐκ Τιφλίδος διὰ Μόσχας. Εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τῆς Μόσχας τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ὑπεδέχθησαν μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος ἐξωτερικῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων, πλείστοι κληρικοί, ὁ Κυβερνητικὸς ἐκπρόσωπος κ.ἄ.. Ἐκ τοῦ ἀεροδρομίου ὁ Πατριάρχης ὠδηγήθη εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἀγίας Τριάδος τοῦ «Βουνοῦ τῶν Σπουργιτῶν», ἔνθα καὶ προσεκύνησε.

Περὶ τὴν 15ην ὥραν μετέβη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἀπεχαιρέτισε τὸν Μακ. Πατριάρχην Μόσχας κ. Ποιμένα, ὅστις, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Α.Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. κ. Δημήτριον εἶπε:

Ὑμετέρα Παναγιότης, Παναγιώτατε κύριε κύριε Δημήτριε Α', Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸν Πατριάρχα, ἀγαπητὲ ἐν Κυρίῳ Ἀδελφέ!

Συντόμως διήλθεν ὁ χρόνος, καὶ ἰδοὺ ὅτι Ὑμεῖς καὶ οἱ συνοδοὶ Ὑμῶν ἴστασθε ἤδη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς πατρίδος ἡμῶν. Ἀνεξίτηλοι θὰ παραμείνουν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν καὶ ἐν τῇ μνήμῃ αἱ οὐχὶ πολλὰ αἶται ἡμέραι τῆς παραμονῆς Ὑμῶν, κατὰ τὰς ὁποίας εἶχομεν τὴν χαρὰν ἀμέσου ἐπικοινωνίας ἐν ταῖς προσευχαῖς καὶ ἐν τοῖς

μυσηρίοις. Γνωρίζω δι τὴν χαρὰν ταύτην ἠσθάνθησαν καὶ πολλοὶ ἡμέτεροι Ἱεράρχαι καὶ ποιμένες, ὅπως ἐπίσης χιλιάδες εὐσεβῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι ὑπεδέχθησαν Ὑμᾶς μετ' εὐκρινούς ἀγάπης καὶ χαρᾶς καὶ ὅλοι προσεπάθουν νὰ λάβωσι τὴν Πρωθιεραρχικὴν Ὑμῶν εὐλογία.

Πιστεύω δι ἡ ἀπλή καὶ ἀτεχνος αὐτὴ ἔκφρασις ἀγάπης τοῦ ὀρθοδόξου ἡμῶν λαοῦ εἰς τὴν Μητέρα καὶ προσβυτέραν ἀδελφὴν τῆς πατρῴας αὐτῆς Ἐκκλησίαν — Ἀγίαν Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶδεν ἀπήχησιν καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ Ὑμῶν, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐνισχύσῃ περισσότερο τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν κατανοήσιν καὶ τὰς ἀνέκαθεν ἀδελφικὰς σχέσεις.

Μετὰ λύπης ἀποχωριζόμεθα τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, ἀλλ' ἐλπίζομεν εἰς νέαν καὶ ταχεῖαν συνάντησιν μεθ' Ὑμῶν κατὰ τὸν ἐορτασμὸν τῆς χιλιετηρίδος τῆς βασιλείας τῆς Ρωσσίας. Ἐπιτενῶς θὰ δεόμεθα τοῦ Κυρίου ὅπως αἱ Ἀγίαι Ἐκκλησίαι ἡμῶν τελῶσιν ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ, συμφώνως ἀναθερμαίνουσαι τὰ αἰσθήματα τῆς ἀμοιβαίας εὐκρινούς καὶ πραγματικῆς εἰρηνοφιλίας, εἰς δόξαν τῆς Μιᾶς Ἀγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐν ὀνόματι τῆς ἐνότητος πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ, χάριν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐμπιστοσύνη καὶ ἀνυπόκριτος ἀγάπη ἐν τῇ συνεργασίᾳ εἶναι ὁ ἀγαθὸς καρπὸς τῆς πνευματικῆς κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν. Καὶ ἡμεῖς καὶ ἐφεξῆς θὰ τείνωμεν εἰς τὴν τήρησιν «τῆς ἐνότητος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Ἐφ. 4,3).

Παναγιώτατε,

Μὲ ἰδιαίτερον χαρὰν ἐπωφελοῦμαι τῆς ὥρας ταύτης δυνατότητος διὰ νὰ συγκαρῶ Ὑμᾶς ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τὰς ἡμέρας ταύτας πεντηκονταετίας ἐν τῇ ἱερᾷ διακονίᾳ Ὑμῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ. Ὁλοκαρδίως εὐχομαι Ὑμῖν εὐλογημένην ἐπιτυχίαν ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ ἔργου, εἰς τὸ ὅποιον ἐκάλεσεν Ὑμᾶς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστός. Εἴη ἡ Πρωθιεραρχικὴ Ὑμῶν διακονία ἐν τῇ χειραγωγίᾳ καὶ διοικήσει τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ φιλοχριστοῦ ποιμνίου αὐτῆς θυσία εὐπρόσδεκτος καὶ εὐάρεστος τῷ Κυρίῳ (Φιλιπ. 4,18).

Τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ οὐράνιος Αὐτοῦ βοήθεια εἶησαν μετὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ τοῦ πεπιστευμένου Ὑμῖν ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας θεοσώστου ποιμνίου.

Ἐν συνεχείᾳ ὑπεγράφη τὸ ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κοινὸν Ἀνακοινωθέν, ὅπερ ἔχει ὡς ἐξῆς:

**ΚΟΙΝΟΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΟΥ Α΄
ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΜΟΣΧΑΣ
ΠΟΙΜΕΝΟΣ**

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Δημήτριος ὁ Α΄ ἐπραγματοποίησεν ἐπίσημον ἀντεπίσκεψιν πρὸς τὸν Πατριάρχην Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας Ποιμένα ἀπὸ τῆς 18ης μέχρι τῆς 26ης καὶ ἀπὸ τῆς 29ης μέχρι τῆς 30ῆς Ἀγούστου 1987.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Δημήτριος συνοδύετο ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν Μύρων Χρυσοστόμου, Πέργης Ἐδαγγέλου, Ἐλενοπούλεως Ἀθανασίου, Φιλαδελφείας Βαρθολομαίου, μελῶν τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ Περγάμου Ἰωάννου, Καθηγητοῦ, τῶν Μεγάλου Ἀρχιεπισκόπου Δημητρίου, Διακόνου Μελίτωνος, Ὑπογραμματέως τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ Τριτεύοντος Χρυσοστόμου, καθὼς καὶ τοῦ Καθηγητοῦ Ἐμμανουὴλ Φωτιάδου, τοῦ Δρος Θεοδοσίου Καραμουράτογλου, τῶν Σπυρίδωνος Ἀλεξίου, Edoardo dall' Ara καὶ Νικολάου Μαγγίνα, δημοσιογράφων, τῶν Ἐμμανουὴλ Γιαννιτοπούλου, Ἀρχιεπισκόπου, καὶ Βασιλείου Μπουλούδα, κλητήρος.

Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῆ τοῦ Πατριάρχου Δημητρίου πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας εἶναι ἡ πρώτη ἀπὸ τοῦ ἱστορικοῦ ταξιδίου, τοῦ πραγματοποιηθέντος πρὸς τὴν Ρωσσίαν ὑπὸ τοῦ αἰοιδίμου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίου τοῦ Β΄, ὅστις κατὰ Ἰανουάριον τοῦ ἔτους 1589 ἐχορήγησε τὴν Πατριαρχικὴν ἀξίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Ρωσσίας ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Μητροπολίτου Μόσχας Ἰώβ.

Ὁ Πατριάρχης Δημήτριος καὶ ἡ Ἀκολουθία Του ἐπεσκέφθησαν τὰς ἀκολουθούς πόλεις: Μόσχαν, Zagorsk, Leningrad, Lvon καὶ Potchaev, καὶ προσεκύνησαν εἰς τὰ ἱερὰ σκηνώματα αὐτῶν, ἐτέλεσαν τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν καὶ ἄλλας ἱερὰς ἀκολουθίας, ἔσχον συναντήσεις μετὰ τῶν Ἱεραρχῶν, τοῦ κλήρου καὶ τῶν λαϊκῶν, καὶ εἶδον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπισκεφθοῦν ἱστορικὰ μνημεῖα καὶ νὰ γνωρίσουν ἐκ τοῦ ἐγγύς τὴν ζωὴν τοῦ λαοῦ.

Τὴν Τρίτην, 18 Ἀγούστου, ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Οἴκῳ ἔλαβε χώραν ἡ πρώτη συνάντησις μετὰ τῶν Ἀρχηγῶν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, εἰς ἣν μετέσχον οἱ συνοδευόντες τὸν Πατριάρχην Δημήτριον Μητροπολίται καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς Ἀκολουθίας Αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης, ἀπὸ ρωσικῆς πλευρᾶς, τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, ἦτοι οἱ Μητροπολίται Κιέβου καὶ Γαλικίας καὶ Πατριαρχικὸς Ἐξαρχος Οὐκρανίας Φιλάρετος, Ὁδησοῦ καὶ Χερσῶνος Σέργιος, Ἀρχιεπισκοπάρχου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, Λένινγκραδ καὶ Νοβγκορόδ Ἀλέξιος, Τοποτηρητῆς τῆς ἐπαρχίας Ταλλίνης καὶ Ἐσθονίας, Μίνσκ καὶ Λευκορωσσίας Φιλάρετος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, Κροντίτσκις καὶ Κολό-

μνας Ἰουβενάλιος, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ Μητροπολίτης Βολοκαλάμσκ καὶ Γιούριεφ Πιτιρίμ, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος ἐκδόσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, Ἀρχιεπίσκοποι Πσκῶβ καὶ Πογκῶβ Βλαδίμηρος, Ἰβανοφρανκόβσκ καὶ Κολόμγιας Μακάριος, Βορονέξ καὶ Λιπέτσκ Μεθόδιος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Οἰκονομικῶν τοῦ Πατριαρχείου, Δημητροβίου Ἀλέξανδρος, Πούτανις τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Μόσχας, καὶ Ἐπίσκοπος Κασίρα Θεοφάνης, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑποθέσεων τοῦ Πατριαρχείου.

Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν προσφωνήσεων, οἱ δύο Πατριάρχαι ἔσχον συνομιλίαν τῇ συμμετοχῇ τῶν ὑπευθύνων τῶν Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως καὶ Μόσχας. Ἡ συνομιλία αὕτη διεκρίθη διὰ τὸ ἐπικρατήσαν κατ' αὐτὴν πνεῦμα εἰλικρινείας καὶ διὰ τὸ ὕπερ τοῦ καλοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐκδηλωθὲν ἀμφοτέρωθεν ζῶηρον ἐνδιαφέρον.

Κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόφρων ταύτην αἱ δύο πλευραὶ διετύπωσαν τὴν ἀνάγκη τῆς περαιτέρω καλλιέργειας ἀδελφικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Μόσχας, ὡς ἐπίσης καὶ μεταξὺ ὄλων τῶν λοιπῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Πάντα ταῦτα, ὕπερ τοῦ γενικότερου συμφέροντος τῆς πανορθοδόξου ἐνότητος, ἵνα ἐν πνεύματι ὁμοφωνίας καὶ συνοδικῆς εὐθύνης ἀναληφθοῦν ἀπὸ κοινοῦ καρποφόροι ἐνέργειαι εἰς ὄλους τοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς καὶ τῆς διακονίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου αὐτῆς, τῆς προωθήσεως καὶ τῆς καλῆς διεξαγωγῆς τῶν διαχριστιανικῶν διαλόγων, τῆς μετοχῆς εἰς τὰς δραστηριότητας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ ἐν γένει τῶν οἰκουμηνικῶν ὑποχρεώσεων τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς ἀναπτύξεως φιλικῶν σχέσεων μετὰ τοῦ μὴ ὀρθοδόξου κόσμου καὶ μετὰ τῶν ὁπαδῶν ἄλλων θρησκευτικῶν καὶ ἰδεολογιῶν.

Ὑπεγραμμίσθη ἐπίσης τὸ ἐπιβεβλημένον μῖα στενοτέρα συνεργασία μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ μεταξὺ ὄλων τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν ταῖς προσπάθειαις αὐτῶν πρὸς ἐπικράτησιν ἐπὶ τῆς γῆς μῖα δίκαια καὶ διαρκὸς εἰρήνη, ὡς καθημερινῶς εὐχεται καὶ προσεύχεται ἡ Ἐκκλησία.

Ἀνεξαορτήτως τῶν ὡς ἄνω, κατὰ τὰς συνομιλίας τῶν δύο πλευρῶν, ὁ Πατριάρχης Ποιμὴν ἠδ' ἀγαθίστησε τὸν Οἰκουμηνικὸν Πατριάρχην διὰ τὸ ἐνδιαφέρον Του ὕπερ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἱερῶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐχὴν καὶ τὴν παράκλησιν ὅπως Ὁὗτος, ὡς ὁ κανονικὸς Ἐπίσκοπος καὶ κυριάρχης τοῦ Ἁγιωνύμου Τόπου, διευκολύνη κατὰ τὸ δυνατόν τόσον τὰς προσκνηματικὰς ἐπισκέψεις εἰς αὐτόν, ὅσον καὶ τὴν ἐπ' ἀνδρωσιν τῆς ὡς ἄνω Ἱερῶς Μονῆς διὰ δοκιμῶν καὶ μοναχῶν, προερχομένων ἀπὸ τὰς Μονὰς τῆς Ὁρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς 18ης Ἀγούστου, ὁ Οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης Δημήτριος ἐπισκέφθη τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Δανιὴλ καὶ προέστη τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ

Ἐσπερινοῦ καὶ τοῦ Ὁρθρου, τελεθεισῶν εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐπὶ τῇ παραμονῇ τῆς ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου.

Τὴν ἐπομένην, 19ην Ἀγούστου, ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν τῇ ἐν Zagorsk Λαύρα τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τοῦ Ἁγίου Σεργίου, ὁ Οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης Δημήτριος καὶ ὁ Πατριάρχης Μόσχας Ποιμὴν, συμμετεχόντων τῶν Ἀρχιερατικῶν μελῶν καὶ τῶν κληρικῶν τῆς Συνοδείας τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ὁμοῦ μετ' ἐκπροσώπων τῆς Ἱεραρχίας καὶ τοῦ κλήρου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ἐτέλεσαν τὴν Θείαν Λειτουργίαν, ἐν τῷ τέλει τῆς ὁποίας ἀντηλλάγησαν αἱ προσήκουσαι προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις, ἐγένετο δὲ καὶ ἡ ἐκατέρωθεν ἀνταλλαγὴ ἀναμνηστικῶν δώρων. Τόσον κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην συλλειτουργίαν τῶν δύο Προκαθημένων ὅσον καὶ κατὰ τὰς ἐπισκέψεις τοῦ Πατριάρχου Δημητρίου πρὸς τοὺς διαφόρους ἐνοριακοὺς ναοὺς εἰς τοὺς ἐκφωνηθέντας λόγους ἐξήροθη τὸ γεγονός τῆς πρὸ χιλίων ἐτῶν μεταδόσεως τοῦ Ἐὐαγγελίου καὶ τοῦ Ὁρθοδόξου Βαπτίσματος ἐκ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν θυγατέρα καὶ νῦν πεφιλημένην ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας καὶ ἐξεφράσθη ἡ ἐγνωμοσύνη τοῦ Ὁρθοδόξου Ρωσικοῦ λαοῦ διὰ τὸ γεγονός τοῦτο, ὡς καὶ διὰ τὴν μετὰ 400 χρόνια ἐπίσκεψιν Οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου εἰς Ρωσίαν.

Οἱ δύο Πατριάρχαι ἔσχον ἐκ νέου ἀδελφικὴν συνάντησιν εἰς τὴν ἐν Zagorsk Αἴθουσαν τοῦ Θρόνου τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ρωσσίας, ἐνθα ὁ Πατριάρχης Μόσχας Ποιμὴν ἀπένευμεν εἰς τὸν Οἰκουμηνικὸν Πατριάρχην Δημήτριον τὸν Μεγαλόσταυρον Α' τάξεως τοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου Σεργίου τοῦ Ραδονέξ, ἀνώτατον διάσημον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας. Ἀνάλογα διάσημα ἀπενεμήθησαν καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Συνοδείας τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πατριάρχης Μόσχας Ποιμὴν ἔδωκε δεξίωσιν πρὸς τιμὴν τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ Οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης ἐπισκέφθη τὸ Σεμινάριον καὶ τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν τῆς Μόσχας. Κατὰ τὴν ἐπίσημον τελετὴν, τὴν λαβοῦσαν χώραν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ὁ Κοσμήτωρ αὐτῆς Ἀρχιεπίσκοπος Δημητροβίου Ἀλέξανδρος ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Δημήτριον τὸ δίπλωμα τοῦ ἐπιτίμου μέλους τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Μόσχας.

Τὴν Πέμπτην, 20ὴν Ἀγούστου, ὁ Πατριάρχης Δημήτριος ἐπισκέφθη τὸν Πατριαρχικὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῶν Θεοφανείων καὶ τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν τῇ Μονῇ Νοβοδενιτσίγι καὶ τὰ Γραφεῖα τῆς ἐπαρχίας Μόσχας, ἐνθα ὁ Μητροπολίτης Κροντίτσκις καὶ Κολόμνας Ἰουβενάλιος παρέθεσε πρόγραμμα πρὸς τιμὴν τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Προκαθημένος τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐπισκέφθη τὸ Τμήμα Ἐκδόσεων τοῦ

Πατριαρχείου Μόσχας, ἔνθα ὁ Μητροπολίτης Βολοκαλάμσκ καὶ Γιούριεφ Πιτιρίμ ὑπέβαλεν, ἐν εἰδικῇ τελετῇ, τὰ σέβη ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἐν τῷ Τμήματι ἐργαζομένων.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐπισκέφθη ἐθιμοτυπικῶς τὸ παρὰ τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως Συμβούλιον ἐπὶ τῶν Ὄρησκευτικῶν Ὑποθέσεων καὶ εἶχε συνομιλίαν μετὰ τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ ἔξοχ. κ. Konstantin Michailovitch Harchev.

Τὴν μεσημβρίαν ὁ Μητροπολίτης Μίνσκ καὶ Λευκορωσίας Φιλάρετος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑποθέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, παρέθεσε γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐν Serebriani Bor.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Πατριάρχης Δημήτριος συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν μετ' αὐτοῦ Ἀρχιερέων ἐπισκέφθη τὸν Ἐπιτετραμμένον τῆς Τουρκίας ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει ἐντιμ. κ. Yaman Baskut, τοῦ κ. Πρέσβευος ἐδρισκομένου ἐκτὸς τῆς Χώρας, γενόμενος δεκτὸς ἐγκαρδίως καὶ μετὰ τιμῶν.

Κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει ἔξοχ. κ. Ἰωάννης Γρηγοριάδης παρέθεσε πρὸς τιμὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου δείπνον, εἰς ὃ παρέστησαν σημαίνοντα πρόσωπα ἐξ ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Τὴν Παρασκευὴν, 21ην Αὐγούστου, ὁ Πατριάρχης Δημήτριος ἐπισκέφθη τὸ Κρεμλίνον τῆς Μόσχας καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ Ναοὺς.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως κατέθεσε στέφανον ἐπὶ τοῦ μνημείου τοῦ Ἀγνωστοῦ Στρατιώτου.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ὁ Πατριάρχης Ποιμὴν ἐπισκέφθη ἐπισήμως τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Δημήτριον καὶ εἶρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀνταλλάξῃ θερμοὺς λόγους μετ' αὐτοῦ. Ἐν κατακλείδι ὁ Πατριάρχης Μόσχας Ποιμὴν παρέθεσεν ἐπίσημον δείπνον πρὸς τιμὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ξενοδοχείου Σοσιέτσκaya, ἔνθα ὁὗτος εἶχε καταλύσει μετὰ τῆς Συνοδείας Του. Εἰς τὴν δεξιῶσιν παρέστησαν πολλοὶ Ἀρχιερεῖς, κληρικοί, καὶ πλείσται ἐπίσημοι προσωπικότητες, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ ὁ εκπρόσωπος τῆς Κρατικῆς ἐξουσίας τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως ἔξοχ. κ. Leon Nikolaevitch Tolkinov.

Τὰς ἡμέρας ἀπὸ 22 μέχρις 24ης Αὐγούστου ὁ Πατριάρχης Δημήτριος ἐπισκέφθη τὴν πόλιν τοῦ Λένινγκραδ, ἔνθα ὁ Μητροπολίτης Λένινγκραδ καὶ Νοβγκορόδ Ἀλέξιος ἐφιλοξένησεν αὐτὸν καὶ τὴν Συνοδείαν Του καὶ ἀπέδωκε τὰς προβλεπομένας τιμὰς. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐλειτούργησε, τῇ Κυριακῇ, 23ῃ Αὐγούστου, ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἔχων ὡς συλλειτουργοὺς τὸν οἰκείον ποιμηνάρχην καὶ Ἀρχιερεῖς ἐκ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Εἰς τὸ τέλος τῆς Θείας ταύτης Λειτουργίας ὁ Μητροπολίτης

Λένινγκραδ καὶ Νοβγκορόδ Ἀλέξιος προσεφώνησε τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Δημήτριον μετὰ θερμοῦς λόγους, ἐξῆρε τὸ γεγονός τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἐν Ρωσίᾳ τὰς παραμονὰς τῆς χιλιετηρίδος τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῶν Ρώσων ἐκ τοῦ Βυζαντίου, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ γεγονός τῆς διὰ πρώτην φορὰν ἐπισκέψεως Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς τὴν πόλιν τοῦ Λένινγκραδ. Εἰς ταῦτα ἀπήντησε καταλλήλως ὁ Πατριάρχης Δημήτριος. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἀντηλλάγησαν ἀναμνηστικὰ δῶρα, καὶ μετὰ ταῦτα παρετέθη πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου Δημητρίου ἐπίσημον γεῦμα ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Οἴκῳ. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐπισκέφθη ἐπίσης τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Λένινγκραδ, ὅπου ἐγένετο τιμητικῶς δεκτὸς, ὡς καὶ ἀρκετοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς καὶ ὠρισμένα ἀξιοθέατα τῆς πόλεως. Ἐπισκέφθη ἐπίσης τὸ κοιμητήριον Ρισκαρενκοε, ἔνθα κατέθεσε ἄνθη ἐπὶ τοῦ μνημείου τῶν θυμάτων τῆς πολιορκίας ἐν τῇ πόλει τοῦ Λένινγκραδ κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ Μνημεῖον τῆς Νίκης, ἔνθα κατέθεσεν ὡσαύτως ἄνθη. Μεταξὺ τῶν Ναῶν τοὺς ὁποίους ἐπισκέφθη ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἦτο καὶ τὸ προσκόνημα τῆς μακαρίας Ξενίας, ἔνθα καὶ παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ δικτύου τηλεοράσεως τῆς πόλεως Λένινγκραδ προσέβη εἰς γενικὰς δηλώσεις ἐπὶ τῶν ἐντυπώσεων Του ἐκ τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐκ τῆς Ρωσσίας γενικῶς καὶ ἐπὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας καὶ τῶν πιστῶν ἐν αὐτῇ.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἀπὸ 24ης μέχρι 26ης Αὐγούστου, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐπισκέφθη τὴν πόλιν Λυον, ἔνθα ὁ Μητροπολίτης Αβῶβ καὶ Τερονπόλεως Νικόδημος ὑπέδεχθη αὐτὸν καὶ τὴν Συνοδείαν Του, ἐφιλοξένησεν αὐτοὺς καὶ παρέσχε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν Πατριάρχην Δημήτριον ὅπως προστῇ τῆς Θείας Λειτουργίας εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Λαύρας τοῦ Potchaev, ἐν τέλει τῆς ὁποίας ἐγένοντο αἱ κατάλληλοι τῇ περιστάσει προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις. Καὶ ἐν Αβῶβ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Δημήτριος ἐπισκέφθη ἐνορίας καὶ ναοὺς καὶ ἐγένετο ἀντικείμενον ἐνθουσιῶδους καὶ εὐλαβοῦς υποδοχῆς ἀπὸ μέρους τῶν πιστῶν.

Ἀπὸ 26ης μέχρις 29ης Αὐγούστου ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Δημήτριος ἐπισκέφθη τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Γεωργίας.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν Του ἐκ Γεωργίας εἰς Μόσχαν, τὸ Σάββατον, 29ην Αὐγούστου, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Δημήτριος ἔσχεν ἀποχαιρετιστήριον συνάντησιν μετὰ τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Ποιμένος καὶ ἀντήλλαξε μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμόν.

Οἱ Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως καὶ Μόσχας ἐκφράζον τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας θὰ ἀποτελέσῃ εὐκαιρίαν προωθήσεως, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, τῆς κοινῆς ὑποθέσεως τῆς περαιτέρω προαγωγῆς τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων καὶ τῆς καρποφόρου συνεργασίας τῶν δύο Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ τῆς ἐπανέψεως τῆς πληρότητος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ἐν γένει

καὶ ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δικαιοσύνης εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν ἐθνῶν.

Ὁ Πατριάρχης Ποιμὴν προσεκάλεσεν ἐπισήμως τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Δημήτριον εἰς Ρωσίαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Βαπτίσματος τῆς Ρωσίας. Ἡ πρόσκλησις αὕτη ἐγένετο εὐχαρίστως δεκτὴ ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριάρχου Δημητρίου.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου πρὸς τὸν Πατριάρχην Μόσχας Ποιμένα ἤρξατο καὶ ἔλαβε τέλος διὰ προσευχῆς καὶ εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὴν εὐλογίαν τῆς ἱεράς ταύτης συναντήσεως.

Τὴν Κυριακὴν, 30ὴν Αὐγούστου, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἔδραν Αὐτοῦ.

Ἐν Μόσχᾳ, τῇ 29ῇ Αὐγούστου 1987

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Δημήτριος.

† Ὁ Μόσχας Ποιμὴν.

Ἀκολούθως ὁ Πατριάρχης ἐπισκέφθη τὸ ἐργαστάσιον ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, ἔνθα τῷ ἐπεφυλάχθη ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ, τοῦ αὐτοκινήτου τῆς Α.Θ. Παναγιότητος καλυφθέντος ὑπὸ σωρείας ἀνθῶν.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐγένετο ἐπίσκεψις εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας. Τῆς Α.Θ. Παναγιότητος μὴ προσελθούσης, λόγω κοπώσεως, πρὸς τὰ συγκεντρωθέντα πλήθη, ἐξ ὀνόματος Αὐτῆς, ὠμίλησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων κ. Χρυσόστομος.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων, ἐξ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἐδέχθη τοὺς δημοσιογράφους καὶ ἀπήντησεν εἰς τὰς ἐρωτήσεις αὐτῶν.

Τὴν 30ὴν Αὐγούστου, Κυριακὴν, ἡ Α.Θ. Παναγιότης περατώσασα τὴν παραμονὴν Αὐτῆς εἰς Σοβιετικὴν Ἐνωσιν ἀνεχώρησεν δι' ἰδιαίτερου ἀεροσκάφους τῆς «Ὀλυμπιακῆς» διὰ τὴν Ἔδραν Αὐτῆς. Τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ ἀπαιχαιρέτισαν τὰ μέλη τῆς ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, ἄλλοι Ἱεράρχαι αὐτῆς, πολλοὶ κληρικοί, καθὼς καὶ Κυβερνητικοὶ παράγοντες τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως.

Εἰς τὴν Πόλιν τὴν Α.Θ. Παναγιότητα ὑπεδέχθη ἡ ἐνταῦθα Ἱεραρχία τοῦ Θρόνου μὲ ἐπί κεφαλῆς τὸν Σεβ. Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον Μητροπολίτην Μελιτηνῆς κ. Ἰωακείμ, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβος, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ ἱεράς Συνόδου, οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος κ. Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος καὶ τῆς Ἐνώσεως Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν κ. Youri Sevastianov, κ.ἄ..

Οὕτω, μετὰ πάσης ἐπιτυχίας, ἐπερατώθη καὶ ἡ

παροῦσα φάσις τῆς ἱεράς Πορείας τῆς Αὐτοῦ Θεοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Δημητρίου, πρὸς τὰς ἀδελφὰς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Γεωργίας, προσενεγκοῦσα θετικούς καρποὺς ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σύσφιγξιν τῶν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως παραδοσιακῶν σχέσεων, καὶ εἰς τὴν προώθησιν ἔτι περαιτέρω τῆς ἱεράς ὑποθέσεως τῆς πανορθοδόξου ἐνότητος.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐγένετο ἀντικείμενον λίαν θερμῶν καὶ συγκινητικῶν ἐκδηλώσεων ἀπὸ μέρους τόσο τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν ὅσον καὶ τῶν κυβερνητικῶν παραγόντων. Ἀξία πάσης ἐξάρσεως καὶ ὑπερβαίνουσα πάντα νοῦν καὶ φαντασίαν ὑπῆρξεν ἡ ἐπιφυλαχθεῖσα ὑποδοχὴ ἀπὸ μέρους τοῦ εὐσεβοῦς ρωσικοῦ λαοῦ, ὁ ὅποιος ὑπεδέχθη τὸν Ἠγέτην τῆς Ὁρθοδοξίας ὡς αὐτὸν τοῦτον τὸν Κύριον, ὡς τὸν Ἀπόστολον τῆς ρωσικῆς γῆς, παρὰ τῶν προκατόχων τοῦ ὁποίου ἐνηργήθη ἡ διάδοσις τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν Ρωσίαν. Αἱ παλαιαὶ αὗται ὑποδοχαὶ καὶ συγκινητικαὶ ἐκδηλώσεις, ὁ σεβασμὸς, ἡ εὐσέβεια, ἡ εὐλάβεια καὶ πρὸ παντὸς ἡ πίστις τόσο τοῦ ρωσικοῦ ὅσον καὶ τοῦ γεωργιανοῦ λαοῦ ὑπῆρξαν τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἀρχηγῶ τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν Χώραν ταύτην.

Πλὴν τοῦ συνδέσμου τούτου τοῦ πληρώματος πρὸς τὸν Πνευματικὸν αὐτοῦ Ἀρχηγὸν καὶ Ποιμένα, ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς Ρωσίαν συνετέλεσε καὶ εἰς τὴν προώθησιν τῶν γενικωτέρων ζητημάτων τῶν ἀπασχολούντων σήμερον τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὸν σύγχρονον κόσμον, καὶ εἰς τὴν ἀναζήτησιν τρόπων τῆς ἐπιλύσεως αὐτῶν, διὰ τῆς συμβολῆς τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῶν χριστιανικῶν ιδεωδῶν τῆς εἰρήνης, τῆς ἀδελφοσύνης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀγάπης, καὶ εἰς τὴν ἄρσιν τῶν φυλετικῶν διακρίσεων ἐν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ.

(Φωτογραφίαι: Νικολάου Μαγγίνα)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητῆς τῶν περιοδικῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ», κάθε ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεώς τους νὰ τὴ γνωρίζουν ἀμέσως στὰ Γραφεῖα τῶν Περιδικῶν, Ἰωάννου Γεωργαδίου 14, 115 21 Ἀθήνα, ἀναφέροντας ἀπαραίτητα καὶ τὴν παλαιὰ τους διεύθυνση, γιὰ νὰ γίνετα κανονικὰ ἡ ἀποστολὴ τῶν Περιδικῶν.

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ (*)

Ἐξ αὐτῶν συμπεραίνομεν, ὅτι οἱ Ἀπόστολοι δέχονται καὶ διαχειρίζονται τὰς ἐκουσίας εἰσφορὰς τῶν χριστιανῶν. Δὲν ἀρνοῦνται αὐτὰς καὶ χρησιμοποιοῦν τὰ τιμήματα τῶν πωλουμένων ἀκινήτων, ἀγρῶν ἢ οἰκιῶν, εἰς τὸ κοινωνικὸν καὶ φιλανθρωπικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως καὶ διὰ τὸ ἱεραποστολικὸν (Παραβ. Τίτ. 3,13, ὅπου ὁ Ἀπ. Παῦλος παραγγέλλει εἰς τὸν Ἀπόστολον Τιμόθεον νὰ ἐφοδιάσῃ τοὺς Ζητῶν καὶ Ἀπολλῶν διὰ νὰ ἔχωσι τὰ ἀπαραίτητα εἰς τὸ ταξιδιὸν των). Εἶναι οἱ Ἀπόστολοι ἀνεξέλεγκτοι, ἀπολαύουν ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης ἐκ μέρους τῶν δωρητῶν καὶ τὸ κριτήριον τῆς διαθέσεως τῶν πόρων, εἶναι ἐμπειπιστευμένον εἰς αὐτούς, μὲ μόνον ὑπολογισμὸν τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἀνάγκης τὴν ὁποίαν ἔχει ἕκαστος τῶν βοηθημένων «καθότι ἂν ἔχη τις χρεῖαν». Καὶ ἐδῶ δὲν γίνεται λόγος περὶ τηρήσεως μητρώων, λογιστικῶν στοιχείων ἢ ἀποδείξεων, ἀλλὰ τὸ μέτρον τῆς κρίσεως εἶναι ἡ ἀκεραιότης καὶ ἡ ἀκρίβεια. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὴν περιπτῶσιν τῆς ἀναληθείας καὶ τῆς ἀποκρύψεως τοῦ πραγματικοῦ τιμήματος τοῦ πωληθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀναγίου καὶ τῆς Σαυφείρης κτήματος, ἡ ἀπὸ συμφώνου μεταξὺ τῶν δύο νόσφισις ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ πωληθέντος ἀκινήτου καὶ προσφορά μέρους μόνον καὶ κατάθεσις αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας τῶν Ἀποστόλων, ἐλέγχεται μὲ τὸ προορατικὸν χάρισμα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου καὶ ὄχι ὑπὸ ἄλλου τινὸς ἢ ἐκ τῆς προσκομίσεως τῶν στοιχείων τῆς ἀγοραπωλησίας. Οἱ Ἀπόστολοι αὐτοὶ καὶ μόνον αὐτοὶ διαχειρίζονται καὶ αὐτοελέγχονται.

Πλούσια στοιχεῖα, ἐνισχύοντα τὴν θέσιν αὐτῆν, μᾶς παρέχει καὶ ἡ περὶ «λογίας» διήγησις τοῦ 16ου Κεφαλαίου τῆς Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ὁ Θεῖος Ἀπόστολος οὗτος, ἔχει δώσει πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς Ρώμης (Ρωμ. 12,13) παραγγελίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ «κοινωνοῦν ταῖς χρεῖαις τῶν ἁγίων» ἤτοι νὰ συμμερίζωνται τὰς ἀνάγκας τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν, ἐρχόμενοι ἄρωγοὶ εἰς αὐτούς, καὶ νὰ ἐπιδιώκουν τὴν ἀρετὴν τῆς φιλοξενίας, «τὴν φιλοξενίαν διώκοντες».

Ἡ «λογία», ὡς προαιρετικὴ καὶ ἐκουσία εἰσφορὰ, ἀναφέρεται ἐκδηλουμένη, πρῶτον πρὸς τοὺς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφούς. Κατ' αὐτὴν, μετὰ τὴν ὑπὸ ἐκάστου τῶν μαθητῶν πρόθυμον καὶ κατὰ τὴν θέλησιν καὶ δύναμιν ἐκάστου, συμμετοχὴν εἰς τὴν διακονίαν τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην χριστιανούς τῆς Ἰουδαίας, τὸ συλλεγὲν ποσὸν ἀποστέλλεται πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἱερουσαλήμ διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου (Πράξ. 11,29). Ὡστε, τόσον οἱ μεταφέροντες τὴν λογίαν, ὅσον καὶ οἱ παραλαμβάνοντες αὐτήν, δὲν εἶναι λαϊκὰ μέλη τῆς Χριστιανικῆς Κοινότητος, ἀλλὰ

Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Πρεσβύτεροι. Ἀκόμη, ἔχει σημασίαν, ὅτι ἀναλόγως μὲ τὸ ὕψος τοῦ ποσοῦ τῆς λογίας, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος θὰ ἔκρινε ἀναγκαίαν τὴν ἰδικὴν του συμμετοχὴν εἰς τὴν μεταφορὰν καὶ παράδοσιν αὐτῆς ἀπὸ Κορίνθου εἰς Ἱερουσαλήμ. Διὰ τοῦτο καὶ λέγει «ἐάν ἡ ἄξιον τοῦ κάμπε πορεύεσθαι σὺν ἐμοὶ —οἱ ἀπεσταλμένοι τοὺς ὁποίους δι' ἐπιστολῶν ἤθελον ὀρίσει— πορεύσονται» (Α' Κορ. 16,4). Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν καὶ ἄλλας μαρτυρίας τῆς Ἁγίας Γραφῆς, διὰ νὰ καταδειχθῇ ἡ θέσις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ὅπως π.χ. ὅταν οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι, ἀναθέτουσιν εἰς τοὺς ἐκλελεγμένους ἑπτὰ διακόνους, τοὺς ὁποίους χειροτονοῦν, τὴν ἀνάγκην τῆς διακονίας τραπεζῶν (Πράξ. 6, 1-7).

★

Ἄλλὰ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Ἀποστολικῶν Πατέρων συνεχίζεται ἡ διατήρησις τοῦ δικαίωματος καὶ τῆς ἐξουσίας τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ὑπὸ τῶν Ἐπισκόπων.

Σπουδαίαν μαρτυρίαν ἔχομεν εἰς τὴν Α' Ἀπολογία Ἰουστίνου τοῦ Μάρτυρος. Ὁ ἀποστολικὸς οὗτος Πατὴρ γράφει: «οἱ εὐποροῦντες καὶ βουλόμενοι κατὰ προαίρεσιν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ, ὃ βούλεται δίδωσι καὶ τὸ συλλεγόμενον π α ρ ᾶ τ ῶ π ρ ο ε σ τ ῶ τ ι ἀ π ο τ ῖ θ ε τ α ι καὶ αὐτὸς ἐπικουρεὶ ὄρφανοὺς τε καὶ χήραις καὶ πᾶσι τοῖς ἐν χρεῖαις οὔσι, κηδεμῶν γίνεται» (Α' Ἀπολογία, 67,1. Β.Ε.Π. Ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας, Τόμος 3ος, σελ. 198).

Ἄρα, ἡ ἀλυσίδα τῆς διαχειριστικῆς τακτικῆς διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Χριστόν, συνεχίζεται ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων, παραδίδεται ὑπ' αὐτῶν εἰς τοὺς Ἀποστολικούς Πατέρας καὶ ἐξακολουθεῖ διὰ μέσου τῆς μακραίωνος Ἱεράς Παραδόσεως. Εἰς τὸ Βυζάντιον, ἡ Ἱστορία ἀναφέρει περὶ τῆς λαμπρᾶς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας, μὲ πρῶτους καὶ ἀρχηγούς τοὺς Πατριάρχας καὶ Ἐπισκόπους, δράσεως φιλανθρωπικῆς, κοινωνικῆς κ.τ.τ. Ὁ Μέγας Βασίλειος ἰδρύει εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του νοσοκομεῖα, πτωχοκομεῖα, πόλιν ὀλόκληρον ἀγαθοεργῶν Ἰδρυμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα αὐτοπροσώπως ἀσκεῖ τὴν ἐποπτεῖαν καὶ διακονίαν τῆς ἀγάπης.

Εἰς τὴν συνέχειαν τῆς Ἱστορίας τῆς Παραδόσεως, ἡ ἐξουσία αὐτή, ἡ παρὰ τοῦ Κυρίου, διὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ Ἀποστολικῶν Πατέρων παραδοθεῖσα εἰς τοὺς Ἐπισκόπους, ὄχι μόνον διατηρεῖται καὶ ἐνισχύεται, ἀλλὰ καὶ κατοχυρώνεται διὰ τῶν Ἱερῶν Κανόνων.

Ὁ 38ος Κανὼν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ὀρίζει: «Πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ὁ Ἐπίσκο-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 663 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 17/1987 τεύχους.

Ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει

Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΗ ΣΤΑΣΗ

Ἡ 1η Ἰανουαρίου εἶναι πολυσήμαντη, θὰ μπορούσε νὰ πεῖ κανεὶς. Ἀσφαλῶς, στὴ συνείδηση τοῦ συνόλου τῶν ἀνθρώπων καὶ ὀρισμένων πιστῶν ἀκόμη εἶναι ἡ ἀφετηρία τῆς νέας χρονιάς, γι' αὐτὸ καὶ οἱ εὐχῆς γιὰ «χρόνια πολλὰ» καὶ «εὐτυχημένο τὸ νέο χρόνο», ἔχουν κυρίαρχη θέση.

Τῶν χριστιανῶν ὁμως ἡ προσοχὴ στρέφεται κυρίως στὰ ἐκκλησιαστικὰ γεγονότα τῆς ἡμέρας αὐτῆς. Τὸ «Τυπικὸν» τῆς Ἐκκλησίας ὀρίζει πὼς εορτάζουμε «τὴν κατὰ σάρκα Περιτομὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου».

Καὶ ἡ μὲν Περιτομὴ καὶ ὀνοματοδοσίᾳ τοῦ Χριστοῦ, πού συμπίπτει μὲ τὴν ὀγδόη ἡμέρα ἀπὸ τῆς γεννήσεώς Του, ἀποτελεῖ μιὰ ἐπὶ πλέον βεβαίωση τῆς «ἐν-σάρκου ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ Λόγου» καὶ τῆς προσλήψεως τῆς ἀνθρώπινης μορφῆς «ἀναλλοιώτως», καὶ τῆς εἰσόδου Του μέσα στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία μας.

Στὸ παρελθὸν εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ διατυπώσω

μερικὲς σκέψεις γύρω ἀπὸ τὸ γεγονὸς τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως. Σήμερα ἐπιθυμῶ νὰ στρέψω γιὰ λίγο τὴ σκέψη στὸ δεύτερο ἐκκλησιαστικὸ γεγονὸς τῆς ἡμέρας, στὴ μνήμη «τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου».

Βέβαια ἡ ἀναφορὰ σὲ κάποιον ἅγιο ξενίζει τοὺς ἀνύποπτους. Γι' αὐτοὺς ὁ ἅγιος εἶναι ἕνα παλιὸ εἰκό-νισμα πού θυμίζει παρελθόν, ἢ εἶναι ἕνα μόνον ἱερὸ κειμήλιο μουσειακῆς σημασίας. Οἱ ἅγιοι ὁμως δὲν ἀποτελοῦν φυλαχτὰ γιὰ φύλαξη καὶ συντήρηση. Εἶναι ζωντανὲς πηγὲς γιὰ ἀντίληψη. Εἶναι κεφάλαια γιὰ ἐκμετάλλευση. Εἶναι κατεξοχὴν ὀδηγοί, πού ἀσχολήθηκαν μὲ φλέγοντα ζητήματα καὶ δώσανε λύσεις, οἱ ὁποῖες καὶ σήμερα μποροῦν νὰ ἀξιοποιηθοῦν.

Σήμερα ἰδιαίτερα ἡ κοινωνικὴ δράση καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀντίληψη καὶ ὁ προβληματισμὸς γύρω ἀπὸ κοινωνικὰ προβλήματα συγκινεῖ ἰδιαίτερα. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἕνα εὐόμιον σημεῖο, πὼς ἡ ἀποπνικτικὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ ἀπᾶνθρωπου καὶ ἀσυγκίνητου ἀτομισμού καὶ τῆς

πος ἐχέτω τὴν φροντίδα καὶ διοικεῖτω αὐτὰ ὡς τοῦ Θεοῦ ἐφορῶντος».

Ὁ 41ος Κανὼν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἐπιτάσσει: «Προστάσσομεν τὸν Ἐπίσκοπον ἐξουσίαν ἔχειν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Εἰ γὰρ τὰς τιμίας τῶν ἀνθρώπων ψυχὰς αὐτῷ πιστευτέον, πολλῶν ἂν δέη περὶ τῶν πραγμάτων ἐντέλλεσθαι, ὥστε κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν πάντα διοικεῖσθαι».

Ὁ 2ος Κανὼν τοῦ ἁγίου Κυρίλλου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἀναφέρει: «Οὐδὲ ἐχρῆν ὄλως γενέσθαι τι τοιοῦτον, καὶ ὅτι λυπεῖ σφόδρα, καὶ εἰς ἐσχάτην ἀκηδίαν καταφέρει τοὺς ἀπανταχοῦ γῆς ὄντας θεοσεβεστάτους Ἐπισκόπους, τὸ ἀπαιτεῖσθαι λόγους τῆς οἰκονομίας τῶν παραπιπτόντων αὐτοῖς ἀναλωμάτων, εἴτε ἐκ προσόδων ἐκκλησιαστικῶν, εἴτ' οὖν καὶ ἀπὸ τῆς τιμῆς τῶν καρποφορίας. Ἐκαστος γὰρ ἡμῶν τῶν ἰδίων καιρῶν (καρπῶν, κατ' ἄλλους) δώσει λόγον τῷ πάντων Κριτῇ. Κειμήλια μὲν γὰρ καὶ κτήσεις ἀκινήτους ἀνεκποιήτους ταῖς Ἐκκλησίαις σώζεσθαι χρή, θαρρεῖσθαι δὲ τοὺς κατὰ καιρὸν τὴν θείαν διέποντας Ἰερωσύνην, τῶν παραπιπτόντων ἀναλωμάτων τὴν οἰκονομίαν» (Παράβαλε Ζ' Κανόνα τῆς ἐν Γάγγρα, 15ον τῆς ἐν Ἀγκύρας).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω Ἱερῶν Κανόνων διαπιστοῦται: 1) Ἡ ἐκ μέρους τῶν Ἐπισκόπων ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον, οὐχὶ ἀπλῶς ἐπιτρεπομένη, ἀλλὰ ἐπιβαλλομένη, διοί-

κησις καὶ διαχειρίσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, 2) Ἡ ἀνεξέλεγκτος ὑπ' αὐτοῦ, τοῦ Ἐπισκόπου, καὶ μὴ ὑποκειμένη εἰς ἕξω τῆς Ἐκκλησίας περιορισμούς, ὀρισμούς, ὄρους καὶ ἐλέγχους, διοικήσις καὶ διαχειρίσις, καθόσον ὁ Ἐπίσκοπος ἐφορον ἔχει τὸν Θεόν, «ὡς τοῦ Θεοῦ ἐφορῶντος», καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς λογοδοσίαν, μάλιστα πρὸς τοὺς ἕξω τῆς Ἐκκλησίας ἀπαιτεῖσθαι λόγους τῆς οἰκονομίας τῶν παραπιπτόντων αὐτοῖς ἀναλωμάτων». 3) Ἡ ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, τῶν παραπιπτόντων τῷ Ἐπισκόπῳ, ἀναλωμάτων ἢ προσόδων ἐκκλησιαστικῶν, προσέτι καὶ «ἀπὸ τῆς τιμῆς τῶν καρποφορίας», διάθεσις καὶ εἰς ἑαυτόν. Ὁ 41ος Κανὼν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ρητῶς ἐπιτρέπει «μεταλαμβάνειν καὶ αὐτὸν (τὸν Ἐπίσκοπον) τῶν δεόντων, εἴ γε δέοιτο, εἰς τὰς ἀναγκαίας αὐτοῦ χρείας». 4) Ἡ ἐκ τῶν ὡς ἄνω διάθεσις εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας τῶν ἐπιξενομένων ἀδελφῶν. Ἐπιτρέπεται δηλαδὴ ἡ διάθεσις ἐκκλησιαστικῶν ἀγαθῶν καὶ διὰ φιλοξενίαν ἀδελφῶν «ὥστε κατὰ μηδένα τρόπον αὐτοὺς ὑστερεῖσθαι» (41ος Ἀγ. Ἀποστόλων). 5) Ἡ διάθεσις, ἀκόμη καὶ εἰς συγγενεῖς τοῦ Ἐπισκόπου. «Εἰ δὲ πένητες —οἱ συγγενεῖς— εἶεν, ἐπιχορηγεῖτω ὡς πένησιν» (38ος Ἀγ. Ἀποστόλων).

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ΣΤΕΦΑΝΟΣ

αὐτολατρείας δὲν ἔχει μαράνει δλότελα τῆ ρίζα καὶ τὸ βλαστὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συμπόνοιας. Ὅλες αὐτὲς οἱ δραστηριότητες κάνουν σὲ τελευταία ἀνάλυση πῶ ἐπιτακτικὸ τὸ αἴτημα νὰ γίνεται πραγματικότητα καὶ τρόπος ζωῆς σὲ πλατύτερα στρώματα ἢ «καινὴ ἐντολή» τῆς ἀγάπης.

Ὁ Μέγας Βασιλεῖος, τοῦ ὁποῖου τῆ μνήμη ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὴν πρώτη τοῦ ἔτους, μπορεῖ καὶ ἔχει νὰ μᾶς πεί κάποιον σχετικὸ μῆνυμα πάνω στὸ μεγάλο αὐτὸ θέμα. Ἄν καὶ ἡ χρονικὴ ἀπόσταση πού μᾶς χωρίζει περνᾷ τὰ χίλια ἑξακόσια χρόνια, ὅμως ὁ τρόπος ζωῆς του εἶναι καὶ σήμερα ἐπίκαιρος. Γιὰ τὴν ἐποχὴ του ὑπῆρξε ἕνας μεγάλος κοινωνικὸς ἐργάτης, πού ἐνδιαφέρθηκε γιὰ τὰ κοινὰ καὶ φανέρωσε αὐτὴ του τῆ διάθεση ἔμπρακτα μέσα στὸ ἐκκλησιαστικὸ του ἔργο.

Ἡ κοινωνικὴ του δραστηριότητα ἀρχίζει πρὶν ἀκόμη ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ τὸν θέσει στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνον τῆς Καισάρειας. Νέος ἀκόμη, μόλις εἴκοσι ἕξι χρόνων, ὅταν μὲ τὰ δεδομένα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πρόκειται νὰ γίνει ἐνσυνείδητο μέλος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ ὀλοκλήρωσε τὶς σπουδὲς του, μοιράζει τὴν προσωπικὴ του περιουσία, πού κληρονόμησε ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, στοὺς φτωχοὺς. Μ' αὐτὴ τῆ γενναία καὶ μεγαλόψυχη χειρονομία του ἀρχίζει τὸ δημιουργικὸ του ἔργο. Καὶ αὐτὸ τὸ δημιουργικὸ του ἔργο περνᾷ στὴν ὀλοκλήρωσή του μὲ τὴν ἀφιέρωσή του στὴν ἐκκλησιαστικὴ διακονία, λαμβάνοντας τὰ ἀξιώματα τοῦ πρεσβυτέρου καὶ στὴ συνέχεια τοῦ Ἐπισκόπου ἀργότερα.

Ὅταν στὴν περιοχὴ πού ἱερατεῦει ἐκδηλώνεται φοβερὸς λιμὸς καὶ εἶναι πρωτοφανὴς ἡ πείνα καὶ πάσχει ὅλη ἡ περιοχὴ καὶ γίνεται μιὰ ἀπάνθρωπη ἐκμετάλλευση ἀπὸ τοὺς «ἐπιτηδεῖους», ὁ Βασιλεῖος κινητοποιεῖται καὶ μὲ τὰ πύρινα κηρύγματα του καυτηριάζει τοὺς πλεονέκτες καὶ ἐκμεταλλευτὲς τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ρωτᾷ ὁ ἅγιος: «Ἐκεῖνος πού περνᾷ ἀδιάφορος μπροστὰ ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπο πού λιμοκτονεῖ, πόσων κολάσεων εἶναι ἄξιος; Δὲν εἶναι ἄξιος νὰ συγκαταριθμηθεῖ μὲ τὰ ἄγρια θηρία καὶ νὰ θεωρηθεῖ ἀνόσιος καὶ φονιάς;».

Καὶ ἐπειδὴ θεωροῦσε πὼς ἡ ἀσπλαχνία δὲν περιορίζοταν ἀποκλειστικὰ στοὺς πολλοὺς εὔπορους καὶ ἐπειδὴ πίστευε πὼς ὅλοι ἀπὸ τῆ θέση τους μποροῦν νὰ φανοῦν χρήσιμοι καὶ εὐσπλαχνοὶ στοὺς πῶ ἀδυνάτους, συμπλήρωνε: «Εἶσαι φτωχός; ἑξάπαντος ὑπάρχει καὶ ἄλλος πῶ φτωχὸς ἀπὸ σένα. Σὺ ἔχεις τροφὴς γιὰ δέκα ἡμέρες· ἐκεῖνος μόνο γιὰ μία. Σὰν καλὸς καὶ εὐγνώμων, παραχώρησε στὸ στερούμενο τὸ ἐπὶ πλεόν, ὥστε νὰ ἔχετε ἐξίσου. Καὶ ἂν ἔχεις λίγο, μὴ διατάσεις νὰ δώσεις· μὴ προτιμήσεις τὸ δικό σου συμφέρον

μπροστὰ στὸν κοινὸ κίνδυνον. Καὶ ἂν ὑποθεθεῖ πὼς ἡ τροφὴ λιγοστεύσει τόσο, ὥστε νὰ φθάσει σ' ἕνα μόνο ἄρτο, ἔλθει δὲ στὴ θύρα σου ὁ φτωχὸς καὶ σοῦ ζητήσει, φέρε ἀπὸ τὸ ντουλάπι σου τὸν ἕνα αὐτὸν ἄρτον, κράτησέ τον στὰ χέρια σου καὶ ἤψωσέ τον πρὸς τὸν Θεὸ καὶ πὲς τοὺς ἐξῆς λόγους συμπάθειας καὶ εὐγνωμοσύνης: «ἕνα μόνο ἄρτο ἔχουμε, Κύριε, ὅπως βλέπεις, καὶ ὁ κίνδυνος τῆς πείνας εἶναι φανερός· ἀλλ' ἐγὼ προτιμῶ νὰ ἐκτελέσω τὴν ἐντολή Σου, παρὰ νὰ κοιτάξω τὸ συμφέρον μου, γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ τὸ λίγο τοῦτο δίνω στὸν ἀδελφό μου πού πεινᾷ. Δώσε λοιπὸν καὶ Σὺ, Κύριε, στὸ δοῦλο σου...» (Λόγος ἐν λιμῶ καὶ αὐχμῶ).

Μὲ τέτοια λόγια συγκίνησε τὸ λαὸ καὶ ἀνοίχθηκαν ἀποθήκες σιτημῶρων καὶ χόρτασε τὸ πεινασμένο πλῆθος. Μὲ προσωπικὴ ἐπιστοασία ὀργάνωσε συσσίτια καὶ στόμωσε τὴν πείνα καὶ ἔσωσε ἀπὸ τὸν λιμὸ ἀνθρώπους, πού κινδύνευαν νὰ πεθάνουν.

Τὸ περιστατικὸ τοῦ λιμοῦ εἶναι ἕνα ἐνδεικτικὸ στοιχεῖο τῆς δραστηριότητός του ὡς ἱερέως. Ὅταν ἀνέρχεται στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνον τῆς Καισάρειας, ἡ κοινωνικὴ του δράση παίρνει καὶ ἔκταση, ἀλλὰ καὶ ὀργανώνεται πῶ συστηματικὰ. Ἀπὸ τὴν ἐπισκοπικὴ του δραστηριότητα θὰ περιορισθῶ νὰ ἀναφέρω μόνο τὴν πόλη, πού σχημάτισαν τὰ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματά του καὶ πού οἱ σύγχρονοὶ του τὴν ὀνόμασαν «Β α σ ι λ ε ι ἄ δ α», ἀπονέμοντας δίκαιο φόρο τιμῆς στὸν ἱδρυτὴ της.

Ὁ φίλος καὶ συσπουδαστὴς καὶ «ἐν Χριστῶ ἀδελφὸς καὶ συνασκητὴς» του, ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὡς ἐξῆς περιγράφει τὴν πόλη αὐτὴ τῆς ἀγάπης τοῦ Μ. Βασιλείου: «Ὡραία ἀρετὴ ἡ φιλανθρωπία, ἡ διατροφή τῶν φτωχῶν, ἡ ἀνακούφιση τοῦ ἀνθρώπινου πόνου. Ἔβγα λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη καὶ παρατήρησε τὴν καινούργια πόλη, τὸ ταμεῖο τῆς εὐσεβείας, τὸ κοινὸ θησαυροφυλάκιο τῶν πλουσίων, ὅπου καταθέτουν τὰ περισσεύματα τοῦ πλοῦτου, τὰ περισσεύματα, πού μὲ τὶς προτροπὲς καὶ συμβουλὲς τοῦ Βασιλείου ἔγιναν χρήσιμα καὶ ἀπυτίναξαν τὴ σκουριὰ καὶ δὲν εὐφραίνον πῶ τοὺς κλέφτες καὶ ξεφεύγουν τοῦ φθόνου καὶ τοῦ χρόνου τῆ φθορά. Ἐκεῖ ἐξετάζεται καὶ περιθάλπεται ἡ ἀρρώστια μὲ μάτι γυμνασμένο ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ φιλοσοφία, μαλακώνει ὁ πόνος, ἀσκεῖται ἡ συμπόνοια. Μὲ τὰ φιλανθρωπικὰ ἔργα τοῦ Βασιλείου δὲν ἔχουμε πῶ μπροστὰ μας τὸ φοβερὸ ἐκεῖνο θέαμα ἀνθρώπων, πού φαίνονται νεκροὶ πρὶν πεθάνουν, πού προτοῦ νεκρωθῶν ἔχουν νεκρωμένα καὶ ἄχρηστα πολλὰ μέλη τοῦ σώματός τους. Δὲν βλέπουμε ἀνθρώπους, πού ἐκδιώνονται μακριὰ ἀπὸ τὶς πολιτεῖες καὶ ἀπὸ τὰ σπίτια, ἀπὸ τὴν ἀγορὰ, μακριὰ ἀπὸ τὶς ἀγαπημένες τους

υπάρξεις... ούτε παρατάσσονται πια στις πανηγύρεις κατά τρόπο που να προκαλούν όχι τον οίκτο και τη συμπάθεια, αλλά την απέχθεια... ο Βασίλειος μπόρεσε να μᾶς πείσει πώς, αφού και εμείς είμαστε άνθρωποι, δεν πρέπει να περιφρονοῦμε τους συνανθρώπους μας... Και δὲ θεωροῦσε ταπεινωτικὸ νὰ τιμᾶ τοὺς ἀρρώστους και νὰ τοὺς ἀσπάζεται ἀκόμη, ἂν και δὲν ἦταν βέβαια κανένας ἄσημος ἄνθρωπος, ἀλλ' εὐγενής και ἀπὸ εὐγενῆ οἰκογένεια...» (Λόγος ἐπιτάφιος εἰς τὸν Μ. Βασίλειο).

Στὴ «Βασιλειάδα» οἱ φτωχοὶ και ἄστεγοι ἔβρισκαν τὸ «πτωχοκομεῖο» τους. Οἱ ξένοι και ὄδοιπόροι τὸν «ξενώνα» τους. Οἱ γέροντες τὸ «γηροκομεῖο» τους. Οἱ ἄρρωστοὶ τὸ «νοσοκομεῖο» τους. Οἱ διωγμένοι λεπροὶ τὸ «λεπροκομεῖο» τους. Τὰ ὄρφανὰ τὸ «ὄρφανοτροφεῖο» τους. Οἱ ἐπίτοκες και λεχῶνες τὸ «μαιευτήριό» τους. Ἀκόμη ὑπῆρχαν ξεχωριστὰ οἰκήματα γιὰ διδακτήρια τῶν ὄρφανῶν παιδιῶν, εἰδικὰ ἐργαστήρια γιὰ νὰ μαθαίνουν τέχνες. Ἐπίσης οἰκήματα γιὰ τὸ ἐπιστημονικὸ και βοηθητικὸ προσωπικὸ τῶν ἰδρυμάτων. Και βουστάσιο ἀκόμη ὑπῆρχε γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν ἰδρυμάτων.

«Ἄς μὴ νομίσει ὅμως κανεὶς, ὅπως γράφει πάλι ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, πὼς ἐργαζόταν μόνο γιὰ τὴν πρωτεύουσα, ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν ἐπαρχία του. Ὅρισε και κατεύθυνε τὴν κοινὴ προσπάθεια ἀπὸ μέρους ὄλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν προϊσταμένων γιὰ τὴν περίθαλψη τῶν φτωχῶν, τὴ φιλανθρωπία και μεγαλοψυχία γιὰ τὸν καθένα πὸ ἔπασχε».

Γιὰ νὰ περιορισθοῦμε στὰ ἐλάχιστα αὐτὰ ἀπὸ τὴ φιλανθρωπικὴ δραστηριότητα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας μας, συμπερασματικὰ μποροῦμε νὰ ἐπαναλάβουμε μὲ τὸν ἱστορικὸ μας Κ. Παπαρρηγόπουλο πὼς πραγματικὰ ὑπῆρξε «ὁ ἀληθὴς τοῦ Ἐθαγγελίου διδάσκαλος, ὁ πατὴρ τοῦ λαοῦ, ὁ φίλος τῶν δυστυχούντων, ἀδιάσειστος ἐν τῇ πίστει, ἀνεξάντλητος ἐν τῇ ἐλεημοσύνη».

* * *

Ἡ μικρὴ αὐτὴ ἀναφορὰ στὸν ἐορταζόμενο τὴν πρώτη τοῦ ἔτους ἅγιο, σχετικὰ μὲ τὴ φιλανθρωπικὴ του δράση, πὸ εἶναι γνωστὴ στοὺς περισσότερους, σκοπὸ ἔχει νὰ μᾶς κάνει κάποια ὑπόμνηση. Ἀλλὰ ἐπὶ πλέον νὰ δώσει μερικὸς ἐρεθισμοὺς και στὸν δικὸ μας τρόπο ζωῆς.

Καταρχὴν ἀρκετοὶ σήμερα θὰ μποροῦσαν νὰ ἐκφράσουν τὶς ἐπιφυλάξεις τους, γιὰ νὰ μὴν ποῦμε τὴν ἄρνησή τους, γιὰ τὴ φιλανθρωπία στὸν καιρὸ μας. Ἡ ἀποψὴ τους εἶναι πὼς ἀποτελεῖ μιὰ ξεπερασμένη ὑπόθεση. Και γιὰ τὴ ἢ μέρημα και πρόνοια τῶν δυσ-

πραγούντων σήμερα καλύπτεται ἀπὸ τὸν κρατικὸ μηχανισμό και γενικότερα ἀπὸ τὸ «κράτος πρόνοιας», ἀλλὰ ἀκόμη γιὰ τὴ ἢ φιλανθρωπία προσβάλλει τὸν βοηθούμενο και τὸν ὑποτιμᾶ, ὅταν μάλιστα γίνεται ἀπὸ ἰδιῶτες. Ἀκόμη ἢ φιλανθρωπία ὡς οἰκονομικὴ ἐνίσχυση δὲ συμβιβάζεται μὲ τὰ δεδομένα τῆς κοινωνικῆς ἀντιλήψεως τῆς σημερινῆς μας ἐποχῆς.

Στὶς θέσεις αὐτὲς θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ ἐπισημάνει τρεῖς βασικὲς παρατηρήσεις.

Π ρ ὶ τ ῆ π α ρ α τ ῆ ρ ῆ σ ῆ: Ἀσφαλῶς σήμερα τὸ βάρος τῆς καλύψεως τῶν ἀναγκῶν τῶν δυσπραγούντων φέρει ἢ κρατικὴ μέρημα. Και αὐτὸ, βέβαια, εἶναι μιὰ μεγάλη πρόδος, ἂν και δὲν εἶναι πρωτοφανές, γιὰ τὴν και σὲ παλαιότερες ἐποχές, ἰδιαίτερα στὸ Βυζάντιο, ἢ Πολιτεία μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἐκκλησίας ἄφησε ἐντυπωσιακὸ ἔργο. Πάντως σήμερα ἢ κρατικὴ ὀργάνωση εἶναι τέτοια πὸ ἢ ξεασφαλίζει προϋποθέσεις περιορισμοῦ τοῦ κακοῦ. Αὐτὲς ὅμως οἱ κρατικὲς προσπάθειες δὲν ἀποκλείουν, ἀλλὰ κάποτε ἐπιβάλλουν, και τὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία νὰ ἔλθει ἀρωγὸς και νὰ φανερώσει τὰ αἰσθήματα και τὶς διαθέσεις τῆς στὸ συνάνθρωπο πὸ πᾶσχει. Ἐνα πλῆθος φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων σήμερα κινεῖται ἀπὸ πρωτοβουλίες προσώπων πὸ παρουσιάζουν ἔργο ἀξιόλογο, και τοὺς ὁποίους συμπαρίσταται και ἐνισχύει ἢ Πολιτεία. Και θὰ ἦταν εὐχῆς ἔργο νὰ πληθαίνουν οἱ πρωτοβουλίες αὐτὲς γιὰ νὰ ἐκδηλώνεται ἢ ἀγάπη μεταξὺ περισσοτέρων ἀνθρώπων και νὰ δημιουργοῦνται πὸ ἀνθρώπινες σχέσεις και ἐπικοινωνίες μεταξὺ τους. Μόνο ἐνδεικτικὰ νὰ ἀναφερθεῖ κανεὶς στὸ τί προσέφερε ἢ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία στὴν τελευταία δοκιμασία τῶν σεισμῶν τῆς Καλαμάτας, ἀλλὰ και νὰ ἀναλογισθεῖ τί θὰ μποροῦσε ἀκόμη νὰ προσφέρει, ἂν ὄλοι ζούσαμε περισσότερο τὴ δοκιμασία τους.

Δ ε ὑ τ ε ρ ῆ π α ρ α τ ῆ ρ ῆ σ ῆ εἶναι πὸς ἢ μέρημα και πρόνοια δὲν μπορεῖ νὰ ἀσκηθεῖ μόνο μὲ μιὰ ὑπηρεσιακὴ και δημοσιοϋπαλληλικὴ νοοτροπία και δὲν μπορεῖ νὰ ἐκπληρώσει μὲ πληρότητα τὴν ἀποστολὴ τῆς. Χρειάζεται κυρίως ὁ ἄνθρωπος, ἢ ἀνθρώπινη παρουσία, πὸ πέρα ἀπὸ τὴν ὑπαλληλικὴ ἰδιότητα, νὰ διαπνέεται ἀπὸ αἰσθήματα και νὰ ἀσκεῖ και λειτουργηματα. Ἡ καλύτερη ὀργάνωση μὲ τὸ πὸ τέλειο σύστημα και μὲ τὶς πὸ εὐνοϊκὲς οἰκονομικὲς, τεχνολογικὲς και ἐπιστημονικὲς συνθῆκες δὲν μπορεῖ νὰ φέρει οὐσιαστικὸ και ἀληθινὸ ἔργο στὸν τομέα αὐτὸ, χωρὶς τὴν παρουσία τοῦ ἀνθρώπινου παράγοντα.

Τ ρ ῖ τ ῆ π α ρ α τ ῆ ρ ῆ σ ῆ εἶναι πὸς ἢ φιλανθρωπία δὲν εἶναι ἀπλὰ μόνο μιὰ οἰκονομικὴ ἐνίσχυ-

ση ή μιὰ ύλική συμπαράσταση σ' Έναν πού πάσχει. Ή βαθύτερη έννοια τής φιλανθρωπίας είναι ή φιλία και ή αγάπη για τόν άνθρωπο. Καί αυτή ή αγάπη βέβαια εκφράζεται και φανερώνεται μέ πολλούς τρόπους.

Σήμερα, στην καταναλωτική μας κοινωνία, μέ την αφθονία τών αγαθών, όπου τὰ ύλικά αγαθά έχουν περάσει στα χέρια περισσότερων ανθρώπων, ή φιλανθρωπία έρχεται νά εκπληρώσει πιό ουσιαστικές ανάγκες τής ανθρώπινης ζωής. 'Ο λόγος του Κυρίου πώς «ούκ έπ' άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος...» είναι πολύ επίκαιρος. Μπορεί σήμερα νά μήν άσκειται ή φιλανθρωπία μέ τὰ παλιά δεδομένα, έχει όμως δυνατότητες νά κινηθεί ως συμπαράσταση στον άνθρωπο για ανάγκες πνευματικές, ψυχικές και ύπαρξιακές. Σήμερα ό συνάνθρωπός μας μπορεί νά μήν έχει άμεση ανάγκη τής οικονομικής μας ενισχύσεως —άν και αυτή δυστυχώς ύπάρχει σέ πολλές περιπτώσεις— επιζητεί όμως την ανθρώπινη μας παρουσία. Θέλει την κατανόησή μας, τó ζεστό και γνήσιο λόγο μας, την ένθάρρυνσή μας, τή συμπαράστασή μας, την αγάπη μας γενικότερα. Άκόμη άπαιτεί, ή ύπαλληλική και ύπηρεσιακή μας άπασχόληση νά ξεπεράσει τή γραφειοκρατική και ψυχρή νοοτροπία και νά λειτουργεί πιό ανθρώπινα. Ή χορήγηση και έξασφάλιση μιās συντάξεως, ή παροχή μιās πλήρους ύγειονομικής περιθάλψεως, είναι ουσιαστικές συμπαροστάσεις ιδιαίτερα σέ ανθρώπους τής τρίτης ήλικίας. 'Όταν όμως και αυτές οι παροχές προσφέρονται ψυχρά, άδιάφορα, χωρίς και την κάποια ζεστή ανθρώπινη παρουσία, δημιουργούν προβλήματα έγκαταλείψεως, μονώσεως και μελαγχολίας.

'Ο Κύριος όταν μακάριζε τους «έλεήμονας» δέν περιόριζε την έλεημοσύνη σέ μιὰ βοήθεια ύλική. Άσφαλώς, όταν ό συνάνθρωπός μας έχει ανάγκη νά τόν συμπαρασταθούμε ύλικά, ή έλεημοσύνη άσκειται προς αυτή την πρώτη και βασική ανάγκη του άλλου. 'Όταν όμως καλυφθούν αυτές οι ανάγκες, αρχίζουν και γίνονται άπαιτητικές άλλες ανάγκες του ανθρώπου, κάποτε και αυτές πολν ουσιώδεις και πιθανόν πιό βαθύτερες, πού εύκολα δέν ξεπερνούνται. Νά θυμηθεί κανείς στις εϋήμεροϋσες σήμερα κοινωνίες τί είναι ή μοναξιά, ή άλλοτριώση, τὰ ψυχολογικά προβλήματα, τὰ ψυχοφάρμακα, ή μελαγχολία και τόσα άλλα παθήματα τής σύγχρονης έποχής μας.

Ή έλεημοσύνη, πού έχει σχέση μέ τó έλεος και εκφράζει την έντολή τής αγάπης, πού είναι πάντα επίκαιρη και όλοι την επιζητούμε, μπορεί σέ κάθε έποχή νά πάρει ένα ξεχωριστό νόημα. Ή ανθρώπινη επικοινωνία και οι ανθρώπινες σχέσεις, πού στα χρόνια μας περνούν κάποια κρίση, πρέπει συνεχώς νά «άναθερμαί-

νονται». Την εκδήλωση αισθημάτων αγάπης ως μιās άλλης τροφής, καθαρά πνευματικής, την έχουμε ανάγκη όλοι μας και δυστυχώς πάει νά γίνει λίγο δυσεύρετη και πάει νά άπουσιάσει από τις ανθρώπινες σχέσεις.

Και μέσα στην αφθονία τών αγαθών, τελικά επιζητούμε τις άρμονικές και ειρηνικές ανθρώπινες σχέσεις. Αυτή ή κατάληξη μόνο μās επαναπαύει, μās ήρεμεί, και μās γαληνεύει. 'Όλες οι άλλες διευκολύνσεις τής σύγχρονης ζωής παραμένουν ψυχρά «άντικείμενα» χωρίς βαθύτερο νόημα, όταν άπουσιάζουν τὰ γνήσια ανθρώπινα αισθήματα.

'Ο γέροντας πού ζει μέσα σ' ένα έξοπλισμένο κατά πάντα γηροκομείο, ό άρρωστος πού βρίσκεται μέσα σέ μιὰ κλινική μ' όλες τις τεχνολογικές και επιστημονικές προϋποθέσεις, τó όρφανό πού έχει μέσα στο οικοτροφείο του όλες τις ύλικές εύκολίες και τὰ «παιδαγωγικά» συστήματα, όλοι αυτοί, αλλά και όλοι οι άλλοι έμεις, πού έχουμε την οικονομική μας αϋτάρχεια, την επαγγελματική μας τακτοποίηση, την κοινωνική μας προβολή και γενικότερα δέν έχουμε στους βασικούς αυτούς τομείς δξύτατα προβλήματα, όλοι μας, τó ύπογραμμίζω, έχουμε ανάγκη του έλέους και τής αγάπης τών άλλων. Χωρίς αυτή την τελευταία κάλυψη τὰ προηγούμενα στέκονται άδιάφορα και δέν μπορούν νά πληρώσουν και νά δώσουν τó βαθύτερο νόημα τής ζωής.

Νά γιατί ή φιλανθρωπία μέ την όρθή και γνήσια διάστασή της είναι και σημερινό αίτημα και ύπάρχει επείγουσα ανάγκη νά εκφράζεται. Καί φαίνεται πώς όσο στο μέλλον θά αυξάνονται οι διευκολύνσεις τής ζωής και θά περνούν τὰ καταναλωτικά αγαθά σέ περισσότερους ανθρώπους και τελικά ό επίγειος «παράδεισος» θά γίνεται πραγματικότητα, τόσο θά άναζητείται ή αγάπη και θά επιτείνεται ή ανάγκη για γνήσια επικοινωνία και ή σχέση ή ανθρώπινη θά γίνεται πιό δυσεύρετη και πιό δύσκολη. Δυστυχώς μέ τὰ τωρινά δεδομένα τὰ πράγματα δείχνουν πώς άνάμεσα στις δυο αυτές καταστάσεις έχουμε άρκετή διάσταση. Πρέπει όμως οι προσπάθειες του ανθρώπου νά μήν περιορίζονται μόνο στην αύξηση τών καταναλωτικών του αγαθών, αλλά παράλληλα νά καλλιεργείται και ή φιλάνθρωπη στάση, ως ένας μόνιμος τρόπος ζωής. Καί αυτή ή φιλάνθρωπη στάση είναι ίσως ή πιό άναγκαία για τó σημερινό άνθρωπο. Αυτήν άναζητούμε όλοι μας, άνεξάρτητα ποιά είναι ή οικονομική μας κατάσταση, ποιά ή κοινωνική μας προβολή και ποιά ή οικογενειακή μας σύνθεση και σέ ποιό φύλο άνήκουμε ή και ποιά μόρφωση έχουμε. 'Όλοι γενικά αισθανόμαστε την ανάγκη οι άλλοι νά μās αγαπούν, νά μās κατανοούν, νά

ΕΚΘΕΣΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ *

7. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ σημειώσωμεν ὅτι, ἐκτὸς ἄλλων δευτερευόντων σημείων, ὑπάρχει εἰς τὸ ΒΕΜ (παράγραφος 23 τοῦ ΑΜΤ) ἡ πρότασις περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐπισκοπῆς χρήσιμος εἰς τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας. Βεβαίως πρέπει νὰ ἀπαλειφθῇ ἢ ἐν αὐτῇ φράσις («ἐν οἰαδήποτε μορφῇ»), διότι ἡ Ἐπισκοπὴ προϋποθέτει τὸ ὑπὸ τὸν Ἐπίσκοπον διάδοχον τῶν Ἀποστόλων Ἰεραιῶν καὶ τὴν σύνδεσιν ἐν αὐτῷ τῶν θεμελιωδῶν μυστηρίων τῆς Ἱερωσύνης καὶ τῆς Θ. Εὐχαριστίας (πρβλ. Α' Κλήμεντος, XL-XLIV καὶ LIV. Ἰγνατίου, πρὸς Ἐφεσίους, 3. Πρὸς Φιλαδέλφεις, 3. Πρὸς Σμυρναίους, 8.

8. Περιέργος εἶναι ἡ εἰσαχθεῖσα ἐν τῷ Π.Σ.Ε. ἀντίληψις περὶ κατανομῆς τῶν θέσεων εἰς ὅλα τὰ σώματα εἰς ποσοστὰ περιλαμβάνοντα οὐχὶ εἰδικούς θεολόγους (κληρικούς, λαϊκούς καὶ γυναῖκας) ἀπαραιτήτους διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς προπαρασκευῆς τῆς ἐνώσεως, ἀλλὰ ἀπλῶς καὶ μόνον ὑψηλὸν ποσοστὸν ἀντιπροσώπων ἀνεξαρτήτως τῆς θεολογικῆς συγκροτήσεως καὶ ἀρμυδιότητος αὐτῶν διὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἰδρύσεως καὶ ὑπάρξεως τοῦ Π.Σ.Ε. Χαρακτηριστικὸν παράδειγμα εἶναι ἡ ζήτησις συμμετοχῆς τῶν γυναικῶν εἰς τὰ διάφορα αὐτοῦ Συμβούλια μέχρι 50%, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ ἰσότης τῶν δύο φύλων, καὶ τῶν νέων εἰς 15%. Ἡ τακτικὴ αὕτη, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὴν ἀξαναμένην κίνησιν «χειροτονίας» γυναικῶν, τυγχάνει ὅπως ἀνεπίτρεπτος καὶ ἀπαράδεκτος ἐξ ἐπόψεως Ἀγίας Γραφῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως αἰώνων διὰ τὴν Ἀνατολὴν καὶ

τὴν Δύσιν. Ἐν παρόδῳ δέον ἐνταῦθα νὰ τονισθῇ ἡ ἀναγκαιότης συγκλήσεως Πανορθοδόξου Συμποσίου πρὸς μελέτην τοῦ θέματος τῆς χειροτονίας τῶν γυναικῶν, περὶ τῶν ὁποίων συνεχῶς ὁμιλοῦν οἱ Προτεστάνται καὶ προκαλοῦν τοὺς Ὀρθοδόξους, προκειμένου νὰ ἐταμκισθῇ εἰδικὸν πρὸς τοῦτο κείμενον.

9. Εἶναι ἀπορίας ἄξιον τὸ γεγονός ὅτι τὰ μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐμμένουν εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ συμμετοχῆς τῶν γυναικῶν καὶ τῶν νέων, διὰ λόγους μεγαλυτέρας ἀντιπροσωπεύσεως καὶ ἰσότητος τῶν δύο φύλων, καθ' ἣν στιγμὴν ταῦτα ἀγνοοῦντα τοὺς στοιχειώδεις δημοκρατικούς κανόνας, ἀψήφισαν ἀλλαγὴν τοῦ σχετικοῦ περὶ ἐκλογῆς Γενικοῦ Γραμματέως ἄρθρου, τὸ ὁποῖον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ παλαιὸν περιορίζει τὴν ἐκλογὴν εἰς ἐν καὶ μόνον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον προτείνει ἡ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ὀνομασίας. Τοῦτο οὐδὲν ἕτερον σημαίνει εἰ μὴ μόνον ὅτι δὲν πρόκειται περὶ οὐσιαστικῆς ἐκλογῆς ἐκ μέρους τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἀλλὰ περὶ καθαρῶς διορισμοῦ αὐτοῦ. Ἡ ἡμετέρα ἀντιπροσωπεῖα ἀντέδρασε, χωρὶς βεβαίως ἀποτέλεσμα, εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ταύτην ἀλλαγὴν τρόπου ἐκλογῆς τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους, κυρίως ὅμως διότι περιορίζει τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν ἐλευθέρας ἐκλογῆς, ἡ ὁποία διὰ νὰ λειτουργήσῃ δημοκρατικῶς ὁμαλῶς πρέπει νὰ ὑπάρχουν δύο τοῦλάχιστον ὑποψήφιοι μετὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐπιλέξουν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ ὁποῖοι ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἔχουν καὶ τὴν εὐθύνην. Ἡ ὡς ἄνω ἀλλαγὴ ὀδηγεῖ, καθ' ἡμᾶς, εἰς ἐνδεχόμενον ἀδιέξο-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 754 τοῦ ὑπ' ἀρ. 18/1987 τεύχους.

μας συμπαρίστανται καὶ νὰ εἶναι ἀνοιχτοὶ στὴν ἐπικοινωνία μαζί μας.

* * *

Τελειώνοντας τίς σχέψεις αὐτές, μὲ ἀφορμὴ τὸν τιμώμενο ἅγιο τῆς Ἐκκλησίας, ποῦ πρωτοστάτησε στὸ ἔργο τῆς φιλανθρωπίας, ἐπιθυμῶ νὰ εὐχηθῶ: ὁ φιλάνθρωπος Κύριός μας, ποῦ ἀπὸ ἀπειρὴ συγκατάβαση προσέλαβε τὴν ἀνθρώπινή μας φύση καὶ «σάρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν» (Ἰωάν. α' 14) καὶ «ἐκένωσεν ἑαυτὸν μορφὴν δούλου λαβὼν» (Φιλ. β' 7), νὰ εἶναι μαζί μας εἰς «πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν». Ἄς ἀξιώ-

νει ὅλους μας καὶ ὅλο τὸν κόσμον νὰ ζεῖ αὐτὸ τὸ μυστήριον τῆς ὑψίστης φιλανθρωπίας Του. Μαζὶ μὲ τὸν ὑμνογράφο τῶν ἡμερῶν αὐτῶν ὅς ἐπαναλαμβάνουμε καὶ ἐμεῖς: «μὴ παρίδης οὖς ἔπλασας τῇ χειρὶ Σου» δεῖξον τὴν φιλανθρωπίαν σου, ἐλεῆμον,... καὶ σῶσον, Σωτὴρ ἡμῶν, λαὸν ἀπεγνωσμένον». Ἔτσι, ὥστε ὅταν ζοῦμε τὴν μεγάλη φιλανθρωπία τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ μποροῦμε νὰ ἀσκοῦμε καὶ ἐμεῖς τὴν φιλανθρωπία μὲ τὴ βαθύτερή της ἔννοια σ' ὅλους τοὺς ἀδελφούς μας, ἀκόμη καὶ «τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς καὶ ἀδικοῦσιν ἡμᾶς».

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΤΣΙΟΣ

δον και περιορισμόν ἀναδείξεως και ἀνανεώσεως εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Συμβουλίου.

10. Μετ' ἰδιαίτερας χαρᾶς σημειοῦμεν ἐνταῦθα τὸ γεγονός καθ' ὃ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀναφορᾶς περὶ συμπληρώσεως 1.200 ἐτῶν ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς 7ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου και τοῦ ἐπικειμένου ἑορτασμοῦ αὐτῆς γίνεται εἰδικὴ μνηεῖα ἐν τῷ περὶ «Μορφώσεως και ἀνανεώσεως» τῆς Ἐκκλησίας εἰσηγητικῶν ἐγγράφων τῆς Ἐνότητος ΙΙΙ περὶ τῆς σημασίας και βαρύτητος, τὴν ὁποῖαν ἔχουν αἱ ἱεραὶ εἰκόνες διὰ τὴν πνευματικὴν και λειτουργικὴν ζωὴν τῶν πιστῶν.

11. Ἀναγγελοῦμεν τῆς προσεχοῦς ἐβδόμης Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Π.Σ.Ε. ἡ ἀντιπροσωπεῖα τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας προέτειναν δύο τινά: ἦτοι πρῶτον τὴν ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτεραν και ἀρμόζουσαν συμμετοχὴν τῶν Ὁρθοδόξων εἰς τὴν Προπαρασκευαστικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Συνελεύσεως, δεδομένου ὅτι αὐτὴ θὰ χαράξῃ τὰ γενικὰ πλαίσια τῆς περαιτέρω δράσεως τοῦ Συμβουλίου, τὰ ὁποῖα θὰ ἔλθουν πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν και δεύτερον ὡς κύριον θέμα αὐτῆς προστάθῃ ὑφ' ἡμῶν «Ἡ μὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δύναμις μιᾶς νῆας ἀνθρώπων ὁ ὅτις».

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τονίζομεν ὅτι τὸ θέμα «μορφὴ και ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας» δὲν ἔτυχε μέχρι σήμερον σοβαρᾶς ἐκκλησιολογικῆς και ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης και ἐπεξεργασίας διότι τὴν προτεραιότητα ἔχει ἡ γενικὴ Θεολογία ὅπως τὴν ἀντιλαμβάνονται οἱ Προτεστάνται.

12. Πρὶν ἢ περατώσωμεν τὴν ἀξιολόγησιν τοῦ ἔργου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς θεωροῦμεν ὅλας ἀπαραίτητον καθήκον νὰ ὑπογραμμίσωμεν ὅτι ἐξ ἐπόψεως Ὁρθοδοξίας ἡ μεγαλύτερα ἀπόφασις, ἡ ὁποῖα ἐλήφθη ὑπὸ τῆς προούσης Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑπὸ τῆς προσεχοῦς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξέτασιν τῶν αἰτημάτων: περὶ τρόπου ὁρθότερας και δικαιότερας συμμετοχῆς τῶν Ὁρθοδόξων ἐν τῷ Π.Σ.Ε. Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ ἐλήφθη κατόπιν ἐπεμβάσεως και ἐμμονῆς τῆς ἡμετέρας ἀντιπροσωπεῖας ἐν τῇ ὀλομειεῖα τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν τῇ ὁποῖα ἐγένετο εἰδικὴ συζήτησις. Ἡ ἡμετέρα ἀντιπροσωπεῖα, ἐπικαλουμένη σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Γ' Προπαρασκευαστικῆς Πανορθοδόξου Διασκεψέως τῆς Ἁγίας και Μεγάλης Συνόδου ἐτόνισεν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαιωνίζεται ἡ μὴ ἐν τῇ προποῦση ἀναλογία ἐπικρατοῦσα κατάστασις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν συμμετοχὴν τῶν Ὁρθοδόξων ἐν τῷ Π.Σ.Ε., διὸ και προέτεινε τὴν σύγκλησιν εἰδικῆς πρὸς τοῦτο Πανορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, ἣτις ἐν τῷ πνεύματι τῆς Σόφιας θὰ μελετήσῃ τὰ ἡμέτερα Desiderata και θὰ λάβῃ σχετικὰς ἀποφάσεις, ἐν ὄψει τῆς Ζ' Γενικῆς Συνελεύσεως, διὰ νὰ μὴ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν, εἰς τὴν ὁποῖαν εὐρέθημεν ἐν Vancouver.

Πρὶν ἢ κατακλείσωμεν τὰς γενικὰς ἡμῶν παρατηρήσεις κρίνομεν ὅλας σκόπιμον ἅμα δὲ και ἐπωφελεὲς διὰ τὴν πλήρη ἐνημέρωσιν ὑμῶν νὰ ὑπογραμμίσωμεν και ἕτερά τινὰ σημεία, τὰ ὁποῖα ἔχουν κα-

θαρῶς γενικὸν χαρακτῆρα δι' ἐκάστην συνέλευσιν, εἴτε πρόκειται περὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς εἴτε περὶ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Π.Σ.Ε.

1. Δίδεται μεγάλη σημασία και δαπανᾶται πολὺς χρόνος διὰ τὰς ψηφοφορίας καθ' ἣν στιγμὴν τὰ κείμενα τὰ ὁποῖα γίνονται ἀποδεκτὰ οὐδεμίαν σημασίαν διὰ τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας ἔχουν. ἐὰν δὲν γίνονται ἀποδεκτὰ ὑπὸ τῶν τοπικῶν αὐτῶν Συνόδων.

2. Σήμερον εἰς τὰ κείμενα αὐτὰ λέγεται ἡ μισή, ἡ τὸ ἐν τρίτον ἢ ἀκόμη και τὸ ἐν τέταρτον τῆς ἀληθείας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὀδηγεῖ εἰς ἀδιέξοδον. Τὸ Consensus εἰς τὴν φάσιν αὐτὴν τοῦ Π.Σ.Ε. δὲν πρέπει νὰ ἔχη και μεγάλην σημασίαν διότι πρέπει νὰ φαίνεται ἡ διδασκαλία και τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἔστω και ἂν αὐτὴ δὲν εἶναι ἀντίθετος.

3. Ἡ συμμετοχὴ τῶν Ὁρθοδόξων δὲν εἶναι και τόσο σταθερὴ ἄλλ' οὔτε και τῶν Προτεστάντων.

4. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιπροσώπων: Ἐνορία ἢ Κοινότης ἡ ὁποῖα ἔχει ἐν minimum τῶν 100.000 πιστῶν δύναται νὰ ἐγγραφῇ ὡς πλήρες μέλος τοῦ Π.Σ.Ε.

5. Ἐὰν ὄντως τὸ Π.Σ.Ε. ὡς ἀπώτερον σκοπὸν ἔχει τὴν ἐπανάνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν τότε θὰ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἀδιαιρέτην Ἐκκλησίαν και νὰ ἐργασθῶμεν ἀόκνως διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς αὐτὴν.

Παραλείποντες ἄλλας λεπτομερείας, μὴ ἐχούσας ἄμεσον σημασίαν και βαρύτητα διὰ τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν, ἐπιθυμοῦσαν τὴν ἀρμόζουσαν προπαρασκευὴν τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑποβάλλομεν τὴν παρούσαν ἔκθεσιν, ἣν και θέτομεν ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν.

(Τέλος)

† Ὁ Μητροπολίτης Περιστερίου
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ (ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ) ΖΑΦΕΙΡΗΣ
Καθηγητῆς Πανεπιστημίου
Καθηγητῆς ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ (†)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπευθύνει θερμὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸν ἐμπλουτισμὸν τῆς διδασκαλίας τοῦ Κέντρου διὰ τῆς ἀποστολῆς παντὸς εἶδους συγγράμματος ἀναφερομένου εἰς τὴν Θεολογίαν και γενικώτερον εἰς τὸ ἀντικείμενον μελέτης πασῶν τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν.

Διεύθυνσις: Διορθόδοξον Κέντρον Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήναι.

“Ἡ ΗΓΟΥΜΕΝΗ ΤΟΥ ΑΘΩΝΑ ΚΥΡΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,, *

Ἀντιφώνησε ὁ πανος. Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰθῆρων, ἱερομ. Γ ε ρ β ἄ σ ι ο ς :

«Σεβασμιώτατε,
Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,
Ἀξιότιμε κ. Δήμαρχε,
Σεβαστοὶ Πατέρες,
Λαὸ τοῦ Θεοῦ,

Μὲ πολλὴν συγκίνησιν διερχόμεθα ἐκ τῆς πόλεώς Σας, μεταφέροντες τὴν θανατιουργὸν Εἰκόνα τοῦ «Ἀξιὸν Ἔστιν», ἓνα ἀπὸ τὰ τιμαλφέστερα κειμήλια τοῦ Γένους καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ δι' αὐτῆς τὴν εὐλογίαν τῶν ὁσίων Πατέρων, οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὴν σκέπη τῆς προστασίας τῆς ἠσκήθησαν καὶ ἤγιασαν εἰς τὸ «Περιθόλι τῆς Παναγίας».

Ἡ Θεοτόκος ἀποτελεῖ λιμένα καὶ προστασίαν τῶν ὀρθοδόξων, διαφυλάξασα κατ' ἐπανάληψιν τὸ Γένος ἐκ ποικίλων κινδύνων, καὶ ἔχει συντελέσει εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ τὸν ἀγιασμόν τῶν οἰκούντων ἐν αὐτῷ. Ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἔχει διασώσει ἀβλαβῆς ἀπὸ διαφόρων κλυδωνισμῶν τὸ σκάφος τῆς Ἀγιορειτικῆς Πολιτείας καὶ ἔχει λυτρώσει πολλοὺς μοναχοὺς ἐκ τοῦ σάλου τῶν κυμάτων τῆς ἁμαρτίας.

Σεβασμιώτατε, ὁ λαὸς τῆς ἐπαρχίας Σας, λαὸς ναυτικῶν καὶ ἀνθρώπων τοῦ μόχθου, ὢν εὐαίσθητος εἰς τὰς τοιαύτας εἰκόνας, δύναται νὰ ἀντιληφθῇ τὴν ἀνάγκη τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματος τῆς Παναγίας καὶ τὴν οωσιτικὴν δύναμιν τῶν πρεσβειῶν Αὐτῆς.

Ἐδχαριστοῦμεν ὅλους Ὑμᾶς διὰ τὴν θερμὴν καὶ λαμπρὰν αὐτὴν ὑποδοχὴν, ἣ ὁποία ἀποδεικνύει τὰ θαυθεῖά Σας θερηκευτικὰ αἰσθήματα καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Θεοτόκον, τὴν πραγματικὴν μας Μητέρα. Αὐτὴ μᾶς ἐνώνει ὅλους σήμερα ἐν ὁμοιοῖα εἰς τὴν θεόσωστον πόλιν Σας.

Ἐυχόμεθα ταπεινῶς εἰς Ὑμᾶς καὶ εἰς τὸν λαόν Σας νὰ ἀξιωθῆτε τῆς χάριτος τῆς Θεομητορικῆς εὐλογίας καὶ προστασίας, τῶν ὁποίων φορεὺς εἶναι καὶ ἡ παροῦσα εἰκὼν».

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀντιφωνήσεως, ἡ Ἱερὰ Εἰκόνα βασταζομένη ἀπὸ τοὺς πανος. Ἀντιπροσώπους Ἰθῆρων

καὶ Ρωστικοῦ, ἱερομονάχους Γερβάσιο καὶ Νικόλαο, ἐπιβιβάσθηκε σὲ πολυτελὲς ἀνοικτὸ αὐτοκίνητο, καὶ ἡ Ἱερὰ Κοινότης σὲ εἰδικὸ στρατιωτικὸ πούλμαν. Σχηματίσθηκε αὐτοκίνητο πομπή, μὲ τιμητικὴ συνοδεία μοτοσυκλετιστῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας, ἣ ὁποία προχώρησε διὰ μέσου τῶν λεωφόρων Ποσειδῶνος καὶ Συγγροῦ πρὸς τὴν Ἀθήνα. Συγκινητικὲς ἦταν οἱ ἐκδηλώσεις εὐλαβείας τῶν πιστῶν, κατὰ τὴν διαδρομὴ αὐτῆ, ἰδίως στὸ χῶρο τοῦ «Φίξ», ὅπου παρέμεινε γιὰ λίγα λεπτὰ ἡ αὐτοκίνητοπομπή. Γονατιστὸς ὁ κόσμος, μὲ λαμπάδες στὰ χέρια, ἐξέφραζε μὲ τὸν πῦρ πη-

Καθ' ὁδὸν πρὸς τὴν Ἀθήνα.

γαῖο τρόπο τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸ ἀχραντὸ Πρόσωπο τῆς Βρεφοκρατούσης Θεοτόκου, τῆς ἀκατασχυντῆς προστασίας καὶ μεσιτείας του. Ὅλα ὅμως αὐτὰ δὲν ἦταν παρὰ τὸ προανάκρουσμα τῶν ἀπεριγράπτων ἐκδηλώσεων τιμῆς ποῦ ἐπακολούθησαν.

Γύρω στὶς 5 μ.μ. ἡ πομπὴ τῶν αὐτοκινήτων ἔφθα-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 751 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 18/1987 τεύχους.

νε στο ύψος της Πύλης του Άδριανού, και ταυτόχρονα το Πυροβολείο του Λυκαβηττού χαιρέτιζε την άφιξη της Ίερᾶς Εικόνας με είκοσιένα κακονιοβολισμούς. Προηγούνταν αυτοκίνητο της Άστυνομίας και αυτοκίνητο της Άρχιεπισκοπῆς με τον παν. Πρωτοσύγκελλο - εκπρόσωπο του Μακαριωτάτου, τον παν. Πρωτεπιστάτη, τον Θεοφιλέστατο Ροδοστόλου και τον Πολιτικό Διοικητή του Άγίου Όρους, και ακολουθούσαν το άνοικτο αυτοκίνητο με την Ίερῆ Εικόνα, το αυτοκίνητο του Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιῶς, με τον Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος, τᾶ αυτοκίνητα του Υπουργοῦ Έμπορικῆς Ναυτιλίας με τον Άντιπρόεδρο τῆς Βουλῆς και τον Γεν. Γραμματέα του Υπουργείου, του Νομάρχη, τῆς Ίερᾶς Κοινότητος και ἄλλων ἐπισήμων. Στο ὕψος τῆς ὁδοῦ Ὁθωνος στάθμευσαν, ἔγινε ἡ ἀποβίβαση τῆς Ίερᾶς Εικόνας, τῆν ὁποία παρέλαβαν τέσσερις ἀρχιμανδρίτες τῆς Άρχιεπισκοπῆς, και σχηματίσθηκε πομπή μέχρι τὸ χῶρο τῆς ἐπίσημης ὑποδοχῆς, τὸ Μνημεῖο του Άγνώστου Στρατιώτου.

Έκδηλώσεις εὐλαβείας τῶν πιστῶν.

Ἡ Λεωφόρος Ἀμαλίας, ἡ Πλατεία Συντάγματος και ἡ Πλατεία του Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ εἶχαν σημαιστολισθῆ με ἑλληνικῆς και θυζαντινῆς σημαίες ἀπὸ τῆν προηγούμενη ἡδῆ μέρα.

Ἡ Ίερᾶ Εικόνα μεταφέρεται στο χῶρο τῆς ἐπίσημης ὑποδοχῆς.

Ὁ ἱερός Κλῆρος τῆς Άρχιεπισκοπῆς, με ἐπικεφαλῆς τοὺς Θεοφιλεστάτους Ἐπισκόπους Εὐρίπου κ. Βασίλειο, Ἀγγελῶν κ. Εὐθύμιο και Δωδώνης κ. Χρυσόστομο, εἶχε ρθεῖ με πομπή διὰ τῶν ὁδῶν Ἁγίας Φιλοθέης, Μητροπόλεως και Ὁθωνος στο χῶρο τῆς ὑποδοχῆς.

Λόχος τεσσάρων διμοιριῶν με πολεμικῆ σημαία και τμήμα μουσικῆς τῆς Ἀεροπορίας θρυσκόταν ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Μνημεῖο του Άγνώστου Στρατιώτου για ἀπόδοση τιμῶν.

Στο χῶρο τῆς ὑποδοχῆς κατέφθαναν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Μεσογαίας και Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθόνικος, Νέας Σμύρνης κ. Ἀγαθάγγελος, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, Ζακύνθου κ. Παντελεήμων, Κυθήρων κ. Ἰάκωβος και Θήρας, Ἀμοργοῦ και Νήσων κ. Παντελεήμων, οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Ἀνδρούσης κ. Ἀναστάσιος και Νύσσης κ. Ἐλευθέριος, ὡς εκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως ὁ Ἀντιπρόεδρος και Ἐπὺργος Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Ἰωάννης Χαλαραμπόπουλος, οἱ Ἀντιπρόεδροι τῆς Βουλῆς κ. Μιχ. Στεφανίδης και κ. Α. Ταλιαδοῦρος, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀξιωματικῆς Ἀντιπολιτεύσεως κ. Κων. Μητσotάκης, οἱ Ἐπὺργοι κ.κ. Α. Τσοχατζόπουλος, Α. Τρίτσης, Γ. Καφῆς και Σ. Γιώτας, οἱ Πρόεδροι τῆς ΔΗ.ΑΝΑ. κ. Κ. Στεφανόπουλος,

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Μήνυμα πανορθόδοξου και οἰκουμενικῆς σημασίας.

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Δημήτριος ἐν τῷ ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῶν Χριστουγέννων μηνύματι ἐξέφρασε τὴν χαρὰν Του διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δοθεῖσαν εὐλογία καὶ χάριν, ἵνα ἐπισηκεφθῇ προσφάτως «ἀς πλείστας τῶν κατὰ τόπους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ἐτι δὲ καὶ ἄλλας Ἐκκλησίας, μεθ' ὧν ἐν διαλόγῳ ἀγάπης καὶ ἀληθείας» διατελεῖ, «ὡς καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, ἐν ᾧ ἡ Ὁρθοδοξία εὐρίσκειται ἐν πολυμερεῖ διαλόγῳ».

Ἐν τῷ αὐτῷ μηνύματι ὁ σεπτὸς Προκαθήμενος τῆς Πρωτοθρόνου ἐν τῇ καθ' ὅλου Ὁρθοδοξία Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐτόνισεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὰ ἐξῆς: «Ἦδη ἀτενίζοντες ἐν ἐλπίδι πρὸς τὸ Νέον Ἔτος, μετὰ χαρᾶς ἀναφέρομεν τὴν σκέψιν ἡμῶν πρὸς τὴν ὄντως μεγάλην τοῦ ἐπὶ θύραις ἔτους ἐπέτειον, ἥτοι τῆς συμπληρώσεως χιλιετίας ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως μεταλαμπαδεύσεως τῆς χριστιανικῆς πίστεως τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τὸν λαὸν τῆς Ρωσίας καὶ ἀπὸ τοῦ Βαπτίσματος αὐτοῦ, καὶ γηθοσύνης ἀγγέλομεν παντὶ τῷ χριστιανικῷ κόσμῳ, ὅτι δεόντως καὶ ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου γενήσεται ὁ ἀνάλογος καὶ ἐμπρόσπον ἐορτασμός τοῦ γεγονότος τούτου, τῇ μετοχῇ ἐκπροσώπων πασῶν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν λοιπῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν, ἐν τῇ μεγάλῃ ἡμέρᾳ τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ ἀρχομένου σωτηρίου ἔτους, ἥτοι τῇ 28ῃ προσεχούσῃ Φεβρουαρίου».

Οἱ βυζαντινοὶ πρόγονοί μας δὲν ὑπῆρξαν σκοταδισταί.

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ ἐξαρθῇ τὸ γεγονός, ὅτι εἰς τὴν χιλιετηρίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας ἀναφέ-

ρονται καὶ τὰ μηνύματα τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Παρθενίου, ὡς καὶ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καὶ Μ. Βρετανίας κ. Μεθοδίου.

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας ὑπομιμνήσκει, ὅτι ὅπως αὕτη συνεβάλει εἰς τὴν «γέννηση τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀφρικανῶν», τοιοῦτοτρόπως «τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο... μετὰ τὸν καλὸν τοῦ ἀγῶνα, τὴν ἱεραποστολή, γέννησε τὴν Ἐκκλησία τῶν Ρώσων, πὸν ζεῖν, ἐνῶ ὁ λαὸς τῆς ἔχει μέσα στὴν ψυχὴν τοῦ τὴν παράδοση τὴν Ὁρθόδοξη, πὸν δημιουργήσῃ τὸν νέο ἀνθρώπου, γιὰ καλωσύνη καὶ εὐρήνη, ἐλευθερία καὶ δικαιοσύνη».

Ἐξ ἄλλου ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων, ἀφ' ἐνὸς ἐπισημαίνει «τὸν ἐκχριστιανισμὸν τῶν Ρώσων ἀπὸ Ἑλλήνες Ἱεραποστόλους, πὸν μαζί μετὰ τὴν πίστη διέδωσαν σιὸς λαοὺς αὐτοὺς τὸν πλοῦστο ἑλληνικὸ πολιτισμὸν, ὅπως τὸν ἀνεβίωσαν καὶ ἐβίωσαν οἱ Βυζαντινοί, καὶ ἀφ' ἐτέρου ὑπομιμνήσκει πλείστας πτυχὰς τῆς ρωσικῆς πολιτισμικῆς παραδόσεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἐκδηλὸς ἡ σφραγὶς τῶν βυζαντινῶν προτύπων, προβαίνει εὐθαρσῶς εἰς τὴν ἐξῆς καταγγελίαν: «Ὅταν ἕως σήμερον διαλαλοῦν οἱ Ρῶσοι ὅτι ἐπῆραν ἀπὸ μᾶς τὴν πίστη καὶ τὸν πολιτισμὸν, ἐννοοῦν τοὺς προγόνους μας ἐκείνους πὸν οἱ σύγχρονοι «φωτισμένοι» πατριῶτές μας μετὰ κόρου συλλήβδην ἀποκαλοῦν σκοταδιστές. Μιὰ ἰδέα, τὴν ὁποία ἀφήρουν τὰ μέσα τῆς ἑλληνικῆς ἐπικοινωνίας νὰ ριζώσει στὶς σκέψεις τῆς σημερινῆς κοινωνίας. Εἶναι μιὰ ἰδέα, πὸν καλλιεργείται μετὰ ἐπιτηδειότητα ὄχι ἀπὸ πολιτικὴ ἰδεολογία μόνον, ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ κοινωνικὴ ἀναλγησία, πὸν μᾶς ἔχει προσβάλλει σὲ μεγάλο βαθμὸ».

Πρὸς ἐπανέυρεσιν τῆς προφητικῆς παρησίας.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ ἐν τῷ ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῶν

τῆς ΕΔΗΚ κ. Γ. Ζιγδης, τῆς Χριστιανικῆς Δημοκρατίας κ. Ν. Φαρουδάκης, ἡ Βουλευτῆς κ. Ἄννα Συνοδινού, ἄλλοι Βουλευτές, ἡ ἡγεσία τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων μετὰ ἐπικεφαλῆς τὸν Ἀρχηγὸ ΓΕΕΘΑ πτέραρχο κ. Κουρή, ὁ Περιφερειάρχης Ἀττικῆς κ. Ἀθ. Τσιμπούκης, ὁ Νομάρχης Ἀθηνῶν κ. Θεόδ. Βγενόπουλος, ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Μιλτ. Ἐβερτ, οἱ Ἀντιδήμαρχοι κ.κ. Ζ. Χατζηφωτίου, Λ. Κουρῆς καὶ Ἀρτ. Ἀναπλιώτης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Θεολογικοῦ Τμήματος κ. Στ. Παπαδόπουλος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Στὶς 4.50' ἔφθασε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης

Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος ἐνδύθηκε μανδύα, ἐπιτραχήλιο καὶ ὠμόφορο. Τὸν περιστοίχισαν οἱ Θεοφιλέτατοι Βοηθοὶ Ἐπίσκοποι, τέσσερις ἀρχιμανδρίτες καὶ τέσσερις διάκονοι.

Πλήθη λαοῦ εἶχαν κατακλύσει τοὺς γύρω χώρους, ἀναμένοντας τὴν μεγάλη εὐλογία καὶ ἀφηφώντας τὸ ἐνδεχόμενον καταρρακτώδους βροχῆς, πὸν ἐπληρτε, τὶς προηγούμενες μέρες καὶ λίγες μόνο ὥρες πρὶν, τὴν πρωτεύουσα.

(Συνεχίζεται)

Ἀρχιμ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΚΙΑΡΗΣ
Πρωτοσύγκελλος Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Χριστουγέννων μηνύματι Αὐτοῦ, ἀφοῦ ἐπισημαίνει (αὐτὰ τραγικά ἀδιέξοδα τῆς σήμερον ἢ τῆς αὔριον), ὡς καὶ τὸ διττὸ εἶμαθα «προδομένοι ἀπὸ ἴσους ψευδεῖς μεσοισανισμοὺς» καὶ ἐπομένως πρόπει (ὡὰ ἀναζητήσομε καὶ πάλιν τὸν μοναδικὸ Μεσσία καὶ Αὐτρωτήν), τονίζει ἐν ἐπιλόγῳ τὰ ἑξῆς:

«Αὐτὸ τὸ μήνυμα ἄς βιώσωμε συνειδητὰ εἰς τὴν προσωπικὴ καὶ κοινωνικὴ μας ζωὴ: τὸν βαθύτατο σεβασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν συγκεκριμένον ἄνθρωπο, ποῦ εἶναι εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, κι ἄς εἶμαστε ἀσυμβίβαστοι πρὸς κάθε εἶδος ὕλική καὶ πνευματικὴ ἐξαθλίωσή του. Καὶ τότε θὰ ἐπανεύρωμε τὴν παρορησία διὰ τὰ ἐπαιθέσομε, ἀσφαλῶς, τὰς εἰρημιστικὰς πρωτοβουλίαι καὶ τὰ χαιρετίσωμε μὲ εἰλικρινῆ χαρῶν τὴν πρόσφατον ἱστορικὴν συμφωνίαν τῶν ἡγετῶν τῶν δύο Ὑπερδυνάμεων διὰ τὴν καταστροφὴν ὄλων τῶν πορηρικῶν πυραύλων μέσου καὶ μικροῦ βεληνεκοῦς· ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ἐλέγξομε μαζὶ μὲ αὐτοὺς καὶ ὄλους ἐκείνους, ποῦ καταπατοῦν τὸ στοιχειῶδες δικαίωμα τῆς ἐπιβιώσεως, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐλευθερίας κάθε ἀνθρώπου καὶ κάθε λαοῦ τῆς γῆς, σὴν Δύση καὶ σὴν Ἀνατολή, σὴς χῶρες τοῦ Τρίτου Κόσμου καί, ἐγγύτερα πρὸς ἐμᾶς, σὴν Βόρειον Ἡπειρο καὶ σὴν Κύπρον διὰ τὰ διακηρύξομε ἐπὶ πλέον, διττὸ ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη καὶ ἐχάρισεν εἰς ὄλους τὸ ἀναφαίρετο δικαίωμα ὄχι μόνον δι' αὐτὰ τὰ πολυτιμότερα ἀγαθὰ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ πλέον πολυτιμότερα, διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὸ περισσὸν ζωῆς, διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν θέωσιν...».

Ἡ ἱεραποστολὴ ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει τῆς Κεντρῶας Ἀφρικῆς.

Ἡ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα ἐπισήμανσις τῆς γεννήσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῶν Ἀφρικανῶν, ἥτις ἐπισήμανσις ἐγένετο ὑπὸ τῆς Α.Θ. Μακαριότιμος τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Παρθενίου ἐν τῷ ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῶν Χριστουγέννων μηνύματι Αὐτοῦ, εὐρίσκει θανασιαν ἐπιβεβαίωσιν καὶ ὑπὸ τοῦ καλλιτεχνικωτάτου Ἡμερολογίου τοῦ 1988, ὅπερ ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κεντρῶας Ἀφρικῆς κ. Τιμοθέου.

Ὁ θανασιος Πρόλογος τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐγγράμων φωτογραφιῶν, αἵτινες ἔχον τυπωθῆ ἐπὶ ἀρίστου χάριτος πολυτελείας, ἀποκαλύπτουν εὐγλώτως πτυχὰς τινὰς τῆς ἀληθοῦς ἐποποιίας, ἢ ὅποια ἐν μέσῳ ἀναριθμητῶν ἀντιξοοτήτων καὶ ἐλλείψεων συντελεῖται ἀδοξῶς διὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ πρωτοποριακοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Ἱ. Μητροπόλεως ἐν ταῖς δημοκρατίαις τοῦ Ζαῖρε, τοῦ Burundi καὶ τῆς Kwanda, «ποῦ καλύπτουν ἔκτασι συνολικὴ 3.738.162 τ.χιλ., δηλαδὴ... μιάμιση φορὰ τὴν ἔκτασι τῆς Ἀφρικῆς Ἑυρώπης ἢ δεκαοκτὼ φορὰς τὴν ἔκτασι τῆς Ἑλλάδος».

Διὰ τὸ πνεῦμα, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐμφορεῖται ἡ ὄλη ἱεραποστολικὴ ἐργασία ἐν τῇ ἀχανεῖ ταύτῃ ἀφρικανικῇ ἐκτάσει, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κεντρῶας Ἀφρικῆς κ. Τιμοθέος μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν γλαυρότητα περιγράφει ὡς ἑξῆς τὰς καὶ μετὰ τὴν ὀ-

δνηρὰν ἀσθένειάν του ποιμαντορικὰς πορείας του: «Οἱ ποιμαντορικὲς πορεῖες δὲν ἀνακόπτονται. Στὰ διάμεσα κενὰ τῶν ἀναρρώσεων ἐναλλάσσονται ἀεροπλάνα μὲ Land Rover καὶ Land Rover μὲ φορητὰ. Δὲν εἶσαι οὐ ποῦ πορεύεσαι, ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ποῦ συμπορεύεται. Περπατᾷς μὲ τὰ δεκανίκια, ἀλλὰ νομίζεις διττὸ πτερὰ ἔχεις καὶ πετᾷς. Τῆς πίστεως ἢ δύναμις τρανὴ καὶ ἡ συναίσθησις τῆς εὐθύνης σου περιούσι. Διανύεις καὶ διατρέχεις χιλιάδες χιλιόμετρα. Μὲ ζέση καὶ βροχή, ἡμέρα καὶ νύκτα χωρὶς διακοπὴ. Τοῦ κόπου σου ἢ ἀνταμοιβή, ὁ σεβασμὸς, ἢ ἀγάπη, ἢ τιμὴ, ποῦ σοῦ προσφέρουν ὁμογενεῖς καὶ ἰθαγενεῖς ἀδελφοί. Καὶ ἡ δικὴ τους χαρὰ δὲν μετρεῖ· Χειροτονεῖς καὶ ἐγκαθιστᾷς «κατὰ τόπους πρεσβυτέρους». Ζεῖς, μὲ τὸν πιστὸ λαὸ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους σου, ὡρες πενηκοστῆς. Θεμελιώνεις Ναοὺς. Ἐργασιάζεις Θεοσιστήρια. Μοιράζεσαι τὸν πόνο τους καὶ τὴν χαρὰ ὅσο μοιρεῖς. Παρακαλεῖς. Νοθετεῖς. Παραμυθεῖς. Ζεῖς ὅμως καὶ ὡρες πόνου ψυχῆς... Σ' ἕνα μόνον ἀποσκοπεῖς: σὴν πειθαρχία καὶ σὴν εὐταξία... «Ὅλα ὅμως αὐτὰ δὲν εἶναι ἀπλά. Πολὺς καὶ τραχὺς ὁ ἀγὼνας μας ὁ καθημερινός... Μέριμα γιὰ τὴ μόρφωσί τους. Ὑποτροφίες σὴς ἱκανοὺς καὶ ἀξιολογῶντας γιὰ σπουδὰς σὴν χώρα τους. Θεολογικὴ κατάρτισι τῶν συμπορευτέρων... Προσπάθεια μεταφράσεως τῶν λειτουργικῶν κειμένων...».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὀρθῶς προσθέτει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κεντρῶας Ἀφρικῆς κ. Τιμοθέος, διττὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας εὐλογηθήκε σὴς καιροὺς μας νᾶχη αὐτὸ τὸ προνόμιον. Νὰ εἶναι Ἐκκλησία τῆς Ἱεραποστολῆς... Οἱ ἀνυχνεῖς τῶν Ἐκκλησιῶν ποῦ ἔσθησαν καὶ μετακινήθηκαν, πιστεύομε διττὸ ἀνάδου σὴν ἀφρικανικὸν χῶρον· σὲ ἄλλους λαοὺς, σὲ ἄλλες φυλὰς, ποῦ θὰ «ἀδούσιν τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν» (Ματθ. κα' 41). Ἐπομένως διὰ τὴν Ἱεραποστολὴν πρόπει (ἢ ὄλη Ὁρθοδοξία νὰ ἐνεργοποιηθῆ. Μὰ περισσότερο ἢ Ὁρθοδοξία ἢ Ἐλλαδική».

Ἡρωῖδες τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἔθνους.

Πρωτοβουλία τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Θνατειῶν καὶ Μ. Βρεταννίας κ. Μεθοδίου τὸ ἔτος 1988 ἐχαρακτηρίσθη ὡς «ἔτος τῆς Ἀποδήμου Ἑλληνίδος». Δι' αὐτὸ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων σχετικῶν ἐκδηλώσεων, αἱ ὅποια θὰ γίνον κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ, τὸ μετὰ τῆς ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων συνδυαζόμενον καθιερωμένον συνέδριον καὶ τὸ συμπόσιον τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Θνατειῶν θὰ ἔχον κατὰ τὸ ἰσχύον ἔτος πολὺ μεγαλύτερον βεληνεκὲς καὶ τοῦτ' αὐτὸ παγκόσιμον χαρακτῆρα, ἐφ' ὅσον θὰ μετᾶσχον αὐτῶν ἐπιφανεῖς προσωπικότητες καὶ διακεκριμένοι ἐκπρόσωποι τῆς ἡγεσίας τῶν ἀδελφοτήτων καὶ σωματείων τῶν Ἀποδήμων Ἑλληνίδων οὐ μόνον τῆς Μ. Βρεταννίας, ἀλλὰ πασῶν τῶν ἡπειρῶν τῆς γῆς.

Ὅτι καὶ τῶν ἐν Λονδίῳ γενησομένων ἀπὸ 30ῆς Ἰανουαρίου μέχρι 1ης Φεβρουαρίου 1988 ἐκδηλώσεων, —περὶ τῶν ὁποίων, ἐκτὸς τοῦ ἐν τῷ παρόντι τεύχει τῆς «Ἐκκλησίας» δημοσιευόμενον σχετικὸν εὐ-

συνόπιου προγράμματος, θὰ δημοσιεύσωμεν προσεχῶς ἐκτενὲς σχετικὸν Χρονικόν—, ἀφ' ἑνὸς θὰ ἐξαρθῆ ἡ παντοειδὴς καὶ πολύπτυχος δρασίς τῶν Ἀποδήμων Ἑλληνίδων, αἵτινες ζοῦν ἐν Μ. Βρεταννίᾳ, ἐν Κύπρῳ, ἐν Ἀμερικῇ καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἡπείρους· ἀφ' ἑτέρου θὰ ἐνισχυθῆ ἡ αὐτοσυνειδησία καὶ θὰ σφουρηλατηθῆ ἡ ἐνότης τῶν Ἀδελφοτήτων Ἑλληνίδων Κυριῶν τῆς Μ. Βρεταννίας, αἵτινες δρῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Θνατειρῶν τρίτον θὰ ἐπιτευχθῆ ἴδρῳσις Ἀμφικτυονίας τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς καὶ ἐν τοῖς κόλποις τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων δρασῶν Ἀποδήμων Ἑλληνίδων καὶ τέταρτον θὰ ἐξαρθῆ ἡ προσοπικότης τοῦ εἰδικῶς τιμηθεσομένου Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Γέροντος Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου, τοῦ ὁποίου εἶναι γνωστὴ ἡ συμβολὴ εἰς τὴν λαμπρὰν κινητοποίησιν καὶ ὁργάνωσιν τῶν Ἑλληνίδων τῆς Ἀμερικῆς.

Συνελόντι εἶπεῖν, αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος προσεχεῖς ἐν Λονδίῳ ἐκδηλώσεις θὰ ὑπομνήσουν εἰς τὰς ἀνά τὴν ὑψηλίαν Ἑλληνίδας τὸ ἰδεῶδες τοῦ ἑλληνορθόδοξου γνησίου φεμισμοῦ, τῆ βοήθειά τοῦ ὁποίου αἰτῶνται, ὡς ἔχει ἐπισημανθῆ ἐπιγραμματικῶς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Θνατειρῶν κ. Μεθοδίου, δύναται νὰ ἀναδεικνύονται ἡρωίδες τῆς πίστεως, ἡρωίδες τῆς Ὀρθοδοξίας, ἡρωίδες τῆς ἀγιωσύνης, ἡρωίδες τῆς ἱεραποστολῆς, ἡρωίδες τῶν πνευματικῶν ἀγώνων, ἡρωίδες τῆς καινῆς κτίσεως, ἡρωίδες τῆς φιλανθρωπίας, ἡρωίδες τῆς οἰκογενείας, ἡρωίδες τῆς κοινωνίας, ἡρωίδες τοῦ Ἔθνους...».

Πρὸς ἀναβίωσιν μακραίωνος ἱεραποστολικῆς παραδόσεως.

Συμφώνως πρὸς ἀνακοίνωσιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τοῦτο, «συνωδὰ τῆ ἐπιτολῆ τοῦ Κυρίου “πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη” καὶ τῆ μακραίῳνι ἱεραποστολικῆ παραδόσει αὐτοῦ, συνεσιῶσατο ἐνίοις τῶν ὁρίων τῆς ἐπαρχίας καὶ ἐξαρχίας αὐτοῦ τῆς Νέας Ζηλανδίας Ὀρθόδοξον ἱεραποστολικὸν Ὀργανισμὸν μὲ ἔδραν τὴν πόλιν Σεούλ τῆς Κορέας καὶ δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῆς περιοχῆς Ἄπω Ἀνατολῆς. Ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος ἀνεγνωρίσθη καὶ ὑπὸ τῶν Κορεατικῶν Κυβερνητικῶν Ἀρχῶν. Τὸ Ἰδρυμα τοῦτο ἤρριξε νὰ παρέχῃ τὴν Ὀρθόδοξον προσφορὰν καὶ μαρτυρίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ περιοχῇ Κορέας, Ἰνδιῶν, Χόγγκ Κόνγκ, Φιλιππίνων Νήσων, Σιγκαπούρης καὶ ἀλλαχοῦ ἤδη ὑφισταμένων Ἱερῶν Σκηνομάτων καὶ τῶν συνεχῶς συνιστωμένων νέων τοιούτων.

Ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος ἔχει ὡς σκοπὸν καὶ στόχον τὴν διάδοσιν τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πνευματικῶν καὶ ὕλικῶν ἀναγκῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ τῶν ἐκασταχοῦ πιστῶν τὴν οὐσιαστικὴν νέων Ἱερῶν Ναῶν, Μονῶν καὶ εὐαγῶν Ἰδρυμάτων τὴν ἴδρῳσιν Ἑκκλησιαστικοῦ Σεμιναρίου πρὸς θεολογικὴν κατάρτιον τῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν τὴν ἔκδοσιν θεολογικῶν βιβλίων, ἐντύπων κ.λπ. καὶ τὴν χορήγησιν ὑποτροφιῶν εἰς σπουδαστὰς καὶ φοιτητὰς, ἐμπνεομένους ὑπὸ ἱεραποστολικῶν ζήλων καὶ ἐκ διαθέσεως προσφορᾶς πρὸς τὴν Ἀγίαν Ὀρθοδοξίαν καὶ μάλι-

σια πρὸς τὴν πρωτόθρονον Ἑκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τῇ αὐτῇ ἀνακοινώσει ἀναφέρεται, ὅτι ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀσμφώνως ἀπεφασίσθη ἡ σύστασις Πατριαρχικοῦ Ἰδρυματος Ὀρθοδόξου Ἱεραποστολῆς Ἄπω Ἀνατολῆς μὲ ἔδραν τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως τοῦτο ἐνισχύῃ διὰ συνδρομῶν καὶ ἄλλως τὴν ἐν Κορέᾳ καὶ Ἄπω Ἀνατολῇ λίαν εὐδοκίμως καὶ ἐπιτυχῶς διενεργουμένην ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Ὀρθόδοξον ἱεραποστολικὴν διακονίαν καὶ προσφορὰν.

Τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εὐχεται, ὅπως αἱ ἱεραποστολικαὶ αἰται προσπάθειαι, αἵτινες ἀνάγουν τὴν σκέψιν ἡμῶν εἰς τὰς ἐνδόξους βυζαντινὰς ἱεραποστολάς, στεφθοῦν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας καὶ συντονισθοῦν πρὸς παρομοίας προσπαθείας τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ Ἑκκλησιῶν.

«Ἡ Ἑκκλησία στρατευομένη στὸν “Ἐβρο».

Πληθύνονται ὁλονὲν καὶ περισσότερον αἱ ἐκ μέγρους Πατριαρχῶν, Ἀρχιεπισκόπων, Μητροπολιτῶν, Ἐπισκόπων καὶ Ἐπιστημόνων ἐκδηλώσεις ἐκφράσεως θεωρῶν συγχαρητηρίων πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμον διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἔκδοσιν λαμπροῦ Λευκόματος τῆς ὑπ' αὐτοῦ ποιμανομένης Ἱ. Μητροπόλεως ὑπὸ τὸν τίτλον: «Δώδεκα χρόνια 1974 - 1986 — Ἡ Ἑκκλησία στρατευομένη στὸν Ἐβρο» (Ἐκδόσεις «Γνωριμία»). Πρόκειται διὰ θαυμασίαν καλλιτεχνικὴν ἔκδοσιν εἰς μέγα σχῆμα, ἥτις δι' εὐστόχων εὐσυνόπιων κειμένων καὶ διὰ πλήθους φωτογραφιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πολλαὶ εἶναι ἐγχρωμοί, σκιαγραφεῖ τὴν συνεχῆ συνετήν καὶ λίαν μεθοδικὴν πολυειδῆ καὶ πολύπτυχον ποιμαντορικὴν δρασίν κατὰ τὴν πρώτην δωδεκαετίαν τῆς ἐπισκοπικῆς διακονίας τοῦ διακεκριμένου τούτου Ἱεράρχου. Αἱ λατρευτικαί, κηρυκτικαί, κατηχητικαί, φιλανθρωπικαί, διαφωτιστικαί, πνευματικαί, πολιτιστικαί καὶ ἐθνικαί πτυχαὶ τῆς δράσεως ταύτης, ὡς καὶ αἱ ἀνεγέρσεις ἰ. ναῶν, ἡ ἀνάπτυξις καὶ ὁργάνωσις Ἱερῶν μονῶν καὶ προσκνημάτων καὶ πολλαῖ ἄλλα, κατὰ τὴν ἐπιγραμματικὴν διατύπωσιν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Διοδώρου Α', «τιμῶσι μεγάλως τὸν Ποιμένα καὶ Ἐπίσκοπον» τῆς «θεοσόστου ἀκριτικῆς περιοχῆς τῆς Στρατευομένης Ἑκκλησίας τοῦ Ἐβρου» καὶ «δικαίαν ἐν Κυρίῳ καύχησιν ἀποτελοῦσι διὰ τὸν Χριστεπώνυμον λαόν».

Τὸ λεύκωμα τοῦτο, προστιθέμενον εἰς μερικάς ἄλλας πολυμῶρφους Ἐκδόσεις Πειραγμένων μερικῶν ἀκτινοβόλων Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἀνακαινιστικὴ πορεία αὐτῆς, παρὰ τὸ πλῆθος τῶν σημερινῶν ἀντιξοοτήτων, εἶναι ὁλονὲν καὶ περισσότερον ἀνιῶσα καὶ λαμπρά.

Νέος Μέγας Ἀρχων Ἱερομνήμων.

Ὡς ἔχει ἤδη ἐπισημανθῆ ὑπὸ τοῦ καθημερινοῦ καὶ περιοδικοῦ Τύπου, ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκου-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

της Τετάρτης 30 Δεκεμβρίου 1987

Δεδομένου ότι το θέμα της ρυθμίσεως της εκκλησιαστικής περιουσίας, σε συνδυασμό με τη διαφύλαξη και κατοχύρωση του αυτοδιοικήτου της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος, βρίσκεται στην τελευταία φάση, κρίνεται χρήσιμο να δοθεί στη δημοσιότητα ή από 10 Δεκεμβρίου απόφαση της διοικούσης την 'Εκκλησία 'Ιεράς Συνόδου, στην οποία κατέληξε μετά από μακρές, λεπτές και υπεύθυνες διαβουλεύσεις με την Πολιτεία. Κατά την απόφαση:

«α) Πέριξ έκαστης 'Ιεράς Μονής να παραμείνη διά περιβαλλοντικήν προστασίαν έκτασις εις άκτίνα 120 μ. από έκαστην πλευράν του κτιριακού της συγκροτήματος (υπελογίσθησαν 45 στρέμματα). 'Η έκτασις αυτή θα παραμείνη αποκλειστικώς διά περιβαλλοντικήν προστασίαν των 'Ι. Μονών και θα είναι αναπαλλοτριώτος. (Γίνεται κατ' άρχήν δεκτόν από την Πολιτείαν ότι όπου ή ιδιομορφία του κτιριακού συγκροτήματος της Μονής ως και ή ιδιομορφία του έδάφους επιβάλλουν μεγαλυτέραν άκτίνα των 120 μέτρων να καθορίζεται τουτό επί τόπου, ύστερα από αίτησιν της 'Ι. Μονής).

β) 'Εκάστη των 'Ι. Μονών δικαιούται να παρακρατήση προς αυτοκαλλιέργειαν ποσοστόν 10ο)ο επί των παραχωρουμένων έκτάσεών της, αί όποίαι δέν θα υπερβαίνουσι επί καλλιεργησίμων γαιών τά 200 στρέμματα. Την έκτασιν ταύτην δικαιούται ή Μονή, εάν δέν αυτοκαλλιεργείται υπό των Μοναχών της, να την παραχωρήση προς καλλιέργειαν μόνον εις Συνεταιρισμούς συνάπτουσα μετά τούτων συμφωνίας και προσδιορίζουσα τά παρ' αυτών άνταλλάγματα.

'Οαύτως έκαστη 'Ι. Μονή μπορεί να παρακρατήση από τάς παραχωρουμένας δασολιθαδικάς έκτάσεις

της τό 10ο)ο, τό όποίον δέν μπορεί να υπερβή μικτώσ τά 700 στρέμματα (ή Πολιτεία άντιπροτείνει να παρακρατηθούσι έως 500 στρέμματα τό πολύ).

γ) Μετόχια, Μοναστηριακοί Ναοί διατηρούσι γύρωθεν έκτασιν 4 στρεμμάτων. 'Εκκλησιαστικά κατασκευασίαι και άλλα λειτουργούσα 'Ιδρύματα δέν θιγόνται.

δ) 'Ως προς τάς τουριστικώς αξιοποιήσιμους έκτάσεις θα παραμείνη κεχωρισμένως εις την ιδιοκτησίαν της 'Εκκλησίας ποσοστόν 20ο)ο, τό όποίον θα αξιοποιηθί υπό της 'Εκκλησίας.

ε) 'Εκ των μοναστηριακών ακινήτων (Μεγάλο Καθούρι και Φασκομηλιά Βουλιαγμένης), τά όποία έχουν ένταχθί εις τό σχέδιον Πόλεως μετά τό 1952, θα κρατήση κεχωρισμένως ή 'Εκκλησία ποσοστόν 40ο)ο τό όποίον θα αξιοποιηθί υπό της 'Εκκλησίας.

στ) 'Εκτάσεις, τάς όποίας κατέχουσι αί 'Ι. Μοναί θάσει τίτλων δωρεάς ή διαθήκης παραμένουσι εις την ιδιοκτησίαν των Μονών, χωρίς να αξιοούται να υπάρχη ή όρος του αναπαλλοτριώτου.

ζ) Μοναί, αί όποίαι έχουν άγροτικήν περιουσίαν μέχρι 250 στρεμμάτων διατηρούσι εις την ιδιοκτησίαν των τό 10ο)ο, τό όποίον δέν μπορεί να είναι μικρότερον των 30 στρεμμάτων. ('Η 'Εκκλησία άντιπροτείνει 50 στρέμματα). Μοναί με έκτάσεις μέχρι 30 στρεμμάτων δέν θιγόνται.

η) Τό προς ένίσχυσιν των Μονών κονδυλίον, τό όποίον θα κατανέμεται υπό της Δ.Ι.Σ. εις τάς 'Ι. Μονάς θα όρισθί εις 1ο)ο, επί του συνολικού κονδυλίου του Τακτικού Κρατικού Προϋπολογισμού, τό όποίον διατίθεται, διά του 'Υπουργείου Παιδείας, προς κάλυψιν δαπανών διά την 'Εκκλησίαν (μισθοδοσίαν Ιερέων, άρχιερέων, Ιεροκηρύκων, έκκλ. υπαλλήλων, έκκλ. εκπαιδεύσεις κ.λπ.) και τό όποίον είναι περίπου 140 εκατομμύρια ή και περισσότερον έν σχέσει προς τό ύψος

μενικώς Πατριάρχης κ. 'Αθηναγόρας, επί παρουσία Συνδικιών 'Αρχιερέων του Οικουμενικού Πατριαρχείου και άλλων επισήμων, έν τώ Πατριαρχικώ Παρεκκλησίω άπένευε πρό των εβδομάδων τό 'Οφφίκιον του Μεγάλου 'Αρχοντος 'Ιερομνήμονος της 'Αγίας του Χριστού Μεγάλης 'Εκκλησίας εις τόν μέγαν ευεργέτην του 'Ελληνισμού έφοπλιστήν και Πρόεδρον της ναυτιλιακής 'Εταιρείας Compañia Puma Naviera S.A. κ. 'Ιάκωβον Τσουνήν.

'Η διά βυζαντινής μεγαλοπρεπείας γενομένη τιμητική αύτη διάκρισις έχει ως αίτιαν τό γεγονός ότι ό κ. 'Ιάκωβος Τσουνής, συνεχίζων την λαμπράν παράδοσιν των ευεργετών του Γένους, ου μόνον ίδρυσε τό Πνευματικόν Κέντρον Πατρών και τό διά σπανίον καλλιτεχνικών θησαυρών έξωπλισμένον Μουσείον Βυζαντινής Τέχνης έν τώ οικισμώ Παπάγον, αλλά και έχει ευεργετήσει δαυριλώς τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον Κων/πόλεως και τά Πατριαρχεία 'Αλεξανδρείας και 'Ιεροσολύμων και επί πλέον προσφέρει άνεπιμιμήτους υπηρεσίας εις την 'Ι. 'Αρχιεπισκοπήν Θουαίρων ως Πρόεδρος του 'Ιδρύματος διά τόν

'Ελληνισμόν της Μ. Βρετανίας (Foundation for Hellenism in Great Britain), όπερ, έκτός των άλλων, παρέχει ύποτροφία, συντινίζει έν συνεργασία μετά της 'Εκκλησίας την πνευματικήν και πολιτιστικήν κίνησιν των έν Μ. Βρετανία 'Αποδήμων 'Ελλήνων και φροντίζει διά την μερίμνη του Σεβ. 'Αρχιεπισκόπου Θουαίρων κ. Μεθοδίου έκδιδομένην έξαίρειον σειράν "Texts and Studies", της όποίας ό 5ος - 6ος τόμος εκυκλοφόρησε προσφάτως, δημοσιευθείς δαπάναις του κ. 'Ιακώβου Τσουνή. 'Επί πλέον ό τιμηθείς έχει διακριθί διά την δλην συμβολήν του εις την ενοποίησην των δυνάμεων των όμογενειακών σωματείων, διά τάς προσφωνήσεις του έν τούσις κληρολαϊκόις συνεδρίοις και διά τά πλήρη παλμού μηνύματά του, άτινα αναφέρονται εις την ειρήνην του κόσμου και εις την εθνικήν διοψυχίαν. "Ας προστεθί ότι ό διακεκριμένος νέος Μέγας 'Αρχων 'Ιερομνήμων της 'Αγίας του Χριστού Μεγάλης 'Εκκλησίας είναι εις των κυρίων Κηδεμόνων - Patrons του ανωτέρω μνημονοθέντος Συνεδρίου, ως και του Συμποσίου των 'Αδελφοτήτων 'Ελληνίδων Κυριών της Μ. Βρετανίας.

του διατιθεμένου κατ' έτος ως άνω ειδικού κονδυλίου εκ του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους.

θ) Πηγαί, εκ των οποίων υδρεύονται αί Μοναί και αί όποιαί εύρίσκονται έντός των παραχωρουμένων εκτάσεων θά έξακολουθούν εις τό διηκεκές νά υδροδοτούν τας 'Ι. Μονάς.

ι) 'Επί των εις τό μονογεγραμμένον «Προσχέδιον βασικών σημείων Συμφωνίας» υπό στοιχεία Β1 (Ο.Δ. Ε.Π.), Β2 (ή διατήρησις, διαχειρίσις και διοίκησις τής άστικής μοναστηριακής περιουσίας 'Ι. Μονών και Ο.Δ.Ε.Π. παραμένουν εις τήν 'Εκκλησίαν κατά τά άποφασισθέντα υπό τής Ι.Σ.Ι.), Γ ('Ανταλλάγματα) και Δ δέν έπέρχεται ουδεμία μεταβολή και έξακολουθούν νά ισχύουν ως διαλαμβάνονται εις τό μονογεγραμμένον «Προσχέδιον βασικών σημείων Συμφωνίας 'Εκκλησίας και Πολιτείας επί του 'Εκκλησιαστικού Ζητήματος».

'Εξ άλλου, από τήν Πολιτεία έγινε κατ' άρχήν δεκτό ότι ή όριοθέτηση των παρακρατουμένων από τις 'Ι. Μονές καλλιεργησίμων, χορτολιβαδικών, δασικών και για τήν περιβαλλοντική τους προστασία εκτάσεων, θά γίνεται για κάθε 'Ι. Μονή και μετά γνώμη της, από τις άρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες. 'Η σχετική πράξη είναι διοικητική και υπόκειται στα κατά Νόμον ένδικα μέσα και θρηθήματα.

Τέλος διευκρινίζεται ότι ή 'Εκκλησία διατηρεί όλόκληρη τήν άστική της περιουσία κατ' άπόλυτη κυριότητα και θά έχει τή διοίκηση και διαχείρισή της».

('Από τό Γραφείο Τύπου τής 'Ι. Συνόδου)

'Ιερά 'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

'Ο Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος κ.κ. Σ ε ρ α φ ε ί μ, κατά τό διαρρεύσαν δίμηνο:

—'Υ π ο δ έ χ θ η κ ε ως Πρόεδρος τής 'Ιεράς Συνόδου μαζί με Σεβ. 'Ιεράρχας και άλλους έπιτελείς Κληρικούς τήν Α.Θ.Π. τόν Οικοθμεικό Πατριάρχη κ.κ. Δημήτριο, εκ μέρους τής 'Εκκλησίας τής 'Ελλάδος, στον άνατολικό άερολιμένα του 'Ελληνικού. Στη συνέχεια, τόν συνόδευσε κατά τήν πορεία μέχρι τόν Μητροπολιτικό Ναό 'Αθηνών, όπου και τόν προσφώνησε κατά τήν έπίσημη Δοξολογία (13/11). Τήν έπομένη, 14/11, τόν υποδέχθηκε σε έκτακτη πανηγυρική συνεδρία τής 'Ιεράς Συνόδου, ένω τό άπόγευμα τής ίδιας ήμέρας παρέστη στον 'Εσπερινό στον 'Ι. Ν. 'Αγίου Παντελεήμονος 'Αχαρνών, όπου χοροστάτησε ό Παναγιώτατος. Τήν Κυριακή 15/11 συλλειτουργήσε με τόν Παναγιώτατο κατά τό Πατριαρχικό και Συνοδικό Συλλείτουργο, μετά τό πέρας του όποιου άντηλάγησαν έπίσημες προσφωνήσεις εκ μέρους του Μακαριωτάτου και του Παναγιωτάτου. Τήν Δευτέρα 16/11 υποδέχθηκε τόν Παναγιώτατο στο Μέγαρο τής 'Ι. 'Αρχιεπισκοπής. Καθ' όλο τό διάστημα τής παραμονής του Παναγιωτάτου τόν συνόδευσε τιμητικά στις δεξιώσεις και τις τελετές που διοργανώθηκαν προς τιμήν του. Τέλος, προέπεμψε τόν Παναγιώτατο και τήν Συνοδεία του κατά τήν άναχώρησή τους για τή Βαρσοβία (18/11).

—Π ρ ο έ σ τ η στην τελετή ύποδοχής τής Ι. Εικόνας του «'Αξιόν 'Εστι» στο Μνημείο του 'Αγνωστου Στρατιώτη, παρουσία Σεβασμιωτάτων και Θεοφιλεστάτων 'Ιεραρχών, του Ι. Κλήρου, του 'Αντιπροέδρου τής Κυβερνήσεως, του 'Αρχηγού τής 'Αξιωματικής 'Αντιπολιτεύσεως, 'Υπουργών, 'Αρχηγών Κομμάτων, των Πολιτικών, Στρατιωτικών και Δικαστικών 'Αρχών και πλήθους εύσεβοϋς λαού (4/11). 'Υποδέχθηκε, στη συνέχεια, έπίσημα τήν Ι. Εικόνα στον κατάμεστο Μητροπολιτικό Ναό και προέστη τής Δοξολογίας κατά τήν όποία προσφώνησε τήν 'Ι. Κοινότητα, παρουσία του Προέδρου τής Δημοκρατίας, του Πρωθυπουργού, του

Προέδρου τής Βουλής, του 'Αρχηγού τής 'Αξιωματικής 'Αντιπολιτεύσεως και των λοιπών 'Αρχών. Τήν έπομένη 5/11 τό πρωί δέχθηκε σε έπίσκεψη στο Μέγαρο τής 'Αρχιεπισκοπής τήν Ι. Κοινότητα, ένω τό μεσημέρι τής 19/11 προσφώνησε τήν Ι. Κοινότητα κατά τήν άποχαριετιστήρια δεξίωση που παρέθεσε ή 'Ι. 'Αρχιεπισκοπή προς τιμήν τους' κατ' αϋτήν, προσέφερε τόν χρυσό σταυρό του 'Αγίου Διονυσίου ως άφιέραμα για τήν Ι. Εικόνα, άσημένιο άγιο Ποτήριο για τόν Ι. Ναό του Πρωτάτου και έπιστήθιο Σταυρό στον Πρωτεπιστάτη, ό όποιος προσέφερε στον Μακαριωτάτο άνάγλυφο σύγχρονο άντίγραφο τής Ι. Εικόνας.

—Σ υ ν α ν τ ή θ η κ ε με τόν Πρωθυπουργό κ. 'Ανδρέα Παπανδρέου στο Καστρι και συζήτησαν τό έπίμαχο πρόβλημα τής εκκλησιαστικής περιουσίας στο τέλος τής συναντήσεως μονογραφήθηκε εκ μέρους του Μακαριωτάτου και του Πρωθυπουργού προσχέδιο συμφωνίας (3/11).

—Π ρ ο ή δ ρ ε υ σ ε στην έκτακτη συνεδρία τής 'Ιεραρχίας τής 'Εκκλησίας τής 'Ελλάδος (10/11) και στις συνεδριάσεις τής Διαρκούς 'Ιεράς Συνόδου του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου, και του Δ.Σ. του Τ.Α. Κ.Ε. (7/12).

—Δ έ χ θ η κ ε σε έπίσκεψη συνεργασίας τόν Γενικό Γραμματέα Θρησκευμάτων κ. Χαρ. Παπαστάθη (5/11).

—Τ έ λ ε σ ε τή θ. Λειτουργία στο Μητροπολιτικό Ι. Ναό, κατά τήν ήμέρα τής έορτής του (4/12) και χειροτόνησε σε πρεσβύτερο τόν διάκονο π. Γεώργιο Εύθυμιο, Λέκτορα τής Θεολογικής Σχολής. Στη συνέχεια, δέχθηκε στο Μέγαρο τής 'Αρχιεπισκοπής τις εύχές πολλών Σεβ. 'Αρχιερέων, των Θεοφ. Βοηθών, του Ι. Κλήρου τής 'Αρχιεπισκοπής, του 'Αντιπροέδρου τής Βουλής κ. 'Αθ. Ταλιαδούρου και πολλών πιστών. Στις 12/12 μετέθη στα Καλαθρούτα, όπου τήν έπομένη (13/12) τέλεσε τή θ. Λειτουργία μαζί με τόν Σεβ. Μητροπολίτη Καλαθρύτων και Αιγιαλείας κ. 'Αμβρόσιο, χοροστάτησε στη Δοξολογία για τήν έπέτειο τής σφαγής των Καλαθρυτινών από τους Ναζί, στη συνέχεια Τρίσχο στούς τάφους των σφαγιασθέντων, παρουσία του Πρωθυπουργού, του 'Αρχηγού τής 'Αξιωματικής 'Αντιπολιτεύσεως και των λοιπών 'Αρχών, ένω τό μεσημέρι παρεκάθησε σε έπίσημο γεύμα που παρέθεσε ό Δήμαρχος Καλαθρύτων.

—Π α ρ έ σ τ η σε τελετή που διοργάνωσε ή 'Ενορία 'Αγίου Θεράποντος Ζωγράφου, κατά τήν όποία έπέδωσε τριάντα βιβλιάρια των 20.000 δρχ. σε ισάριθμα κορίτσια πολυτέκνων οικογενειών τής περιοχής, παρουσία του αιδ. Γενικού 'Αρχιερατικού 'Επιτρόπου π. Κωνσταντίνου 'Ανδρουλάκη, τής Δημάρχου Ζωγράφου κ. Σακελλαρίδου και άλλων προσκεκλημένων.

'Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος

«'Ο ρόλος τής 'Εκκλησίας μας στην 'Εθνική 'Αντίσταση έξακολουθεί νά παραμένει στην άγνοια, ένω οι έπίσημες κρατικές εκδηλώσεις περιορίζονται στην ύπογραμμίση τής σημασίας των ένόπλων μόνον άνταρτικών ομάδων 'Αντίστασης. 'Η παράλειψη αϋτή —σκόπιμη ή όχι— είναι ιστορικά άνεπίτρεπτη και συνιστά παραχάραξη τής ιστορικής αλήθειας, μία και ή 'Εκκλησία δέν άπουσίασε από κανένα έθνικό άγώνα, αλλά έμεινε κοντά στα δεινοπαθόντα κάθε φορά παιδιά της, στεριώνοντας μέσα τους τήν έλπίδα για τήλευτεριά και μεριμνώντας για τήν πνευματική και θιολογική τους έπιβίωση. Τό ίδιο συνέβη και κατά τά μαύρα χρόνια τής Κατοχής όπου ή 'Εκκλησία έπραγματοποίησε μία τιτάνια έξοποιία στα μετόπισθεν κυρίως υπό τήν αϊγίδα των 'Ιεραρχών και των άλλων κληρικών της, που ένέπνευσαν σε χιλιάδες στελέχη τής 'Εκ-

κλησίας τὸ χρέος γιὰ τὴ συμπαρατάση στοὺς πεινῶνες, στοὺς ὀμίλους, στὶς ἀπορφανισθεῖσες οἰκογένειες τῶν ἐκτελεσθέντων καὶ γενικὰ στὸν πάσχοντα λαό μας».

Αὐτὰ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐτόνισε σὲ ὀμιλία του ποὺ ἔγινε στὸν Μητροπολιτικὸ ναὸ Βόλου στὶς 22.11.1987 ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Χριστόδουλος, κατὰ τὴ διάρκεια Μνημοσύνου ποὺ ὀργάνωσε ἡ Ἱ. Μητρόπολις σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ἐνωση Χριστιανῶν Ἐπιστημόνων, γιὰ τὸν Σωκράτη Διανέλλο, πρῶτο μαέστρο τῆς «Βολιώτικης Χορωδίας» καὶ διευθυντὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τῆς τμήματος ποὺ ἔψαλλε στὸν ναὸ αὐτό, ἀπὸ ὅπου καὶ συνελήφθη τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ 1944 καὶ ἐξετελέσθη ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς.

Τιμητικὰ ἔψαλε κατὰ τὴ Θ. Λειτουργία ἡ Βολιώτικη Χορωδία ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ μαέστρου τῆς καθηγ. Βλάση Μαστρογιάννη, στὸ τέλος δὲ ἀπέδωσε δύο θρησκευτικοὺς ὕμνους εἰς μνήμην τοῦ τιμωμένου πρῶτου μαέστρου τῆς. Στὴ συνέχεια ἀπεκαλύφθη ἐντοχισμένη στὸν ἐξωτερικὸ τοῖχο τοῦ ναοῦ ἀναμνηστικὴ πλάκα καὶ κατετέθησαν στέφανοι. Μεγάλο πλήθος λαοῦ συμμετέσχε στὴν ἐκδήλωση.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Θυατείρων καὶ Μ. Βρεταννίας

Ἀπὸ 29ης Ἰανουαρίου μέχρι καὶ τῆς 1ης Φεβρουαρίου ἡ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρεταννίας ὀργανώνει Συνέδριον τῶν Ἀδελφοτήτων τῶν Ἑλληνίδων Κυριῶν τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ μέγα Παγκοινωνικὸν Συμπόσιον ἀναφερόμενον εἰς τὸ θέμα: «1988 — Ἔτος τῆς Ἀποδήμου Ἑλληνίδος». Εἰς τὸ Συμπόσιον κύριος ὀμιλητὴς καὶ τιμῶμενον πρόσωπον θὰ εἶναι ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Γέρων Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος, τοῦ ὁποίου εἶναι γνωστὴ ἡ συμβολὴ εἰς τὴν λαμπρὰν κληρονομήσιν καὶ ὀργανώσιν τῶν Ἑλληνίδων τῆς Ἀμερικῆς. Τοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ Συμποσίου θὰ μεταόχουν προσωπικότητες ἐξ ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου καὶ ἡγετικὰ στελέχη τῶν Ἀδελφοτήτων καὶ Σωματείων τῶν Ἀποδήμων Ἑλληνίδων τῆς Μ. Βρεταννίας καὶ πασῶν τῶν Ἠπείρων τῆς γῆς. Εἰς τὸν Ἱ. Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας καὶ τῶν ἄλλων Ἱ. Ναῶν τῆς περιοχῆς τοῦ Λονδίνου θὰ τελεσθοῦν Ἐσπερινοὶ καὶ πανηγυρικαὶ Θεῖαι Λειτουργίαι, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Γέροντος κ. Ἰακώβου συμπαραστατομένου ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καὶ Μ. Βρεταννίας κ. Μεθοδίου, ὑπὸ Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων τῶν Πατριαρχείων Μόσχας καὶ Σερβίας καὶ ὑπὸ τῶν Θεοφ. Ἐπισκόπων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων. Κατὰ τοὺς Ἐσπερινοὺς καὶ τὰς Θ. Λειτουργίας θὰ ὀμιλήσουν εἰδικῶς ὁ Καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀμερικῇ STOCKTON COLLEGE Πρωτοπρεσβύτερος κ. Δημήτριος Κωνσταντέλλος, ὁ χρηματίας Καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς ADDIS ABABA (Αἰθιοπία) Δρ Παναγιώτης Φούγιας καὶ ὁ Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Διευθυντὴς τῶν Περιοδικῶν «Ἐκκλησία» καὶ «Θεολογία» κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου.

Εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Ἀδελφοτήτων Ἑλληνίδων Κυριῶν Μεγάλης Βρεταννίας, τὸ ὁποῖον θὰ γίνῃ εἰς τὸ ASSEMBLY HALL τῆς GENERAL SYNOD τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας (WESTMINSTER), θὰ γίνουσι χαιρετισμοὶ ἐκ μέρους τῶν Ἐπισήμων καὶ πολλὰ εἰδικὰ περὶ τῶν Ἀποδήμων Ἑλληνίδων ὀμιλία ἐκ μέρους διακεκριμένων Ἑλληνίδων, αἵτινες ζοῦν εἰς πάσας τὰς Ἠπείρους. Μετὰ τὴν διατύπωσιν τῶν Συμπερασμάτων καὶ τὴν λήψιν ἀποφάσεων θὰ γίνῃ ἐκλογή Συμβουλίου Ὁμοσπονδίας Ἀδελφοτήτων Ἑλληνίδων Κυριῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων καὶ συνεδρίασις ἀντιπροσώ-

πων διὰ τὴν ἴδρυσιν Ἀμφικτυονίας Ἀποδήμων Ἑλληνίδων καὶ ἐκλογή Κεντρικοῦ Συμβουλίου.

Εἰς τὸ μέγα Παγκοινωνικὸν Συμπόσιον, τὸ ὁποῖον θὰ γίνῃ εἰς τὸ ἐν Λονδίῳ GROSVENOR HOUSE, θὰ τιμηθῇ ἰδιαίτερος ὁ κύριος ὀμιλητὴς Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Γέρων Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβος καὶ θὰ γίνουσι χαιρετισμοὶ ἐκ μέρους τῶν ἐπισήμων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐκδηλώσεων προβλέπονται ἐπίσημοι δεξιώσεις ἐν τῇ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῇ Θυατείρων, ἐν μεγάλοις ξενοδοχείοις, εἰς ἑλληνικὰς κοινότητας καὶ ἐν τῷ THYATIRA CENTRE, ἐνθα θὰ ἀνακοινωθοῦν τὰ παρίστωμα ἐκ τοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ Παγκοινωνικοῦ Συμποσίου καὶ θὰ ἀναγγελθοῦν προοπτικὰ καὶ προγράμματα νέων δραστηριοτήτων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων πρὸς προβολὴν τοῦ Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ.

Μεταξὺ τῶν Κηδεμόνων καὶ PATRONS τοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ Συμποσίου πρέπει νὰ μνημονεθοῦν οἱ TRUSTEES τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Κέντρου «Ἅγιος Νικόλαος», οἱ κ.κ. Τώνης καὶ Ἀλέξανδρος Β. Γεωργιάδης, ὁ κ. Γεώργιος Α. Τσάτσος (εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου Τσάτσου), ὁ ἐντιμολογιώτατος Μέγας Ἄρχων Ἱερομνήμων τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ΚΠόλεως καὶ Πρόεδρος τοῦ FOUNDATION FOR HELLENISM IN GREAT BRITAIN κ. Ἰακώβος Τσοῦνης, ὁ κ. Λουκάς Χατζηαντωνίου, Ἄνωνυμοι (ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Λονδίνου), τὸ Ἴδρυμα Αἰγαίου καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.

Ἱερά Μητρόπολις Αὐστρίας

Ἐξ αρχία Ἰταλίας

Τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Δημήτριον καὶ τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν ἐκπροσώπησε ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Κρατείας κ. Γεννάδιος, εἰς τὸ συνελθὸν ἐν ΒΑΡΙ Διεθνὲς Συνέδριον ἐπὶ τῇ 1200ῃ ἐπετειῶ ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς 7ης Οἰκουμενικῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου. Ὁ Ἐπίσκοπος Κρατείας μετέφερε πρὸς τοὺς συνέδρους τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ ἔκαμε τὴν ἐπίσημον ἐναρκτήριον ὀμιλίαν.

—Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐκπροσώπησε ὁ Ἐπίσκοπος Κρατείας κ. Γεννάδιος εἰς τὰς ἐν SANZENOTRENTO ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 1600ῆς ἐπετειῶ ἀπὸ τοῦ μαρτυρίου τῶν τριῶν Καππαδοκῶν Μαρτύρων, Σισινίου, Ἀλεξάνδρου καὶ Μαρτυρίου, πρωτοευαγγελιστῶν τῆς Τριδεντίνης χώρας.

—Εἰς τὴν πόλιν CASTELGANDOLFO ἔλαθε χώραν Θεολογικὴ Συνάντησις μεταξὺ Ἐπισκόπων τῆς Ὁρθοδόξου, ΡΚαθολικῆς, Ἀγγλικανικῆς, Λουθηρανῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄλλων χριστιανικῶν ὀμολογιῶν μὲ θέμα: «Ὁ οὐσιαστικὸς ρόλος τῆς Παναγίας εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπινου γένους». Εἰς τὴν συνάντησιν αὐτὴν ἔλαθε μέρος ὁ Ἐπίσκοπος Κρατείας κ. Γεννάδιος ὁ ὁποῖος ὀμίλησε μὲ θέμα «Μαρία, Μήτηρ Θεοῦ (Θεοτόκος)».

—Εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου Ἀσσιζῆς συνεκλήθη τὸ βον Διεθνὲς καὶ Διομολογιακὸ Συνέδριον Μοναστικῶν Ἀδελφοτήτων μὲ θέμα: «Αἱ Ἐσπερινοὶ Κοινότητες — μαρτυρία δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης». Κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐναρκτινὴν τῶν ἐργασιῶν μετέφερε πρὸς τοὺς συνέδρους τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὰς Πατρικὰς Εὐχὰς καὶ Εὐλογίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Μητροπῆς Ἐκκλησίας Παν. Ἀρχιμ. κ. Βασίλειος Δρόσος. Εἰς τὸ RIANO ἐξ ἄλλου τῆς Ρώμης διοργανώθη Θεολογικὸν Συμπόσιον μὲ θέμα: «Ἡ ἔννοια τῆς Ἐκκλησίας», εἰς τὸ ὁποῖο συμμετείχαν Ἱερεῖς καὶ λαϊκοὶ τῆς ΡΚαθολικῆς, Ὁρθοδόξου καὶ Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καθὼς ἐπίσης

Λουθηρανοὶ καὶ Βαλδέζοι. Τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐκπροσώπησε ὁ Ἀρχιμ. κ. Βασίλειος Δρόσος ὁ ὁποῖος ὠμίλησε διὰ τὴν «Ἐννοια τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοξιν».

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ὁ Μακαριώτατος Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Παρθένιος ὁ Γ' συνεχίζει τὴν ἀδιάκοπον ποιμαντικὴν Αὐτοῦ ἐργασίαν ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅσον εἰς τὴν διοίκησιν καὶ ἡγεσίαν αὐτοῦ, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἐκκλησιαστικούς τομείς οὕτως, ὥστε νὰ εἶναι πλέον ἐνήμερος πάντων, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ἡμῶν.

Τὸ ἀρξάμενον παρὰ τῆς Α.Θ. Μακαριότητος ποιμαντικὸν ἔργον συνεχίζεται ἐντατικώτατα καὶ ὡς Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος Αὐτοῦ ὑποχρεοῦμαι νὰ μνημονεύσω τὰ χρονικὰ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἵνα, οὐ μόνον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἀλλὰ καὶ ὅπου δὴποτε ἀλλαγῶν νὰ καθίστανται γνωστὰ ταῦτα.

1. Κατ' ἀρχὴν ἀναφέρω τὸν ἐπισυμβάντα ἀδόκητον θάνατον τοῦ Μητροπολίτου Λεοντοπόλεως Ἰωακείμ τὴν 4 Αὐγούστου λήξαντος ἔτους. Εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς κηδείας γενομένην εἰς Κάιρον προέστη ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης κ.κ. Παρθένιος μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν Πηλουσίου Βαρνάβα καὶ Ταμιάθεως Τίτου καὶ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου. Τὸν ἐπικήδειον λόγον εἰς τὸν κοιμηθέντα Ἱεράρχην ἐξεφώνησεν ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης κ.κ. Παρθένιος.

2. Ἐπὶ τῇ μεταβίβσει τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κ. Παναγιώτου Βλασσόπουλου ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης κ.κ. Παρθένιος ἐν τῇ αἰθούσῃ τελετῶν τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως ἐξέφρασε τὰς ἐνθέριμους Αὐτοῦ εὐχαριστίας πρὸς τὸν ἀποχωροῦντα διὰ τὰς προσερχθείσας παρ' αὐτοῦ ὑπηρεσίας καὶ ἀπένειμε τὸν Σταυρὸν τοῦ Ἁγίου Μάρκου Α' Τάξεως, ὡς εὐλογίαν τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπηρετήσεως αὐτοῦ.

3. Τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας δέχεται πολλοὺς θεοσεβεῖς ἐπισκόπους ἐξ Ἑλλάδος, εἴτε πραγματοποιώντας ταξίδια εἰς Αἴγυπτον, εἴτε μεταβαίνοντας εἰς τὸ Ὄρος Σινᾶ ἢ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις αὐτὰς οὐ μόνον οἱ κυκλοῦντες τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας Πατέρες προθυμοποιοῦνται νὰ ἐξυπηρετήσουν τοὺς προσκυνητάς, ἀλλὰ καὶ ὁ Μακαριώτατος λίαν φιλοφρόνως καὶ εὐχαρίστως ἐπικοινωνεῖ μετ' αὐτῶν καὶ ἐμψυχώνει τούτους διὰ τῶν πατρικῶν παραινέσεων καὶ ὑποθηκῶν Αὐτοῦ. Τὸ ὅτι ἐξ Ἑλλάδος ἐπισκέπτονται τὴν Αἴγυπτον καὶ ἐπικοινωνοῦν μετὰ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας εἶναι λίαν ἀξιόλογον γεγονός, διότι οἱ Ὁρθόδοξοι καὶ πατριῶται Ἑλληνες διατηροῦν ἀκραιβῆ τὴν πίστιν των εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Εἰρήσθω δ' ὅτι μετὰ τῶν ἐπισκεφθέντων τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας ἦσαν οἱ Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος, ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιος, ὁ Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας κ. Φιλόθεος καὶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Δωδώνης κ. Χρυσόστομος.

4. Τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ.κ. Παρθένιον ἐπισκέφθησαν προσφάτως ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, Ἀρχιεπίσκοπος Κανταβρυγίας κ. Ροβέρτος Ράνσυ, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Οὐ-

βάλας καὶ Πριμᾶτος τῆς Σουηδικῆς Ἐκκλησίας κ. Βερτίλ Ἐρκοτρέλ, ὡς καὶ ὁ Πιέρ Ντυπρέ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις ἐπὶ διαφόρων διεκκλησιαστικῶν θεμάτων, ἰδίᾳ τῶν ἀναφερομένων εἰς Χριστιανούς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

5. Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ.κ. Παρθένιος ἀναχωρήσας ἐξ Αἴγυπτου διὰ τὴν Ἑλλάδα συνητήθη ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν πρόσφατον ἐπίσκεψιν Αὐτοῦ μετὰ τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Διοδώρου καὶ τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Σεραφείμ, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πεντέλης. Κατὰ τὴν συνάντησιν τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἀντηλλάγησαν γνώμαι καὶ σκέψεις περὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ θέματα.

6. Συμμετοχὴ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας εἰς διεκκλησιαστικὰ συνέδρια καὶ ἐκδηλώσεις: Εἰς τὴν νῆσον Κάλυμνον συμμετέσχε διὰ τοῦ Μητροπολίτου Ἀξώμης κ. Πέτρου εἰς ἑορτὰς ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ Διδασκάλου τοῦ Εὐαγγελίου Μιχαὴλ Γαλανοῦ. Εἰς τὴν Μόσχαν εἰς συνέδρια θεολογίας ἐπὶ ταῖς ἐπικειμέναις ἑορταῖς τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ρωσικοῦ Πατριαρχείου διὰ τοῦ Ἀρχιμ. Θεοδώρου Χορευτάκη, Ἐξάρχου ἐν Ὁδησσῷ καὶ Ἀνδρέου Κληρίδη. Εἰς τὰς ἑορτὰς ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν Μπάρι τῆς Ἰταλίας διὰ τοῦ Κωνσταντίνου Πατέλου. Ἐν Κρήτῃ καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἀκαδημίᾳ εἰς τὸν λαθόντα χώραν διάλογον μετὰ τῶν Λουθηρανῶν διὰ τοῦ Μητροπολίτου Μέμφιδος κ. Διονυσίου. Εἰς τὸν διάλογον μετὰ τῶν ρωμαιοκαθολικῶν ἐν τῇ Ὀλομελείᾳ διὰ τοῦ ἰδίου Μητροπολίτου. Εἰς συνέδριον τῶν ἀφρικανῶν τῆς Αἴγυπτου διὰ τοῦ Μητροπολίτου Ἑρμουπόλεως κ. Παύλου. Εἰς συνάντησιν τῶν θεολογικῶν σχολῶν ἐν Αἴγυπτῳ διὰ τοῦ ἰδίου Μητροπολίτου.

Ὡσαύτως ἀπεφασίσθη νὰ ἀντιπροσωπευθῇ τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας ἐν Καθάλα εἰς διάλογον μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν διὰ τοῦ Μητροπολίτου Ἀξώμης κ. Πέτρου. Εἰς τὸ Ἀμμάν τῆς Ἰορδανίας διὰ τὸν διάλογον μετὰ τοῦ Ἰσλάμ διὰ τοῦ Μητροπολίτου Ἑρμουπόλεως κ. Παύλου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Πατέλου.

Ταῦτα πάντα ἀντανακλοῦν εἰς τὸ εὐρὺ πνεῦμα τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Παρθενίου τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς ἐπικράτησιν τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας, δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ.

7. Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ.κ. Παρθένιος συνεχίζει τὴν ἀδιάκοπον ποιμαντικὴν ἐργασίαν, πραγματοποιῶν ἱερατικὰς συνάξεις κατὰ περιφέρειάς, ὅσον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὅσον καὶ ἐν Καίρῳ οὕτως, ὥστε διαρκῶς νὰ ἔρχεται εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου, οἱ ὅποιοι συναισθάνονται ὀλοφύχως τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν, ἥτις, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου, ἔχει χαρακτῆρα ἱεραποστολικόν.

8. Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ.κ. Ἰγνάτιος ἐπισκέφθη τὴν Αἴγυπτον καὶ ὁμοῦ μετὰ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Παρθενίου, καθὼς καὶ μετὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας Σενούντα καὶ Κερέκ τῆς Ἀρμενικῆς τῆς Κιλικίας, συνητήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Νιτρίας, Οὐάντι Νατροῦν, εἰς τὴν Μονὴν τοῦ ἀσκητοῦ, Ἁγίου Σισῶη, ὅπου μετέσχον εἰς Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ μετ' ἄλλων ἐκπρωσώπων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καθὼς καὶ τῆς ἀρχαίας Ἀνατολικῆς (Χαλκηδονίων καὶ μὴ Χαλκηδονίων) καὶ Προτεσταντικῆς Ἐκκλησίας οὕτως ὥστε νὰ συσχεφθῶν ἐπὶ διαφόρων θεολογικῶν θεμάτων.

9. Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ.κ. Παρθένιος, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀρτι ἀφικθέντος νέου Προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κ. Θρασυθούλου Σταματο-

πούλου, ἐπεσκέφθη τὰ Ἑλληνικά Σχολεῖα τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ ἀπηύθυνε πατρικὰς ὑποθήκας καὶ παραίνεσεις πρὸς τοὺς μαθητὰς.

10. Ἱερολοχίται καταδρομεῖς ἐπεσκέφθησαν τὸ Ἑλ Ἀλαμῆν καὶ τὸ Πατριαρχεῖον. Οὗτοι, παλαιοὶ πολεμιστὰὶ τοῦ Τάγματος Ἀφανῶν Ἡρώων, ἐπισκεφθέντες τὴν Αἴγυπτον προκειμένου νὰ ὑποκλιθῶν εὐλαβῶς εἰς τὸν τόπον τῆς θυσίας τοῦ ὀλοκαυτώματος τοῦ Ἑλ Ἀλαμῆν ἀνέφερον εἰς τὸν Μακαριώτατον τὸν σκοπὸν τῆς ἐλευσεῶς των καὶ τῆ Ἐντολῇ Αὐτοῦ παρέστησαν εἰς τὸ τελεσθῆν ἐκεῖ Τρισάγιον οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι, ὁ γράφων καὶ ὁ Μαρεώτιδος κ. Ἀμβρόσιος. Ἀφ' οὗ ἐξεφανήθησαν προσήκοντες λόγοι εἰς μνημόσυνον αἰώνιον τῶν πεσόντων, μετέβησαν εἰς Ἀλεξανδρείαν καὶ ὑπέβαλον τὰ θαυτάτα σέβη των πρὸς τὸν Μακαριώτατον, ὁ ὁποῖος συγκεκινημένος ὑπεδέξατο τοὺς Ἱερολοχίτας μετὰ πολλῆς χαρᾶς καὶ ἀπένευμε τὸν Τίμιον Σταυρὸν τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. Εἶναι ἀξιοσημείωτον τὸ γεγονός ὅτι δὲν παρεθεωρήθησαν αἱ ἔθνικαὶ καὶ ἱστορικαὶ παραδόσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους κατὰ τὸν Δεύτερον Παγκόσμιον Πόλεμον.

11. Ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης ἡμῶν κ.κ. Παρθένιος ἀρχὰς Δεκεμβρίου μετέβη εἰς Γενεύην, διὰ νὰ συμμετάσχη τῆς Ἐπιτροπῆς σχεδιάσεως καὶ προπαρασκευῆς τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία θὰ συνέλθῃ κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1991 ἐν Καμπέρα τῆς Αὐστραλίας. Κατὰ τὴν διαμονὴν του ἐν Γενεύῃ ὁ Μακαριώτατος συνητήθη μετὰ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Δημητρίου καὶ συνδιαλέχθησαν ἐπὶ θεμάτων τῶν Πατριαρχείων.

12. Ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Παρθενίου ἐτελέσθη ἐν Ἀθήναις ὁ Ἁγασμὸς τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἐντευκτηρίου τοῦ Συνδέσμου τῶν Αἰγυπτιωτῶν Ἑλλήνων. Πλήθος αἰγυπτιωτῶν εἶχον συγκεντρωθῆ διὰ νὰ ἴδουν τὸν νέον Πατριάρχην, τὸν ὁποῖον ὑπεδέχθησαν διὰ παρατεταμένων χειροκροτημάτων καὶ τῆς ἰαχῆς «ἄξιος! ἄξιος!».

Μετὰ τὸν τελεσθέντα ἁγιασμὸν ὠμίλησαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν Αἰγυπτιωτῶν Ἑλλήνων κ. Δημήτριος Χαριτάτος, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ἀλεξανδρείας κ. Παναγιώτης Σούλος καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Κοινότητος Καΐρου κ. Χαρίλαος Καρβέλης.

Τέλος ὠμίλησεν ὁ Μακαριώτατος, ὅστις καὶ συνείκνησε τοὺς παρισταμένους, ἀναφερθεὶς εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα τοῦ Αἰγυπτιώτου Ἑλληνοῦ καὶ συστήσας, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκωνται, νὰ εἶναι συνδεδεμένοι μετὰ τοῦ Πατριαρχείου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν παρήγορον ἐλπίδα τοῦ Αἰγυπτιώτου Ἑλληνοῦ.

† Ὁ Ταμιάθεως Τίτος
Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος Ἀλεξανδρείας

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Ἀπὸ 24 Ὀκτωβρίου ἕως 2 Νοεμβρίου 1987 εἰς τὴν Σόφιαν ἔλαθε χώραν σύσκεψις ἐκπροσώπων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, μελῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, εἰς τὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος τοῦ Π.Σ.Ε. «Δικαιοσύνη, εἰρήνη καὶ ἀκεραιότης τῆς δημιουργίας». Ἀπὸ τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας ἐξεπροσωπήθησαν τὰ Πατριαρχεῖα Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Μόσχας, Ρουμανίας καὶ Βουλγαρίας καὶ αἱ Ἐκκλησίαι Κύπρου, Πολωνίας, Τσεχοσλοβακίας, Φινλανδίας καὶ ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΑ τῶν ΗΠΑ.

Ἀνεγνώσθησαν αἱ ἐξῆς εἰσηγήσεις: α) Ἡ δημιουργία καὶ αἱ εὐθύναι τῆς ἐποχῆς μας ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (καθ. π. Νικόλαος SIVAROV, Θεολογικὴ Ἀκαδημία Σόφιας). β) Δημιουργία καὶ κόσμος ἐξ ἁγιοπατερικῆς ἀπόψεως (ἀρχιμ. Γεννάδιος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον, συνελθὼν εἰς συνεδρίαν τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1987, ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ τοὺς: α) Ἀρχιμ. Γερμανὸν - Κωνσταντῖνον Κανελλόπουλον, Κληρικὸν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Ἡλείας, β) Ἱερομόναχον Γεράσιμον - Εὐάγγελον Μαυρομάτην τοῦ Ἰωάννου, Κληρικὸν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, γ) Πρεσβύτερον Εὐάγγελον Τζιάθαν τοῦ Νικήτα, Κληρικὸν τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ δ) Πρεσβύτερον Κωνσταντῖνον Μαρκάκον, Κληρικὸν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Γυθείου καὶ Οἰτύλου, κατηγορουμένους ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, τὸν μὲν πρῶτον ἀπήλλαξεν λόγῳ ἀμφιβολῶν, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐπέβαλεν τὴν ποινὴν τῆς κ α α ι ρ ε σ ε ω ς ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν τάξιν τῶν Λαϊκῶν.

Ὁ Πρόεδρος
τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Μεντζελόπουλος

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν μιᾶς (1) θέσεως Κλάδου ΥΕ/1 Κλητήρος, καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως, ἐντὸς εικοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», ὑποβάλωσιν εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν (δὸς Ἁγίας Φιλοθέης 21), κατὰ τὰς ὥρας 10.00 ἕως 13.00 καθ' ἑκάστην, σχετι-

Λιμούρης, Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον). γ) Δημιουργία ἐν τῇ Δογματικῇ (ἀρχιμ. Πλάτων ΙΓΥΜΝΟΝ, Μόσχα). δ) Ὁρισμέναι ἀπόψεις τῆς θιβλικῆς Θεολογίας περὶ τῆς δημιουργίας (καθ. π. Βασίλειος ΜΗΟΚ, Θεολογικὴ Σχολὴ SIBIA, Ρουμανία). ε) Ἀκεραιότης τῆς δημιουργίας καὶ Ἠθικὴ (καθ. π. Στυλιανὸς Χάρακας, Θεολογικὴ Σχολὴ Τιμίου Σταυροῦ). στ) Πρὸς μίαν εὐχαριστιακὴν οἰκολογίαν (δ. π. Κ. Μ. GEORGE, Ἐκκλησία Μαλαμπάρ). ζ) Τὸ μεγαλεῖον τῆς δημιουργίας (καθ. Θεόδωρος Νικολάου, Μόναχον). η) Ὁρισμέναι θεασικαὶ ἀρχαὶ τοῦ ὀρθοδόξου ἡθους ἐν σχέσει πρὸς τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην (Βασίλειος RADUCA, Θεολογικὴ Σχολὴ Βουκουρεστίου).

Τὰ πορίσματα τῆς σύσκεψεως αὐτῆς θὰ παρουσιασθῶν ὡς συμβολὴ τῶν Ὁρθοδόξων καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν Διεθνή Διάσκεψιν «Περὶ τῆς ἀκεραιότητος τῆς δημιουργίας», ἡ ὁποία θὰ συνέλθῃ εἰς Νορβηγίαν ἀπὸ 24.2 - 4.3.1988.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἀπὸ 24 Ὀκτωβρίου ἕως 2 Νοεμβρίου 1987 εἰς τὴν Σόφιαν ἔλαθε χώραν σύσκεψις ἐκπροσώπων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, μελῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, εἰς τὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος τοῦ Π.Σ.Ε. «Δικαιοσύνη, εἰρήνη καὶ ἀκεραιότης τῆς δημιουργίας». (Βλέπε Χρονικὰ Ἐκκλησίας Βουλγαρίας).

κήν αίτησιν μετά τῶν κατὰ Νόμον ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν.

Οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως, δεόν, ἵνα ἔχωσι καὶ τὰ λοιπὰ δι' ἐκκλησιαστικὸν ὑπάλληλον προσόντα, ὡς ταῦτα ὀρίζονται ἐν τοῖς ἀρθροῖς 6 ἕως 13 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων».

Ὁ διορισμὸς εἰς τὴν ὡς ἄνω θέσιν ἐνεργηθῆσεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 16 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ.

'Εν Ἀθήναις τῇ 11ῃ Δεκεμβρίου 1987

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

'Ιερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

'Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38, παράγρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590)1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398)1973, γ) τοῦ Ν. 673)1977 ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2799)16.12.1982 Ἀπόφασιν Ἡμῶν «Περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς Ἐνοριακοὺς Ἱεροῦς Ἰαοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν υποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Δημητρίου - Ἀμπελοκήπων, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους, ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 34)1α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρῦξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

'Εν Ἀθήναις τῇ 23ῃ Δεκεμβρίου 1987

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

'Ιερὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

'Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου, Προδρόμου, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

'Εν Μεσολογγίῳ τῇ 18ῃ Νοεμβρίου 1987

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

'Ιερὰ Μητρόπολις Θήρας

'Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγ. Γεωργίου Οἴας Θήρας, 2) Εἰσοδίων Θεοτόκου Πύργου Θήρας, 3) Εἰσοδίων Θεοτόκου Ἰου, 4) Εἰσοδίων Θεοτόκου Σχοινοῦσης καὶ 5) Εἰσοδίων Θεοτόκου Ἡρακλείας, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

'Εν Θήρᾳ τῇ 16ῃ Δεκεμβρίου 1987

† Ὁ Θήρας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

'Ιερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

'Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Λουτροτόπου, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

'Εν Ἄρτῃ τῇ 9ῃ Δεκεμβρίου 1987

† Ὁ Ἄρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

'Ιερὰ Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

'Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590)1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398)1973, γ) τοῦ Ν. 673)1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Γενέσεως Θεοτόκου Πύργου Τριφυλίας, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 34)ιβ' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρῦξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

'Εν Κυπαρισσίᾳ τῇ 10ῃ Δεκεμβρίου 1987

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ΣΤΕΦΑΝΟΣ

'Ιερὰ Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

'Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγ. Νικολάου Ἀσέας Μαντινείας, 2) Κοιμ. Θεοτόκου Θάνα Μαντινείας, 3) Ἁγ. Νικολάου Ἀλέας Μαντινείας, 4) Ἁγ. Δημητρίου Μαίναλον Μαντινείας καὶ 5) Ἁγ. Κωννου καὶ Ἑλένης Τζιῆας Μαντινείας, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

'Εν Τριπόλει τῇ 14ῃ Δεκεμβρίου 1987

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

'Ιερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

'Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1476)84 (ΦΕΚ. 136/Α/18.9.1984), διὰ τοῦ ὁποίου 160 θέσεις Διακόνων μετετράπησαν εἰς θέσεις λαϊκῶν ὑπαλλήλων κ.λπ. τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἱ. Μητροπόλεων, τὴν ὑπ' ἀριθμ. Φ. 030/259/Α1/31 Ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΦΕΚ 128/12.3.85 Τ. Β') διὰ τῆς ὁποίας κατενεμήθησαν 2 θέσεις λαϊκῶν ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἡμετέραν Ἱ. Μητρόπολιν καὶ κενῆς οὔσης τῆς μίας ἐξ αὐτῶν, τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, προκηρῦσσομεν αὐτὴν καὶ καλοῦμεν τοὺς θουλομένους ἵνα καταλάβωσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς 20ῆμέρου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικὰ τῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Χαλκίδα, 15 Δεκεμβρίου 1987

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως

Έχοντες ύπ' όψιν τās διατάξεις του άρθρου 38 του Ν. 590)77 Περί του Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος και τās σχετικά άρθρα του ύπ' άρ. 2)1969 Κανονισμού της Έκκλησίας της Ελλάδος «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου να πληρώσωμεν τās κενās οργανικές θέσεις τακτικών Έφημερίων τών Ίερών Ναών α) Άγίου Δημητρίου Συκεών, β) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ωραιοκάστρου, γ) Μεταμορφώσεως Σωτήρος Κορδελιού και δ) θέσεως διακόνου του Ί. Ν. Άγ. Γεωργίου Νεαπόλεως, κ α λ ο ύ μ ε ν τούς θουλομένους και έχοντας τās κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης εις τό Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», υποβάλλουν τās απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τών άνωτέρω θέσεων.

Έν Νεαπόλει τή 21η Δεκεμβρίου 1987

† Ό Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Λήμνου

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις του άρθρου 38 παράγρ. 2 του Ν. 590)1977 «περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» και τών άρθρων 33 - 37 του ύπ' άριθ. 2)1969 Κανονισμού της Ίεράς Συνόδου «περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου να πληρώσωμεν τās κενās οργανικές θέσεις τακτικών έφημερίων τών Ίερών Ναών 1) Άγ. Δημητρίου εις Άγιον Δημήτριον, 2) Άγ. Γεωργίου Κάσπακα, 3) Άγ. Δημητρίου Κοντιά, 4) Εισ. Θεοτόκου Πορτιανού, 5) Άγ. Γεωργίου Άτσικής, 6) Εισ. Θεοτόκου Βάρους, 7) Άγ. Γεωργίου Καλλιόπης, 8) Άγ. Δημητρίου Κοντοπουλίου, 9) Άγ. Δημητρίου Παναγίας, 10) Γέννησης Χριστού Ρωμανού, καλοϋμεν τούς θουλομένους και έχοντας τās κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης έν τώ Περιοδικώ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τās απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τών άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Μυρίνη τή 30 Δεκεμβρίου 1987

† Ό Λήμνου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ίερά Μητρόπολις Σάμου και Ίκαρίας

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις του άρθρου 38 παράγρ. 2 του Ν. 590)1977 «περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» και τών άρθρων 33 - 37 του ύπ' άριθ. 2)1969 Κανονισμού της Ίεράς Συνόδου «περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου να πληρώσωμεν τās κενās οργανικές θέσεις τακτικών έφημερίων τών Ίερών Ναών 1) Προφ. Ήλιού Σταρινίδων Σάμου, 2) Άγ. Γεωργίου Αιμάλου Ίκαρίας, καλοϋμεν τούς θουλομένους και έχοντας τās κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης έν τώ Περιοδικώ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τās απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τών άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Σάμω τή 16η Ιανουαρίου 1988,

† Ό Σάμου και Ίκαρίας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Πατριαρχείον Ίεροσολύμων

Ή Άγία και Ίερά Σύνοδος του Πατριαρχείου Ίεροσολύμων, έν τή ΝΣΤ' (27.10.1987) συνεδρία Αύτης, λαθούσα ύπ' όψιν τήν άνάρμοστον διαγωγήν και τόν άποσηματισμόν του Άρχιμανδρίτου Εύλογίου Κατάκη, Μέλους τής Άγιοταφικής Άδελφότητας, επέβαλεν αύτώ τήν ποινήν τής καθαιρέσεως έκ του ύψηλου τής Ιερωσύνης ύπουργήματος και τής έπαναφοράς αύτου τή τάξει τών λαϊκών.

Έν τή Άγία Πόλει Ίερουσαλήμ ας πς' Νοεμβρίου κθ'.

Έκ τής Άρχιεραρχίας

« Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α »**ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ****ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Έκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ό Σερβίων και Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ό Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητής Πανεπιστημίου Άθηνών

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Έσωτερικού : Δραχμαί 300 έτησίως.

B) Έξωτερικού : Δολλάρια 20 έτησίως.

Τιμή έκάστου τεύχους μετά του «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 15.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Άρχιεπ. Άθηνών Σεραφείμ, Ποιμαντική εγκύκλιος Χριστουγέννων.

Έόρτια Γράμματα.

Πατριαρχική Απόδειξις επί τοίς Χριστουγέννοις.

Έναγγέλου Θεοδώρου, Υπέρχονα μηνύατα τής Ζ' Οίκουμ. Συνόδου (Δ').

Ή Ίερά Πορεία τής Α.Θ.Π. του Πατριάρχου κ. Δημητρίου εις τās Έκκλησίας Ρωσίας και Γεωργίας.

Μητροπ. Τριφυλίας Σεφάνον, Ό έπίσκοπος ώς διαχειριστής τών εκκλησιαστικών πραγμάτων.

Μητροπ. Δράμας Διονυσίου, Ή φιλόνηθροπη στάση.

Μητροπ. Περιστερίου Χρυσόστομον και Γερασ. Κονιδάρεη, Έκθεσις συμμετοχής εις τās εργασίας τής Κεντρικής Έπιτροπής του Π.Σ.Ε.

Άρχιμ. Δημ. Μπεκιάρη, «Ή ήγουμένη του Άθωνα, Κυρά τών Άθηνών και τής Ελλάδος».

Παρατηρήσεις και Σχόλια.

Έκκλησιαστικά Χρονικά.

Παράρτημα.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Άθηναι, Ίασίου 1 — Τηλ. 721.073

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ίωάννης Μιχαήλ, Άριστοτέλους 179, 112 51 Άθηναι.